hymy

1969
1:90
Skr 2:50 (inkl.oms.)
LEHTI 7

HYMYLLÄ ON YLI 2.000.000 LUKIJAA

MARJO WALLENIUS
Foto: Reino Kaivola

HELSINGIN HERROJEN LOISTAVA LOHIAPAJA:

LÄSÄKOSKI

■ Läsäkoskessa, lähellä Mikkeliä on lohia. Läsäkoskessa pieni helsinkiläisten herrojen porukka seisoo napaansa myöten ja ottaa arvokalaa pöytäänsä halvalla. Läsäkoski on maakuntansa kauneimpia paikkoja. Herrat ovat Helsingin hienoimpia. Siinä yhdistelmässä silmä lepää.

■ Läsäkosken parhaimmalta ja kauneimmalta, kolmen kilometrin osuudelta eivät paikkakuntalaiset saa pyytää lohta vaikka mitä maksaisivat. Eivät edes joen rannalla asuvat.

■ Neljätoista vuotta on katkeruus kytenyt ja salakalastus rehottanut. Herrat ovat yhä niskan päällä lainopillisen tuntemuksensa, taloudellisten mahdollisuuksiensa ja arvovaltansa avulla.

Teksti: SIMO NIEMI Kuvat: ERKKI VIRTA

Se, miten helsinkiläisen asianajajan, lakitieteen lisensiaatti, varatuomari Paavo J. Karvosen (59) johtama kymmenmiehinen pääkaupunkilainen herrajoukkue valtasi ihanan Läsäkosken lohi- ja siika-apajat, on jälleen esimerkki siitä, miten suomalainen nöyrtyy rahan, arvovallan ja asiantuntemuksen edessä; miten hän arvelee, että Oikeuden Jumalatar näkee takuulla silmiensä peittona olevan liinan läpi ja tuomitessaan antaa miekkansa katkaista nimenomaan köyhimmät kaulat.

Erittäin vuolas, kirkasvetinen Läsäkoski vie pienen Rauhajärven vettä Puulaveteen.

Se sijaitsee Mikkelin maalaiskunnan ja Kangasniemen kunnan rajalla ja sen yli johtaa Mikkeli—Jyväskylä-tie numero 13.

Juuri tuosta valtatien sillasta Puulaveteen ulottuvassa, noin kolmen kilometrin pituisessa, mutkaisessa pätkässä Läsäkoskea on kielletty lohenkalastus niin kosken rannalla asuvilta kuin muiltakin paikkakuntalaisilta.

Helsinkiläinen herraseura, Läsäkosken Onkijat, lohestaa nyt yksinoikeudella 14. kesäänsä. Se on vuokrannut kosken viideltä kalastuskunnalta — Ukonniemen, Vilhun, Kakrialan, Rauhajärven ja Pajulan kalastuskunnilta — ja maksaa niille yhteensä noin 1 200 markkaa vuodessa.

Nämä rahat eivät kuitenkaan lämmitä kalastuskuntiin kuuluvien taskuja, vaan rahasumma käytetään lohenjalostukseen.

Kosken ympärillä omistaa maata myös vakuutusyhtiö Pohjola, joka saa Läsäkosken Onkijoilta yhden markan vuokraa vuodessa sekä lu-

KÄÄNNÄ

KIELLETTY PAIKKAKUNTALAISILTA

Läsäkoski on todennäköisesti Etelä-Suomen ainoita lohipaikkoja ja siis suoranainen aarreaitta helsinkiläisille lohestajille. Varatuomari Paavo J. Karvonen on innokas urheilukalastaja — sen hän on ilmoittanut harrastuksekseen lakimiesmatrikkeliinkin.

HELSINGIN HERROJEN...

pauksen, että vuosittain käytetään 1 000 markkaa uusien lohenpoikasten ostamiseen.

Toisin sanoen kaikki Läsäkoskesta maksettavat vuokrat tähtäävät siihen, että lohikanta säilyy ja kasvaa Läsäkosken Onkijoiden iloksi.

Kalastuskunnat pelästyivät mahtavia vastustajia

Läsäkosken rannalla asuva autoilija Arvi Lappi (54) totesi HYMYLEHDELLE, että vanha laki määräsi aikaisemmin, että kaikki Suomen kosket kuuluivat valtiolle, jolta sai vuokrata kalastusoikeuden.

Läsäkosken kalastusoikeuden vuokrasi valtiolta sahayritys Läsäkoski Oy, jonka alueet siirtyivät viime vuosikymmenellä vakuutusyhtiö Pohjolan omistukseen.

Viime vuosikymmenellä muuttui myös kalastuslaki. Uusi laki sääti, että kalavesien kohtaloista päättävät kalastuskunnat, joiden jäsenillä on kokouksissa vesialueosuutensa mukainen äänimäärä.

Yhdessä vakuutusyhtiö Pohjolan mukana kuvaan tuli helsinkiläisten lohestajien ryhmä varatuomari Karvosen johdolla.

Kalastuskunnat päättivät yksimielisesti ottaa uuden lain nojalla Läsäkosken lohiapajat omaan käyttöönsä. Todettiin, että vieraspaikkakuntalaiset eivät saaneet lohestaa siinä.

Kalastaskunnat valitsivat kolmen miehen ryhmän vartioimaan Läsäkoskea ja karkoittamaan siltä Helsingin herrat.

— Yksi noista vartijoista olin minä-hurja, kertoi autoilija Lappi. — Ja minä teinkin kuten käskettiin — ajoin mm. varatuomari Karvosen pois alueeltamme.

Tämän jälkeen helsinkiläiset ilmoittivat autoilija Lapin

Vuolaana ja kuohuvana virtaa Läsäkoski erääseen eteläisen Suomen kirkasvetisimmistä järvistä, Puulaveteen. Sieltä nousevat halutut järvitaimenet.

kertoman mukaan, että kalastuskunnat vedettäisiin oikeuteen kalastusrauhan rikkomisesta ja järjestyshäiriöistä.

Ainoa tapa välttää oikeudenkäynti ja ankara riita mahtavien miesten kanssa oli se, että kalastuskunnat suostuivat vuokraamaan kosken mukisematta Läsäkosken Onkijoille, jotka puolestaan tarjoutuivat jalomielisesti huolehtimaan lohikannan säilymisestä koskessa.

Moisen uhkauksen edessä kalastuskunnat Pajulaa lukuunottamatta päättivät suostua tarjoukseen. Autoilija Lappi totesi, että kiltit savolaiset tahtoivat välttää jatkuvaa kaunaa ja pelkäsivät oikeudenkäyntikuluja ja mahtavia vastustajia.

— Minä olin kyllä henkilökohtaisesti sitä mieltä, että riidellään, koska laki oli puolellamme, sanoi Lappi. — Mutta eihän yhden miehen sana paina tarpeeksi. Kolme vuotta sitten myöntyi myös Pajulan kalastuskunta painostukseen ja kaikki tärkeät lohipaikat joutuivat herrojen haltuun. Ainoastaan muun kalan kuin lohen hankinta sallittiin kalastuskuntien jäsenille.

"50 kiloa lohta vuosittain" kertovat armoitetut

Jälleen tänä kesänä mielet ovat kiihtyneitä ja katkeria Läsäkosken tienoilla — paikalliset asukkaat herravallasta, herrat salakalastuksesta.

Hymylehden edustajien käydessä koskella siellä oli lohestamassa varatuomari Paavo J. Karvonen, joka kertoi, että Läsäkosken Onkijoihin kuuluu kymmenen helsinkiläistä.

— Kun me tulimme tälle koskelle, oli lohikanta lähes kuollut, mutta nyt se on elpymässä toimenpiteittemme ansiosta, selitti Karvonen.

— Maksamme vakuutusyhtiö Pohjolalle yhden markan vuodessa tästä huvista sekä sitoudumme lisäksi istuttamaan koskeen lohenpoikasia 1 000 markan edestä joka vuosi.

— Saamme vuosittain 30—50 kiloa kalaa ja laskemme, että joudumme maksamaan lohikilosta 50—70 markkaa.

— Vaikka alin hyväksyttävä lohen mitta on 30 senttiä, otamme ainoastaan 35-senttisiä tai suurempia.

Varatuomari Karvonen: "Salakalastusta harjoittaa liiga"

— Olemme pyytäneet poliisin apua salakalastajien torjuntaan ja tulemme lähiaikoina palkkaamaan vartijaksi eläkkeellä olevan aliupseerin, kertoi Karvonen.

Hän sanoi, että salakalastusta Läsäkoskessa harjoittaa todellinen paikkakuntalaisten liiga kostoksi Helsingin herroille. Vartijoita on mahdoton palkata seudun asukkaiden keskuudesta, koska nämä pelkäävät rosvokalastajien taholta uhkaavaa väkivaltaa.

Varatuomari kertoi esimerkkinä, että pari veljessarjaa oli ostanut mökin suojaisesta paikasta kosken partaalta. Sinne on kuulemma hyvä hiipiä harjoittamaan rosvokalastusta.

Kysyttäessä, keitä Läsäkosken salakalastusliigaan kuuluu, varatuomari Karvonen mainitsi erääksi päätekijäksi taksiautoilija Paul Kosloffin.

Autoilija Kosloff: "Haastan Karvosen oikeuteen"

— Tulen kysymään kunniaani oikeudessa ja vaatimaan tuollaisen lausunnon johdosta rangaistusta varatuomari Karvoselle, sanoi autoilija Paul Kosloff (39) kuultuaan, että Karvonen oli nimittänyt häntä salakalastajaksi.

Kosloffilla on kesämökki Läsäkosken rannalla, Mikkelin maalaiskunnan Pajulan kylässä. Sen rannassa hän ei saa lohestaa.

JATKUU SIVULLA 96

klo 21.40 hän ajoi auton m/s Fenniaan. Siitä hetkestä alkaen auto oli laivayhtiön puolesta täysvakuutettu.
klo 22.00 hän söi loistavan illallisen laivan lähtiessä Turusta.
klo 24.00 hän nukahti — ei rattiin vaan miellyttävään vuoteeseen.
klo 07.00 herätys ja kahviaamiainen.
klo 08.00 tulo Tukholmaan, Värtan-autolauttasatamaan. Sieltä suoraan Eurooppatie neloselle.
klo 20.00 tulo Kööpenhaminaan omalla autolla.

”Autotiemme länteen” on nyt edullisin ja vaivattomin tapa matkustaa omalla autolla kaikkialle Eurooppaan.

–hyvällä merituulella

Lähtösatamat:
Helsinki, Turku, Parainen

Hymylehti raastuvassa

Viime vuoden numeroissa 7 ja 8 kerroimme suorittamastamme LSD-kokeesta. Olimme saaneet häviävän vähäisen erän tätä kenties kaikkein vaarallisinta huumausainetta meille tuntemattomaksi jääneeltä lähettäjältä. Koehenkilömme nautti sen ankaran kontrollin alaisena ja teimme sitten hänen käyttäytymisestään huolellisia havaintoja. Koko kirjoituksemme ja kokeemme tendenssi, sen opetus, sisältyi 1. osan alkukappaleeseen, jonka tässä osittain toistamme:

"Mitään ongelmaa ei tehdä olemattomaksi kiistämällä sen olevan olemassa. Niinpä LSD:n nimellä tunnetun hermomyrkyn käyttöä ei voida rajoittaa tai lopettaa väittämällä, ettei sitä Suomessa valmistettaisi ja käytettäisi, kun sitä kuitenkin valmistetaan ja käytetään. Tehokas informointi, joka silti ei ole samaa kuin perustelematon pelotuskampanja, sitä vastoin onkin paikallaan. On siis hyvä tietää, että LSD ei läheskään aina synnytä ihanaa euforiaa vaan yhtä usein järkyttävän ja kauan kestävän tuskatilan; että LSD:n aiheuttamassa masennuksessa tehdään lukuisia tahallisia itsemurhia; että LSD:n kehittämien suuruusharhojen aikana tehdään lukuisia tahattomia itsemurhia; että LSD saattaa aiheuttaa pysyvänkin jakomielitautia muistuttavan tilan; että LSD:n epäillään vaikuttavan geeneihin; että LSD:n kaikkia tuhovaikutuksia ei vielä edes tunneta eikä ole voitu selvittää, miksi LSD-kohtaus joskus uusiutuu 18 kuukautta sen jälkeen kun sitä on nautittu. Lukekaa mitä nyt kerromme LSD:stä ja mitä HYMYLEHDEN koehenkilö koki kotimaassa valmistettua LSD:tä nautittuaan. Mutta varokaa Jumalan tähden itse kokeilemasta."

Heti sarjamme 1. osan tultua julkaistuksi pillastui Lääkintöhallitus ja käytännöllisesti katsoen määräsi Keskusrikospoliisin suorittamaan asiassa "tarkempia tutkimuksia". Niinpä Jorma K. Virtasta, koehenkilöämme sekä allekirjoittanutta kuulusteltiin, ko. tehtävään määrättyjen rikostarkastajien käyttäytyessä sivumennen mainiten tahdikkaalla tavalla.

Laki on laki ja niinpä allekirjoittanut sitten manattiinkin oikeuteen vastaamaan "huumausaineiden luvattomasta hallussapidosta". Jutun sai puidakseen Tampereen RO:n II osasto toukokuun 16. päivänä tänä vuonna. Vaikka syyttäjä siis vaatikin rangaistusta huumausaineen hallussapidosta, annettiin tuomio vain huumausaineiden "luovuttamiseen toiselle" eli koe henkilöllemme. Rangaistus oli, jotta oikeus täyttyisi, 130 markkaa sakkoa, mikä summa välittömästi postitettiin lääninkonttoriin.

Ikävä kyllä, 130 markalla ei peitetä niitä kuluja, jotka prosessista valtiolle aiheutuivat: Keskusrikospoliisin rikostarkastajien matkat, erään Oulun yliopiston professorin kirjoituksemme johdosta antaman asiantuntijalausunnon korvaus, haastemiesten palkkiot, itse oikeudenkäyntiin tuhlattu aika jne.

On vaikeata välttyä käsitykseltä, että Lääkintöhallitus saattoi itsensä jälleen kerran naurettavaan valoon. Samaan aikaan, kun poliisiviranomaisemme jo suorittivat ensimmäisiä huumausainetakavarikkojaan, lääkintöneuvokset itsepintaisesti kieltäytyivät tunnustamasta, että Suomessa olisi mitään huumausaineongelmaa. Mutta kun esimerkiksi amfetamiinia alkoi löytyä jopa kymmenien kilojen erissä, oli Lääkintöhallituksenkin pakko orientoitua uudelleen, se "tarkisti kantansa" ja halusi osoittaa, miten valppaana sekin seuraa ajan virtauksia. Ja niinpä sen toimesta napattiin kuin napattiinkin hyttynen, allekirjoittanut.

Herrojen lääkintöneuvosten sopisi miettiä asiaa uudelleen. Eikö koko LSD-kokeemme kuvaus ollut mitä varoittavin puheenvuoro huumausaineiden ja nimen omaan LSD:n käyttöä vastaan? Siitäkö oli aiheellista rangaista, hra Pesonen & Co?

Toinenkin oikeusjuttu on päätöksessä. Vuonna 1966 julkaisi lehtemme syyskuun numerossaan näyttelijä Ville-Veikko Salmisen haastattelun. Siinä mainittiin ohimennen eräistä pikku hankaluuksista, joita maksamatta jääneet laskut ja muukin vähäinen vilpillisyys tahtovat alkoholin käyttöön taipuvalle henkilölle aina aiheuttaa.

Tait. Salminen manasi lehtemme raastupaan vastaamaan solvauksesta, ellei peräti herjauksesta, joka oli näin häneen kohdistunut. Erityisen raskauttavana seikkana tait. Salminen piti sitä seikkaa, että haastattelun ohessa hänestä julkaistiin valokuvia, joissa näkyivät hänen silmiensä alla riippuvat pitkät ja raskaat pussit. Eräässä myöhemmin julkaisemassamme pääkirjoituksessa jo huomautimme, että kamera on lahjomaton ja että pussit silmien alla eivät suinkaan olleet visuaalinen vihje tait. Salmisen lyhyyteen.

Paitsi rangaistusta Urpo Lahtiselle vaati Ville-Veikko Salminen häntä ja allekirjoittanutta yhteisvastuullisesti korvaamaan hänelle haastattelun johdosta aiheutuneet rahataloudelliset vahingot. Mainoskuvaukset olivat tait. Salmisen mukaan tuntuvasti vähentyneet sen jälkeen kun kirjoitus oli saanut painomusteen pyhityksen. "Symbolinen" korvausvaatimus oli 2 000 markkaa.

Meitä edustava lakimies kävi raastuvassa peräti 7 eri kertaa, kun jutun käsittely lakkaamatta lykkäytyi pääasiassa tait. Salmisen itsensä takia. Kun päätös lopultakin tämän vuoden toukokuun 19:nä annettiin, oli se oikeudenmukainen. Ville-Veikko Salmisen kanne tuli hylätyksi aiheettomana minkä lisäksi hänet itsensä velvoitettiin korvaamaan HYMYLEHDEN oikeudenkäyntikulut 1 300 markalla.

Tätä summaa HYMYLEHTI tuskin koskaan saa, onhan tait. Salminen kyennyt esittämään ns. köyhän paperit entisillekin velkojilleen. Näiden "paperien" edessä ovat ulosottomiehetkin voimattomia, tyhjästä on perin vaikea nyhjästä.

Ko. käräjäriidan aiheuttanut haastattelu päättyi ylen kauniisti: toivotimme Ville-Veikko Salmiselle entistä suurempia voittoja näyttämötaiteen palveluksessa. Ikävä kyllä, niiden asemesta näyttää tulevan häviöitä raastuvassa.

Syd. terveisin

Veikko Ennala

Jk. Mutta nuori herra Vennamo vain ei saa haastettaan vireille APU-lehdessä julkaisemistaan uhkailuista huolimatta.

hymy LEHTI

puhuu asiat halki

tarkastettu levikki 432.248

kustantaja
LEHTIMIEHET OY
PUUTARHAKATU 8
TAMPERE
vaihde 33 333

päätoimittajat
URPO LAHTINEN
JORMA K. VIRTANEN

toimitussihteeri
HANNU RAHKONEN

art director
OLLI TASANEN

erikoistoimittaja
VEIKKO ENNALA

toimittajat
ERKKI KANERVA
PEKKA KOSONEN
ASKO LINNA
SISKO SALAVA
TIMO SUOSTE
IRIS TUUNAINEN

taiteilija
HEIKKI SLADEY

valokuvaajat
REINO KAIVOLA
JUKKA KUUSISTO

ilmoituspäällikkö
ANTTI ARO
suoraan 22 246

lehtitilausten vastaanotto
RAIJA PASANEN

osoitteenmuutokset
KUNINKAANKATU 19 A
kolme viikkoa ennen seuraavan numeron ilmestymistä

levikki
ANTTI HONKASUO

kaupallinen johtaja
MATTI LAHTINEN

toimitusjohtaja
URPO LAHTINEN

PALMA

AITO HEDELMÄJUOMA

EI OO LAHDEN VOITTANUTTA...

KATRI HELENAN JA LISTA-PAALOSMAAN YHTEISET YÖT

Maailman pihamaat ovat suuret ja loistokkaat, mutta Katrin pihamaalla astelee Matti Paalosmaa, joka kiertelee ja laulaa tytön kanssa kesällä, mutta joka lienee kuitenkin palkattu mukaan lähinnä eronneen rouva Turusen ikiomaksi vihtoriksi.

Teksti: RAINER LARNI Kuvat: PEKKA TILKKA

KATRI HELENAN...

Jaakko Laajava, toinen vasemmalta.

Katri Helena Turunen os. Koistinen harppoi pitkän matkan kuuluisuuteen myös miesjutuillaan erottuaan lennonjohtaja Matti Turusesta. Vaaksa vaaraan tai vaaksa väärään, mutta hänen kukkea romanssinsa laulaja Dannyn eli Ilkka Lipsasen kanssa sai Kanarian matkoineen tähden mielestä liiaksi huomiota osakseen.

Kuitenkin Katri Helena lausui eräälle lehdelle antamassaan haastattelussa, että hän ottaa aviomiehekseen kyseisen Dannyn ellei parempaa siippaehdokasta löydy.

Tämän jälkeen Katri Helena alkoi suosia orkesterinjohtaja Jaakko Laajavaa ja heidät nähtiin lemmekkäästi Helsingin ravintola Kaisaniemessä nojailemassa toisiinsa. Kerrotaan, että Laajava olisi omistautunut leskenlohduttajan roolilleen osittain siitä syystä, että yhtenä Suomen parhaista muusikoista hän kuitenkin halusi lisää nimeä ja hänestä tuli Katrin orkesterin johtaja.

Tätä taustaa vasten on ymmärrettävää, että viehättävä ja lahjakas Katri Helena haluaa pitää yksityiselämänsä omana tietonaan. Kuitenkin tähti ei tuiki ehkä aivan yhtä kirkkaasti kuin ennen ja niin tuli Katrin esityksiä tukemaan Listan vetäjänä ja laskelmoituna eläkeikäisten ikettäjänä tunnettu älykäs nuori mies Matti Paalosmaa.

Humauksessa huipulle, pikavauhtia palstoille tuntui olevan Paalosmaan sävel myös yksityiselämässä. Tiettävästi Lista-Masa on ollut hyvin mairiteltu kaikesta siitä julkisuudesta mitä äärettömän koomisesti salailtu yhdessäolo on kaikesta huolimatta saanut aikaan.

Onko kyseessä mies, joka ajaakseen omia itsekkäitä tarkoitusperiään käyttää koko kansan Katria mainosnukkenaan? Joutuuko tyttö Tohmajärveltä maksamaan liian kovan hinnan ihmisen luonnollisimmasta tarpeesta. Tarpeesta olla lähellä toista?

Pariskunta viettää öitään Lehtisaaressa Katri Helenan omistamassa kauniissa osakehuoneistossa. Yhdistävänä tekijänä lienevät ainakin kahvi ja virvoitusjuomat, sillä henkilöinä Katrilla ja Matti Kakkosella tuntuu olevan kovin vähän yhteistä ainakin näin kuusesta kurkistaen.

Matti Paalosmaa lukee lakia, hän on omien sanojensa mukaan sivuuttanut pop-ikänsä, eikä ilmeisesti aio vanheta alalla. Katri Helenassa taas on ainesta Suomen Barbra Streisandiksi ja hän on täysin ammattimainen laulajatar.

Ilmeisesti Katri on tällä kertaa onnistunut pistämään Matin aika voimakkaasti tossun alle, koska ennen niin suositun Vihtori ja Klaara -sarjakuvan tyyliin erään bändijäsenen mukaan määräsi Kulosaaressa pidetyssä orkesterin kuvauksessa Matin kahdenkymmenen metrin päähän itsestään.

Erinomaista hengen paloa ja fiksuutta nuoret luulevat osoittavansa salailemalla päivänselvää asiaa, mikä vain nostaa kiinnostusta tätä kesän kuumaa romanssia kohtaan.

Lähimmät tuttavat puhuvat jopa aiotuista naimiskaupoista syksyllä, mutta lisäävät että eiköhän se puffi riitä jo syksyyn mennessä yllin kyllin.

Tällä kertaa on kuitenkin kysymys todella vakavasta asiasta ainakin Katrin kohdalla, sillä koskaan aikaisemmin hän ei ole niin päättäväisesti ja melkeinpä täydellisesti tuohtuen kumonnut kaikkia haastattelijoiden kysymyksiä.

Kaikki ei ole silloin kohdallaan kun romanssi on päivänselvästi olemassa, mutta sitä ei kehdata näyttää ulkomaailmalle. Syksyllä nuoret suunnittelevat tiettävästi matkaa Mallorcalle tai Teneriffalle.

Kesällä Suomen kansalla on tilaisuus nähdä romanssikolmio toiminnassa. Jaakko Laajava johtaa bändiä ammattimiehen kädellä, Katri ja Matti laulavat yhdessä. Jossain unohtelee menneitä Paalosmaan entinen tyttöystävä, joka ei ole saanut kultalevyä kappaleesta "Puhelinlangat laulaa". Eivätkä ne laula enää Matin ja tämän entisen tytön välillä.

Tiettävästi myös 18-vuotias rumpali Kristian Jernström Topmost yhtyeestä olisi kovin kiinnostunut pääsemään Lehtisaareen, mutta monien muiden Katrin ihailijoiden tavoin hän ei ole saanut kontaktia tähän laululintuumme. Jollain tavalla jäävuoren maineessa muusikkopiireissä tunnettu Katri on hyvin tarkka seurastaan.

Pitää olla nykyään jo vähemmän paremmista piireistä: tuomarinalkua, toimitusjohtajaa tai jotain muuta. Kaikki johtajat eivät ole yhtä hyviä. Eivät ainakaan lennonjohtajat, kuten entinen aviomies Matti Turunen.

Katri Helena on hyvin sympaattinen ihminen. Hän on lähtöisin vaikeista olosuhteista ja on raivannut tiensä huipulle vaikeuksien läpi. Hän on kunnioitettava esimerkki menestyvästä nuoresta naisesta Suomessa. Hänen pitäisi kuitenkin hankkia sellaista miesseuraa, että kehtaa päivänvalossa näyttää. Tämän jutun otsikkona olisi voinut olla "Vihtorit eivät ole kuolleet". Ehkä se olisi ollut yliammuttu, ehkä ei.

Kun vain ei olisi sillä lailla, että Katri pönkittää nykyään vihtoreiden uutta tulemista. Kuitenkin kaikki otaksumat voivat olla vääriäkin ja rakkaus olla todellista ja syvää.

Miksi sitten päätä pensaaseen Katri Helena? □

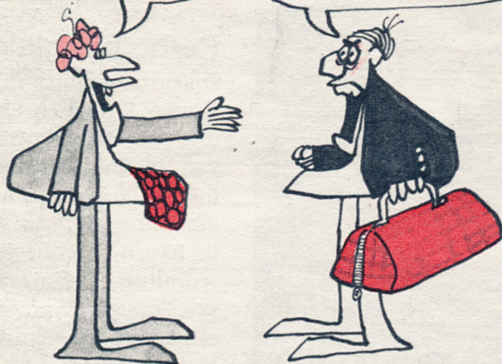

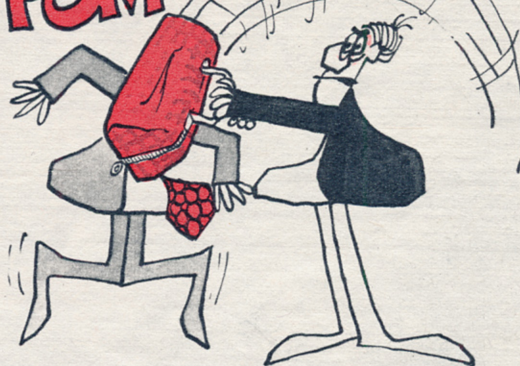
Filter
Gold Dollar
20 CIGARETTES
Gold Dollar
FILTER
TWENTY CIGARETTES

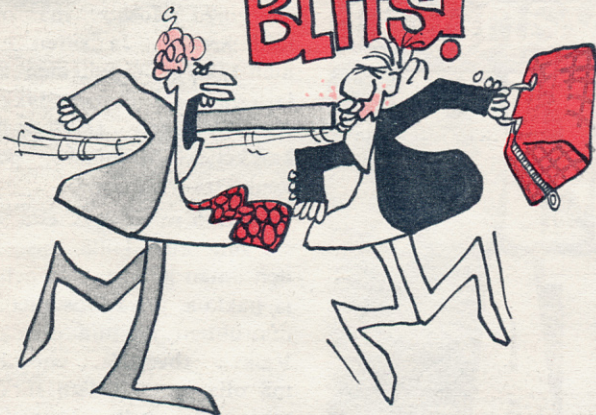
RUNTELI

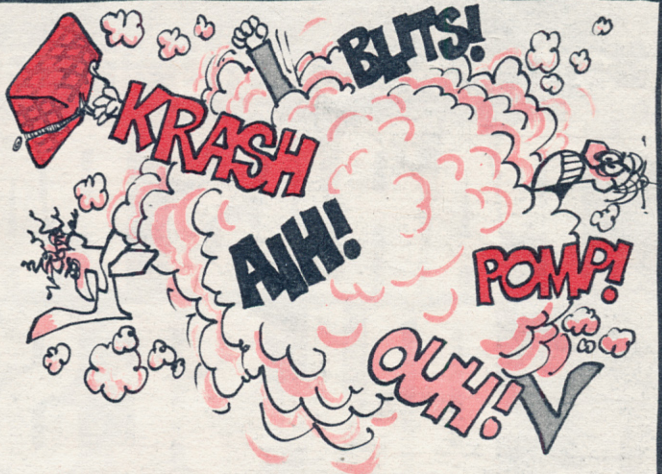
JYKÄ RIKE

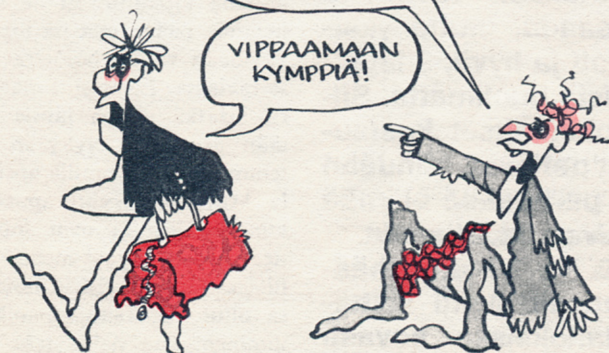

— Me kai oltiin Gunnar Fromin (takana) kanssa lastenkodin kauhukakaroita. Mutta tuskin olisimme olleet, jollei meitä olisi aina painanut tylyys ja selkäsaunan pelko.

Teksti:
SISKO SALAVA
Kuvat:
REINO KAIVOLA

Laitoskasvatti hääpäivänään:
PARAS PAIKKA OLI SE SOTA

Pikimies Kauko Rantanen (42) ei ole katkera mies. Hän ei ole katkera, vaikka alusta alkaen oli kohtalo painamassa häntä yhteiskunnan laitapuolelle, ellei aivan ulkopuolelle. Monia kadotuksen tuomioita ehti nuoruutensa laitoksissa viettänyt Rantanen saada, mutta yksikään niistä ei ole toteutunut. Nyt on Rantasella koti ja hyvä, 9-lapsinen perhe, jossa tunnetaan elämisen ilo vaikeuksista huolimatta. Siitäkin huolimatta, että lapsuuden ja nuoruuden kokemukset kostautuvat ajoittain puhkeavana sairautena. Kun hermot pettävät, nähdään laitoskasvatuksen tulos. Turvalliseksi ei Rantanen perheensä elämää ja asemaa koe, mutta on tyytyväinen siitä, että ei aivan laidalla olla. Kauko Rantanen kutsui Hymylehden vieraaksi 12. 6., 20-vuotishääpäivänään. Sanoi vain haluavansa kertoa, ettei laitoskasvatti välttämättä ole "kovan onnen lapsi", vaikka sellaista laitoksissa kovasti yritetään kasvattaa.

Lähdimme onnittelemaan Kauko ja Rauha Rantasta Tikkurilaan. Heillä oli juhla — hääpäivästä oli kulunut 20 vuotta. Perhe asuu kunnan omistamassa, lähellä purkutuomiotaan olevassa talossa. Talo oli tulvillaan kukkia ja vilkasta elämää Hymylehden saapuessa paikalle. Vietettiin todellista perhejuhlaa, jonkalaisen tämä perhe näyttää pystyvän tosiaan yhdessä kokemaan. He ovat yhtä, isä, äiti ja yhdeksän lasta.

Perhe ollut tukena

Oikeastaan on ihme, ettei Kauko Rantanen vieroksu ihmisiä ja että hän näyttää olevan täynnä optimistista elämää ja energiaa. Yhden käynnin tutustumisesta voi päätellä hänen olevan eloisan ja seurallisen, elämääkin valoisasti ymmärtävän. Paha mies ei hänestä missään tapauksessa ole tullut.

— Mutta mulla on vaikea luonne. Mä olen levoton ja ylienerginen. Joskus mä olen tuhlailevakin. Ja sitten olen ihan liian suorapuheinen. Sellaisesta eivät ihmiset tykkää. Kun lisäksi sinuttelenkin kaikkia tapaamiani, poikkeuksetta.

— Sitä minä vain, että voisin olla aika lailla toisenlainen ilman kaikkea sitä pelkoa ja pakkoa, jossa lapsuuteni ja nuoruuteni jouduin olemaan. Vaikka toisaalta, voisinhan mä olla jotain vallan surkeatakin, ellei mulla olisi tällaista perhettä. Vaimo ja lapset ovat olleet paras tukeni. Mutta nyt hekin vielä joutuvat kärsimään siitä, mitä minulle lapsena tapahtui. Ei ne siitä helpolla pääse, että isä joutuu käymään välillä hoidettavana sairaalassa. Eivät siitä naapurit eivätkä niiden lapset yhtään armahda. Nykyään tulemme toimeen omilla ansioilla. Mutta on tarvittu apuakin, kun asvalttityöt ovat loppuneet ja on täytynyt mennä välillä sairaalaan. Eihän hoidossa ollut vieläkään ole oikein ihminen, kun palaa taas kotiin.

Väärä kehitystie alkoi lastenkodista

— Kun mä ton hyvän kaverini Gunnar *Fromin* kanssa vähän kerron tarinaani, niin saat ite päätellä, olenko mä sittenkin onnistunut elämässä ja olenko mä syyttä vihainen yhteiskunnan sisällä toimiville sairaille klikeille!

— Mulla oli niin huono tuuri syntyessäni, että satuin sellaisen äidin pojaksi, joka heti vauvana jätti minut heitteille Sturenkadulle Helsingissä. Sieltä minut ottivat hoiviinsa mamma ja pappa Michelsson. Oli koti ja kaikki. Näytti hyvältä. Mutta ollessani siinä 7—8 vuoden ikäinen, tuli pari sosiaalihuollon tätiä meille ja sanoivat, että nyt sinä pääset maalle lomalle. Joo, lomalle ja maalle tosiaan! Perkjärvelle mentiin, Leteensuon laidalle, missä Koteja kodittomille -järjestöllä oli lastenkoti. Siellä mä sitten olin maalla ja lomalla vuoteen 1942 saakka. Eivätkä saaneet Michelssonit minua takaisin vaikka kuinka yrittivät. Tälle kohtalonoikulle en ole saanut selitystä tähän päivään mennessä.

— Kyllähän me tämän Gunnarin kanssa tiedetään, mitä ainakin 1930-luvun lastenkoti kasvatti — pelkoa ja vihaa, myöhemmin uhmaa ja paukapäisyyttä. Jäseneksi yhteiskuntaan ja siihen kuuluvaksi ei vähimmässäkään määrin. Ei saatu ammattia eikä muutakaan, mikä elämän tiellä olisi ollut nuorelle miehelle tarpeellista. Selkäsaunan opimme tuntemaan — ja myös monet kikat, jolla siitä selvittiin. Olimme vuoteenkastelijoita — ja se tiesi 365 selkäsaunaa vuodessa. Kaikesta tuli muutenkin selkään tässä Mandi Kaalikon johtamassa, lottien hoivaamassa lastenkodissa, jonka opettaja oli homoseksuaali kansakoulunopettaja.

— Mutta ei niin huonoa, ettei jotain hyvää. Vaikka me kyllä osattiin nokkelasti täyttää marja-astiat keruukoreista — päivässä oli pakko kerätä esim. puolukoita 15 litraa, muuten tuli taas selkäsauna — niin työtä toki opittiin tekemään. Ammattia tosin ei saatu. Kaipa me tuon Gunnarin kanssa oltiin laitoksen 140 lapsesta täydellisiä kauhukakaroita. Sillä kun joku vain oli tehnyt jotakin, niin me pojat maksettiin se selkänahoistamme. Sain kerran korvilleni niin, etten paljon sen jälkeen ole toisella korvallani kuullut.

— Sieltä se kehitys väärään suuntaan sai alkunsa. Ei meillä ollut elämäntielle muuta ottaa mukaan kuin pelkoa ja kapinanhenkeä. Ja se kaikki vei lopulta kovuuteen. Eihän me lapset oltu mitään pahaa tehty. Paha oli tehty meille. Järjestelmää käytettiin väärin ja epäinhimillisesti. Meidät suljettiin oitis ja miettimättä yhteiskunnan ulkopuolelle.

Sodassa oli hyvä olla

— Vuonna 1942 siirryin Perkjärveltä Helsingin kaupungin Poikakotiin. Olin juoksupoikana. Siitä palkasta sain pitää 10 prosenttia, loput piti antaa taloon. En minä siitäkään pitänyt ja tuo kaverikin oli joutunut Ryttylään poikakotiin. Niin mä sitten värväydyin vuoden 1943 alussa armeijaan ja olin kenraali Sihvon lähettinä. Siellä mun oli hyvä olla. Jokaisella oli paikkansa ja jokaista kohdeltiin kuin miestä ainakin. Se oli mun nuoruuteni paras paikka — sota.

— Siviiliin päästiin vuonna 1944. Olin tyhjä kuin saapas. Ei ollut mitään, mistä aloittaa. Ei kattoa pään päällä, ei työtä, ei edes hajua ammatista. Vaikea oli muutenkin sopeutua siviilielämään. Pommisuojassa asuttiin ja aina oli nälkä. Sen tuketta rupesin hankkimaan omin keinoin, kun muutakaan ei ollut. Kiertokulkua siitä vain tuli. Kyllä minä nuo Sukevat, Köyliöt ja Riihimäet tunnen, tunnenhan mä kaikki muutkin sen laadun talot. Kyllä mä tiedän, mitä niistä saa ja mitä niistä oppii. — Pahuutta ja katkeruutta, ei muuta.

Perääntymätön Rauha Rantanen

— Sitten ilmestyi elämääni tämä Rauha. Olin nähnyt hänet ensimmäisen kerran Rekolan Työväen Näyttämöllä. Asuin siihen aikaan oikean äitini luona, kävin töissä telakalla. Mutta niin paljon en saanut rahojani pitää, että olisin saanut kunnon vaatteet päälleni. Minua pilkattiin, ja arvaat, kuinka mä häpesin Rauhankin tähden. Lopulta en enää kestänyt, vaan päätin lähteä lusimaan pohjat pois. Rauha sai mut kuitenkin käännytetyksi. "Mennään puhumaan äidille, kyllä äiti ymmärtää." Ne olivat sitten mukavia ihmisiä, nuo Rauhan vanhemmat. Äiti varsinkin. Ei se halveksinut ketään. Oli hyvä ihmistuntijakin. Hieno ihminen se oli.

— Niinpä me 20 vuotta sitten mentiin kuin mentiinkin vihille. Se oli kyllä Rauhalta tosi rohkea temppu. Kuulutuksia haettaessa varoitteli pastori Otto Weckström tuntikauden Rauhaa ja luki tuomion sanoja. Mutta ei Rauha perääntynyt. Tekisi mieleni nyt vähän keskustella sen papin kanssa ja sanoa, ettei se oikein hyvä ennustaja ollut.

Eivät toteutuneet pahat ennustukset

— Appi hommasi mulle työpaikan ja niin lähti elämä pyörimään. Ja kyllä on pyörinytkin. Anoppi vähän yritti neuvoa ja tukea meitä, mutta mitään muuta tukea ei nuori pari tuohon aikaan voinut saada. Tuomioita ja varoituksia sateli sen enemmän. En saanut edes kodinperustamislainaa. Se evättiin, koska olin rikollinen. Kaipa ne halus, että meidän koko perheestä olisi tullut rikollisia ja minusta parantumaton.

— Mutta ei tullut. Meillä on semmoinen perhe, jossa me ollaan kaikki tärkeitä toinen toisillemme. Mutta muuten me ei olla mistään tärkeileviä. Me osataan nauraa ja laulaa yhdessä, vaikka ei elämä tota samettisempaa puolta koskaan ole liiemmin meille näyttänyt. Yhdeksästä lapsestamme vanhin on jo omassa kodissaan. Muut ovat työssä ja nuorimmat käyvät vielä koulua. Ankeat sosiaaliset olosuhteet pakottivat meidät aikanaan antamaan kaksi lapsista maalle hoidettaviksi, mutta meidän perheeseemme he yhä kuitenkin kuuluvat.

— Minä vain kysyn, miksi me ei olla jouduttu liukkaammille teille ja miksi ennustukset pahansuovilta ja pahimmilta osiltaan ovat joutuneet häpeään? Ei kai siinä muu ole kuin toi mun kapinanhenkeni. Se on osaltaan auttanut. Ja vielä kerran: hyvä vaimo ja yhteenkuuluva perhe. Sanos mulle muuten, mistä ne ansioristit äitien päivänä oikein jaellaan? Meidän äiti, jos kuka sellaisen tarttis. Vaikka ei se sen perään olisi. Se on aina osannut olla pikkumaisuuksien yläpuolella.

Entä rouva Rauha itse?

— *En minä osaa sanoa. Minä olen vain luottavainen. Pimee minä jo olisin, jos olisin ruvennut suremaan. Päivä kerrallaan on mennyt. Ja minä tykkään tästä perheestä!* □

Kauko ja Rauha Rantanen perhekuvassa. Lapsista vanhin puuttuu kuvasta. Tytär on jo perustanut oman kodin.

Tässä on nyt Kauko ja Rauha Rantasen hääkuva. Kaksikymmentä vuotta sitten se jäi ottamatta, kun serkun kamera hukkui juuri tärkeällä hetkellä.

PUUTA HEINÄÄ

NYT ON KESÄ JA KÄRPÄSIÄ!

KESALLÄ MÖKKIHÖPERÖT MENEVÄT MÖKEILLEEN JA HUVILANOMISTAJAT HUVILOILLEEN.

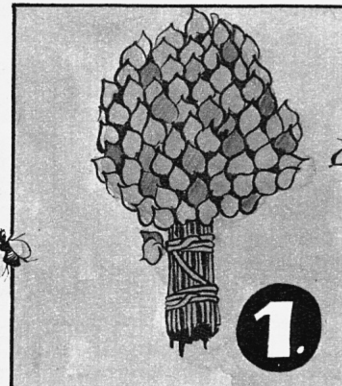

PERHEENEMÄNNÄT PÄÄSEVÄT MATTOPYYKILLE. JOTKUT OVAT KUULEMMA KÄYNEET RAJAPYYKILLÄKIN.

AMIRIIKKALAISET ASTRONAUTIT OVAT HARKINNEET HEINÄSUOVAN VIEMISTÄ KUUHUN, ETTÄ SAISIMME TODELLISEN **HEINÄ**KUUN!

KUMPI ON VIHTA JA KUMPI VASTA?

SAUNOMINEN KUULUU MYÖS KESÄÄN JA KUNNON LÖYLYMIEHEN TULEE PYSTYÄ EROTTAMAAN VASTA JA VIHTA TOISISTAAN. TE VARMAAN HUOMASITTE HETI, ETTÄ № 2 ON VASTA, KUN SE ON VASTA TOISENA.

SUOMEN KESÄ ALKAA YLEENSÄ UKKOSKUUREILLA...

JA JATKUU SITTEN LÄMPIMINÄ KESÄSATEINA...

KESÄN PÄÄTTYMISEN HUOMAA SIITÄ, KUN SADE MUUTTUU LUMEKSI.

MONARK

...ja vielä ehditte kesälämpimille vesille

Menevä moottori. Monark. Mestariluokan moottori kilpailuissa. Päijänne Racen ja Suur-Saimaan ajojen voittaja. Monark on miehen menevä moottori. Ja jokainen Monark on vetävä matkamoottori. Varma peli. Käynnistykseltään ja toiminnaltaan. Testattua tehoa. Taloudellisuutta. Kehräävä käyntiääni ja värinätön kulku.

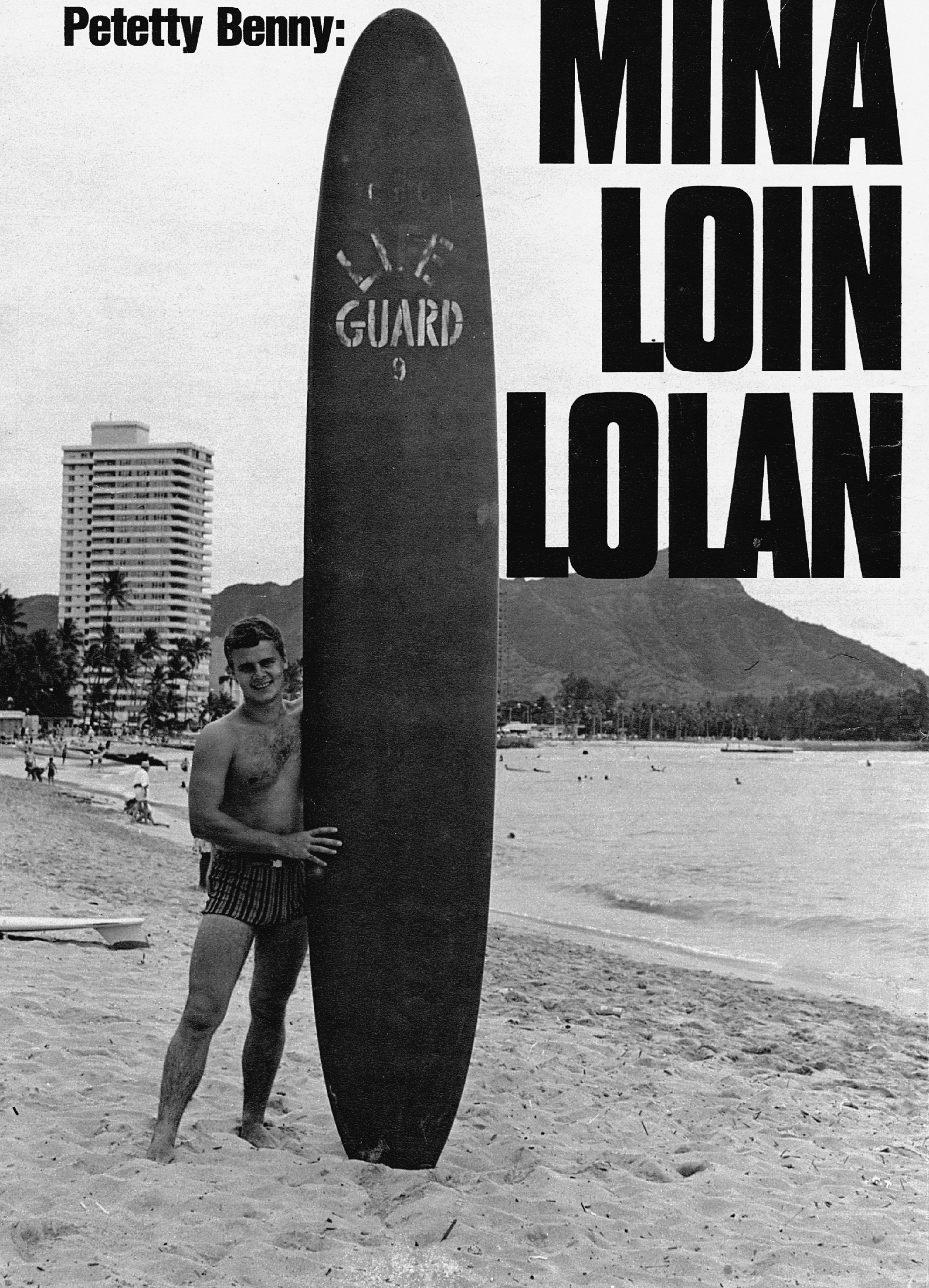
Vielä ehditte venekesään — valitkaa näistä omanne — Monark 55, 45, 35, 25, 20, 12, 5 tai 4. Edulliset maksuehdot. Vanha moottorinne vaihdossa.

HANKKIJAN palveluverkosto

Petetty Benny:

MINÄ LOIN LOLAN

Lolan ja Bennyn (Pirjo Väyrynen ja Ben Hermansson) värikäs romanssi on saanut jälleen uuden käänteen. Syksyllä julkaistu kihlaus ei johtanutkaan häihin, vaikka pariskunta oli jo myynyt häittensä selostamisen yksinoikeudella eräälle lehdelle. Lola olikin vielä naimisissa entisen aviomiehensä kanssa. Lolan viimeinen yllätys, paluu aviomiehen luo, on ollut kova isku Bennyn herkälle sydämelle.

Teksti: IRIS TUUNAINEN

Benny marssi toimitukseen suuri leikekirja kainalossaan. Hänellä oli paljon sanottavaa ja huomautettavaa entisen kihlattunsa tekemisistä ja tekemättä jättämisistä. Ei ole todellakaan helppoa jäädä lehdellä soittelemaan, sen huomaa Bennystäkin.

— Minä myönnän kyllä, että tuntuu pahalta. Olimmehan sentään yhdessä aika kauan. Se jättää jälkensä, minä kun en ole niin kova, etten tuntisi jotakin.

— Sinä kirjoitit, että minä elin siivellä, petin tavallaan Lolaa käyttämällä häntä hyväkseni. Minuakin on petetty! Meidän piti mennä naimisiin 7. 3. Minulla olivat jo kaikki tarpeelliset paperit kunnossa. Lola ei saanut papereita, koska hän edelleen oli lain mukaan aviossa Jouko Väyrysen kanssa. Jo kihlauksemme aikoihin Lola sanoi, että avioero oli selvä. Hän väittää, ettei tiennyt Joukon vetäneen asiaa hovioikeuteen. Olen kuitenkin löytänyt tuomareitten lähettämiä laskuja, joista käy kiistattomasti selville, että Lola tiesi oikeusjutusta ja sen kulusta kaiken aikaa. Hän on käyttänyt minua hyväkseen koko ajan, luomaan hänelle uraa ja lähtöpohjaa. Nyt hän voi jatkaa eteenpäin ilman minua, miehensä kanssa.

Bennyn ja Lolan avioliittoon menoa pidettiin niin varmana, että sekä Lola että Benny ovat allekirjoittaneet sopimuksen, jolla he myivät häittensä selostuksen yksinoikeudella eräälle lehdelle (ei Hymylehdelle). Puolet sopimussummasta oli jo kulkenut nuorenparin käsien kautta ennen häiden peruuntumista.

Benny vastaan Lola

Suuresta leikekirjastaan Benny luki otteita Lolan haastatteluista. Bennyn ansiosta Lolasta ovat kirjoittaneet useimmat maamme lehdet, nuortenlehdet useammankin kerran. Bennyllä on nyt huomautettavaa monesta asiasta, joita Lola on haastattelijoilleen lausunut.

LOLA: "Reissataan nykyään aina yhdessä, ollaan naimisissa mutta ei avioliitossa."

BENNY: "Siitä on nyt noussut häly. Jouduttiin Lappeenrannan oikeuteen vastaamaan viranomaisten harhauttamisesta, sillä me kirjoittauduttiin hotelliin herra ja rouva Hermanssonina. Niin me ollaan tehty kaikkialla, mutta Lappeenrannassa joku katsoi asiakseen tehdä ilmoituksen poliisille."

LOLA: "Olin Puistokulmassa esiintymässä kun Beckman ja Ertama keksivät minut. Mutta vasta Benny Hermansson teki minusta tähden. Hän on todella tehnyt paljon työtä urani puolesta. Hän käski minun käyttää läpinäkyvää puseroa ja hän järjesti minut esiintymään Laajakulmaan. Hän on touhunnut kaikki lehtijuttuni ja hoitaa ne edelleenkin. Ja tästähän se juttu lähti rullaamaan. Olen päässyt lyhyessä ajassa erääksi maamme korkeimmin palkatuista naistähdistä."

BENNY: "Minä oikeastaan loin käsitteen Lola. Kun häntä tarjottiin esiintyjäksi Laajakulmaan, ei hän ollut vielä mitään. Sanoin, että jos hän pukee läpinäkyvän puseron ylleen on asia OK. Hänellä on kyllä jonkin verran ääntäkin, mutta puseron teholla hän on noussut pinnalle. Onhan hän tehnyt levyjäkin, mutta ne eivät ole menneet kaupaksi. Lavaesiintyjänä hän sitävastoin on suosittu. Eikö se ole osoi-

KÄÄNNÄ

löysin Sen Oikean.

Löysin vihdoinkin Sen Oikean tamponin, joka ei petä. Se on o.b. Varma ja pitävä. o.b. laajenee vain leveyssuuntaan, siksi mitään ei pääse ohitse. o.b.:n imukyky on erinomainen, siksi mitään ei myöskään pääse läpi. o.b. on niin pieni, että se mahtuu käteen. Kaksi kokoa, NORMAL ja PLUS (40% suurempi imukyky).

o.b. – varma ja huoleton olo

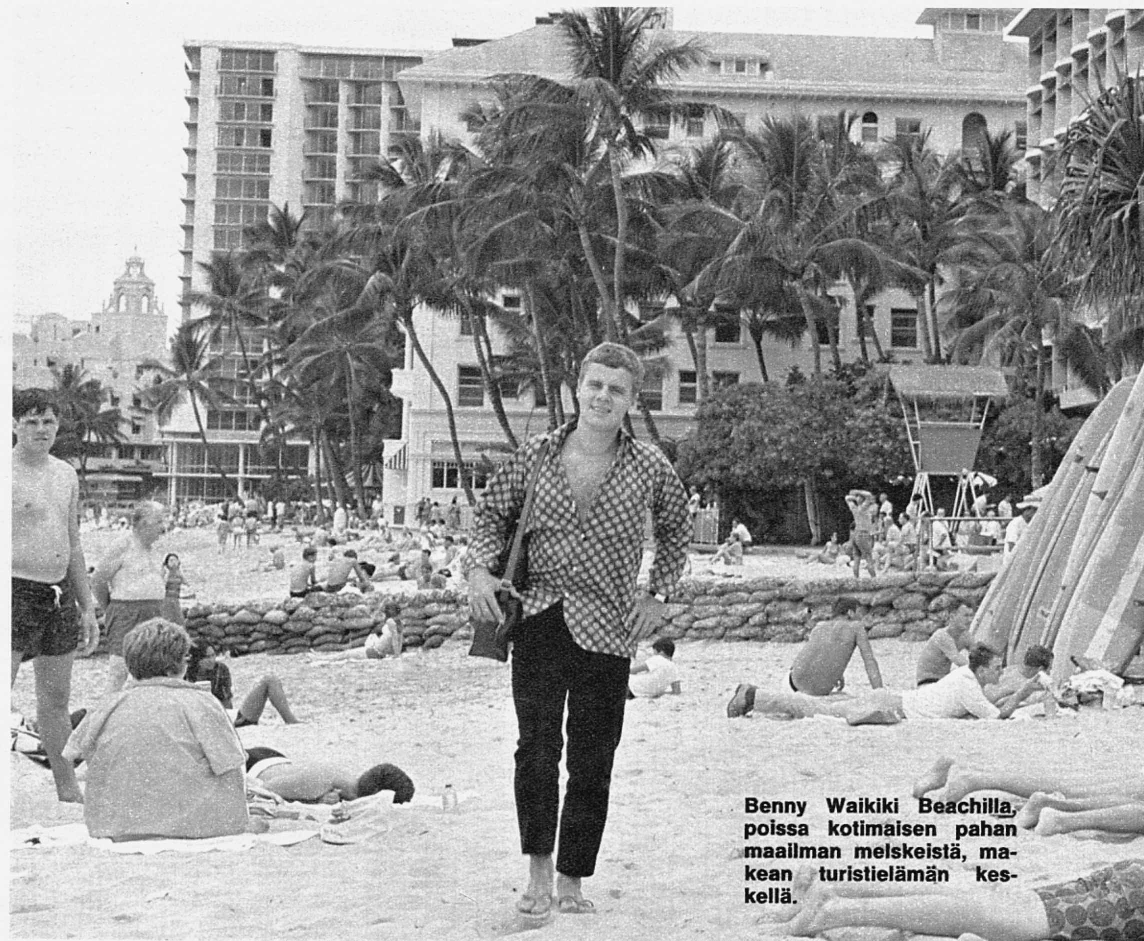
tus siitä, että vetäisin taas oikeasta narusta."

LOLA: "Olin aluksi melkein täydellinen rääsy, en osannut pukeutua, en puhua, en käyttäytyä oikein. Nyt minulla on mahdollisuus pukeutua hyvin ja uskon että minulla on myös makua. Puheestani ja käytöksestäni minulle on huomautettu niin usein ja ilkeästi, että olen oppinut."

BENNY: "Tuo on kyllä totta. Minä jouduin opettamaan hänelle jopa sen, miten syödään veitsellä ja haarukalla. Pukeutuminen on taas kenelle tahansa helppoa, jos on vain rahaa. Läpinäkyvä pusero oli vain esiintymisiä varten. Nythän Lola on hyljännyt sen, eikä näe enää vaivaa pukeutuakseen erikoisesti keikoillaan. Hän vain kävelee lavalle, laulaa pari laulua ja kävelee pois. Kyllä kuuntelijoiden takia täytyisi nähdä hiukan enemmän vaivaa. Ja mitä tuohon puhumiseen tulee, olen aina koettanut olla mukana kun Lolasta on tehty haastatteluja, sillä hän puhuu liikaa omiaan. Hän ei osaa käsitellä ihmisiä eikä arvioida puheittensa aikaansaamaa reaktiota."

LOLA: "Minun elämälläni ei ole ollut mitään pohjaa. Olen joutunut lähtemään aivan maasta, suoraan sanottuna slummeista. Olen elänyt sellaisten ihmisten parissa, jotka eivät koskaan menesty. Tiedän mitä on nälkä ja kurjuus."

BENNY: "Lolalle on menestys noussut päähän ja sen takia hän on rahavaikeuksissa. Hänelle eivät enää kelpaa tavalliset hotellit ja ravintolat, vaan hänen täytyy saada parasta. Tuo surullisen kuuluisa Kööpenhaminan matka oli juuri sitä. Meille oli varattu normaali siisti hotelli täysihoitoineen, ynnä siihen lisäksi 1 000 markkaa puhdasta esiintymisestä. Matkat olivat niinikään maksetut. Mutta Lola ei halunnut asua vaatimattomasti vaan hienosti. Tonni hupeni hyvin pian. Nykyään hän ei halua ajaa yhtyeen kanssa esiintymispaikoille, siksi meidän piti ostaa auto. Ja jos auto ei ole käytettävissä, ottaa hän taksin ja ajaa vaikka toiselle puolelle Suomea. Pari kertaa on käynyt niin, että taksimaksu on ollut suurempi kuin keikalta saatu palkkio."

Benny Waikiki Beachilla, poissa kotimaisen pahan maailman melskeistä, makean turistielämän keskellä.

LOLA: "Nyt olen muuttanut Puistolan slummeista Tapiolaan. Tämä on suuri harppaus, eikö totta? Nyt olisi kai sitten selvittelyjen ja syyttelyiden aika, mutta onko se enää tarpeellista? Tärkeintä on se, että olen voinut aloittaa uuden elämän ja voin koota jotakin kiinteää ympärilleni ja antaa lapselleni hyvät elinmahdollisuudet."

BENNY: "Niin kuin hyvin tiedät, ei meillä ollut mitään kiinteää ympärillämme. Tavarat olivat milloin missäkin säilössä koska ei ollut vakituista asuntoa. Kiersimme hotellista toiseen. Ja mitä taas noihin syyttelyihin tulee, on Lola kyllä tehnyt sitäkin kertoessaan kunniansa ja omantuntonsa kautta totuuden epäonnistuneesta avioliitostaan Suosikille. Pojan, Mikan, elinmahdollisuudet ovat nekin joutuneet kärsimään kiertelevän elämän takia. Poikahan vietiin lastenkotiin. Lolan äiti hoiti poikaa aikansa hyvää palkkiota vastaan, mutta erimielisyyksien takia päädyttiin lastenkotiin. Minä pidin siitä pikkumiehestä, ja minua loukkaa kovasti se, että Lola on nyt sanonut, etten olisi tullut pojan kanssa toimeen avioliitossa ollessamme."

LOLA: "Huolimatta siitä että odotin lasta, en olisi halunnut mennä naimisiin Joukon kanssa. Olisin mieluummin pitänyt aviottoman lapsen. Mutta se ei riippunutkaan yksin minusta. Ympäristö piti itsestään selvänä, että menemme naimisiin, kun lapsikin oli tulossa. Kun meidät sitten vihittiin, olivat häät juuri sitä mitä odottaa saattoikin: juomista, juomista, juomista! Avioliittomme oli yhtä helvettiä. Järkyttävän elämän vuoksi minua uhkasi pari kertaa keskenmeno."

BENNY: "Siinä vain muutama Lolan lausuma 'totuus' miehestä, josta hän haki eroa ja jonka luokse hän palasi uudelleen. Enää ei Lola vaikuta päätökseensä tyytyväiseltä, hän on kiertueella ollessamme vihjaissut pari kertaa siihen suuntaan, että voisimme jälleen palata vanhoihin kaavoihin. Olemme työtoverit, emme muuta. En halua joutua uudelleen hypitettäväksi toisen mielihalujen mukaan. Syksyyn asti hoidan managerin tehtäväni ja sitten työtoveruuskin loppuu."

LOLA: "Aviomiehen pitää olla sellainen josta voi hakea tukea ja turvaa, jonka olkapäätä vasten voisi itkeä kun kaikki ei mene hyvin."

BENNY: "Taitaa olla aviomies se, joka itkee Lolan olkaa vasten. Hänellä ei mene hyvin, hän on vailla työtä. Luultavasti hän alkaa hoitaa Lolan keikkoja heti kun minun osuuteni on ohi. Ehkä Lola saa hänet perustamaan Lola-tuotannon, oman ohjelmatoimiston. Minä hylkäsin idean heti kun Lola puhui siitä ensimmäisen kerran, ja se taitaa olla yksi syy äkkinäiseen paluuseen aviomiehen luo."

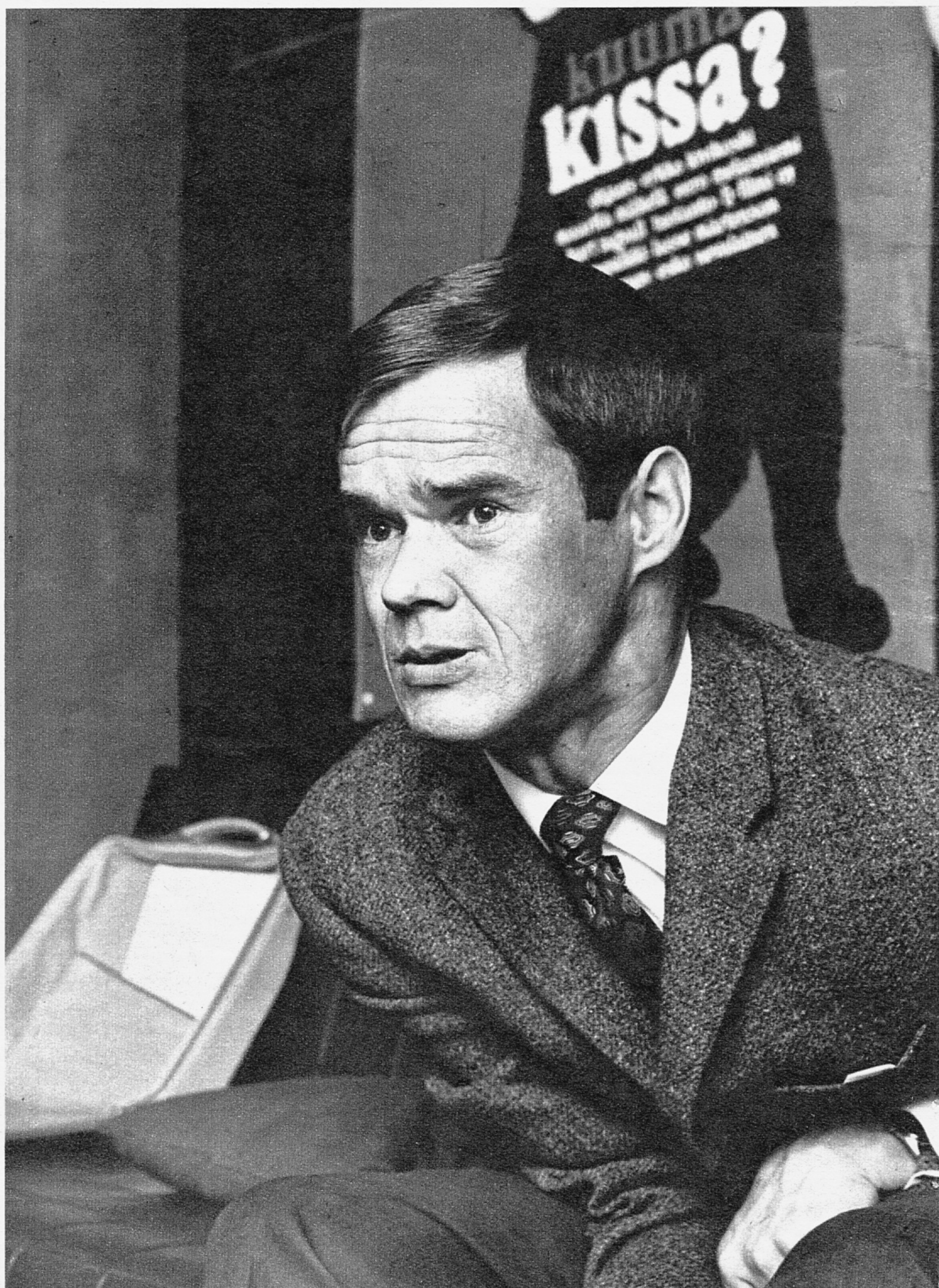
LOLA: "Kaikki menee todella ihanasti, varsinkin kun ajattelee millaisista oloista olen lähtenyt ja millaista elämää olen joutunut viettämään vielä vuosi sitten."

BENNY: "Lola on nyt sitten palannut takaisin tuohon entiseen elämäänsä, Puistolan slummeihin. Toivotan hänelle kaikkea hyvää. Ehkä hän tule onnelliseksi. Minä itse — niin, ehkä lähden taas katsomaan, miten asiat muualla maailmassa rullaavat." ☐

KIVI JONKA RAKENTAJAT HYLKÄSIVÄT

Otsikkoamme ei voi sanoa kovin omintakeiseksi, mutta tämä kirjallinen lainaus tuntuu meistä ainoalta oikealta kertoessamme nyt aivovauriolapsena syntyneestä Seppo Soinisesta Nurmeksen Porokylässä. Hänen älykkyysosamääränsä nousee huikeasti yläpuolelle keskitason. Mutta siitä ja sitkeistä ponnisteluistaan huolimatta hän ei 33 ikävuoteensa mennessä ole löytänyt sijaa yhteiskunnassa. Hänen kohtalonsa on sama kuin muidenkin CP-lasten, häntä pidetään vajaamielisenä koska hänen kätensä nytkähtelevät tahattomasti ja koska hänellä on lieviä puhevaikeuksia.
Seppo Soinisen elämäntarina on kovin surullinen.

Teksti:
VEIKKO ENNALA
Kuvat:
VEIKKO LINTINEN

Olemme tulleet pitkän ajomatkan jälkeen Nurmeksen kauppalan liepeille Porokylään. Radan varteen on pystytetty suurehko teltta, jossa kimakat naisäänet veisaavat jotakin Herran tuomiopäivästä, joka taasen kerran tekee tuloaan.

Teltan takalistolla polttelee loppitupakkaansa muuan setä ja kysymme häneltä, missä Seppo Soininen mahtaisi asua. Tjaa, sekö kaheli, hän kysyy. Hän on kyllä kuullut muttei tiedä asunnosta. Hän on paremminkin taivaanvaltakunnan asiantuntijoita ja perehtynyt iäisyyskysymyksiin.

Alikäytävän läpi ajettuamme tulee vastaamme reippaasti astellen hontelohko mies, kädet selän takana, siististi puettu. Silti hänessä on jotakin vieraannuttavaa, hiukan outoa, vaikea kuitenkin sanoa miksi. Olisikohan hän . . . ?

Pysähdytään ja kysytään. Kyllä, hän on Seppo Soininen, sama mies, joka muutamia viikkoja sitten on lähettänyt meille 3 konekirjoitusliuskan mittaisen kirjeen, ilman ainoatakaan lyöntivirhettä:

" . . . Kun nyt kirjoitan tätä kirjettä, ei kirjoituskone ole pöydällä vaan pöydän alla, ja koneen käyttö tapahtuu varpailla. Olen invalidi, joka nykyisellään kantaa nimeä CP-lapsi ja vamman luonnetta lähemmin kuvaava nimitys on spastikko. Nämä nimitykset tarkoittavat syntymässä saatua aivovauriota, joka esiintyy eri lihasryhmien liikunnallisina häiriöinä. En kykene ohjailemaan käsieni liikkeitä haluamallani tavalla, jalkojen on ollut pakko kehittyä muuhunkin kuin kävelyyn. Tämä ei sinänsä ole mikään epäkohta, tämähän on vain biologinen vahinko joka voi tapahtua missä tahansa. Mutta se voidaan jo katsoa yhteiskunnalliseksi epäkohdaksi kun ihmiset suhtautuvat näihin tapauksiin aina väärällä tavalla. Leimataan ruumiillinen vajavuus myös henkiseksi vajavuudeksi . . . "

Seppo Soininen, biologinen vahinko, irroittaa toisen kätensä selän takaa ja kokee ojentaa sitä tervehdykseen. Ja silloin ymmärrän tositeolla, miksi hän ei raksuta kirjoituskonettaan sormin vaan varpain: käsi heilahtelee ja nykii hurjana, päämäärättä, yhtä tarkoituksettomasti kuin tahattomastikin enkä saa tartutuksi siihen.

Eikä hänen hymynsäkään onnistu, se jää puolitiehen, se on vääristynyt ja hänen sanansa korahtavat, niitä on vaikea ymmärtää. Ja kuitenkin tässä hintelässä sätkynuken ruumiissa asuu lahjakas henki ja tunteva, rakastava mutta myös kärsivä sydän.

Olemme saapuneet Seppo Soinisen kotiin ja kiivenneet hänen omaan huoneeseensa, joka on somasti kalustettu. Ensitapaamisen jännitys on lauennut ja kun Seppo Soininen nyt istuu sohvalla edessämme kädet jälleen selän takana toinen toisiaan puristaen, hänet erottaa meistä vammattomista enää yksi ainoa seikka: hän on meitä sanavalmiimpi ja meitä älykkäämpi ja luultavasti myös meitä lukeneempi vaikka ei olekaan koskaan hangannut koulujen penkkejä.

CP on lyhennys englanninkielisistä sanoista cerebral (aivot, aivojen) palsy (halvaantuminen). Nimitys CP ei ehkä ole täysin onnistunut, sillä miksikään eivät aivovauriopotilaan aivot ole varsinaisesti halvautuneet. Lähemmin tuntematon, syntymässä saatu vika on niissä hermoradoissa, joiden tehtävänä olisi johdattaa aivojen määräykset lihaksiin. Mutta ne eivät johda; sen sijaan että raajat täyttäisivät potilaan tahdon ne tempoilevat kurittomasti suorittaen liikkeitä, joita potilas ei tahdo. Kaikkien spastikkojen murheellisina tunnusmerkkeinä ovat aina erilaiset liikunnalliset ja puhehäiriöt ja toisinaan myös kouristukset. Nykyisin tiedoin ja taidoin niitä ei kyetä parantamaan ja niinpä jokaisen CP-potilaan on pakko alistua osaansa ja elää elämänsä ihmettelyn, säälittelyn tai ivan esineenä. Eikä niissäkään aina kyllin. Raskainta heistä on tulla rinnastetuksi niihin onnettomiin, joilta puuttuu järki.

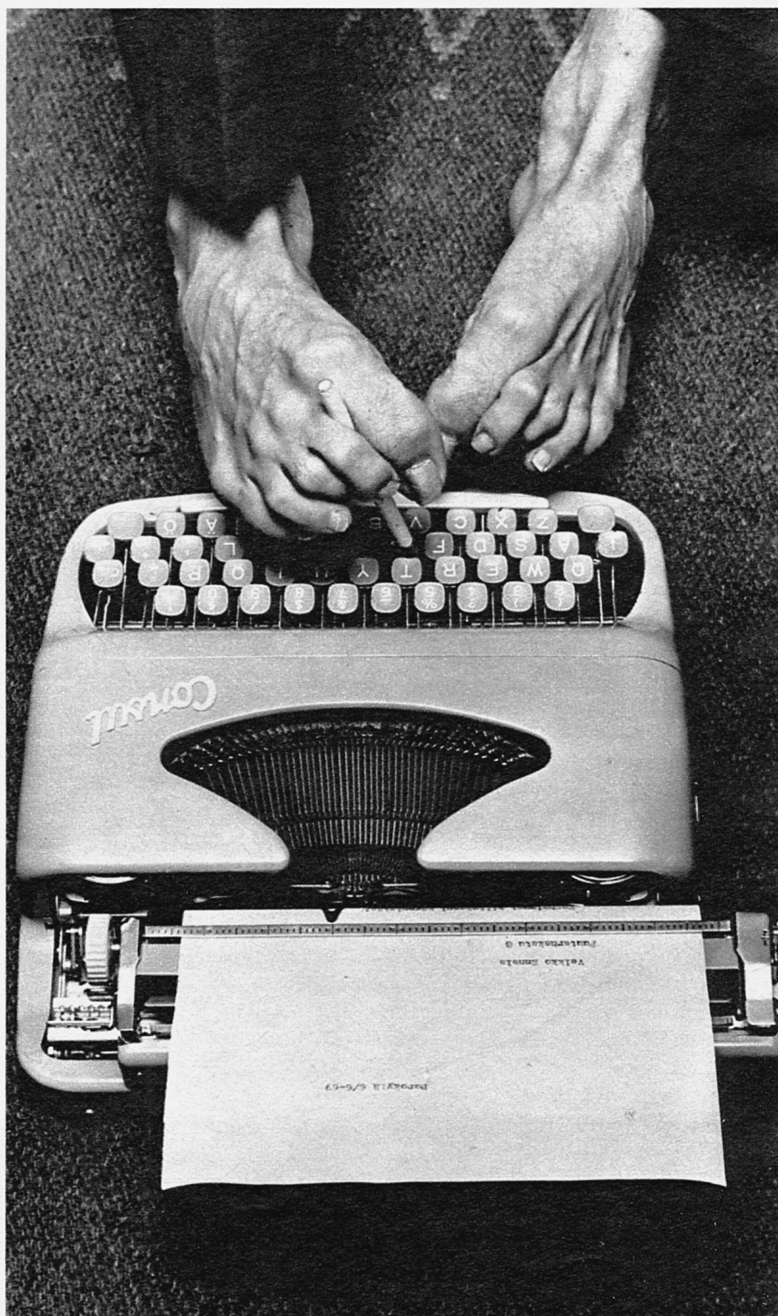
Olemme jo heittäneet pois muodollisuudet teitittelyineen, ne ovat turhia ystävien kesken. Sanon Sepolle:

— Kun pidät käsiäsi selkäsi takana yhteen puristettuina, ne eivät liikahtele. Mutta miten on nukkuessasi?

Seppo vastaa, että uni on hänelle ainoa täyden vapautumisen aika, hän nukkuu rauhallisesti ja liikkumatta. Uni on hänelle kaksinkertainen siunaus, se on lepo rääkätyille raajoille ja se on pako sellaisiin maailmoihin, joissa unelmat käyvät toteen.

Mutta myös valveilla on aikoja, hän lisää, jolloin käsien kouristuksenomainen liikahtelu on vähäisempää. Pienet määrät alkoholia ovat hyväksi samaten kuin ruumiillisen rasittumisen aiheuttama raukeus. Mutta milloin hän on

JATKUU SIVULLA 14

Seppo Soininen näyttää, miten hän kirjoittaa koneella. Oikean jalan iso- ja etuvarpaan välissä on kynä, jolla hän painelee näppäimiä. Vasemmalla jalalla hän siirtää telaa. Kirjoittaminen on perin hidasta, HYMYLEHDELLE lähettämäänsä 3 liuskan mittaista kirjettä — jossa ei muuten ollut ainoatakaan virhelyöntiä — hän kirjoitti 4 tuntia. Sepon toiveena olisi saada jostakin sähkökirjoituskone, joka nopeuttaisi tuntuvasti hänen kirjallisia töitään. Niitäkin hänellä on.

jännittynyt ja tuntee joutuneensa huomion kohteeksi, silloin pakkoliikkeet tehostuvat.

— Nythän et enää jännitä?

— En, vastaa Seppo ja hän hymyilee ja nyt hänen hymynsä luontuu, se on hyvä ja kaunis hymy. — Mutta tuolla tiellä tavatessamme jännitin ja siksi olin sellainen kuin olin. Mahdoit luulla sinäkin tulleesi mielenvikaista tapaamaan.

Miksikä sitä kiistäisin: niin luulinkin. Mutta enpä luule enää.

Aivovauriolapsia syntyy maassamme vuosittain noin 200 ja jokaisella heistä on oma tarinansa.

Seppo Soinisen tarina alkaa muiden kaltaistensa lailla sikiöasteelta, jo silloin hän todennäköisesti sai sittemmin niin kohtalokkaaksi osoittautuneen vamman. Kuitenkin hänestä aluksi näytti kehittyvän ihmelapsi. Kahden ja puolen vuoden iässä hän tunsi numerot ja kirjaimet, 4-vuotiaana hän luki suoraan ja vasta myöhemmin oppi "pätkimään sanat", so. tavaamaan. Hän oli noussut puuhun latvasta.

Mutta ennen kouluikää havaittiin myös Sepon ruumiillinen vajavuus, nimittäin hänen puhehäiriönsä ja hänen käsiensä tarkoituksettomat liikkeet.

Silloin eivät poikkeuksellisen varhain opittu sisälukutaito tai numeroiden tuntemus enää painaneetkaan vaa'assa. Ympäristö otti näennäisesti osaa mutta oli itse asiassa vahingoniloinen kuten ympäristö aina on: Soinisen pojallekaan ei sitten vain ole täyttä annettu . . .

Kuitenkin Soinisen pojalle oli annettu kukkuramitoin juuri sitä mikä häneltä arveltiin puuttuvan, hänelle oli annettu loistava järki ja sen ohessa peräänantamaton tahto. Kunnes sekin sitten murrettiin.

Kun häntä ei "vähämielisenä" voitu panna kouluun, rupesi hän omaksi opettajakseen. Sepä oli koulutusta! Murrosikään mennessä hän oli lukenut kaikki huostaansa joutuneet kirjat niin perinpohjaisesti, että hänen voitiin eräin vähäisin poikkeuksin katsoa omaksuneen lukioluokkienkin koko oppimäärän.

Mutta Sepolle ei riittänyt pelkkä kuollut tieto. Hän lisäsi lukemisensa skaalaa ymmärtäen piankin sähkön olemuksesta, sen synnystä, sen siirrosta ja sen käytöstä kaiken mitä ymmärrettävissä on. Kehityttyään radiomekaniikassakin ammattimieheksi hän paneutui nyt psykologiaan rinnan englanninkielen opiskelun kanssa. Ja osatakseen säkeinä tallettaa paperille onnettoman rakkautensa apeat tunnelmat hän tutki poetiikankin lakeja. Sepä oli koulutusta!

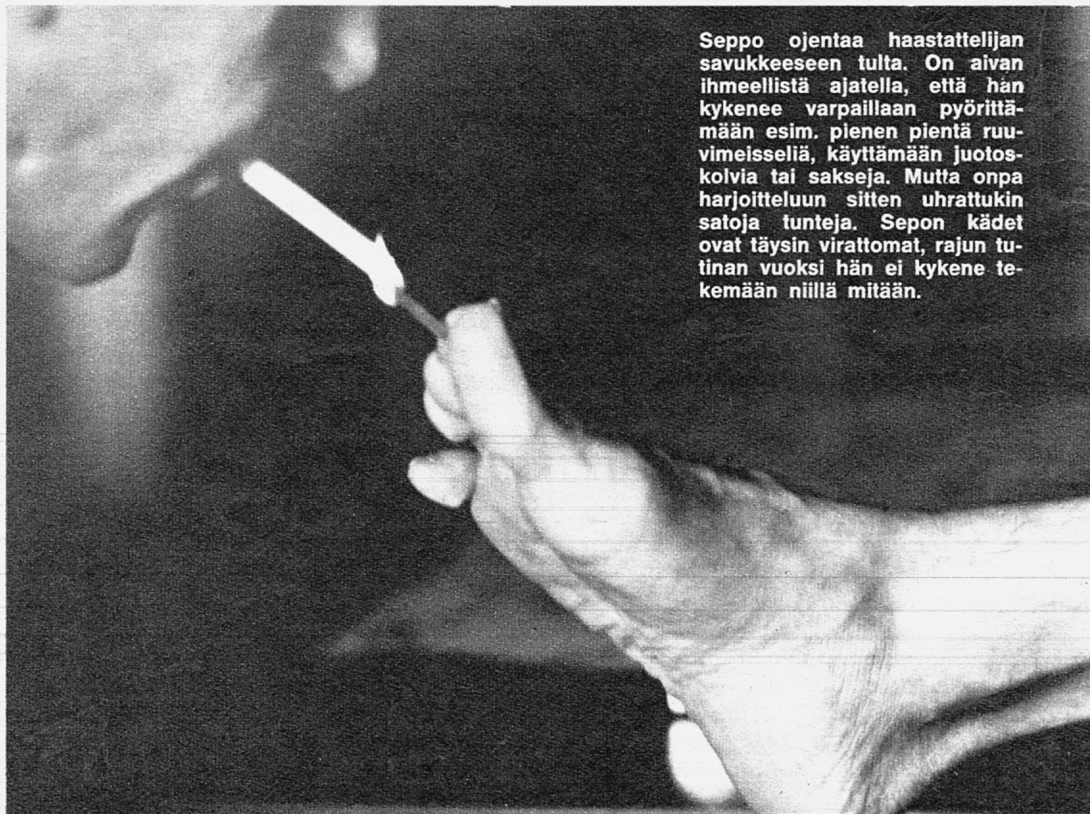
Samanlaisella sisukkaalla raivolla, jota hän oli osoittanut luvuissaan, Seppo Soininen ryhtyi opettamaan varpaitaan totuttaakseen ne siihen kuriin, johon vääntyneet sormet eivät alistuneet. Tunnista toiseen, päivistä kuukausiin hän pyöritteli jaloissaan pyöreitä kappaleita niin että hentojen ruuvitalttojen, juotoskolvin ja muiden radioteknillisessä työssä tarvittavien instrumenttien käsittely tarvittaessa sujuisi. Sepä oli koulutusta!

Ja samaan aikaan, kun varpaat kävivät omaa kouluaan, harjoitti hän uupumatta myös kangertelevaa kieltään ääneensä puhuen esikuvanaan antiikin retoriikan suuri mestari Demosthenes. Hän sommitteli monimutkaisia lauseita ja äänneyhtymiä ja tarkkaili virheitään ääninauhalta magnetofonin pyöriessä. Sepä oli koulutusta!

Kun kieli väsyi, oli huulien vuoro. Myös niiden oli määrä osaltaan korvata kelvottomat, uppiniskaiset kädet. Hän nosteli suullaan astioita voidakseen vahinkoja aiheuttamatta juoda missä tahansa omin avuin. Ja pian oli hampaiden aika, ne saivat nyt luvan tottua pitämään tiettyjä esineitä tietyissä asennoissa. Ja ne pitivät, sillä opittuaan sittemmin vielä valokuvaukseen liittyvät laboratoriotyötkin hän siirteli filmejä kehitealtaista kiinnitealtaisiin hampaiden välissä sojottavan puutikun avulla. Sepä oli koulutusta!

Ihminen, jonka ruumiin vammat ovat kenen tahansa havaittavissa, haluaa ymmärrettävästi julkisen tunnustuksen siitä, että hän on henkenlahjojensa puolesta tasaveroinen muiden kanssa.

Tämän tunnustuksen Seppo Soininen sai oikeastaan vasta vuonna 1965 Työterveyslaitokselta, jonka kuntouttamisosastolla hän oli 6 päivän ajan psykologisessa tutkimuksessa. Lausunnossa, joka on maisteri Kaarina Airikkalan allekirjoittama, sanotaan Seposta melkeinpä ihmetellen mm. näin: "... Tutkittavan yleinen älyllinen suoritus on kauttaaltaan keskitasoa parempaa. Etenkin abstraktista ja loogista ajattelua vaativat tehtävät nousevat erittäin lahjakkaan tasolle. — Tutkimuksessa todettiin edelleen, että vitaalisen ja energisen persoonallisuutensa pohjalta tutkittava pystyy hyvin käyttämään kapasiteettiaan. Henkinen liikkuvuus ja joustavuus on hyvä. Pystyvyyttä itsenäiseen ja suunnitelmalliseen toimintaan. Kannustimena lisäksi korkea, mutta realistisissa rajoissa pysyvä tavoitetaso. Sosiaalisesti tutkittava on varsin sopeutuva ja kontaktikykyinen. Tutkittava on vaikeasta vammastaan ja kouluttamattomuudestaan huolimatta yltänyt hämmästyttäviin suorituksiin. Hankkinut mm. elatuksensa liikealalla itsenäisenä yrittäjänä. Nyt haluaisi kuitenkin toteuttaa elinikäisen haaveensa ja päästä koulutukseen, jonka kautta valmistuisi tehtävään, joka liittyisi spastikkojen koulutukseen ja ohjaukseen. Lähitavoitteena olisi kansakou-

Seppo ojentaa haastattelijan savukkeeseen tulta. On aivan ihmeellistä ajatella, että hän kykenee varpaillaan pyörittämään esim. pienen pientä ruuvimeisseliä, käyttämään juotoskolvia tai sakseja. Mutta onpa harjoitteluun sitten uhrattukin satoja tunteja. Sepon kädet ovat täysin virattomat, rajun tutinan vuoksi hän ei kykene tekemään niillä mitään.

TUHKAVUORI

On taas eräs päivä —
mitäänsanomaton päivä
Istun kammiossani yksin
imeksin savuketta
jota tuli ahnaasti ahmii
josta nikotiinintervainen savu tupruaa
ja täyttää suuni
Kiskon sen keuhkoihini
jotka ovat kuin tervarukkaset — nautin
Katselen ulos ikkunasta
Muistelen ihmistä
joka on niin kaukainen —
mutta joka ennen oli aina lähellä
Näen rakkautemme syntymän ja kuoleman
ilon ja katkeruuden —
naurun — kyyneleet — sydämen tuskan
On tullut ilta —
mitäänsanomattoman päivän ilta
Istun — imeskelen — kiskon keuhkoihini
Katselen pimeyteen — tuhkavuori kasvaa
elämäni tuhkavuori

Tässä näytteenä yksi Seppo Soinisen vapaamittaisista runoista. Se on syntynyt kuolleen rakkauden muistolle.

Seppo kävelyllä Nurmeksen kauppalassa lähellä sitä pankkia, jossa hänen liikeyrityksiinsä suhtauduttiin kaikkein ymmärtäväisimmin. Toimiessaan valokuvaajana Seppo Soininen työskenteli pyöreitä vuorokausia ja sai filmejä suullaan nostellessaan muun muassa kehitemyrkytyksen, joka oli koitua kuolemaksi. — Kun Seppo toivoo hartaasti saavansa kosketuksen kohtalotovereihinsa tai muihin vammaisiin, laitamme tähän hänen täydellisen osoitteensa. Se on POROKYLÄ Radantaus.

lun ja keskikoulun, mahdollisesti koko oppikoulun, oppimäärien tenttiminen (valtaosan tässä vaadittavasta tietomäärästä hän epäilemättä jo hallitsee), jonka jälkeen hän voisi jatkaa opintojaan esim. Yhteiskunnallisessa Korkeakoulussa. Nyt suoritetun arvioinnin valossa tutkittavalla olisi kaikki psyykkiset edellytykset suunnitelmansa toteuttamiseen."

Työterveyslaitoksen testauksessa todettiin myös, että Seppo Soinisen älykkyysosamäärä on 130 kun se "tavallisella" ihmisellä pysyttelee yleensä 90—100 tienoilla. Toisin sanoen Seppo Soininen, jolle naapurien mielestä ei ole täyttä annettu, kuuluu siihen armoitettuun yliälykkäiden joukkoon, joka on koko kansasta vain 2 prosenttia.

Seppo Soinien palasi kotiinsa iloisena, sillä hän oli Työterveyslaitoksella lisäksi kuullut vakuutuksen, että valtio kyllä kustantaisi hänen tapauksessaan opinnot miten pitkälle tahansa. Hän pani joutuin tarvittavat paperit liikkeelle. Vuoden ajan ne vaelsivat virastosta toiseen käyden retkillään muun muassa Ammatinvalinnanohjauksen Joensuun piiritoimistossa. Päätös tuli sitten aikanaan, ei sanoiltaan mutta sisällöltään tällaisena: te olette jo aivan liian vanha miksikään opiskelemaan.

Siinä sitten istui silloin 30 vuoden ikäinen Seppo Soininen ääneti eteensä tuijottaen. Hukkaan olivat huvenneet sitkeät ja taipumattomat ponnistelut tietojen hankkimisessa omin avuin, hukkaan psykologian tuntemus, hukkaan puhetaidon ja ilmaisutapojen kärsivällinen harjoittelu, hukkaan ihan kaikki. Huippulahjakas nuori mies havaitsi olevansa kivi, jonka yhteiskunnan rakentajat hylkäsivät.

Kysyn Sepolta:

— Tuntuuko sinusta siltä, että olisit ollut hyvä opettaja jos valtio olisi kouluttanut sinut spastikkojen ohjaajaksi?

Seppo on siitä varma. Koska hän on itse aivovauriolapsi, hän olisi ollut hyvä opettaja sillä vain spastikko voi täysin ymmärtää toista spastikkoa. Kun hän kerran, siihen luvan saatuaan, kävi Lastenlinnan CP-lasten opetussalissa, ei ainoakaan pikku potilas jännittänyt hänen tähtensä, he tajusivat kohtalonyhteyden ja keskustelivat hänen kanssaan luontevasti ja vilkkaina.

— Eikähän minusta muuhun — tämmöisestä.

Mielenliikutus saa hänen kätensä jälleen heittelehtimään ja hän piilottaa ne selkänsä taakse. Samalla kertaa tahtoo muistua mieleen kaikki ikävä — onnettoman rakkauden muistokin.

Kaksikymmenvuotiaana hän ihastui tyttöön, joka oli hänen leikkitovereitaan. He perustivat yhdessä Nurmekseen vaatimattoman musiikkikaupan, rakkaus antoi Sepolle voimia ja rohkeutta ja alkuun kaikki sujuikin oivallisesti. Mutta sitten ympäristön paine kävi liian raskaaksi. Puhua supatettiin kaikenlaista epäsuhtaisesta parista ja tyttö lähti. Eräänä päivänä Seppo sai kuulla, että hänen lemmittynsä oli vihitty toiseen mieheen.

CP-potilas voi kyllä hänkin rakastua mutta kuka rakastuisi kestävästi CP-potilaaseen.

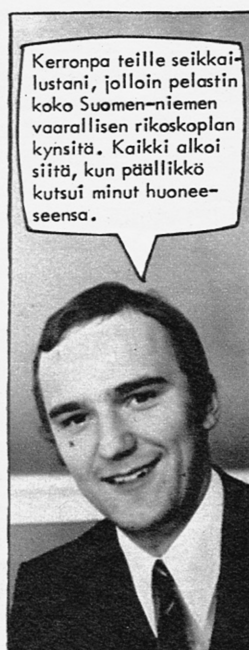
Rakkauden toispuoleinen kuolema oli Sepolle ankara isku. Mutta vielä senkin jälkeen hän yritteli erilaisia liiketoimia. Mutta koska hän oli niin suuressa määrin riippuvainen fyysistä laatua olevasta avusta ja koska hänellä ei ollut riittävästi pääomaa, vaihtelevan menestyksen jälkeen oli loppujen lopuksi edessä konkurssi. Ja tänä päivänä hänen kotitalonsa on kiinnitetty 22 000 markasta. Tätä velkaa hän nyt lyhentää kuukausittain 90 markalla 230 markan kansaneläkkeestään, joka on hänen ainoa tulonsa.

Seppo Soinisen liikemiesura sai siis sekin murheellisen päätepisteen ja kun häneltä sittemmin vielä hänen ikäänsä vedoten evättiin valtionapu opiskeluun, kuten jo on kerrottu, on hän nyt ymmällä ja neuvoton. Yksinäisenä hän kuljeksii verkkaista kulkuaan Nurmeksen Porokylän pölyävillä teillä ja miettii toisinaan, mistä hänenkin olisi Jumalaansa kiittäminen tai mitä pahaa hän jo syntymättömänäkin oli tehnyt niin että häntä näin ankarin muodoin rangaistaan.

Kyyneleensä hän joka tapauksessa on jo kuiviin itkenyt. □

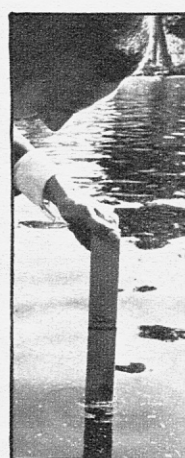
agentti JYKÄ RIKE

VATVO ja Järvi-Suomen Pedot

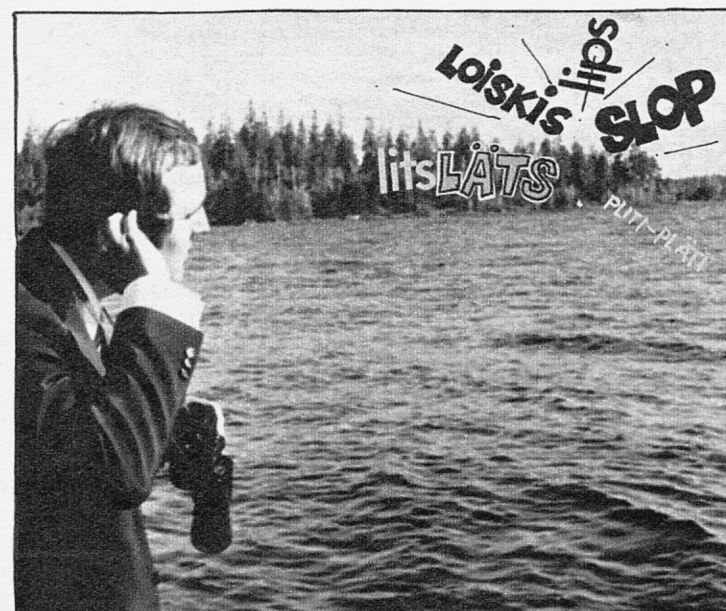

Suunnitelma syntyi aivoissani välittömästi. Kiersin kaikki järvet yksityiskoneellani ja asetin veteen mittatikkuja. Tarkastettuani ne viikon kuluttua, huomasin eräässä järvessä pinnan laskeneen 15 senttiä.

Aloin tehdä havaintoja ja pian huomasinkin vastarannalla outoa liikettä.

Kohotin kiikarin silmilleni ja — SIINÄ HE OLIVAT. Vieraan vallan agentit ryöstämässä vettämme.

Kiersin heidän selustaansa ja saavuin sinne juuri kun he olivat lähdössä aamiaiselle (ilmeisesti vesivelliä). Hetkeni oli koittanut. Päätin tehdä muutamia reikiä heidän pyttyihinsä.

Juomme nopeasti itsemme täyteen ja häivymme. -- Kippis!

HÖRP

RYYST

ryyst

hörp

RYYST

PAM

KÄDET YLÖS KONNAT! PELINNE ON PELATTU!

PAM

PAM

pam

Antaudumme.

YÖK.

Mitäs nyt sanotte?

SRUPZTS

ÖÖ..ÖÖ

YÖK

yök

ÖK

KÖH

ÖK

Tuon minä arvasin, olette tuhoon tuomittuja kun menitte juomaan järvivettämme. Luulitteko, ettemme osaisi täällä Suomessa saastuttaa vesiämme?

Yrjö

Hyvin toimittu agentti Vatvo.

Suunnitelmani oli vedenpitävä.

Ensikesäksi lisäämmekin kaikenmaailman tehtaita järviemme rannoille, niin vesiemme koskemattomuus on taattu. — Täällä on myös eräs toinen henkilö, joka haluaisi kiittää sinua.

Onko?

Kiitos. Kanavani on pelastettu.

LOPPU

miehet
joihin luotetaan
tietävät...

POITSILA
POITSILA
HELSINKI

NORTH STATE

on täyttä tupakkaa

KOLMAS KERTA toden sanoi

Teksti: IRIS TUUNAINEN

Yritteliäänä sulhasmiehenä tunnettu nyrkkeilijä Harri Piitulainen talutti kaksi päivää ennen juhannusta vihille iskelmälaulajatar Anita Hirvosen. Nuoripari vihittiin kaikessa hiljaisuudessa Harrin kotona Lauttasaaressa. Kyseessä olivat jälleen kerran ”myydyt” häät; joku lehti tuki nuorta taloutta maksamalla häiden selostuksen yksinoikeudesta.

Siitä on nyt vajaa vuosi, kun Harrin piti kävellä vihille ensimmäistä kertaa. Morsiamena olisi tuolloin ollut iskelmätyttö Ann Christine, joka kuitenkin kuukautta ennen häitä otti ja jätti. Jätti, vaikka yhteiseen kotiin oli jo ostettu suuri pyöreä sänky ja paljon muutakin. Kaikki tosin Ann Christinen rahoilla, sillä Harri vain harjoitteli otteluita varten eikä harjoittelusta saanut rahaa.

Harri taisi tottua iskelmätähtösten mukanaan tuomaan miellyttävään julkisuuteen, sillä hänen silmänsä iskeytyivät piankin Anitaan. Huhut liikkuivat ilmassa, mutta kukaan ei osannut ajatella todellista romanssia. Joka tapauksessa erehdyttiin, sehän on nyt nähty.

Nuoripari piti ensin vihkiä Venetsiassa, romanttisesti liplattavien kanavien äärillä, poissa uteliaan jokapaikkaan ehtivän lehdistön ulottuvilta. Lehti, joka maksoi häiden yksinoikeudesta (siis siitä, ettei minkään muun lehden edustajille kerrottaisi häitten ajankohtaa, ettei näitä päästettäisi kirkkoon ja ettei vieraita valokuvaajia ilmestyisi maisemiin) olisi maksanut matkat ja muut kustannukset. Liput oli jo tilattukin, mutta ne peruutettiin. Anita tahtoi mennä vihille kotimaassa, jotta hänen sukunsa voisi olla läsnä. Häitä suunniteltiin sitten vietettäväksi Jyväskylässä, mistä Anita on kotoisin, mutta sekin idea hyljättiin.

Sipoon kirkkoherra Hallaseppälä oli 18. 6. klo 17.00 valmiina vihkaisemaan Harrin ja Anitan, mutta viime hetkessä tuli peruutus. Anitan manageri Jorma Weneskoski päätti, että häät vietettäisiin Harrin kotona Lauttasaaressa, jotta ylimääräisiä kuvaajia ei vain pääsisi todistamaan vihkiäisiä.

Niin siinä sitten kävi, että Harri ja Anita lupasivat rakastaa toinen toisiaan myötä- ja vastoinkäymisissä Harrin kotona pienehkön häävierasjoukon läsnäollessa. Joukossa oli mm. toinen "ikuinen sulhanen" Purtsi Purhonen, jonka kihlaus tuntuu venyvän ja venyvän. Morsian oli vastoin odotuksia pukeutunut täyspitkään valkoiseen pukuun (Mini-Anitalta olisi ilman muuta odottanut miniäkin minimpää häämekkoa) ja hän oli säteilevä niin kuin morsiamet yleensäkin elämänsä tärkeimmällä hetkellä.

Entistä poikamies-Piitulaista eivät tainneet liiemmälti entiset tyttöystävät jäädä kaipaamaan. Irina Kügler, tanssitaidostaan tunnettu neitonen (hän oli Harrin ensimmäinen vakituinen) on löytänyt seuraa itselleen, ja Ann Christine (hän oli tuo toinen morsian) on jo unohtanut niin Harrin kuin Bill Ivynkin. Billin takiahan häät jätettiin Ann Christinen ja Harrin kesken pitämättä. Ann Christine on tällä hetkellä rakastunut — tietysti — erääseen aivan ihanaan turkulaispoikaan.

Se menneistä. Tällä hetkellä aviopari Piitulainen asustaa Anitan yksiössä. Toistaiseksi, sanovat he ja etsivät kuulema uutta asuntoa. Häämatkaa ei tehty, mutta jonkinlaiseksi häälahjaksi pariskunta osti itselleen uuden punaisen auton. Harri ryhtyy luultavasti vapaa-aikoinaan vaimonsa autokuskiksi (Harrillahan on runsaasti vapaata otteluittensa välillä) tämän keikkamatkoilla jos vain isä-Piitulainen antaa luvan. Harrinhan pitäisi harjoitella ja ylläpitää säännöllisiä elämäntapoja pysyäkseen kunnossa. Kymmeneltä nukkumaan, sanoo valmentaja-isä. Kuinkahan yhteiset riennot mahtavat onnistua, kun nuorikon työaika Harrin nukkumaan menoaikana vasta alkaa?

Mutta pääasiahan on, että he saivat toisensa ja elävät onnellisina. □

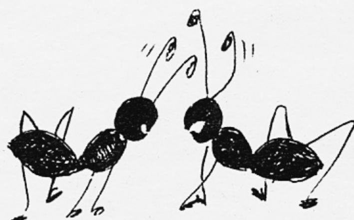
KARPO SALAA AVIOON

Televisiotoimittaja Hannu Karpo ja neiti Raita Marila vihittiin juhannuspäivänä Parikkalassa. Vihkitoimitus oli tarkoitus suorittaa salaa lehdistöltä – vain perhe- ja tuttavapiirissä, kuten oheisesta Hannu Karpon lähettämästä kirjeestäkin käy ilmi. Mutta miten sitten julkaisemme oheisen nelivärisen kuvan Hannu Karposta ja hänen valitustaan ...

Susikulmilla 23.6.1969

Kyseenalaisen arvoisat Lehtimiehet
Tampere

En voi olla salaamatta iloani -paitsi henkilökohtaisista syistä myös siksi, että onnistuimme johtamaan Teidät harhapolulle (mikä tie ei liene herroille muutenkaan vieras).
Kuitenkin vanhan "ystävyytemme" vuoksi kerron, että ensi sunnuntaiksi 28.6. on turhaa lähteä Rautjärven kirkolle pilaamaan kenenkään häätilaisuutta. Se juhla oli jo ensimmäisenä juhannuspäivänä. Vain kutsutut olivat paikalla, joten seurapiiriselostusta ette tule lehteenne saamaan -eikä saa mikään muukaan julkaisu. Meiltä jäi tosin kokematta, miltä tuntuu olla pääosan esittäjänä ns. maksetuissa häissä, mutta muuten juhlamme säilynee mukanaolijoiden mielissä seuraavat 80 vuotta, jotka olemme päättäneet asustaa honkaisessa huoneessamme Nurmijärvellä.
- Rakkaani nimi on nyttemmin Karpo -jos ette satu muualta saamaan selville. Ylen lempeän luontonsa ohella hän laulaa mielellään keltiäisiä ja muita kutsumattomia vieraita suohon, joten toivon teidän voivan kiertää toisenne kaukaa.
- Saimme Retuperän WBK:lta häälahjaksi huilun, joten omistajan oikeudella kehoitan Teitä haistamaan: koko Hymy-bändi ynnä muut lehdellä soittelevat.

Raita
ja
Hannu Karpo

KÄÄNNÄ

Se on uusi Toyota Mark II. Aikaansa seuraavan, menevän ja osallistuvan perheen auto. Neliovinen ja reilusti tilaa 5:lle henkilölle. 92 raisua hevosvoimaa. Taloudellinen, lyhytiskuinen 1600 cm³:n moottori ja reilu 150 km:n tuntinopeus. Korin sisään rakennettu suojakehä, tehostetut levyjarrut ja erittäin runsas sisätilojen pehmustus — siinä esimerkkejä Mark II:n turvallisuudesta.

Vaihtoehtoina tosikova Hardtop coupe, 108 hv, 165 km/t ja loistava 92 hv 5-ovinen matkailufarmari. Tilatkaa oma Markinne jo tänään Toyota-kauppiaalta!

Tutkikaa, huomaatte —

Toyota tekee kaiken paremmin.

herkutelkaa

Nyt Toyota tarjoaa herkullisen vaihtoehdon keskihintaluokassa: enemmän tilaa, pituutta ja linjakkuutta sekä lisää suorituskykyä.

TOYOTA CORONA MARK II

KORPIVAARA OY JA TOYOTA-KAUPPIAAT

KARPO SALAA AVIOON

Syy, että julkaisemme, ilmenee päätoimittajan julkisessa vastauskirjeessä Hannu Karpolle. Ja päädymme siihen, että julkisuuden henkilön, jollainen Karpokin ehdottomasti on, ei ole mahdollista edes avioitua salaa. Sinänsä olemme ylpeitä Karpon yrityksestä – ja ennen kaikkea siitä, että hän ei muiden kuuluisuuksien yleistä tapaa noudattaen yrittänyt myydä häitään tuhansista markoista.

Tampere 24.6.1969

Arvon herrasväki Karpo!

Olen sanomattoman iloinen,että jo poikamieheksi vannoutunut televisiotoimittaja on vihdoinkin löytänyt paremman puoliskon itselleen.
Mitä tulee salaa avioitumiseen - mistä yrityksestä niin ikään olen melkeinpä ylpeä - täytyy minun näin lehden palstoilla ilmoittaa,että valitettavasti se ei onnistunut.
Miksi ilmoitan arvoisalle televisiotoimittajalle sen näin lehdessä,johtuu nimenomaan syystä,että kirjeesi postituspaikka oli Susikulma.Susikulmalle en kuitenkaan saanut minkäänlaista yhteyttä.
Toivon,että tunnet itsesi ja kauniin vaimosi tämän kirjoituksen yhteydessä olevasta värikuvasta,jonka olen yleensä luotettavalta taholta saanut käsiini.
Niin ikään saanen toivoa sellaista ymmärtämyksen ja myötätunnon osoitusta vaimoltasi,että saisimme elokuun numerossamme julkistaa koko häätilaisuutenne kuvin ja sanoin.
Tämän toivomuksen esitän nimenomaan vaimollesi.Enkä siis Sinun persoonasi tai ansioittesi vuoksi,vaan ennen kaikkea viehättävän vaimosi ja kuulemani mukaan erittäin mielekkään vihkiytymisrituaalin vuoksi.
Toivon,että kirjeeni ei pilaa häämatkaasi siellä Susikulmalla.Vaimoa kylläkin säälin.Tai oikeammin kunnioitan Raita-rouvaasi hänen erittäin suuren ihmisystävällisyytensä vuoksi.Uskon nimittäin,että ihmisystävällisyydestä ja suunnattomasta ennakkoluulottomuudesta pitää olla kysymys,kun asettuu Hannu Karpon aviopuolisoksi.
Kaikkea hyvää Teille molemmille.

Kunnioittaen

Jorma K.Virtanen
päätoimittaja

P.S.Sorry,ettei salainen avioon astuminen onnistunut.

Teksti:
LASSE SALO

Kuvat:
PEKKA KUPARINEN

Sanelma Vuorre ei pitänyt miniästään. Suku ei suvainnut "mustalaisia arjalaiseen rotuun".

"Juutalaiset, mustalaiset ja neekerit olisi toimitettava kaasukammioon" (Mielipide Suomessa Armon Vuonna 1969!)

SANELMA VUORTEEN MIES PAHOINPITELI MINIÄÄNSÄ

— Mä tapan ton naisen, raivosi Raimo Vuorre kun Sanelma Vuorteen arvokkaaseen sukuun eksyi epäkelpo miniä. Tästä syystä Raimo Vuorre pahoinpiteli kuvitellun mustalaisen henkihieveriin, ja on nyt saanut vastata arjalaisesta jaloudestaan jo kolmesti raastuvassa. Selvittyään sairaalasta lähti miniä Vuorteen suvusta, mutta arpien merkityksestä käydään edelleen oikeutta.

Mainetta mannekiinikiistoillaan kerännyt Sanelma Amanda Vuorre (49) sai toukokuussa aikamiespojaltaan epäilemättä mieluisan äitienpäivälahjan. Poika tuomittiin avioeroon 5. 5. Muutaman kuukauden ikäinen avioliitto purkautui. Sanelma pääsi epäkelvosta miniästään. Arjalainen rotu ei ehtinyt sekaantua.

Lyhyt tyly satu loppui. Sen viimeiset vaiheet kasvattavat asiakirjapinoja raastuvanoikeuden arkistossa.

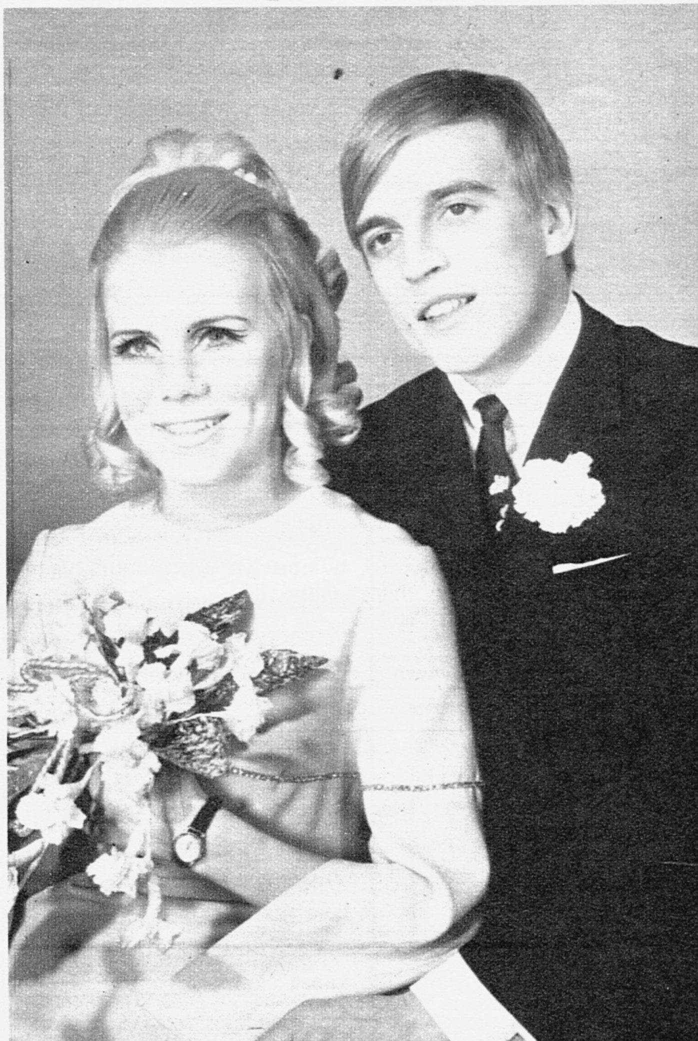
Noista asiakirjoista käy ilmi koko natsistinen tarina ja sen tausta:

— Seurustelin M a u r i Vuorteen (23) kanssa 2,5 vuotta, mistä ajasta olimme kihloissa 1,5 vuotta. Meidät vihittiin tammikuun 12. päivänä 1969 vain todistajien läsnäollessa.

Näin aloitti R a i j a Vuorre (22) kirjeensä Helsingin Raastuvanoikeudelle selvittäessään taustatekijöitä avioero-oikeudenkäyntiään varten.

Nuorten hääpäivää oli jo useaan otteeseen siirretty, kunnes tuona tammikuun päivänä Mauri sai Raijan vaimokseen. Sanelma Vuorre väitti jälkeenpäin, että Raija oli saanut Maurinsa kiristämällä Sanelmaa (mistä?), mutta Maurin ja Raijan kirjeenvaihto, sekä heidän ystävänsä voivat todistaa "Maurin mielettömästä halusta naida Raija".

Hääpäivän vaatimaton onni ei riittänyt pitkäksi aikaa. Sanelma halusi eroon uudesta miniästään, ja ryhtyi toimeen.

Vajaa vuorokausi häähetken jälkeen alkoivat rotuvihan pilvet sumentaa nuorten onnea. Arjalainen urho pelkäsi äitiään niin paljon, ettei uskaltanut puolustaa vaimoaan.

Näin kertoi Raija raastuvassa:

— Jo häiden jälkeisenä päivänä mieheni äiti, rouva Sanelma Vuorre väitti puhelimitse, että hänen Mauri-poikansa oli mennyt mustalaisen kanssa naimisiin.

— Mieheni kertoman mukaan tieto oli saatu eräältä tuttavalta, ja tätä tietoa Mauri sitten jatkuvasti alkoi toistaa.

Äiti tiesi poikansa. Hän tiesi arjalaisuuden velvoitteet. Ystäväpiirissä isä-Vuorretta nimitettiin Iso-Natsiksi, poikaa Pikku-Natsiksi. Pojan "leikkikaluihin" kuului mm. aito natsitikari ja vanha kaasunaamari. Tikarin terässä seisoi kaiverruksin "Verta ja kunniaa". Sekä veri että kunnia kaivettiinkin esiin ennen kuin tammikuussa vihitty avioliitto sai pikaisen loppunsa.

Ja Raija edelleen kirjeessään Raastuvanoikeudelle:

— Tammikuun 14. päivänä Sanelma soitti äidilleni. Äitini kertoman mukaan rouva Vuorre valitteli, että "rotu menee sekaisin".

Sanelma ilmoitti tekevänsä kaiken, ettei nuorten liitto kestäisi montaakaan päivää.

— Nähtävästi äitinsä sanoin mieheni Mauri Vuorre toisti jatkuvasti, että "pitää olla puhdas arjalainen rotu ja että kaikki juutalaiset ja mustalaiset pitäisi panna kaasukammioon".

Sukuselvitykset ja muita kurkkuotteita

Nuorten avioliitto ei ollut kestänyt vielä kahta viikkoa kun Mauri Vuorre kertoi vaimolleen, että hänen isällään oli Raijan äidin sukuselvitys, josta kävi ilmi että Raijan äiti oli avioton lapsi.

Tämä valheellinen väite ja jatkuvat vihjailut siitä kuinka hienoon sukuun Raija oli onnistunut tunkeutumaan, saivat aikaan, että Raija vuorostaan hankki Sanelma Vuorteen sukuselvityksen Hyvinkäältä.

Hyvinkään seurakunnan antamasta virkatodistuksesta selvisi yllättäen, että Sanelma itse oli ns. avioton lapsi. Seikka joka tosin ei eliminoi pois arjalaisuuden mahdollisuutta.

Raija otatti Sanelman sukupaperista jäljennökset ja lähetti ne miehensä vanhemmille ja kälylleen, rouva Immoselle.

Tätä virhettä hänen ei olisi pitänyt tehdä.

Loukattu natsikunnia vaati kostoa.

Vuorteen perhe suoritti vyörrytyksen.

KÄÄNNÄ

SANELMA VUORTEEN...

Suuri selvitys tapahtui tammikuun viimeisenä päivänä.

Eräs tapahtumissa mukana ollut on rakennusmestari Metsälä.

Kun rakennusmestari Kalevi Metsälä tuli tuon päivän iltana kotiinsa, niin hänen vaimonsa sisar Raija Vuorre oli heillä. Raija itki ja kertoi, että hänen miehensä oli pahoinpidellyt häntä.

Raijan kasvoissa oli pahoinpitelyn aiheuttamia vammoja, ja vasemman silmän ympärys oli musta. Samoin hänen vasemmassa korvassaan ja poskessaan oli verijälkiä.

Poliisikuulusteluissa Metsälä on kertonut kuinka hän oli Raijan pyynnöstä lähtenyt Vuorteiden asunnolle Pakilaan, jotta Raija olisi uskaltanut selvittää tilanteen "Maukkansa" kanssa.

Sovittelijan tehtävä oli vaikea, sillä pian Maukka ilmoitti soittavansa poliisin heittämään Metsälän ulos. Maukka — Mauri Vuorre — katosikin asunnosta muutamiksi minuuteiksi, mutta Metsälä jäi sinne edelleen Raijan pyynnöstä.

Pian Maukka palasi ja hetkeä myöhemmin soi ovikello. Metsälä luuli poliisin nyt saapuvan, mutta erehtyi.

Raija Vuorre meni avaamaan.

Samassa Metsälä kuuli ulkoeteisestä Raija Vuorteen äänen huutavan pelästyneesti "apua". Joku vieras miesääni kuulutti: "Mä tapan ton naisen" ja kolmas, ilmeisesti naiselle kuulunut ääni toisti spontaanisti: "Lyö, lyö, lyö . . ."

Metsälä ryntäsi eteiseen, missä hän näki Mauri Vuorteen isän, toimitusjohtaja Raimo Vuorteen kuristavan kaksin käsin miniäänsä kurkusta ja painavan häntä eteisen seinää vasten.

Ulko-ovelta seurasi tapahtumaa Sanelman tytär Raija Immonen miehensä kanssa.

Mauri Vuorre ja Metsälä pääsivät apen ja lähes tiedottoman miniän väliin. Kun Raija sai jälleen ilmaa hän hysteerisesti käski tunkeilijoita poistumaan. Tätä ei Pikku-Natsi hyväksynyt. Mauri Vuorre löi vaimoaan kasvoihin niin, että tytön nenästä alkoi vuotaa verta.

Paikalle saapui talon omistaja, joka heitti arjalaiset tunkeutujat ulos. Metsälä ja nuoripari siirtyivät takaisin sisälle asuntoon. Raija pahoinpideltynä, vaatteet riekaleiksi revittyinä ja katkenneita helminauhojaan kannatellen.

Nuoren parin perhe-elämä oli päätynyt pikaiseen loppuunsa. Sanelma sai tahtonsa läpi.

Heimolaisia raastuvassa

"Pakilan kuristajan" vierailua Raija Vuorre ei kuitenkaan hyväksynyt. Kaikki asian eri osapuolet saivat juosta kuulusteluissa. Tilanne johti väääjäämättömästi raastupaan.

Välillä ehti aviollisten patenttilääkkeiden erikoistuntija, Kaija Siirala omalla puolueellisella tavallaan auttaa Vuorteen sukua. Hän yritti käännyttää entisen miniän mielen alttiiksi lahjuksille, kunhan tämä unohtaisi koko kuristeluoperaation. Vaikka paljon luvattiin, niin tällä kertaa arjalaiset eivät onnistuneet. Raija vei rikotun perhe-elämänsä raastupaan.

Tavoistaan poiketen koitti Sanelma puolestaan hoitaa itsensä tällä kertaa syrjään julkisuuden valokeilasta, mutta ei vain onnistunut hänkään.

Raija epäili, että ehkä koko kahnaus olisi jäänyt kokematta, jos hän olisi aktiivisesti ottanut vastaan Sanelman saunomis- ja aurinkokylpykutsut.

Joka tapauksessa asiaa puidaan nyt oikeudessa.

On puitu jo kolmesti.

Raija on saanut avioeron ja Vuorteet pahoinpitelystään ensimmäiset sakkonsa.

Raastuvanoikeus arvioi kuristelutouhut niin vähäisiksi, ettei Raija tyytynyt päätökseen vaikka Vuorteen isä, poika ja tytär saivatkin kukin oman näpsäytyksensä tuomarin pöydän takaa.

Lisää väriä kesäkuiselle raastuparetkelleen Vuorteet saivat odottamattomalta taholta. Raastuvan odotushuoneen penkillä istuskeli suurehko joukko kauniin mustalais-Veeran sukulaisia. Kun nämä saivat kuulla Vuorteiden kaasukammiopolitiikasta, oli seurauksena värikäs näytelmä, joka päättyi isä ja poika Vuorteen juostessa eri ovista karkuun miniänsä väitettyjä heimolaisia.

Raastuvassa oli sekä oikeita että kuviteltuja mustalaisia. Vuorteet tuomittiin sekä tuomarin että mustalaisten toimesta.

PS: Selvyyden vuoksi on ehkä syytä mainita ettei Raija Vuorre o.s. Puikkonen ole mitään sukua romaaneille, vaikka hän pitääkin heitä arvossa paljon enemmän kuin tiettyjä "valkolaisia". □

"JOOSUAN" VÄKI VIIDAKKO-SODASSA

Kuvat ja teksti:
URPO LAHTINEN

Gambia on kiva maa. Siirtomaa-asioissa aina tarkat englantilaiset huomasivat, että Länsi-Afrikassa Senegalin keskellä on hyvin tärkeä Gambia-joki. He muodostivat sen kolmestasadastatuhannesta asukkaasta ja muutamasta tuhannesta neliömailista oman englantilaistyyppisen maan keskelle ranskalaisten hallitsemaa Senegalia. Ja tyypillisellä brittiläisellä jääräpäisyydellä he tekivät Gambian asukkaista selvästi englantilaisesti suuntautuneita. Samat heimot asuvat sekä Senegalia että Gambiaa, mutta mailla on eroa kuin yöllä ja päivällä. Kummassakin maassa on harjoitettu alkuasukkaitten sortoa, mutta ulkopuolisesta näyttää, että engelsmannit ovat tehneet sen onnistuneemmin. Bathurstissa on järjestystä, kun taas Dakarissa vallitsee ranskalainen anarkia. Bathurstilaiset ovat gentlemanneja ja dakarilaiset katkeroituneita gangstereita. Noin niinkuin suurin piirtein.

Maa on ollut itsenäinen nyt muutaman vuoden — sen verran, että englantilaisten rakentamat laiturit ja varastorakennukset ovat alkaneet rappeutua. Tämä on Afrikan maissa monella taholla tyypillistä. Ei olla vielä valmiita itsehallintoon vaikka täällä ollaankin paljon kypsempiä siihen kuin monessa muussa entisessä siirtomaassa. Ollaan ystävällisiä, nauravia ja työttömiä. Viljellään maapähkinää — ja siinä se sitten onkin. Teollisuutta ei juuri ole, ei luonnollisia ekonoomisia mahdollisuuksia. Pulma on valtava. 40 prosenttia pääkaupungin miehistä on työttömiä. He istuvat jalkakäytävillä ja kasvattavat hiljaa vihaa eurooppalaisia tai jotain muuta kohtaan. Kai se helpottaa, mutta ei ratkaise ongelmaa.

Pienen valkoisen siirtokunnan keskuudessa vallitsee jonkinlainen maailmanlopun tunnelma. Tämä on maailman laitaa, josta ei tahdo päästä pois, kun kerran on tänne juuttunut. Meidän vierellämme satamassa on kaksi hyvin kuuluisaa laivaa. Toinen on kuuluisan ruotsalaisen tulitikkuneron Ivar Krügerin entinen huvialus "Saga". Se on rappiolla ja sortunut kuljettamaan ruotsalaisia turistiryhmiä (heitä oli kaupungissa joitakin) joen suulle kalastelemaan. Kipparina toimii vanha Korean sodan lentäjä ja maailmanmatti, ruotsalainen kapteeni Bertil Harding, mies joka saa naisten sukat pyörähtämään ympäri pelkästään heitä vilkaisemalla.

Toinen laiva on "Cheta II", Itämeren kuuluisa merirosvoradioalus, joka muutaman vuoden taisteli Ruotsin hallitusta vastaan ja hävisi. Jotenkin on sen temperamenttinen omistajatar saanut aluksen purjehtimaan tänne asti — mutta ei edemmäksi. Laivassa on ravintola ja yökerho, ja se elättää joten kuten omistajattarensa sekä kasvaa hitaasti mutta varmasti kiinni Gambian joen pohjamutaan. Se ei tule enää purjehtimaan metriäkään — jumalan kiitos — ja siitä suunnitellaan Gambiaan paikallista mainosradiota. Maailmanlopun suunnitelma maassa, jossa on kolmesataatuhatta asukasta ja vain muutamalla prosentilla radio.

Me Josiennin porukka asuimme laivassamme satamassa ja katselimme iloksemme satapäisiä delfiinilaumoja, jotka kirmasivat kilometrejä leveässä joen suistos-

KÄÄNNÄ

Kuva on Bissaon kauppahallista, minne talonpoikaisnaiset poikkeavat myymään kotipuusta poimittuja tuotteita. Portugalin huonomaineisen siirtomaahallinnon leimaa antavia piirteitä on paradoksaalisesti kyllä Afrikan oloissa poikkeuksellinen järjestys ja siisteys. Länsi-Afrikan heimoilla on myös erittäin selvää lahjakkuutta käsitöissään ja pukeutumisessaan.

"JOOSUAN" VÄKI VIIDAKKOSODASSA

Miehistöömme kuuluminen nosti Omarin arvoa hänen heimonsa silmissä niin paljon, että hän sai ostaa vaimonsakin yhdellä ainoalla shillingillä.

sa. Kun silmäsi ylös hehkuvalle taivaalle näki joka kerta kymmeniä haukkoja ja kotkia sinessä liitelemässä. Ne hoitavat Bathurstin terveyspoliisin virkaa.

Meidän tumma messipoikamme Omar, joka oli heimoltaan serere ja puhui woloffin kieltä, oli sankari paikkakunnalla. Kaikki muut tummat pojat istuivat päiväkausia laiturilla ja silmäilivät purttamme sekä Omaria kateellisina. Oli ilmeisesti valtavan hienoa olla meidän miehistömme jäsen. Se oli jopa niin hienoa, että Omar sai symboolisella shillingin summalla ostaa sedältään oman serkkunsa vaimoksi. Tyttö oli 12-vuotias ja hänen hintansa olisi normaalimarkkinoilla ollut 20 vuohta, mutta koska Omar nyt kuului miehistöömme, hän sai ostaa serkkunsa vaimokseen aivan pilkkahinnalla. Tämä tyttö oli Omarin ensimmäinen vaimo. Hän saa vielä naida kolme muuta ja ottaa epälukuisan joukon jalkavaimoja, kunnon muslimi kun on. Omar oli kyllä ollut yksiavioisuuden kannalla siihen asti, mutta kun hän myöhemmin joutui jättämään nuoren vaimonsa Gambiaan ja näki joukon hyvännäköisiä pohjoismaalaisia tyttöjä, hänen yksiavioisuuspäätöksensä rupesi horjumaan.

Papa Hemingway — meidän grönlantilainen miehemme, jonka olimme pestanneet mukaan Kanarian saarilta, riehaantui Gambiaan päästyään täysin. Hän ryhtyi harmaan partansa charmin voimalla vippailemaan ryyppäysrahoja ruotsalaisilta turisteilta ja aiheutti laivallemme harmia. Koska me muut olimme sitä mieltä, että miehen on vastattava huutonsa, me emme pitäneet asiasta, vaan nostimme miehen merimiessäkin laiturille. Ja niin jäi grönlantilaisemme Afrikan rannalle kiroilemaan.

Hyvä kun jäi, sillä ajan mittaan saimme paikallisilta asukkailta kuulla mitä erikoisempia juttuja tästä miehestä, joka paljastui oikeaksi pummien kuninkaaksi. Sellaista väkeä löytää näistä tropiikin satamista kumman paljon. He ovat maihin ajautuneita vierinkiviä, heillä on satatuhatta tarinaa, satatuhatta suunnitelmaa ja loppujen lopuksi heidän tärkein ongelmansa on keksiä jostain seuraava ateria, seuraava olutpullo, seuraava musta heila.

Omarin opastuksella me muut läksimme ajamaan jahdillamme ylös Gambia-jokea — ylös vihreään mangrove-helvettiin. Joen vesi oli yläjuoksulla 30-asteista ja tuuli oli kuin hiustenkuivaajasta puhaltavaa. Lämpimänä yönä havaitsimme, että lämpömittarimme näytti neljääkymmentä viittä astetta. Silloin kokki otti ja heitti mokoman pahan ilman linnun veteen.

→ Mandingot ovat alunperin Malin valtiosta kotoisin oleva heimo. Monet heistä asuvat pikkuisissa kyläpahasissa joen varrella maapähkinää viljellen. Mikään ei ole niin jännittävää kuin vieraan poikkeaminen paikkakunnalle.

←← Keskellä Bissaon kaupunkia lehmä väsähti ja niin myös taluttajat. Oli syytä ottaa muutaman tunnin lepo kuuman kuumalla kadulla.

← Kap Verden niemen leveysasteella Atlantilla sijaitsevat Kap Verden saaret. Ne ovat portugalilaisten isännyydessä ja asukkaat, vaikka heidän esiisänsä ovatkin kotoisin Afrikan mantereelta, ovat omaksuneet portugalilaisten tavat ja katolisen uskonnon. Näissä uskonasioissa ollaan kuitenkin melko suurpiirteisiä, ja vaikka asutaan yhdessä ja hankitaan runsaasti lapsiakin, ei se merkitse, että pariskunnan pitäisi olla virallisesti naimisissa. Rakkaus on helppoa ja vapaata.

Mitä pitemmälle viidakkoon etenimme, sitä tukalammaksi ilma kävi. Musta Omarkin oli moneen otteeseen pahoinvoipa kuumuudesta, vaikka hän oli juuri täällä joen yläjuoksulla syntynyt. Etenimme ohi Elefanttisaaren, jossa ei ollut yhtään norsua, ihastelimme viidakon satoja valtavia lintuja, värikkäitä kahlaajia ja valtavia korppikotkia, joiden siipien väli joskus läheni kolmea metriä. Eksoottiset nimet kartassa tiesivät kertoa, että nyt olimme Mansa Konkon alueella, nyt Pakali Baassa, nyt Katabassa jne. Tarkoituksemme oli edetä Basseen saakka, jossa Omarin kuuluisat valkoiset, valtavat krokotiilit olivat. Halusimme nähdä, että osasivatko ne ennustaa, niin kuin Omar kiven kovaan väitti. Kun alkuasukaspappi tanssi niiden joukossa rannalla ja krokotiilit aukaisivat suunsa ammolleen, niin tämä ennusti niille esitetyn kysymyksen toteutumista.

Sisämaassa tuli kuitenkin niin kuuma, että katsoimme viisaammaksi kääntyä takaisin. Löysimme mielenkiintoisen sivujoen, jota pitkin ajoimme ensin Josiennilla ja sitten, kun maasto muuttui suoalueeksi, kymmenien joenhaarojen särkemäksi, krokotiilien, lintujen ja miljoonien kalojen asuttamaksi rämeiköksi, jatkoimme — kippari, Pepe filmikoneineen ja kiväärineen sekä minä kameroineni ja pistooleineni matkaa kumiveneellä yhä pitemmälle tienoolla, jossa moskiitot kihisivät, apinat kirkuivat ja käärmeet kahisuttivat kuivaa heinää. Teimme filmiä, tapoimme hyönteisiä ja valelimme itseämme loiseläinten saastuttamalla vedellä.

Tiesimme että vesi ei ollut näissä sivuhaaroissa lainkaan puhdasta, vaan mitä erikoisimpien toukkien ja matojen turmelemaa. Yksi vaarallisimmista on ns. Guinean mato, joka ihmisen kahlatessa vedessä ampaisee tämän kimppuun, pesiytyy ihon alle ja kun sen vuokraisäntä jälleen joutuu veden kanssa tekemisiin, munii salamannopeasti veteen kymmeniä tuhansia jälkeläisiään. Alkuasukkaat kerivät matoa ulos ihostaan sentin kerrallaan. He käyttävät halkaistua palikkaa, jonka rakoon panevat madon pään ja sitten varovasti kiertävät sitä ulos visusti varoen

Siellä täällä joen varrella oli laiturin tapainen, ja sen vieressä tavallisesti oli maapähkinävarasto, jonkinlainen kauppa ja muutama olkikattoinen maja. Mandingot makailivat nuotiolla matoillaan, jotka oli ripustettu puukarahkoiden varaan puolen metrin korkeuteen. Kylän naiset olivat lapsineen majoissaan, mutta vaikka me laskimmekin laituriin puolen yön maissa, oli ympärillämme kohta koko kauppa-aseman väki ystävällisenä, nauravana ja ihmettelevänä laumana. He viljelivät ja kuljettivat maapähkinää, olivat köyhiä ja — tyytyväisiä. Vai olivatkohan sentään? Kylän naiset tyrkyttivät meille rinnoiltaan parin, kolmen vuoden ikäisiä pikkulapsia. Yhden punnan siis kymmenen markan hinnalla olisimme voineet ostaa niitä itsellemme niin paljon kuin olisimme halunneet. Nuori, noin 16-vuotias äiti sanoi, että vaikka hän rakastaakin tätä ensimmäistä lastaan yli kaiken, hän tietää, että meidän kanssamme hänen lapsensa saisi paremmat elämänolosuhteet. Siksi hän oli valmis myymään ainokaisensa kymmenellä markalla. Siinä on ainekset afrikkalaiseen tragediaan!

Missä on syy? Mondial tuo ratkaisun. Miellyttävän tuoksuinen Mondial. Voitte olla varma raikkaudestanne, sillä Mondial estää hienhajun jo ennakolta.

FARMOS OY

Mondial tuo Hänet lähemmäksi

"JOOSUAN" VÄKI VIIDAKKOSODASSA

katkaisemasta loista. Niinpä jonkun miehen jaloista saattaa riippua näitä palikoita kuin papiljotteja suomalaistytön päässä lauantai-iltaisen saunan jälkeen.

Kokille oli käydä hullusti. Hän sai ilmeisesti jokivedestä jonkinlaisia ameboja imusuonistoonsa. Ajan mittaan, meidän jo ollessamme merellä matkalla kohti Amerikkaa, ilmestyi imusuonistoon muhkuroita jotka kasvoivat ja pahenivat. Merellä emme osanneet muuta tehdä kuin kääntyä kohti lähintä satamaa ja sairaalaa ja pumpata kokki-Reijoon miljoonia yksiköitä penisilliiniä. Kun vihdoin pääsimme Las Palmasiin ja siellä sairaalaan, ei kokilla ollut enää paljonkaan armonaikaa jäljellä. Lääkärit totesivat yleisen verenmyrkytyksen ehtineen pitkälle, mutta ilmeisesti juuri penisilliinin pelastaneen miehen hengen. Muhkurat leikattiin pois, yleinen verenmyrkytys lannistettiin kovalla lääkinnällä, ja niin Reijosta tuli taas kunnon kokki. Mutta vähältä oli pitänyt.

Aikaa hukkautui viidakossa melkoisesti ja kun sitten palasimme takaisin Bathurstiin, pääkaupunkiin meren rannalle, oli "Sagan" omistaja kapteeni Harding meitä vastassa. Portugalin Guineassa oli puhjennut sisällissota ja hänen teki mieli mennä sitä katsomaan. Guineasta oli meille kuiskattu, että kaksi kolmasosaa maan pinta-alasta oli sissien hallussa. Heistä oli tiettävästi noin 800 saanut erikoiskoulutuksen Kuubassa ja he johtivat maan väestöä portugalilaista siirtomaahallintoa vastaan. Mustista sieluista sodittiin. Ja suurpolitiikka kuvastui koko ajan taustalla.

No, me lähdimme. Kapteeni Hardingilla oli oma lentokone, vanha Cessnan riepu, neljän hengen masina, joka tuskin olisi Suomessa saanut lentolupaa. Hänellä oli myös maantiekartta, ainoa saatavissa oleva, ja suurpiirteinen käsitys siitä, missä Portugalin Guinean pääkaupunki Bissao sijaitsi.

Kapteeni Harding lensi, hänen ihastuttava heilansa, vaalea ja mannekiinin upea Monica istui vieressä, minä olin mukana ja niin myös Pepe Seppälä kameroineen. Tilaisuus oli harvinainen, sillä maa oli sotatilassa ja sinne pääsy melkoisten vaikeuksien takana. — Niin kuin sitten olikin. Me seurasimme ohjeitten mukaan ensin puolitoista tuntia Atlantin rantaa ja sitten, kun tarpeeksi suuri joki tuli vastaan, käännyimme seuraamaan sen juoksua ylös viidakkoon. Meillä ei ollut kovin paljon polttoainetta ja pidimme peukkuja, että löytäisimme Bissaon kentän. Se oli ainoa laskeutumispaikka satojen kilometrien alueella. Sitten näkyi maantie. Se ei voinut olla muu kuin Bissaoon johtava valtatie. Sen päästä löytyisi kaupunki — toivottavasti.

Ja löytyihän se. Kenttä oli täynnä sotilaskoneita ja helikopteri ajeli koko ajan ympäriinsä estääkseen sissien mahdolliset yllätyshyökkäykset tuolle sotilaallisesti tärkeälle alueelle. Pyysimme radiolla laskeutumislupaa. Mutta maihin pääsyn ilmoitettiin olevan mahdotonta. Maa oli sotatilassa ja kenttä sotilaskoneita täysi. Ilmoitimme, että meillä ei ole polttoainetta kylliksi paluumatkaa varten. Ja lisäksi olimme huomanneet, että toinen laskeutumistelineen pyörä oli tyhjä. Meidän oli pakko päästä maahan. Pakko mikä pakko. Me saimme luvan ja teimme upean laskun toiselle pyörälle. Sitten tulivat lentokenttäviranomaiset, aukaisivat lentokoneen oven ulkopuolelta, koska sisäpuolella ei ollut jäljellä mitään kahvaa. Ja niin he hymyillen pidättivät meidät.

JATKUU SEURAAVASSA NUMEROSSA

Perheenisän sivutoimet:

Toisinaan tuntuu siltä, että kaikkein järkyttävimmät henkilökohtaiset murhenäytelmät esitettäisiin perhepiirissä neljän seinän sisällä. Niistä kantautuu tietoja ulkomaailmalle aniharvoin, kodin julkisivu on näennäisen moitteeton.
Kunnes sitten jonakin päivänä tragedian kärsivä osapuoli ei enää jaksa vaan puhuu epätoivoissaan suunsa puhtaaksi. Tällä kertaa sen tekee 25-vuotias Äänekoskelta kotoisin oleva rouva Helvi Tuomainen. Hänen miehensä on suorittanut hänelle hänen oman kertomansa mukaan 11 aborttia, osan niistä mehupilleillä osan jaloilla ruhjoen. Kahdestoista teetettiin vieraissa.
Uusi rikosilmoitus poliisille on tätä luettaessa jo tehty.
Edellistä ei otettu vastaan.

KÄÄNNÄ

Teksti: VEIKKO ENNALA
Kuvat: VEIKKO LINTINEN

SUORITTI VAIMOLLEEN 11 MEHUPILLI ABORTTIA

Tuomaisten perheessä ei kiistellä yksin lapsista vaan myös tästä talosta. Mies aikoo pitää sen itsellään vaikka se on rouva Tuomaisen nimissä ja oli alun perin rva Tuomaisen äidille annettu valtion asutustila.

SUORITTI VAIMOLLEEN...

Ilma on pakahduttavan kuuma, ei tuulenhenkeä missään. Selluloosatehtaan tympeä haju makaa maan rajassa asti ja tunkee hotellin kabinettiinkin.

Naisesta on vaikea saada mitään irti. Hän on niin toivottoman arka ja ujo. Kirjeen kirjoittamiseen hänen rohkeutensa vielä riitti mutta ei enää puhumiseen.

Hänen asiansa on epätavallinen. Sen tapaisia on totuttu pitämään perheensisäisinä. Ne ovat salaisuuksia, jotka eivät sivullisille kuulu.

Vai kuuluvatko? Eikö kaksitoista laitonta aborttia, joihin mies on vaimonsa pakottanut vastoin tämän omaa tahtoa jo ole muutakin kuin perhesalaisuus? Eikö se ole pitkitettyä yhtäjaksoista murhaa?

Jonkun on vihdoinkin avattava suunsa niin että muutkin uskaltavat. Muutoin yhteiskuntamme kokonaan lepää sellaisen valhemoraalin varassa, että rikokset hyväksytään kunhan ne eivät vain paljastu.

KYSYMYS: Kauanko te nyt olette ollut naimisissa, rouva Helvi Tuomainen?

VASTAUS: Seitsemän vuotta.

K: Ja rakkaudesta menitte?

V: Pakosta. Sain miehelleni pojan ja meidät vihittiin vasta sen jälkeen. Sitten syntyi tyttö.

K: Teillä on nyt kaksi yhteistä lasta?

V: Niin on koska muut on murjottu hengiltä. Miehen mielestä nämä kaksikaan eivät ole hänen.

K: Kenenkä sitten?

V: Ne ovat niitten salaperäisten rakastajien, joita minulla on niin paljon mutta joita en ole koskaan nähnyt.

K: Miksi seurustelitte tämän miehen kanssa niin läheisesti jos ette rakastanut häntä?

V: Minä olin yksinäinen. Kaikki pikkupaikkojen tyttäret maaseudulla ovat yksinäisiä. Eikä minulla silloin 17-vuotiaana ollut mistään mitään tietoa.

K: Sukupuoliasioistako?

V: Niin. Mutta onhan niitä nyt kertynyt senkin edestä.

K: Miksi mies kuitenkin nai teidät jos epäili isyyttään?

V: Kai hänellä oli tähtäimessä tämä nykyinen kotimme. Se on valtion asutustila. äitini sai sen sotaleskeytensä perusteella. Äiti siirsi sen sitten myöhemmin minun nimiini.

K: Hän siis ennen kaikkea nai valtion asutustilan mutta ei niinkään teitä?

V: Ei minua eikä lapsia.

K: Eikö hänellä itsellään ole mitään?

V: Hänen oma kotitilansa on vielä jakamatta.

K: Mitä hän tekee?

V: Hän käy sahalla työssä. Hän on hyvin ahkera.

K: Te olette kotirouva?

V: Niin. Ei minulla naapurien mielestä pitäisi olla valittamista. Minä olen vain kiittämätön. He eivät tiedä mistään mitään.

Kotipolulla mutta miten kauan. Paettuaan miestään 2 kuukaudeksi Ruotsiin rva joutui pahanlaiseen välikäteen: mies syyttää häntä tapahtuneesta karkaamisesta ja vaatii itselleen paitsi eroa, myös lapsia, joita ei edes tunnusta omikseen. Ei ole ensimmäinen kerta kun pienokaisista tulee pelinappuloita.

K: Jos naiselle suoritetaan kaksitoista kertaa raskauden keskeytys, kyllä siitä luulisi ympäristössäkin tiedettävän.

V: Ei niistä tiedä edes oma äitini vaikka asuu samassa talossa. Mies on vannottanut ja uhkaillut minua pitämään suuni kiinni. Hän sanoo ettei minua kukaan usko ja että hän pelaa suhteilla.

K: Miten hän suoritti nämä abortit?

V: Hän työntää mehupillejä sisääni. Toisinaan hän ruhjoo minua jaloin. Kerran hän käsitteli minua kaksi viikkoa ennen kuin keskenmeno tapahtui. Se oli hirveätä.

K: Eikä kukaan nähnyt eikä kuullut mitään?

V: Vaikka minä makasin sängyssä omassa veressäni peiton alla, mies sanoi vieraille että "vaimolla on lunssa". Ja minä olin hiljaa.

K: Kaikkiko keskenmenot miehenne on itse operoinut?

V: Hän on tehnyt yksitoista. Yksi tehtiin Helsingissä.

K: Puoskarilla?

V: Puoskarilla. Mieheni määräsi.

K: Ette joutunut koskaan sairaalaan esimerkiksi kaavintaa varten?

V: Yhden kerran.

K: Se on hyvin tärkeätä. Sillä on todistusarvoa. Eikö sairaalassa kyselty mitään?

V: Ei.

K: Miksi mies tahtoi keskenmenot?

V: Lapset tulevat hänen mielestään liian kalliiksi ja kun ne eivät lisäksi ole hänen.

K: Ovatko ne olleet hänen todellisuudessa?

V: Tietenkin.

K: Hän makaa edelleen kanssanne?

V: Aina vain eikä hän varo.

K: Ottaako hän teidät sängyssä kysymättä teiltä mitään?

V: Ottaa. Hän käy kimppuun. Ei siinä ole mitään tehtävissä. Joulukuussa hän teki viimeisen abortin minulle. Kun sain silloin tarpeekseni lähdin Ruotsiin sisareni luo. Ei olisi pitänyt mennä. Hän on kannellut sosiaaliviranomaisille että jätin lapset syyttä suotta ja tahtoo nyt ne yksin itselleen.

K: Hän siis pitää niistä kuitenkin?

V: Ei hän pidä mutta lasten mukana tulee tietysti talo.

K: Lapset ovat siis pelinappuloita?

V: Hänelle ne ovat.

K: Menitte Ruotsiin päästäksenne loputtomista siittämisistä ja pakkoaborteista?

V: Niin ja hankkiakseni sieltä työpaikan ja hakeakseni lapset myöhemmin sinne. Mutta mies väittää että hylkäsin lapset ja kodin ja että niin ollen kaikki kuuluvat hänelle.

K: Kumpaa uskotaan?

V: Varmaankin miestä, hänellähän on suhteita.

K: Teitte virheen lähtiessänne Ruotsiin.

V: Toinen vaihtoehto olisi ollut maata hänen kanssaan ja alistua taas aborttiin.

K: Olitte pahassa välikädessä. Miksi ette käyttänyt ehkäisypillereitä?

V: En saa käyttää niitä sillä kädessäni ja jalassani on veritulppa.

K: Mies ei suostunut kondomeihin tai keskeyttämään yhdyntää?

V: Ei.

K: Häntä pidetään yleisesti kunnian miehenä?

V: Kyllä, hän ei sanottavasti juopottele ja hoitaa hommansa. Kaikki on hyvin ulospäin.

K: Millä perusteella hän epäilee etteivät ne lapset, joita olette odottanut, olekaan hänen?

V: Hänellä on jonkinlainen luulotauti. En saisi käydä missään koska heti makaan tiepuolessa ensimmäisen miehen kanssa joka tulee vastaan. Kotonakin niitä makaajia käy. Hän näkee sen pöydällä olevien kahvikuppien asennosta. Tansseissa olemme käyneet avioliiton aikana kaksi tai kolme kertaa. Hän on vienyt minut aina kesken pois. Olen pitänyt toisten miesten kanssa siellä sellaista silmäpeliä että hän ymmärsi minun taas suunnittelevan makaamista.

K: Ihan niin. Oliko miehenne kotona kun soitin?

V: Oli.

K: Kysyikö hän minne lähdette? Yhdistikö hän puhelinsoiton ja sen että lähditte ulos?

V: Tietysti. Hänkin lähti kiireesti autollaan etukäteen vakoilemaan. Eikö teitä vastaan tullut auto?

K: Tuli. Ja sisällä oli miehen lisäksi kaksi lasta.

V: Hän se oli. Hän otti

lapset mukaan näyttääkseen niille, kuinka äiti menee taas makaamaan.

K: Hän päästi teidät kuitenkin lähtemään.

V: Päästi koska hän hakee nyt oikeudessa minusta eroa tai asumuseroa.

K: Millä perusteella?

V: Sillä perusteella että lähdin Ruotsiin. Hylkäsin lapset, niin kuin hän sanoo.

K: Miksi ette jäänyt Ruotsiin vaan palasitte?

V: Äitini soitti ja käski palaamaan koska sai tietää, että mies aikoi vaatia lapsia itselleen.

K: Ettekö luopuisi lapsista?

V: En mitenkään. Heidän takiaan pääasiassa lähdinkin Ruotsiin.

K: Saitteko siellä työpaikan?

V: Olisin saanut mutta sisareni ei laskenut minua työhön. Olin joulukuisen keskenmenon jäljiltä vielä niin heikko. Ja nyt piti tulla takaisin valvomaan etujani. Vaikka en minä enää ymmärrä miten tässä niitä valvoa.

K: Talo on teidän nimissänne. Miten arvelette miehen sen saavan itselleen mahdollisen eron yhteydessä?

V: Hän sanoo, että hän on uhrannut sen eteen niin paljon että se on hänen. Kyllä hän saisikin sen pitää jos minä vain saisin lapset.

K: Mitä hän on uhrannut?

V: Hän on tehnyt taloon keskuslämmityksen ja maksanut talon velasta yhteensä 800 markkaa.

K: Onko teillä rahaa?

V: Ei minulla juuri koskaan ole.

K: Miten siis pääsitte Ruotsiin?

V: Liftasin. Minulla oli vähän rahaakin koska hoipuin ennen lähtöäni töissä yhdessä baarissa.

K: Kuka on suorittanut ruokaostokset?

V: Minä olen tehnyt ne vastakirjalla. Mieheni maksaa ne sitten kuukausittain.

K: Saatteko ostaa mitään itsellenne?

V: En.

K: Olivatko laskut yleensä liian suuria?

V: Kyllä ne olivat, hän sanoi aina niin.

K: Teillä on siedettävä kävelypuku. Mistä se on peräisin?

V: Sisareltani Ruotsista. Hän on pitänyt minut vaatteissa.

K: Miehenne ei vaateta teitä?

V: Ei. Hän sanoo etten tarvitse mitään ja että sisareni asia on vaatettaa minut, ei hänen.

K: Onko miehenne satunnaisestikaan hellä tai hyvä?

V: Ei.

K: Ei edes maatessaan teidät?

V: Ei.

K: Teistä tuntuu että nyt menetätte sekä talonne että lapsenne? Siksikö kirjoititte minulle?

V: Niin.

K: Mitä luulette minun voivan tässä asiassa?

V: En tiedä.

K: Miksi ette ole tehnyt rikosilmoitusta poliisille? Puoskarointi on vakava rikos.

V: Koetin kerran tehdä sellaisen Helsingissä siskoni kehotuksesta mutta sitä ei otettu vastaan. Poliisi sanoi että "älkää hassuja puhuko".

K: Teidän on yritettävä tehdä uusi rikosilmoitus täällä Äänekoskella. Vasta sitten asiaa voidaan ajaa. Teidät on pakotettu laittomiin abortteihin ja ne on pääasiassa sairas miehenne itse puoskaroinut. Kyllä siinä on aihetta riittävästi yhteen rikosilmoitukseen. Jos sitä ei nytkään oteta vastaan, on se poliisien virkavirhe. Yritättekö tehdä sen nyt uudelleen?

V: Minä teen sen jos on toivoa että sitten saan lapset.

K: Silloin on myös toivoa että saatte pitää talonne.

K: Uskallatteko nyt mennä kotiinne?

V: Uskallan. Mies on iltavuorossa, ei hän ole kotona enää. Mutta illalla hän alkaa kuulustella kun hän tulee.

K: Avioliittoa sanotaan perussoluksi, joista sitten koostuu koko järjestynyt yhteiskunta.

V: Niin sanotaan.

K: Ostettiinko mehupilkin vastakirjalla?

V: Ostettiin.

ULKONA HAISEE SELLULOOSA YHÄ. ROUVA TUOMAINEN LÄHTEE MENNÄKSEEN KOTIIN. MIKÄ ON MENNESSÄ SILLÄ VASTA ILLALLAHAN ALKAVAT KUULUSTELUT. □

Sirkka Antreus:

USKO JA ATEISMI ISKEVÄT YHTEEN NEUVOSTOLIITOSSA

☐ Jumalan sanan levittämisestä käydään veristä kamppailua Neuvostoliitossa. YK:n pääsihteeriä U Thantia on pyydetty turhaan tuomariksi.
☐ Julmia piirteitä saaneessa ottelussa ovat vastakkain paikalliset viranomaiset sekä evankeliset kristityt ja baptistit.
☐ Uskon ja ateismin taistelussa viranomaiset riistävät lapsia vanhemmilta, hävittävät uskovaisten taloja maan tasalle ja kiusaavat vankeja kuoliaaksi.
☐ Uskovaiset vetoavat Neuvostoliiton allekirjoittamaan ihmisoikeuksien julistukseen ja viranomaiset maan lakeihin.

Evankelisilla kristityillä ja baptisteilla on Leningradissa yksi kirkko, joka sijaitsee varsinaisen kaupungin ulkopuolella. Tässä lähetetään terveisiä länsimaiden kristityille.

"Barnaulin kaupungin vankilassa Nikolai Kuzmitš Hmara kiusattiin kuoliaaksi tammikuussa 1964. Kukaan ei myönnä, että tämä eläimellinen murha tehtiin Moskovasta tulleen kehotuksen perusteella. Tämä tapahtui paikallisten viranomaisten mielivallan seurauksena. Mutta paikalliset viranomaiset ovat herkkäkuuloisia sille suunnalle, jonka ylemmät viranomaiset ovat omaksuneet uskoviin nähden."

Näin kirjoitti evankelisiin kristittyihin ja baptistiseurakuntiin kuuluvien vangittujen henkilöiden sukulaisten neuvosto YK:n pääsihteerille U Thantille elokuussa 1967. Sama kirjelmä on lähetetty myös YK:n ihmisoikeuksien komissiolle, Kansainväliselle lakimiesjärjestölle ja Neuvostoliiton pääministerille Aleksei Kosyginille.

Lähes kaksi vuotta on kulunut kirjelmän jättämisestä. YK ja U Thant eivät ole reagoineet millään tavalla. Uskon vaino jatkuu Neuvostoliitossa. Vakaumuksensa vuoksi on vangittu yli 200 ihmistä eikä vankien kohtelussa ole tapahtunut muutosta.

Valtio sekaantuu kirkon asioihin

Vangittujen sukulaisten allekirjoittamassa yli 20-liuskaisessa kirjelmässä todetaan, että Neuvostoliitossa puhutaan avoimesti uskonnonvapaudesta, mutta yli 40 viimeksi kuluneen vuoden aikana siitä ei ole voinut käytännössä nauttia. "Kirkkomme historia on kuvausta alituisesta painostuksesta ja vainoista."

Vuosina 1930—37 riehuneiden, kymmeniä tuhansia uskovia surmanneiden puhdistusten jälkeen seurasi 1940-luvulla rauhallisempi ajanjakso. Joukko uskovia vapautettiin, muutamille palautettiin kunnia kuoleman jälkeen ja joukkopidätykset loppuivat, mutta kirkkoa vastaan suunnattu painostus ei päättynyt.

Erityisesti kirkon sisäiseen elämään on puututtu kirkkoa vastaan käydyssä taistelussa. Tarkoituksena on ollut saada kirkko rappeutumaan sisältä päin. Lain vastainen kirkon elämään puuttuminen on johtanut siihen, että evankelisisten kristittyjen ja baptistien Neuvostoliitossa oleva keskuselin VSEHB on tullut täysin valtiosta riippuvaiseksi. Valtion virkamiehet ovat alkaneet puuttua puhtaasti kirkollisiin kysymyksiin kuten kirkon työntekijöiden valitsemiseen, kasteeseen ja niin edelleen.

Mitkä ovat ristiriitojen syyt?

Uskovaiset vetoavat YK:n ihmisoikeuksien 18. artiklaan, joka sanoo: "Kaikilla henkilöillä on ajatuksen, omantunnon ja uskonnon vapaus, tämä oikeus sisältää vallan uskonnon tai vakaumuksen ilmaisemiseen yksin tai yhdessä toisten kanssa, sekä julkisesti että yksityisesti, opettamisella, hartausmenoilla, palvonnalla ja uskonnonmenojen noudattamisella."

Lisäksi 20. artikla säätää: "Kaikilla on oikeus rauhanomaiseen kokoontumis- ja yhdistymisvapauteen."

Neuvostoliiton kansalaiskoodin 569. pykälä sanoo kansainvälisistä sopimuksista ja ratkaisuista: "Jos kansainvälinen sopimus tai kansainvälinen ratkaisu, johon Neuvostoliitto ottaa osaa, esittää Neuvostoliiton kansallisesta lainsäädännöstä poikkeavia määräyksiä, sovelletaan kansainvälisessä sopimuksessa tai ratkaisussa olevia määräyksiä."

Neuvostoliiton lainsäädännössä uskonnollisia yhdistyksiä koskevat määräykset ovat ristiriidassa YK:n ihmisoikeuksien julistuksen kanssa ja riistävät uskovilta oikeudet harjoittaa vapaasti uskoaan.

Uskonnollisten yhdistysten tai uskovien ryhmän rekisteröinti on pakollinen pykälien 2, 65 ja 66 mukaan, mutta pykälä 7 jättää rekisteröiville elimille valtuudet evätä rekisteröinti ilman perustelua. Pykälä 4 määrää edelleen, että uskonnollinen yhdistys tai ryhmä voi alkaa toimia vain, jos se on rekisteröity.

Kansalaisten omantunnon vapaus tulee paikallisten viranomaisten mielivallasta riippuvaiseksi. Ratkaisuvaltaa uskonnollisissa kysymyksissä käyttää kaupungeissa Neuvostoliiton kaupunkien uskonnollisia kysymyksiä tutkiva toimikunta ja maaseudulla toimeenpaneva piirikomitea.

Valtiolle taataan oikeus

KÄÄNNÄ

puuttua kirkon sisäisiin kysymyksiin. Rekisteröivillä elimillä on oikeus poistaa yksityisiä henkilöitä uskonnollisen yhdistyksen tai uskovien ryhmän toimeenpanevasta komiteasta. Viranomaisilla on oikeus täydentää seurakuntien hallituksia parhaaksi katsomallaan tavalla.

Uskovien toimintaa rajoittavia pykäliä on vielä useita. Ne sitovat uskonnonopetuksen, hengellisten kokousten järjestämisen ja saarnaajien liikkumisen riippuvaisiksi viranomaisista. Ja mikäli rikkoo YK:n ihmisoikeuksien kanssa ristiriidassa olevia uskonnollisten yhdistysten määräyksiä. Vakaumuksellinen kristitty joutuu rikkomaan näitä määräyksiä, mutta saman tien hän joutuu myös vankilaan.

Tällä hetkellä yli 200 henkilöä on vangittu uskonsa vuoksi. Evankelisista kristityistä ja baptisteista kolmasosalla, noin 178 000 uskovalla, on rekisteröinti suoritettu ja rukoushuoneet käytössä. Kahdella kolmasosalla seurakunnista, noin 350 000 uskovalla, ei ole rukoushuoneita, koska viranomaiset ovat kieltäytyneet rekisteröimästä niitä.

Tavallisesti uskonsa vuoksi tuomittujen syytekirjelmä on sisältänyt kolme kohtaa:

— Laittomien kokousten järjestäminen, johtaminen tai niihin osallistuminen.

— Uskonnollisen kirjallisuuden levittäminen.

— Alaikäisten harhauttaminen.

Vuonna 1960 rekisteröidyille seurakunnille lähetettiin kaksi asiakirjaa, Uusi asema ja Ohjekirja. Kirjat korostavat Neuvostoliiton lakien kunnioittamista, kehottavat ottamaan osaa julkiseen toimintaan ja rajoittavat nuorison keskuudessa tehtävää lähetystyötä.

Taloja hajotettu — kappeleita takavarikoitu

Viranomaiset eväävät rekisteröinnin kaikilta sellaisilta seurakunnilta, jotka tahtovat antaa rekisteröidä itsensä laillis-

Aida Skripnikowa on tässä vielä vapaana omassa huoneessaan Leningradissa. Pohjoismainen päivälehdistö — suomalaista lukuunottamatta — on kiinnittänyt Aida Skripnikowan tapaukseen erityistä huomiota, koska siitä on ollut tavallista enemmän tietoja saatavissa.

Kirkossakävijät ovat yleensä vanhoja. Neuvostoliiton nuoret kristityt katsovat, että rukoileminen, veisaaminen ja sanan julistaminen vain kirkkojen seinien sisäpuolella ei riitä. He julistavat myös ulkopuolella — ja joutuvat välittömästi vaikeuksiin viranomaisten kanssa.

ta tietä, sen periaatteen mukaisesti, että kirkko on erotettava valtiosta.

Seurakunnat julistetaan laittomiksi ja niitä vastaan käydään ankaraa taistelua. Rekisteröimättömiltä seurakunnilta pyritään riistämään mahdollisuudet pitää jumalanpalveluksia. Kappeleita ja yksityisiä asuintaloja takavarikoidaan, jos niissä pidetään jumalanpalveluksia.

Kappeleita on takavarikoitu 14 kaupungissa, mm. Odessassa, Harkovassa ja Barnaulissa. Vuonna 1965 takavarikoitiin Podolskin kaupungissa N. V. Kuznetsovin talo sen vuoksi, että siellä oli pidetty jumalanpalveluksia.

Barnaulin kaupungissa miliisit ja nostoväen miehet ajoivat talon pihaan omistajien poissa ollessa, löivät ovet sisään, kantoivat huonekalut ulos ja hävittivät talon kaivurien avulla maan tasalle. Myös Vladivostokissa on talo tuhottu samalla menetelmällä.

Leningradissa kaksi vuotta sitten miliisi piiritti talon, jossa rekisteröimätön seurakunta piti jumalanpalvelusta. Miliisi ei päästänyt uskovia ulos talosta jumalanpalveluksen jälkeen vaan vaati esitettäväksi laillista lupaa. Piiritys loppui vasta 13 tunnin jälkeen jumalanpalveluksen alkamisesta.

Yksityisasunnoissa ja metsissä pidettyjä jumalanpalveluksia miliisi on hajoittanut useita. Rangaistukset vaihtelevat 10—50 ruplaan sakkoja.

Uskovien kotitarkastuksia on pidetty lähes kaikissa Neuvostoliiton kaupungeissa. Uskonnollisen kirjallisuuden lisäksi takavarikoidaan usein henkilökohtaiset kirjeet ja valokuvat. Tarkastus suoritetaan perusteellisesti tyynyjä ja patjoja, lattioita ja kattoja, astioita ja lasten leluja myöten.

Lapsia riistetään

Viranomaiset ovat useissa tapauksissa todenneet, että he ovat velvoitettuja varjelemaan lasta uskonnolliselta myrkyltä, mikäli vanhemmat ovat yrittäneet istuttaa uskontoa lapsiin. Tuomioistuimet ovat riistäneet vanhemmilta heidän lapsensa ja lähettäneet sisäoppilaitoksiin kasvatettavaksi.

Kazanin kaupungissa vuonna 1962 Mikael Repiniltä vietiin 12-vuotias Nina sisäoppilaitokseen kasvatettavaksi, koska isä uhmasi rajoituksia ja piti jumalanpalveluksia kotonaan.

Dubrovyn kylässä Ylä-Dvinan alueella Vitebskin maakunnassa Slobodan perhe kääntyi uskoon sekä muutamia muita heidän lisäkseen. Kolhoosikokous päätti huhtikuussa 1966 erottaa lapset vanhemmistaan. 11-vuotias Galja ja 9-vuotias Sura vietiin suoraan koulusta kasvatettavaksi toiseen ympäristöön.

Lasten kuulusteluja on suoritettu useissa kaupungeissa mm. Zimintorissa, Rostovissa, Sahtyssä, Barnaulissa, Volynassa ja Leningradissa. Rostovissa 8-vuotiasta Seresa ja 9-vuotiasta Saša Bublikia kuulusteltiin yhteen menoon kolme tuntia.

Pintapuolisia oikeudenkäyntejä

Evankelisia kristittyjä ja baptisteja vastaan käytyjä oikeudenkäyntejä ei juuri voi sanoa oikeudenkäynneiksi. Tuomioistuimessa kukaan ei edes yritä näyttää toteen esitettyjä syytöksiä. Syytetyt eivät saa käyttää hyväkseen mitään oikeuslaitoksen suomia etuja. Heidän todisteluunsa ei kiinnitetä mitään huomiota vaan kakki syytettyjen puolustukset torjutaan perusteluitta. Syytetyt eivät yleensä saa esittää edes puolustuspuhettansa kokonaisuudessaan. Tuomarit kiinnittävät enemmän huomiota siihen, että oikeudenkäynnillä on kasvattava vaikutus yleisöön.

Moskovan kaupungin tuomioistuimessa oli marraskuun 20. ja 30. päivinä 1966 oikeudenkäynti evankelisten kristittyjen ja baptistien yhteisen seurakuntaneuvoston puheenjohtajaa G. P. Krjutškovia ja neuvoston sihteeriä G. P. Vinsiä vastaan.

Asiassa oli 17 todistajaa, joita ei kutsuttu oikeuteen. Näiden joukossa olivat syytteen päätodistajat, joiden lausuntoihin syyttäjän loppulausunto perustui. Syytetyt anoivat, että nämä todistajat olisivat läsnä.

Krjutškov sanoi: "Koko syytös minua ja Vinsiä vastaan perustuu siihen, mitä to-

KÄÄNNÄ

USKO JA ATEISMI ISKEVÄT YHTEEN NEUVOSTOLIITOSSA

distajat Grigorovski ja Sveikin ovat kuulleet Zaharovilta ja Hrapovilta, mutta suoria todisteita ei ole. Pyydän, että Zaharov ja Hrapov kutsutaan oikeuteen, jotta he itse saisivat antaa todistajalausuntonsa. Muutoin asia näyttää tällaiselta: joku sanoi, eräs toinen kuuli ja tältä sai joku kolmas kuulla. Syytös perustuu sitten näihin epäsuoriin todisteisiin, jotka ovat kulkeneet kolmen neljän henkilön kautta."

Vinsin ja Krjutškovin anomus hylättiin. Molemmat tuomittiin kolmeksi vuodeksi vankeuteen.

Aida Skripnikowa, nuori leningradilainen kristitty pidätettiin vuosi sitten kristillisen toimintansa tähden. Hän oli vastaanottanut mm. venäjänkielisiä Raamattuja ja ollut mukana leningradilaisissa kodeissa järjestetyissä hartaushetkissä.

Pääsyytteitä Aidaa vastaan oli neljä: Hän on innokas kristitty, hän tapaa ulkomailta tulleita turisteja, hän ottaa vastaan Raamattuja eikä aikaisemmasta vuoden rangaistuksestaan huolimatta ole tehnyt parannusta. Aida tuomittiin kolmeksi vuodeksi työleirille heinäkuussa 1968.

Aida Skripnikowa kärsii tällä hetkellä rangaistustaan Moskovasta itään olevalla Potman työleirillä. Häneen ei voi ottaa yhteyttä eikä hänen sallita olla yhteydessä tuttaviinsa. Tämän hetken tietojen mukaan hän vapautuu keväällä 1971, jolloin hän on 28-vuotias.

Vankilassa ei rukoilla

Evankeliset kristityt ja baptistit eivät saa pitää mukanaan Raamattua leireillä tai vankiloissa. Myös rukoileminen on kielletty. Jos omaisten kirjeet sisältävät uskonnollisia lauseita, ne takavarikoidaan eivätkä vangit saa niitä haltuunsa.

Paul Overtšuk pantiin eristysselliin 26. 4. 1967 Dnepropetrovskin maakunnan leirillä Pohjois-Polonovkan kylässä Solonjanskin piirikunnassa. Hänen äitinsä tuli vierailulle samana päivänä. Leirin johtaja ilmoitti, että hänen poikansa oli pantu eristysselliin ja että häneltä oli evätty oikeus ottaa vastaan vieraita ja paketteja kuuden kuukauden aikana, koska hän rukoilee ja puhuu Kristuksesta aamuin ja illoin.

Taškentilainen N. P. Hrapov tuli uskoon 21-vuotiaana. Hänet tuomittiin heti 12 vuoden vankeusrangaistukseen. Nuorta miestä pidettiin vangittuna 12 vuotta, jonka jälkeen hänet vapautettiin. Ennen pitkää hänet tuomittiin kuitenkin uudestaan uskonsa vuoksi 25 vuoden vankeusrangaistukseen, mutta hänet armahdettiin viiden ja puolen vuoden kuluttua. Vuonna 1960 hänet tuomittiin kolmannen kerran seitsemäksi vuodeksi. Neljän vuoden kuluttua hänet armahdettiin. Hrapov on ollut 32 vuotta evankelisten kristittyjen ja baptistien kirkon jäsen. Näistä vuosista hän on viettänyt 22 vankilassa ja leireillä. Tällä hetkellä Hrapov on jälleen kärsimässä viiden vuoden rangaistusta.

Vainot jatkuvat

Evankelisiin kristittyihin ja baptistiseurakuntiin kuuluvien vangittujen henkilöiden sukulaisten neuvoston kirjelmässä todetaan lopuksi:

"Me emme kääntyisi kansainvälisen järjestön puoleen, jos meillä olisi edes vähäistä toivoa siitä, että meidän Neuvostoliiton hallitukselle jättämämme anomukset antavat myönteisen tuloksen. Mutta julma sota rekisteröimättömiä seurakuntia vastaan vain laajenee. Monissa kaupungeissa uskovia tutkitaan yhä uudestaan ja uusia oikeudenkäyntejä valmistellaan. Ne tosiasiat, joita olemme esittäneet vainoista ovat vain murto-osa siitä, mitä todella tapahtuu.

Me pyydämme Teitä, herra U Thant asettamaan toimikunnan tutkimaan tuomittujen uskovien oikeudenkäyntejä.

Me pyydämme Teitä tekemään kaiken mahdollisen taataksenne 1. uskonnonvapauden, 2. vanhempien oikeuden kasvattaa lapsensa täysi-ikäisiksi."

Allekirjoituksena on viisi nimeä osoitteineen. Viime syksynä lähetettiin U Thantille uusi kirjelmä, josta kopiot osoitettiin myös Amnesty Internationalille, Kansainväliselle Punaiselle Ristille ja Neuvostoliiton kommunistisen puolueen keskuskomitean pääsihteerille L. I. Bresneville.

Allekirjoittajana on enää kolme nimeä, joista kaksi on samaa kuin U Thantille lähetetyssä ensimmäisessä kirjelmässä. Muut ovat kadonneet osoitteistaan, eikä heidän kohtaloistaan ole tietoa. Yhteys heihin on katkennut. □

Kotijumalanpalvelus meneillään. Väitteiden mukaan evankelisten kristittyjen lukumäärä on noussut Neuvostoliitossa viime vuosina viisinkertaiseksi.

Tuhannenkolmensadan jyvän kesäilta (🇫🇮).

Kevyt Sininen
on luotu luomaan
kevyitä sinisiä
hetkiä.

Ei oo Lahden
Sinisen ja Tuopin
voittanutta.

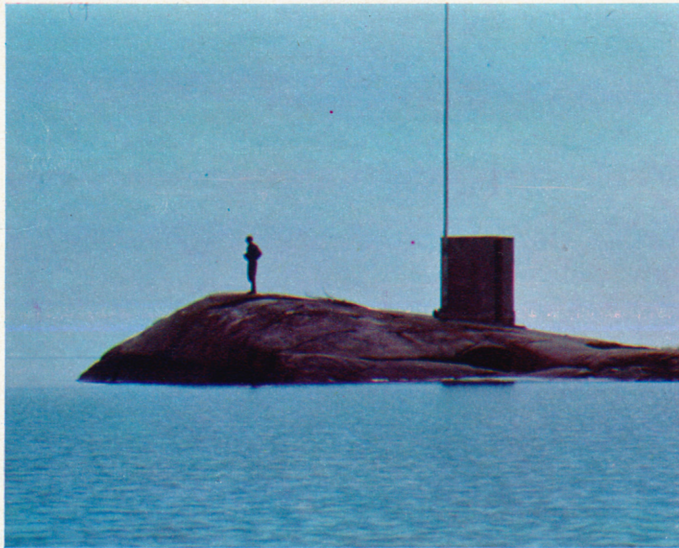
SANTAHAMINA

miksi vain puolustusvoimain lomaparatiisi

Santahamina on saari Helsingin alueella. Se liitettiin kaupunkiin v. 1946. Kolme kilometriä pitkää ja lähes saman levyistä kallioista ja hiekkarantaista saarta voi hyvin sanoa lomaparatiisiksi. Mutta kuten Raamatun kertomuksen mukaan Herra ajoi Aatamin ja Eevan pois paratiisistaan, toistaa historia tässäkin itseään. Herra on tässä tapauksessa vaihtunut Puolustuslaitokseksi ja Aatami ja Eeva kaupunkilaisiksi. Mutta keitä ovat sitten ne armeijan henkilökuntaan kuuluvat, jotka saavat nauttia paratiisista täysin siemauksin. Heistä ei Raamattu puhu mitään, eikä heistä puhu juuri kukaan muukaan. Ollaan vain hiljaa ja pidetään entiset asemat. Näin ei hävitä mitään.

Santahaminan sillalla seisoo aseistettu sotilas, jolle on annettu tarvittavat ohjeet rauhanhäiritsijöiden karkoittamiseksi. Alkuviikolla vartiointi ei ole niin tiukkaa kuin loppuviikolla, jolloin ihmiset vapaa-aikoinaan haluaisivat ulkoilla ja reippailla. Mutta kuten sanottu se ei käy Santahaminassa.

Armeijan taholta viitataan helposti Helsingin kaupungin ulkoilupuistojen tarjoamiin mahdollisuuksiin, mutta ei oteta lainkaan huomioon, että nämä alueet ovat yleensä melko vaikeakulkuisten matkojen takana ja että niitä sittenkin on liian vähän. Vain Suomenlinna ja Santahamina sekä Mustikkamaa, Korkeasaari ja Pihlajasaari ovat jokaisen ulottuvilla haluttaessa nauttia merimaisemista. Santahamina jää kuitenkin tästä luettelosta pois. Jostakin syystä sitä ei katsota voitavan rinnastaa Suomenlinnaan, joka on myös varuskunta-alue — on ollut kautta aikojen.

Väitetään, ettei Suomessa ketään syrjitä, ei ainakaan julkisesti. Mutta mitä muuta kuin syrjintää on se, että konepistoolimies estää pääsyn saarelle nauttimaan kesäpäivistä. Saarelle, joka on varattu vain parempia ihmisiä varten. "Kantapeikoille" ja heidän perheilleen sekä heihin läheisessä suhteessa oleville. Saaren nimi on Santahamina.

Puolustusministeriöstä todettiin, ettei Santahaminasta aiota luopua eikä myöskään sallia saaren osittaistakaan käyttämistä kaupunkilaisten ulkoilualueena. Ei siitä huolimatta, että varsin monet arvovaltaisetkin tahot ovat vaatineet Santahaminan avaamista siviilikäyttöön.

Missä sitten on syy tällaiseen järjestelmälliseen kieltomuuriin? Eikö nykyisin paljon puhuttu "rauhanomainen rinnakkaiselo" olekaan muuta kuin pelkkiä kirjaimia paperilla? Eikö sotilaselämän kasvattavasta vaikutuksesta saakaan ottaa vaikutteita asuessaan kasarmin porttien ulkopuolella. Mitä Santahaminassa oikein tapahtuu?

Santahaminassa ovat Kadettikoulu, Uudenmaan Jääkäripataljoona sekä Tykistökoulu. Lisäksi siellä on tarpeelliset rakennukset upseerien rentoutumiseen raskaan päivätyön jälkeen. Mutta on siellä vielä muutakin, josta mielellään vaietaan, etteivät kaupunkilaiset tulisi kateellisiksi. On saunoja, tenniskenttä, hiekkarantoja, kesähuvi-

loita, ulkoilualueita. Näistä saavat nauttia vain Puolustuslaitoksen henkilökuntaan kuuluvat tai heidän sukulaisensa ja tuttavansa. Kuinka paljon kesäasumuksia Santahaminassa ja sen lähisaarilla on, on salaisuus. Siitä ei Puolustusministeriöstäkään osattu sanoa muuta kuin "että mies joka hoitaa näitä asioita on lomalla"

Santahaminassa on siis upseeriston kesähuviloita. Tämäkö on lopullinen syy siihen, että pääsy saarelle on siviileiltä kielletty. Halutaan olla ja asua kaikessa rauhassa ilman että ulkopuoliset pääsevät häiritsemään. Halutaan viettää elämää, joka monelle varattomalle kaupunkilaiselle olisi todella hunajaista. On rauhallisia rantoja, aurinkoa, raitista ilmaa. Ei ole rämiseviä matkaradioita eikä pitkätukkaista nuorisoa, ei ainakaan niin paljon kuin kansanpuistoissa. Voi juoda rauhassa kahvinsa ja katsella kuinka aurinko kultaa pääkaupungin tornien huiput. Täälläkin ollaan tavallaan huipulla. Kukapa meistä pystyisi hankkimaan huvilan näin läheltä kaupunkia. Siihen tarvittaisiin todella isoa rahaa. Täällä se ei maksa paljon. Riittää, kun hoitaa työnsä hyvin ja varsinkin suhteensa, koska huviloilla on kova kysyntä.

Täytyy myöntää, että rakennukset ovat rappeutuneita. Asukkaat ovat saaneet kuitenkin korjailla niitä ja tulos on tyydyttävä. Ja kukapa kesäasunnolta niin paljon vaatisikaan. Sanotaan, että asumukset palvelevat sosiaalisia tarkoituksia. Emme arvostelisikaan ratkaisua niin paljon, ellei samalla haluttaisi eristyä muista, kieltää siviileiltä pääsy Santahaminaan. Hyvällä tahdolla voitaisiin saaren tyhjät alueet varata kaupunkilaisten ulkoilua varten. Siitä ei varuskuntaelämä juuri kärsisi. Tässäkin mielessä sosiaalisuus kääntyy vastakohdakseen. On ruvettu harrastamaan eräänlaista rotusyrjintää. Kohteena ovat tavalliset kaupunkilaiset veronmaksajat, jotka kyllä osallistuvat kustannuksiin, mutta eivät saa vastinetta rahoilleen.

Kuinka kauan tällainen meno jatkuu? Onko oikein pitää ihmiset ampumisen uhalla poissa Helsingin puhtaimmilta ja kauneimmilta rannoilta? Onko oikein, että puhumalla sotilasalueesta hämätään ihmisiä, sillä suuri osa Santahaminasta palvelee lähinnä armeijan henkilökunnan yksityistä vapaa-ajanviettoa? □

Teksti: PEKKA SAARILUOTO

Teksti: VEIKKO ENNALA
Kuvat: VEIKKO LINTINEN

Viime kuun 6–8 päivinä vietettiin Viitasaarella kaupan ja teollisuuden messuja, joiden tarkoituksena oli esitellä mitä kaikkea tämä luonnonihana pitäjä kykenee tuottamaan.
Kirjoittajan käsitykseksi jäi, että Viitasaari ei kykene tuottamaan muuta kuin sitä rapaa, jossa puolialastomat naispoloiset ”mutapainia” esittäessään röhkivät.

NE VIITASAAREN SUURET MUTAMESSUT

NE VIITASAAREN SUURET MUTAMESSUT

Viitasaari on tavattoman kaunista seutua ja tämän tosiasian saattaminen muidenkin kuin paikkakunnan omien asukkaiden tietoon on paikallaan. Niinpä siellä viime kuussa järjestettyjen kauppa- ja teollisuusmessujen erityistunnuksena olivatkin sanat ”Lomakesä Viitasaarella 69”.

Miten Viitasaarta messujen yhteydessä esiteltiin? Kuultiin kuivakiskoinen puhe, lavalla kompuroi joukko kansantanhuajia, nähtiin taisteluharjoitus kun kymmenkunta maastopukuista asevelvollista torjui vihollisen maihinnousun räiskimällä paukkupatruunoita. Mutta jopa tämän isänmaallisen melskeenkin voitti peliteltan helvetinmoinen iskelmämusiikki ja oululaisen Arvi Huhtalan kovaäänisen holotus:

— Tulkaa tulkaa, sillä aivan kohta alkaa täällä teltassa ennen näkemätön taistelu kahden neitosen välillä — bikineissä ne ottavat yhteen ja rapa roiskuu — siinä ei armoa anneta eikä pyydetä — ei tarvitse kenenkään pelätä että kovin arkoja paikkoja näkyy — savi peittää ne — tulkaa tulkaa, näytös alkaa näillä hetkillä.

Hupi on hupia ja sillä on välttämätön osansa ihmisten elämässä. Mutta äärettömän huonosti niveltyvät yhteen Viitasaaren maisemien ihanuus, tasavallan presidentin vierailu ja savessa irvistelevät naiset. Kenen maku oli näin pahasti horjahtanut, sitä puikoot viitasaarelaiset keskenään. Surullista sanoa, mutta Viitasaaren messut muistuttivat enemmän tivolin vierailua kuin sellaista kohottavaa tilaisuutta, jossa näytetään mitä kaikkea suurta ja huomionarvoista paikkakunta itse tarjoaa ja kykenee tuottamaan.

Ehkä surmanajaja, vedenneidot ja herra Huhtala painijoineen olivat saaneet esiintymisluvan siinä toivossa, että ne osaltaan houkuttelisivat paikalle lisäyleisöä? Mistä? Ei ainakaan muualta maasta, sillä kuka vieras Viitasaarelle tuli, hän toki tuli toivossa nähdä jotakin muuta kuin ilveilyä. Sitä he ovat katselleet jo muualla, sillä mutapainijoiden paineilmateltta on kuorma-auton lavalla siirtynyt ja siirreltävissä pitäjästä toiseen. Viitasaari sitä vastoin pysyy paikoillaan ja on lajissaan ainoa.

Mutapaini ei monta sanaa esittelyikseen kaipaa ja onhan siitä jo tätä ennen kirjoitettukin. Lyhyesti sanoen herra Huhtala on palkannut 4 tyttöriepua, jotka sitten, kun 3 markan hintaisia lippuja on onnistuttu myymään kohtuullisena pidettävä määrä, marssii pareittain vuoronsa jälkeen savialtaaseen. Heille on opetettu muutamia teennäisiä irvistyksiä sekä alta kulmain mulkoilua, jolla he alkajaisiksi toisiaan mittelevät. Sen jälkeen he karkaavat toistensa kimppuun äristen ja muristen kunnes jomman kumman onnistuu ”ristivyöstä”, jalkakampilla tai muunlaisella tempulla kellistää partnerinsa selälleen. Mitä voimakkaampi vetelän saven läiskähdys on, sen onnistuneemmaksi taistelu on katsottava.

Mitään mielekästä koko jutussa ei ole. Se ei ole kaunista eikä herätä senlaatuista esteettistä tai edes lievästi kiihottavaa mielihyvää, jota niukka-asuiset tytöt muunlaisissa yhteyksissä herättävät.

Vaisua oli yleisön innostus Viitasaarellakin ja muutama vaivainen kättenläpytys kuultiin vasta sen jälkeen, kun herra Huhtala oli siihen kehottanut.

Esityksen päätti erä, jossa ottivat yhteen partainen nuorukainen ja rotevahko tyttö jälkimmäisen ”luonnollisesti” voittaessa.

Vaikka painijattarilta taiston tuoksinassa, tietenkin ”vahingossa”, mitenkä muuten, valahtivat bikineistään alas milloin rintaliivit milloin alaosa, mitään arkoja paikkoja ei näkynyt aivan niin kuin Arvi Huhtala oli vakuuttanutkin, armelias savi peitti kaiken.

Leipänsä on jokaisen ansaittava mutta säälittävältä tuntuu, että muutoin niin sievien tyttöjen on ansaittava se saven seassa suullaan ryömien.

Muta siis roiskui, vedenneidot kirkuivat, surmanajajan moottoripyörä pärisi ja rannalla myi grillinsä ääressä karrelle poltettuja makkaranpätkiä kaksi toispaikkakuntalaista.

Savivelliä ei ollut tuotu Oulusta, se oli aitoa viitasaarelaista maaperää, vakuutti Arvi Huhtala. Olkaamme siihenkin vähään tyytyväisiä. □

Coca-Cola on enemmän kuin pelkkä virvoitus-juoma

SEURAJUOMA
PIRTEÄ VIRKISTYSJUOMA
VENEJUOMA
VAURAS VIERASJUOMA
VIIHDEJUOMA
KOTIJUOMA
AINA SOPIVA JUHLAJUOMA

Coca-Cola on enemmän kuin pelkkä janojuoma. Se kuuluu mukaan juuri niihin hetkiin, jolloin kaipaatte jotain virkistävää ja heti. Kaikkiin niihin. Ja jääkylmä, maukas Coca-Cola sopii jokaiseen miellyttävään yhdessäolon tilaisuuteen – asettipa ympäristönne mitä vaatimuksia tahansa.

jääkylmänä kaikkein maukkain

SUOMALAINEN RUKOUS

Hän oli itkenyt silmänsä kuiviin.
Hän oli rukoillut kaikkia mahdollisia jumalia.
Hän oli menettänyt kaikkensa eikä hänellä mitään enää ollut.
Pienen mökin pirtissä, mahtavan uunin kupeella hän kertoi tarinansa, joka oli suomalainen rukous.
Itkekää te, jotka osaatte. Rukoilkaa te, joilla on jumalat.

Nuoruus hiukeni työssä ja toiminnassa. Kun Bobrikoff ammuttiin, olin minä seitsemänvuotias. Nyt käyn kahdeksattakymmentä. Kyllä minä ymmärrän, että teistä on vaikeata ajatella asioita niin kuin minä ne näen. Tai jos minä nyt mitään enää näen? Minä olen 1800-luvun lopun jäänne. Nuoruus näki sortovuodet, työväenluokan nousun, äänioikeustaistelun, maailmansodan vaiheet ja se loppui 1918. Silloin minut vihittiin. Kesäisenä sunnuntaina, tuomien ja sireenien kukkiessa me vannoimme rakastavamme toisiamme hamaan iankaikkisuuteen.

Vain kuusi kuukautta myöhemmin minä itkin itseni kuiviin. Kaikki nuoruuden unelmat, kaikki romanttiset haavekuvat kaikkosivat. Silloin minä istuin Hennalan vankileirillä — olin kuulemma istunut kaksi vuorokautta kuollut lapsi sylissäni ja yritin imettää sitä ainokaistani. Kunnes valkoiset vartijani kehottivat minua jättämään lapseni siihen, missä se oli ja lähtemään eteenpäin. Hautasin lapseni erään rakennuksen kivijalkaan. Ja itkin. Niin kuin vain nuoruus voi itkeä.

Se lapsi kuoli nälkään ja puutteeseen.

Mieheni oli minua kolme vuotta vanhempi. Hänet vietiin pois pistimien välissä — oli saanut kuolemantuomion. Minä sain kolme vuotta vankeutta. Miksikö? Siksi, että olin väärällä puolella.

Minä palasin takaisin Suodenniemen Sävinkylälle, kun Jussi Perttala ja Jalmari Antila olivat taanneet minut. He sanoivat, etten minä ollut varsinaisia kapinallisia. Minä en tiennyt, kuinka mieheni, tuon jota olin luvannut rakastaa hamaan kuolemaani saakka, oli käynyt. Minusta tuntui, että hän oli kuollut.

Voitte sanoa, että minä, joka en enää osannut itkeä, puolustan itseäni. 1922 minä synnytin toisen lapsen, pojan, joka kastettiin Taisto Ilmariksi. Se oli huorilapsi.

1923, lokakuun 3. päivänä saapui mieheni vankileiriltä. Hänet oli armahdettu. Hän oli elossa.

Enkä minä silloinkaan enää osannut itkeä. Kaksikymmentä vuotta myöhemmin, 1943, minä hautasin Taisto Ilmarin sankarihautaan. Sanoivat, että hän, punaisten poika, oli kaatunut Maaselän kannaksella puolustaessaan kotia, uskontoa ja isänmaataan. Miksi minä olisin silloinkaan itkenyt.

Meillä oli lainaa Säästöpankissa. 5 000 markkaa sitä oli. Elimme vaikeuksissa. Takaajina olivat Kalliokoski ja Kivikoski. Kun lyhennystä ei tullut määräaikana, vietiin navetasta vasikka ja metsästä puut.

Nimeni on muuten Lyydia Pauliina Koivisto. Olin kuusi vuotta vanha, kun lähdin kotoani. Meillä oli kymmenen lasta. 16-vuotiaasta lähtien olin karjanhoitajana, piikana ja apulaisena. Nyt saan sankaripojastani 100 markkaa kuukaudessa ja kansaneläkettä 120 markkaa. Poikani veri ei vuotanut hukkaan, mutta eikö teistäkin olisi ollut mielekkäämpää, että hän olisi saanut elää minun sijasta.

Rukoilisinko? Ja mitäkö minä pyytäisin? Pyytäisin armoa ja että vaivattu sieluni saisi rauhan tuonpuoleisessa elämässä.

Minulla ja Taavetilla, miehelläni, ei oikeastaan enää ole muuta kuin koirat. Niitä on kaikkialla ja kaikki ne ovat samannäköisiä. Parhaimmillaan niitä on ollut kaksikymmentä. Naapurit kysyvät, miksi emme tapa niitä. Emme voi, sillä olemme nähneet kuolemaa ja surua niin paljon, että kunnioitamme elämää. Mutta näin eivät tee kaikki.

Istuin lieden äärellä ja odotin Taavettia kotiin. Kyrö-yhtiön metsäpomo Lauri Järvenpää tuli pirttiimme ja myrkytti lupaa kysymättä silmieni edessä neljä koiristamme ja kuristi yhden. Sen jälkeen hän lähti pois ja jätti ruumiit pirtin lattialle. Enkä minä silloinkaan osannut itkeä.

Nyt meillä on 11 koiraa. Koiraveroa maksamme neljästä. Seitsemän kissaakin on ja yksi lehmä ja sonni. Maata on 10,32 hehtaaria ja siitä viljeltyä 3,32 hehtaaria. Taavetti saa 200 markkaa eläkettä ja minä saan 120 markkaa ja siitä pojasta verirahoja 100 markkaa.

Joka viikko minä leivon suuren kaukalollisen ruokaa koirille ja kissoille. Lehmä saa osansa, samoin sonni ja jää meillekin vielä.

Suokaa minulle anteeksi, että aina palaan vanhoihin aikoihin. Lokakuun 3. päivänä 1923 saapui siis mieheni vankileiriltä. Nääntyneenä, väsyneenä ja murrettuna miehenä. Viiteen vuoteen en ollut nähnyt häntä ja luulin hänen vaeltavan jo varjojen maassa. Ja minä imetin lasta, sankaripoikaani Anttia. Me, joitten piti olla nuoria, vahvoja ja joitten piti uskoa tulevaisuuteen, olimme jo nuorina vanhoja, kaiken kokeneita ja kaiken antaneita. Mutta silloin oli sellaista — ei ollut leipää, mutta oli aatteita ja uskoa. Seuraavana vuonna huusi Taavetti tämän paikan huutokaupasta. Pientilan Majaveden rannalta. Kaikki täällä on kuin silloin, ruusut kukkivat ikkunan alla, sumu nousee aamuyöllä järven rannasta ja etäältä, kilometrien päästä, kuuluvat valtatien äänet. Elämämme ulkonaiset puitteet ovat samat kuin ennen.

Kuoliko rakkaus silloin? Se kuoli jo aikaisemmin. Se kuoli vankileirin toivottomuuteen kun oli kynsin hampain roikuttava kiinni elämässä. Se hupeni ikuiseen odotukseen, kylmään ja nälkään. Siitä eteenpäin me vain elimme, olimme, kylvimme ja korjasimme satoa, ruokimme koiria ja väännyimme kohti vanhuutta. Elämän ikuinen kierto kohdallamme oli verhottu synkkiin harsoihin, suruun ja ikävään.

Älkää luulko, että minä olisin enää katkera. En jaksa olla sitäkään. Olen nyt 71-vuotias. Olen elänyt tämän maan vaiheissa, olen tuntenut sen kamppailut itsessäni, olen nähnyt kun itsenäisyys syntyi ja tiedän nyt, että se on hyvä. Olen myös antanut sille kaiken — kaikki uhrit, mitä maalleen voi antaa. Olen antanut nuoruuteni ja lapseni, tyttäreni, jonka hautasin Hennalan kasarmin kivijalkaan ja poikani, joka joutui saarroksiin Maaselän kannaksella ja taisteli viimeiseen saakka. Minä olen tämä maa — tai osa siitä on minua.

Älkää tuomitko minua, sillä kohta lähden pois. Ajallisesti katsoen aikani on jo täysi. Ehkä en ole isänmaallinen niin kuin te haluatte. En ole koskaan käynyt juhlissa eivätkä mitalit ja lyyrat ole koristaneet rintaani. Enkä minä koskaan ole rukoillut tämän maan puolesta, vaan tyttäreni, poikani, Taavetin ja itseni puolesta.

En minä ole koskaan puhunut. Taavetti on puhunut puolestani. Olen tyytynyt osaani, tarponut umpihangessa talvisin ja polkua pitkin kesäisin kuusi kilometriä kaupalle, ruokkinut eläimet, kääntänyt maata, leiponut, siivonnut ja nähnyt auringon aina nousevan kaiken kurjuuden ylle.

Tänä aamuna, kun minä heräsin, tuoksuivat juhannusruusut ikkunani alla. Majavesi kimalteli aamuauringon loisteessa, metsä humisi ja lokit kirkuivat lahdella. Kesäaamu kietoi minut hellään syleilyyn, minutkin. Jospa tuossa mökin nurmikkopihalla nyt taapertelisi tyttäreni ja jospa pirtin kehto keinuttelisi poikaani uneen. Taavetti olisi pellolla ja minä huutaisin häntä syömään pientareelta. Jospa elämä olisi saanut sykkiä, niin kuin oli tarkoitus. Mutta sykintä lakkasi 1918 tuomien ja sireenien tuoksuun ja hääiloon. Sen jälkeen ei enää ollut mitään.

Antakaa minulle anteeksi, että kulutan aikaanne. Olen vain vanha vaimo Suodenniemen Sävinkylästä, enkä minä osaa enää itkeä.

Itkekää te, jotka osaatte. Rukoilkaa te, joilla on jumalat. □

Teksti:
PEKKA KOSONEN
Kuvat:
JUKKA KUUSISTO

Teksti:
PEKKA KOSONEN
Kuvat:
REINO KAIVOLA

kulkurin jenkka ja sottiisi

87-vuotias Aarne Wilhelm Elo on Rauman pääskynen. Hän tuo kesän kanaalien kaupunkiin, fransiskaaniluostarin kirkon kupeelle ja rännikatujen labyrinttiin. Kun haitarin luritus kaikuu pihaporttien tuntumassa, tietävät raumalaiset pääskysensä saapuneen.

Mitali on Aarne Elon kallein aarre — onhan sen lahjoittanut itse Kekkonen.

Jokaisella paikkakunnalla on omat pitäjähullunsa. Useimmat heistä ovat harmittomia veikkoja, jotka touhuavat omassa maailmassaan ja enintään kirvoittavat hymyn ohikulkijoilta. Turistinähtävyyksiksi sen enempää kuin liikenteenohjaajiksi heistä ei ole. Aarne Elo on Raumalla saanut jonkinlaisen virallisen hyväksymisen toilaukSilleen. Hän soittelee katuvarsilla ja torilla sekä ohjailee iltapäivisin liikennettä komea koppalakki päässä. Ne, jotka tuntevat, eivät ota häntä vakavasti, mutta mitä arvelevat ulkomaalaiset ja muilta paikkakunnilta tulleet turistit? Elo on jo ehtinyt aiheuttaa muutaman onnettomuuden ja jäänyt itsekin auton alle. Liikenne ei ole leikkiä.

Sai mitalin Kekkoselta

Kapellimestari Aarne Elo, kuten hän mielellään itseään kutsuu, on paljasjalkainen raumalainen. Hänen nuoruutensa on häipynyt viime vuosisadan loppupuolelle, kuulo on mennyt ja kaihi tullut silmään. Mutta ihmeen selvinä ja kullattuina ovat hänen elämänsä tähtihetket jääneet aivojen salaisimpiin sopukoihin. Siellä on muistoja häätaloista, tanssiaisista ja suurista juhlista, hetkistä, jolloin "kapellimestari" oli illan merkkihenkilö, musikantti, jota kaikki kumarsivat.

Vanhuus ei tullut yksin. Tuli vaivoja ja vaikeuksia, järjen valo alkoi himmertää ja musikantti muuttui muuksi. Hän hankki komean koppalakin, asetakin, mitaleja ja juhlavan kokardin lakkiinsa. Hänestä tuli "kapellimestari — poliisi — maaherra", jonka työkenttä oli Rauman kaupunki. Aamuisin soittoa ja iltapäivällä liikenteenohjausta. Kanssaihmiset katsoivat ja nauroivat: sehän on Elo, Rauman originelli, harmiton ja huoleton veikko.

Jotkut koiranleuat hankkivat mitalinkin, johon kaiverrettiin juhlava teksti: "Johtaja A. Elolle. Haitarinsoiton mestari. Lahj. Kekkonen."

Liikenteenohjauksessa vaaditaan valppautta ja harkintaa. Voidaan vain kuvitella, minkälaiseksi tilanne muodostuisi, jos kaikki halukkaat pääsisivät liikennettä ohjailemaan. Vähiten kai siellä olisi sijaa henkilöille, joitten käsitys liikenteestä on jäänyt vuosisadan vaihteen tasolle. Ei edes leikin varjolla tätä voida hyväksyä.

Elo on liikennettä ohjatessaan aiheuttanut muutaman onnettomuuden ja jäänyt myös itse koko komeudessaan auton alle. Päälleajaja oli pelästyneenä todennut, että nytpä tuli ajettua varmaan jonkun pohatan päälle, ennen kuin tilanne koomisuudessaan hänelle selvisi.

Valitsiko Maria hyvän osan?

Kolmekymmentä vuotta sitten astui Aarne Elon elämään nainen, Maria Pihanto, rikas leski. Maria soitti mandoliinia ja rakkaus musiikkiin vei parin yhteen joskaan ei aivan alttarin äärelle — sitä kun ei katsottu tarpeelliseksi. Mutta Maria menetti talonsa takauksissa. Nyt hän omistaa kolme talorötteLöä Rauman Uotilassa. Siellä elävät Maria, Aarne, 7 lehmää, 9 kissaa ja koira. Maria on vuokraemäntä — hänellä on kolme vuokralaista ja vuokratuloja 170 mk kuukaudessa. 214 mk tulee eläkettä — kyllähän sillä yhden Aarnen elättää varsinkin kun musikantti saattaa päivittäin tuoda sardiinipurkissa rahaa kotiin 20—40 markkaan.

85-vuotias Maria rakensi viime vuonna uuden talon, mutta se jouduttiin purkamaan, koska minkäänlaisia lupia ei ollut. Maria sai 1 000 mk sakkoja ja kokonaisvahinko oli noin vanha miljoona. Tämä ei kuitenkaan Mariaa surettanut, sillä hän on tottunut pelaamaan suurilla panoksilla.

Uotilan kallioilla sijaitseva Marian yhdyskunta talorötteLöineen on katoavaa Raumaa. Marian ja Aarnen elämänvaelluksen ilta tummuu hyvin pian. Soitto sammuu ja käsi väsyy. Tämän kaiken elämä antoi heille.

Tänään Maria tappoi omin käsin kahdeksan kissanpoikasta. Aarne soitti rännikujilla ja ohjasi liikennettä Rauman keskustassa. Raumalaiset kuuntelivat ja katselivat hyväntahtoisesti. Tämä on sitä Rauman henkeä, suvaitsevaisuutta ja omaleimaisuutta, jota muut kaupungit kadehtivat! Sardiinipurkkiin kilahtelivat kolikot eikä onnettomuuksia sattunut. Ei vielä. □

Marian valtakuntaa. Röttelöitä Rauman Uotilassa. Lehmiä, kissoja ja koiria. Asutaan miten asutaan, mutta soitto helää.

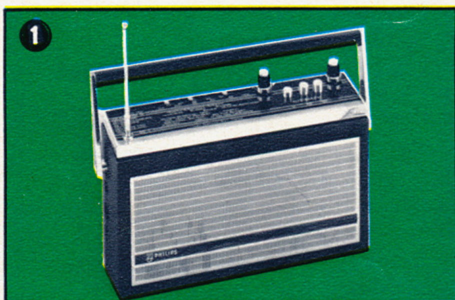
Ryysyjä ja romantiikkaa. Mandoliini ja haitari veivät heidät yhteen. Maria Pihanto, rikas leski (85) ja "kapellimestari" Aarne Elo (87).

Olkaa hyvä!

Tämä kymppi on Teidän

Leikatkaa kymppi irti ja lähettäkää se tilauskupongi kanssa meille, niin olette maksanut jo yhden 10 mk:n osamaksun ja tilaamanne tavara toimitetaan Teill välittömästi. 8 päivän palautusoikeus. Älkää lähettäkö rahaa. Tilatkaa ajoissa — tilatkaa jo tänään!

1 PHILIPS transistoriradio. Loistomalli. PA, KA ja ULA. Täysin transistoroitu. Teleskooppiantenni. 3 pikavalitsijaa. Kätevä koko (29 x 16,7 x 6 cm). Toimitetaan paristoineen.
HINTA 430:—
Kuukausittain 43:-

2 PHILISHAVE 3 Special. Partakone, jonka pyörivät kolmoisterät ja joustava leikkuupää takaavat tosi nopean, tarkan ja miellyttävän parranajon. Tehokas moottori. Irrotettava kierukkajohto.
HINTA osamaksulla 85:—
Käteisellä 74:—
Kuukausittain 10:-

HUOH! Lahjakymppi ei kelpaa partakoneen osamaksuksi.

3 Urheilullinen naistenkello ruostumatonta terästä. Koholla olevat tuntimerkit, musta koriste 12, 3, 6 ja 9 päällä. Vesitiivis, iskunkestävä, magnetisoitumaton. 17-kivinen ankkurikoneisto. Hyvä lahja joka tilanteeseen.
HINTA 140:—
Kuukausittain 10:-

4 Monet toivovat kelloa, jossa on musta kellotaulu. Ja ne ovatkin hienoja! Tämä miesten kellomalli on ruostumaton ja itsevirittyvä sekä varustettu päivyrillä. Korkeat tuntimerkit antavat kellolle kolmiulotteisen vaikutelman. Iskunkestävä, vesitiivis, magnetisoitumaton. 25-kivinen ankkurikoneisto. Itsevalaisevat tuntimerkit ja osoittimet. Keskisekuntiosoitin.
HINTA 295:—
Kuukausittain 30:-

5 Tyylikäs itsevirittyvä päivyrikello. Kuori kultadubleeta. Kaunis, vaaleaksi hiottu kellotaulu. Muuten samat ominaisuudet kuin kellossa n:o 4.
HINTA 310:—
Kuukausittain 30:-

6 Pikantti naistenkello kultadubleeta. Kauniissa kellotaulussa selvät tuntimerkinnät. Vesitiivis, iskunkestävä, magnetisoitumaton. 17-kivinen ankkurikoneisto. Todella edullisen hintainen laatukello.
HINTA 155:—
Kuukausittain 15:-

7 Herrat käyttävät tätä mallia kultadubleisena silloin, kun he haluavat olla tyylikkäitä. Ja naiset silloin, kun he tahtovat seurata aikaansa. Kellossa voisi silloin olla nykyaikainen, leveä ranneke. 15-kivinen iskunkestävä ja magnetisoitumaton ankkurikoneisto.
HINTA 200:—
Kuukausittain 20:-

8 Tämä malli ei kos kaan vanhene!! Ruostumaton päivyri kello. Kohollaan ole vat tuntimerkit. Vesi tiivis, iskunkestävä magnetisoitumaton. 17-kivinen ankkuriko neisto. Itsevalaiseva tuntimerkit ja osoitti met. Keskisekunti osoitin.
HINTA 185:—
Kuukausittain 20:-

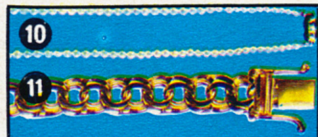
KAIKKI KELLOT OVAT MONITOR-MERKKIÄ JA TULEVAT SUORAAN SVEITSISTÄ

Voitte vaikka kylpeä tämä kello kädessä! Oikea sukeltajan kello!

9 Automaattinen miesten kello, jossa päivyri. Kuori kokonaisuudessaan ruostumatonta terästä. Incabloc-iskunsuojaus. Magnetisoitumaton. Väännettävä, aikajaoitettu ulkokuori, mainio apu vilkaistaessa esim. sukellusaikaa, pysäköintiaikaa jne. Itsevalaisevat osoittimet ja tuntimerkit. Keskisekuntiosoitin.
HINTA 270:—
Kuukausittain 20:-

9 b. Sukeltajankello naisille. Samat ominaisuudet kuin miesten kellossa.
HINTA 290:—
Kuukausittain 30:-

10 Helminauha. Aito. **HINTA 110:—** tai **130:—** helmien koosta riippuen. **Kuukausittain 10:-**

11 Kultainen Bismarck-ranneketju varustettuna kotelolukolla. 4,2 mm **110:—**, 5 mm **130:—** **Kuukausittain 10:-**

MAAILMANUUTUUS! LEVYSOITIN JA KASETTINAUHURI YHDESSÄ!

12 Paristolla kestävät n. 50 tuntia. Yksinkertainen hoitaa. Helppo ottaa mukaan. Soi yhtä hyvin matkoilla kuin kutsuissakin. Sisällä tai ulkona. Autossa tai veneessä. Missä vain mieluiten tahdotte kuunnella musiikkia! Käännelkää sitä ylös tai alas — se soi hienosti joka tapauksessa! Toimitus täydellisenä paristojen ja kasetin kera.
HINTA 370:—
Kuukausittain 32:-

Mukana seuraa kasetti sekä luettelo EP- ja LP-kaseteista. Maailmankuuluja taiteilijoita! **10:-**

oy suomen kellotuonti
Pohj. Esplanaadikatu 35 Helsinki 10. Puh. 62 99 21

Lähettäkää allekirjoittaneelle heti 8 päivän palautusoikeudella ja vuoden takuulla esine n:o .... Hinnasta maksan vastaanottaessani .... mk ja sitten .... mk/kk, kunnes koko hinta .... mk on maksettu ja omistusoikeus siirtynyt myyjältä minulle. Hinnan suoritan käteisellä, ... mk jolloin saan maksusta 10 % alennuksen.

..../.... 196.... Toimituspäivä ....

Nimi: ....

Arvo tai ammatti: ....

Lähiosoite: ....

Postiosoite: ....

Arvokupongin voimassaoloaika on 2 kk.
Hymy 7/69

Paha on poliisin olla paimenena

KUN NAISEEN YHDYTÄÄN TÄMÄN EDES HERÄÄMÄTTÄ

Teksti:
PEKKA KOSONEN
Kuva:
REINO KAIVOLA

MOTTO:
"Paha on paimenessa piikatytön kuitenkin. Jos ei pistä tikku pyllyyn kusiainen kumminkin."

Poliisien hartaasti kirjoittamien tutkintapöytäkirjojen lehdillä vilahtelee koko inhimillisen elämän kirjava kudos. Vakaat poliisimiehet, jotka valvovat lakia ja oikeutta, juoksevat kiinni roistoja ja asettuvat usein itsekin maalitauluiksi puolustaessaan yhteiskuntaamme, ahkeroivat asemiensa kammioissa kirjallisissa harrastuksissa sen kun muilta toimiltaan joutuvat. Tärkeinä ja vakavina, asiallisina ja puolueettomina he kirjoittavat, vaikka joskus tekisi mieli kirota, rellestää ja lyödä nyrkkiä pöytään tai puhjeta kirvoittavaan nauruun. Poliisitutkintapöytäkirja, josta nyt kerromme, on laadittu Rauman Poliisilaitoksen rikososastolla. Vanhempi konstaapeli Raimo Salonen toimi kuulustelijana. Kuulustelutodistajina olivat ylikonstaapeli Antti Salonen ja konstaapeli Waltter Stranden. Pöytäkirja osoittaa, että "paha on olla poliisinkin paimenessa". Emme todellakaan pidä pahana, jos kunnon poliisimiehet kuulustelun päätyttyä tai kahvitunnilla ovat puhjenneet nauruun. Siis Raumalle jälleen ja toukokuun viimeisiin päiviin 1969.

– KUN NAISEEN...

Maanantaina 19. 5. 1969 ilmoitti Raumalla asuva 53-vuotias nainen, että hänen asuntoonsa oli kahden vuoden aikana tunkeutunut nimeltä mainittu porilainen asentaja öisin ja maannut hänen kanssaan. Nainen ei halua muuta kuin että moisen pitäisi loppua. Hän olisi valmis sopimaan ja keskustelemaan asiasta siten, että läsnä olisi myös sosiaaliviranomainen ja poliisi. Poliisi näkee asian jatkettuna kotirauhan rikkomisena.

Naiset, voiko tämä olla totta?

Syytevaatimuksen johdosta kutsuttiin nainen Rauman Poliisilaitoksen rikososastolle kuulusteluun 21. 5. 1969. Olemme saaneet tässä tilaisuudessa tehdyn kuulustelupöytäkirjan, josta lainaamme oleellisia kohtia tekstin virallista asua muuttamatta:

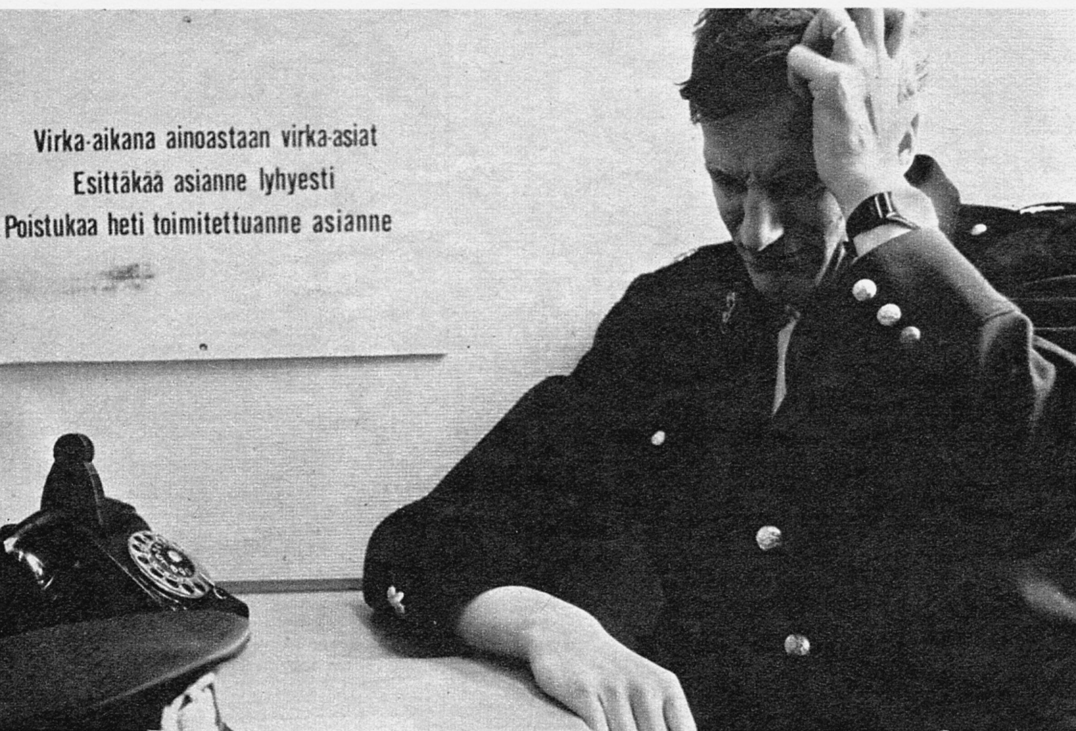
Taloon oli kuultava muuttanut 1. 6. 1966 ja muuttanut sieltä pois nykyiseen osoitteeseen 15. 11. 67. Jo aikaisemmassa asunnossa oli mies useammankin kerran tullut kuultavan asuntoon yöaikaan, käyttäen hallussaan olleita avaimia, jotka avaimet mies omisti, koska omisti talonkin.

Kuultava oli kyllä kerran kuullut miehen tulon asuntoonsa, mutta ei ollut halunnut näyttää tälle, että oli hereillä, vaan oli seurannut miehen menettelyä. Mies olikin tällöin tullut aivan kuultavan sängyn viereen ja samalla riisunut kenkänsä ja paneutunut kuultavan viereen maata. Tällöin ei tällä kertaa ollut tapahtunut mitään muuta, vaan mies oli lähtenyt pois.

Toisen kerran kuultava muistaa, että mies oli laittanut sukupuolielimensä kuultavan käteen, kun kuultava oli maannut sängyssään. Kuultava ei kuitenkaan osaa selittää, mitä tästä eteenpäin oli tapahtunut, vaan kertoo, että hän oli nukahtanut. Kuultavan kertoman mukaan mies oli käynyt vielä edelleenkin öiseen aikaan kuultavan luona ja mahdollisesti ollut kuultavan kanssa sukupuoliyhteydessä. Tämän kuultava tietää siitä, että hän naisena oli tuntenut, että hänen kanssaan ollaan sukupuoliyhteydessä ja herättyään hetkiseksi, oli nähnyt miehen suorittavan sukupuoliyhteyttä kanssaan. Mies oli kuitenkin heti keskeyttänyt toiminnan ja kuultavakin oli heti aina nukahtanut uudelleen, niin ettei ollut nähnyt miehen lähtöä.

Tällaisia yökäyntejä ja sukupuoliyhteydessäoloja oli ollut useitakin. Kuultava joutuu kuitenkin kertomansa mukaan nauttimaan voimakkaita sydänlääkkeitä ja siitä syystä nukkuu niin voimakkaasti, että tuntee kyllä yhdynnän, mutta ei herää siihen joka kerta ja vaikka heräākin, nukkuu uudelleen. Aamuisin oli kuultava myöskin huomannut, että hänen kehoaan oli imetty eri puolilta niin, että iholla oli ollut pureman jättämiä jälkiä. Näitä jälkiä oli ollut useammassakin paikassa kehoa mm. reisissä ja rinnassa.

Kuultava oli miehen kanssa ollut kyllä täällä asunnossa päivisinkin keskustelussa, mutta ei ollut saanut tilaisuutta kertoa muulloin asiasta kun erään kerran, kun oli huomannut, että häneltä oli viety tuhkakuppi ja mies oli sen kertonut ottaneensa ja palauttanutkin sen kuultavalle, mutta yöaikaan. Tästä kuultava oli päätellyt, että mies oli käynyt hänen luonaan yöaikaan, koska tuhkakuppi oli hävinnytkin yöllä. Eräänä aamuna oli kuultavan päällä olleita alushousuja myöskin pureskeltu ja sukkia ja rintaliivejä revitty. Kuultava ei kuitenkaan ollut yön aikaan herännyt, vaan vasta aamulla oli huomannut kaiken.

Nyt asumassaan talossa on miehen toiminta öiseen aikaan edelleen jatkunut lukemattomia kertoja. Mies on päässyt sisään kuultavan nykyiseen lukittuun asuntoon asunnon avaimella, jota kuultava oli aluksi pitänyt eteisen maton alla. Nyt avain on kuitenkin sieltä poissa ja epäileekin kuultava, että mies on laitattanut avaimen itselleen, koska käynnit jatkuvat edelleen.

Kuultava on useana yönä kyllä tuntenut, että sänky on keinunut ja tästä hän on päätellyt, että hän on sukupuoliyhteydessä. Edelleen kerran kuultava oli herännyt tilanteessa, että hän oli maannut miehen päällä ja tällä kertaa hän varmuudella oli tuntenut miehen. Sillä kertaa kuultava ei kuitenkaan voi sanoa sukupuoliyhdynnän tapahtumisesta mitään. Mies oli kuitenkin ollut alusvaatteisillaan. Kuultava kertookin, että miehen yön aikana suorittamat sukupuoliyhdynnät ovat tapahtuneet sellaisessa asennossa, että siihen ei helpolla herää. Kuultava näet kertoo, että mikäli sukupuoliyhdyntä hänen kanssaan tapahtuisi normaalissa makuuasennossa niin, että kuultava lepäisi alimmaisena, hän myöskin tällaisen tilanteen tuntisi niin, että siihen heräisi. Myöskin tässä asennossa on mies jättänyt jälkiä hänen kehoonsa, mm. kasvoihin ja rintaan.

Kerran oli kuultava herännyt omaan valitukseensa syystä, että mies oli purrut häntä navan läheisyyteen.

Nyt kuultava lisää myöskin, että mies on tässä hänen nykyisessä asunnossaan käynyt käsiksi öisin hänen 11-vuotiaaseen tyttäreensä. Tyttärellä on eräinä aamuina ollut mustelmia ja puremajälkiä myöskin kehossaan ja lauantaina huhtikuun 12. päivänä 1969 oli tyttärensä valittanut koulusta tullessaan, että hänen rintaansa koskee. Kuultava oli tällöin tarkistanut tytön rinnan ja havainnut siinä puremajälkiä.

Maanantaina 14. huhtikuuta 1969 oli kuultava sitten mennyt tyttärensä kanssa lääkäriin tri Auerman luo ja oli Auerma ilmoittanut, että tyttö oli itse raapinut itseään, mm. omaa sukupuolielintään, jossa kuultavan kertoman mukaan oli myöskin puremajälkiä. Sukupuolielimissä olleista jäljistä nimenomaan Auerma oli maininnut, että ne ovat tytön itsensä raapimia. Tyttärensä kuitenkin kiistää sellaisen kuultavalle ja kertoo, että öisin on tapahtunut hänen nukkuessaan, että häntä on käännelty ja mm. jalkoja nosteltu. Kuultava pitääkin aivan varmana, että mies on käynneillään aiheuttanut jäljet kuultavan tyttäreen.

Kuultava haluaakin nyt, että kaikki edellä mainittu pitää loppua ja on omasta puolestaan valmis keskustelemaan ja sopimaan miehen kanssa asian mutta siten, että tässä tilaisuudessa on läsnä myöskin sosiaaliviranomainen ja poliisin edustaja.

Vaarallista kahvittelua

Samana päivänä kutsui konstaapeli Raimo Salonen kuultavaksi myös syylliseksi ilmoitetun asentajan Porista. Hänen kuu-

lustelupöytäkirjastaan käy ilmi, kuinka vaarallista on naimisissa olevan keski-ikäisen miehen mennä toisen naisen kahvikutsuihin ja mitä siitä saattaa olla seurauksena.

Tutkittavana olevan asian johdosta kuultuna mies kiistää jyrkästi naisen häntä vastaan tekemän rikosilmoituksen väitöksen ja kertoi asiasta lähemmin: Kuultava oli kyllä ottanut naisen asumaan täällä omistamaansa kiinteistöön vuonna 1966. Nainen oli ottanut kuultavaan yhteyttä kuultavan muistaman mukaan lehdessä olleen ilmoituksen johdosta. Nainen oli aikaisemmasta asunnostaan maininnut, että se oli ollut rauhaton ja että hän ei voi siinä asunnossa öisin nukkua. Kuultava olikin sitten tehnyt sopimuksen naisen kanssa tämän muuttamiseksi kuultavan toiseen kiinteistöön. Kuultava oli kyllä ihmetellyt, että kuinka naisen edellinen asunto olisi ollut rauhaton ja aikonutkin sanoa, että uusi talo olisi kyllä yhtä vilkkaalla paikalla.

Mitä tulee naisen väitteisiin, että kuultava olisi käynyt tämän asunnolla öisiin aikoihin, pitää kuultava niitä täysin tuulesta temmattuina ja utopistisina. Kuultava haluaakin nyt kertoa, että kun nainen sitten oli muuttanut kuultavan kiinteistöön, oli hän samalla alkanut pyytämään kuultavaa joka kerta, kun kuultava oli kiinteistössään käynyt, kahville. Kuultava oli tähän maininnut, että naisella ei ole mitään velvollisuutta pyytää kuultavaa kahville, sillä muutkaan talossa asuvat eivät katso sitä velvollisuudekseen. Nainen oli kuitenkin sanonut, että tulkaa nyt vain ja että hän haluaa tarjota kahvit, koska on saanut niin hyvän asunnon ja koska kuultavalla ei naisen kertoman mukaan ollut ollut mitään ennakkoluuloja ihmistä kohtaan, tarkoittaen nainen tällä sitä, että kuultava oli uskaltanut ottaa hänet asumaan.

Kuultava olikin kyllä sitten käynyt muutaman kerran kahvilla, koska ei aina voinut kieltäytyäkään ja koska tämä sitä oli pyytänyt. Kerran sitten oli nainen yht'äkkiä tiedustellut kuultavalta, miksi kuultava ei herätä häntä, siis naista yöllä, kun käy asunnossa. Tällöin oli kuultava ollut kuin päähän lyöty ja ihmetellyt naisen sanomaa, mutta koska hän oli tällaisesta puheesta huomannut, että nyt eivät kaikki ole aivan paikallaan, ei hän ollut siihen sanonut muuta kuin että eihän hän voi ketään öiseen aikaan herättää, vaan pitää antaa ihmisten nukkua.

Vielä kuultava haluaa lisätä, että hänen nukkuessaan eräänä yönä kyseisen kiinteistön toiseen kerrokseen tekemässään pienessä makuusopessa, oli kerran yöllä sopen oveen hiljaa koputettu. Kuultavan useaan tiedusteluun ei oltu vastattu ja niin kuultava oli sitten naputuksen toistuessa viimein avannut oven ja oven takana oli seissyt nainen, joka oli maininnut, että no niin nyt hän tulee vastavierailulle, kun tekin olette öisin käyneet. Tällöin kuultava, kuten kertoo, oli aikonut suuttua, mutta hillinnyt itsensä ja jäänyt keskustelemaan hänen kanssaan ja maininnut tälle, että jos hän nyt poistuisi, koska kuultava haluaa nukkua ja olikin tämä poistunut tämän kuultuaan.

Nainen oli kyllä tullut aivan kuultavan viereen istumaan, mutta kieltää kuultava jyrkästi sellaisen, että olisi koskenut naiseen. Kuultava on nimittäin naimisissa ja katsoo, että tällöin ei tuollainen pelehtiminen naisten kanssa sovi. Kuultava kertoo, että nainen olikin sitten hänen pyynnöistään lähtenyt pois. Mitä tulee naisen väitteeseen, että kuultava olisi vienyt häneltä tuhkakupin ja palauttanut sen yöllä, pitää kuultava väitettä täysin vääränä jo siinäkin mielessä, että ei itse tupakoi ja varmasti jos hän olisi tuhkakuppia tarvinnut, niin sellainen olisi löytynyt muualtakin.

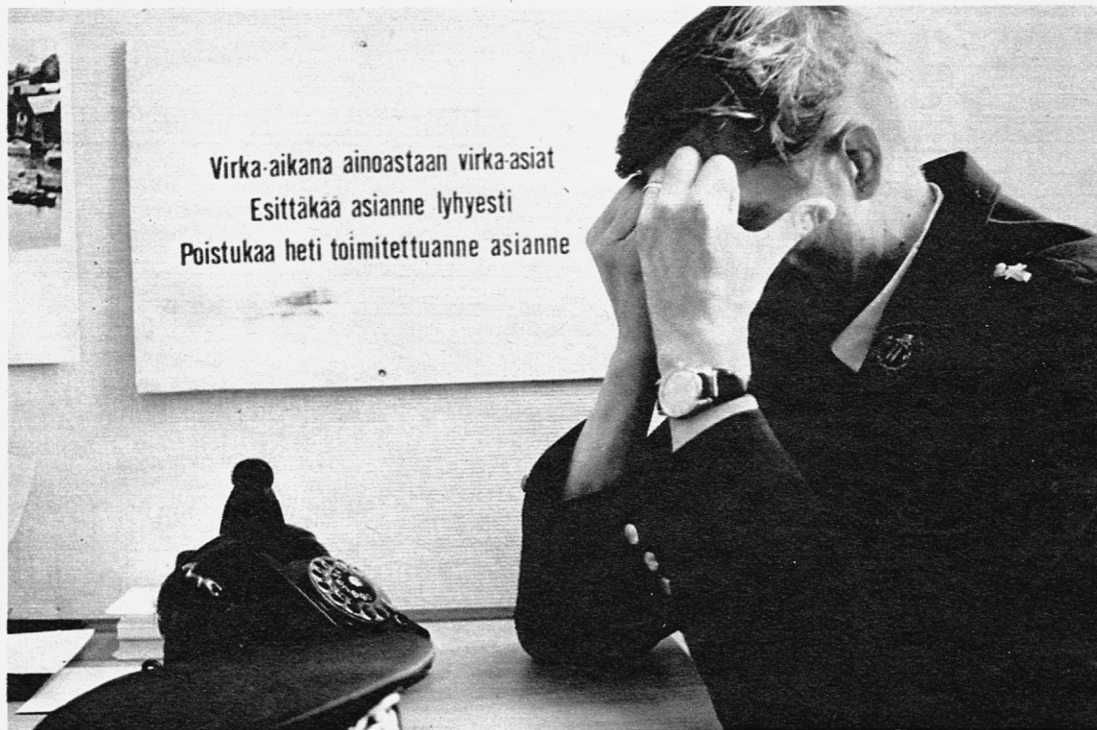
Kuultava väittää jyrkästi koskaan olleensa naisen kanssa sukupuolisessa kanssakäymisessä, samoin kuin sen, että olisi nyt sen jälkeen, kun nainen oli muuttanut hänen asunnostaan, käynyt tämän nykyisessä asunnossa. Mitä myöskin tulee sellaiseen väitteeseen, että kuultava olisi jotenkin sekaantunut naisen tyttäreen, katsoo kuultava sellaisen aivan älyttömäksi. Mikäli hän taas tarvitsisi oman vaimonsa lisäksi muutakin naista, niin varmasti hän hakisi jonkun muun kuin tämän, sillä suoraan sanoen kuultava sentään haluaa naiselta jonkinlaista ulkonäköäkin.

Kuultava haluaa vielä korostaa, että hänellä on juuri nyt kuluneena vuotena syntynyt lapsi kotonaan ja hän on saanut nykyisestä vaimostaan ja lapsestaan sisältöä elämälleen ja katsoo kuultava, että naisen on lopetettava kuultavaan kohdistuvat väitteet, sillä kuultava katsoo, että nainen menettelyllään ja mahdollisesti levittämillään jutuilla voi aiheuttaa kuultavalle kiusallistakin vahinkoa, koska kuultava katsoo naisen olevan sukupuolisesti ja henkisesti sairaan henkilön asteella.

Vielä kuultava haluaa lisätä, että hän joutui sanomaan naisen irti asunnostaan siksi, että tämä jatkuvasti moitti muita talossa asuvia. Edelleen olivat naisen väitteet olleet suurimmaksi osaksi täysin perättömiä, kuten sellainen, että pesuhuoneeseen laittavat jotkut santaa, mutta santaa ei kuitenkaan koskaan ollut ollut siellä, kun kuultava oli mennyt tämän pyynnöstä katsomaan.

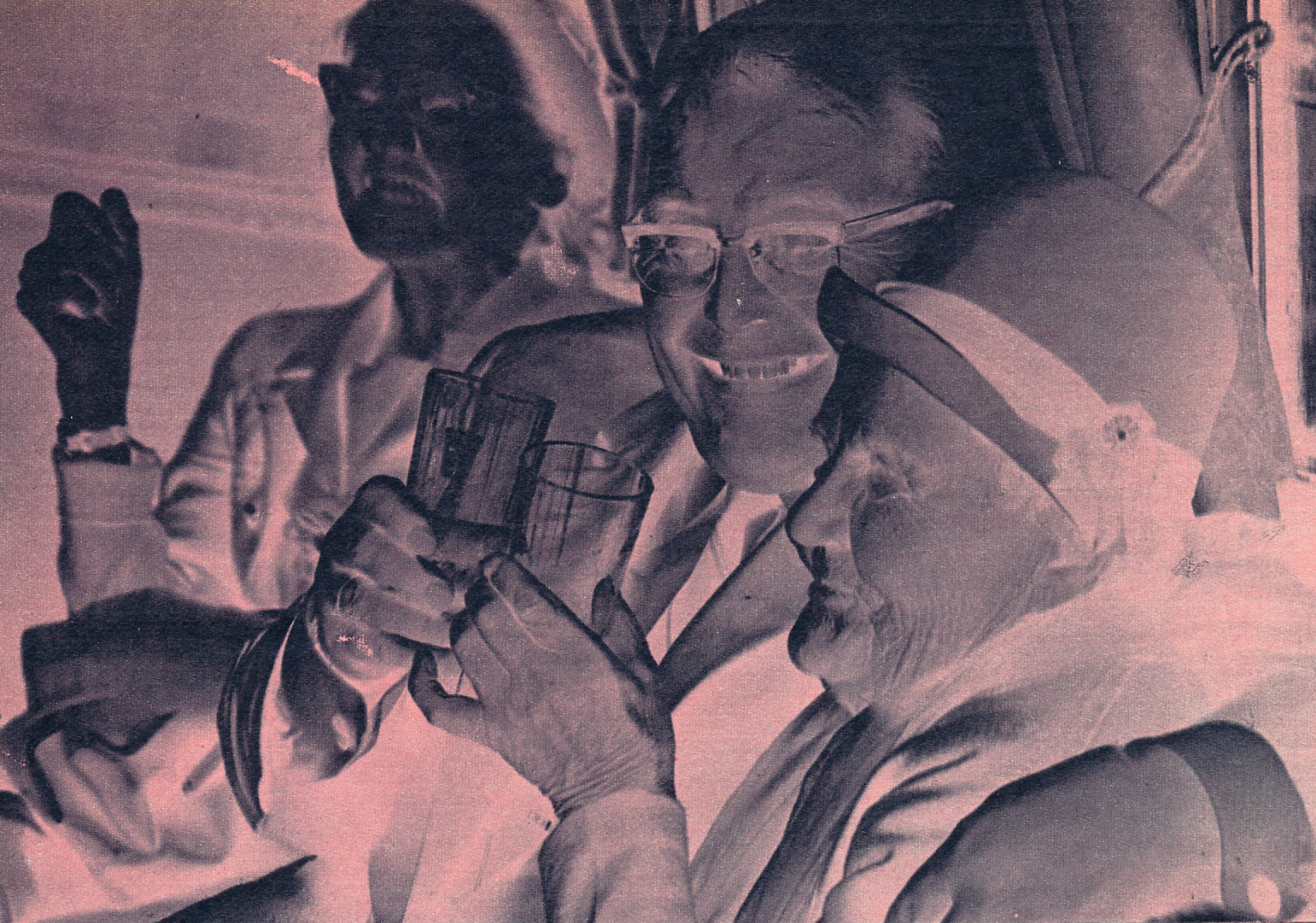
Nainen on nyt kerran lähettänyt kuultavalle kirjeen Poriin ja on kuultava sen polttanut, koska kirje oli sisältänyt kaikenlaista olematonta, mm. oli nainen kirjeessä maininnut jotain siihen tapaan, että unohdettaisiin kaikki mennyt ja elettäisiin vain nykyaikaa. Edelleen oli nainen kerran myöskin soittanut kuultavalle ja maininnut jotain rakkaudesta, jolloin kuultava oli lyönyt puhelimen kiinni. Kyseinen kirje ja soitto olivat osoitetut kuultavalle sen jälkeen, kun nainen jo oli muuttanut pois kuultavan asunnosta.

Kaiken edellä olevan ja kerrotun takia ja koska nyt on tehty kuultavasta aiheeton ilmianto tulee kuultava ehdottomasti vaatimaan, että nainen saatettaisiin asianomaiseen hoitoon.

Armahtakaa poliisia!

Poliiseja on vähän. Osaksi he ovat alipalkattuja ja raskaan työn rasittamia. Raavaat miehet, joitten pitäisi olla tutkimassa todellisia rikoksia, valvomassa liikennettä tai taluttamassa eksynyttä lasta kotiin, kirjoittavat kuulustelupöytäkirjoja, jotka ovat mielikuvituksellisia kuin paremmatkin rakkausromaanit. Tietysti poliisin pitää palvella ja sitä tähdentää myös poliisi itse. Jokaisen kansalaisen pitää myös saada poliisilta apua sitä pyytäessään. Mutta jos me jokainen veisimme kaikki valveunemme, otaksumamme ja epäluulomme poliisin virallisiin kuulustelupöytäkirjoihin, saisimme kohta saattaa koko epätoivoisen poliisikuntamme hermoparantolaan. Armahtakaamme poliisia ja pyrkikäämme asiallisuuteen — siihenhän poliisikin pyrkii. □

”Meidän ei tarvitse mennä pitemmälle kuin itseemme havaitaksemme, että nykyisellämme olemme taipuvaisia pitämään vanhojen ihmisten rakkautta, tai sanokaamme vaikka lempimistä, jollei paheksuttavana niin ainakin naurettavana. Pidämme sitä koomisena vanhuuden höperyytenä, viimeisenä villityksenä, pahimmassa tapauksessa suorastaan aiheena vanhuksen eristämiseen ja laitokseen sulkemiseen.” Toteamus on kirjailija Eeva Kilven. Hän käsittelee seuraavassa kirjoituksessaan vanhusten seksuaalisuutta ja lopettaa lauluun rakkaudesta. Siitä on seuraava katkelma: ”. . . ja eräänä päivänä me koukistumme toistemme ympärille ja naksahdamme lukkoon emmekä enää irtoa. Sinun kulumavikasi minun kihtiini kietoutuneena, minun mahahaavani sinun sydänvikasi vieressä. Tunnustele minua: kaikkien näitten ryppyjen alla se olen minä.”

Eeva Kilpi:

HERRA, OPETA MEITÄ HYVÄKSYMÄÄN MYÖS VANHUSTEN RAKKAUS!

En rupea määrittelemään mitä tarkoitan vanhuksilla ja mitä seksuaalisuudella. Sopii oikein hyvin että me lähdemme itse kukin tarkastelemaan tätä asiaa kaikkein tavanomaisimmasta, yhteiskuntamme, kasvatuksemme ja ennakkoluulojemme leimaamasta näkökulmasta ja lisäksi kaikkine yksilöllisine pelkoinemme ja vaurioinemme.

Olen itse kiinnostunut tästä aiheesta seuraavista syistä.

Ensinnäkin uteliaisuudesta omaa lähitulevaisuuttani kohtaan.

Toiseksi siksi, että ne näkymät, joita nykyinen tilanne ja vallitseva käsitys tällä alueella tarjoaa, ovat kammottavat.

Kolmanneksi väittääkseni että asiat voisivat olla aivan toisin.

Oman ajatteluni on mullistanut kaksi kirjaa. Toinen on Isadore Rubinin ”Sexual Life after Sixty”. Se ei ole tietääkseni ilmestynyt suomeksi, mutta ruotsalainen kappale nimeltä ”Sex efter sextio” on saatavana kirjakaupoista hintaan 11:80. Halpa hinta iloisesta vanhuudesta. Toinen kirja on Alex Comfortin Sukupuolisuus ja yhteiskunta, maksaa nidottuna kympin. Jokaikisen ihmisen pitäisi lukea tämä kirja.

Näitten kirjojen sanoma on lyhyesti: Ihminen rakastaa kaikkina ikäkausina. Ei ole olemassa ikää johon ei kuuluisi sukupuolista toimintaa. Ei ole olemassa mitään vaihetta, ei ihmiselämän alku- eikä loppupäässä, jolloin sukupuolisuus olisi luonnotonta.

Meillä on jo kaikilla omakohtainen tieto siitä että lapsilla on rakkauselämää. Minulle henkilökohtaisesti tämä on ollut hyvin ratkaiseva oivallus. Ensimmäinen lause jonka kirjoitin tässä ammatissa oli: Olen ollut rakastunut niin kauan kuin saatan muistaa.

Vaikka meillä on tämä tieto, yhteiskunta ei sitä tunnusta, koska meillä rakastaminen on yleensä kiellettyä. Tämän yhteiskunnan — tai sanoisinko kulttuurimuodon — rakastamiselle asettamat ehdothan ovat noin 25 vuoden ikä, mielellään akateeminen loppututkinto tai pätevyys jossain tuottavassa ammatissa, oma osake ja pankkitili sekä virallinen rekisteröinti mahdollisine seremonioineen.

Sen sijaan meillä ei ole aikaisemmin ollut tietoa siitä, että myös ns. vanhuus on sukupuolisesti aktiivinen kausi ihmisen elämässä. Jo tämä tieto sinänsä on osoitus vapautumisesta: ihmisen sukupuolista käyttäytymistä on viimeinkin voitu tutkia ja kartoittaa, ihminen uskaltaa viimeinkin tunnustaa omat tarpeensa, hyväksyä itsensä ja ainakin minä uskon, että se tulee johtamaan myös toisen ihmisen hyväksymiseen ja laajempaan ymmärtämykseen ihmisten kesken.

Ennen kuin me pystymme käyttämään tätä uusien tutkimusten tarjoamaa tietoa hyväksemme, meidän on vapauduttava vuosisataisten tai oikeammin vuosituhantisten asenteiden painolastista tällä alueella, niin kuin niin monella muullakin alueella. Minun ei tarvitse ruveta esittelemään niitä ennakkoluuloja ja vääriä ja julmia käsityksiä, joita meillä on vanhojen ihmisten rakkaudesta. Meidän ei tarvitse mennä pitemmälle kuin itseemme havaitaksemme, että nykyisellämme olemme taipuvaisia pitämään vanhojen ihmisten rakkautta, tai sanokaamme vaikka lempimistä, jollei paheksuttavana niin ainakin naurettavana. Pidämme sitä koomisena vanhuuden höperyytenä, viimeisenä villityksenä, pahimmassa tapauksessa suorastaan aiheena vanhuksen eristämiseen ja laitokseen sulkemiseen.

Meidän yhteiskunnassamme — hyvät ystävät, etten sanoisi: meidän mielestämme — on kunniallista yksinäisyys, eristyneisyys, ahdistus, ikävä, ilottomuus. Meidän yhteiskunnassamme on kunniallista istua sängyn reunalla ja odottaa kuolemaa, taivaallisen yljän saapumista, pääsyä ikuisiin häihin, niinhän niissä lauluissa sanotaan. Ei silti, saattaa olla että ajatus ikuisista häistä edes hieman lohduttaa, mutta auta armias, että ylkä olisi maallinen ja lihallinen, että hän tulisi käymään ja olisi yhden yön. Puhumattakaan, että sallittaisiin kahden vanhan yksinäisen ihmisen muitta mutkitta asettua yhteen asumaan, elää yhdessä viimeiset vuotensa tai vuosikymmenensä, tukea, lohdut-

KÄÄNNÄ

HERRA OPETA MEITÄ HYVÄKSYMÄÄN . . .

taa ja auttaa toisiaan, hieroa, poleksia ja raaputella toisiaan, pestä toistensa selät, syödä vastakkain, nukkua vierekkäin ja viettää sukupuolielämää silloin kun jaksavat ja jos eivät jaksa niin hyväillä muuten.

Minä olen aivan varma että ihmiset pysyisivät terveempinä, virkeämpinä ja iloisempina — verenkierto ja mielikuvitus vilkastuisivat — jos heillä olisi käytössään tämä ihmisen tärkein kytkin elämään, tai yksi tärkeimmistä, tämä mahdollisuus ihmissuhteeseen, toveruuteen, ystävyyteen, rakkauteen ja iloon. Nykyisin puhutaan kuntouttamisesta, kehotetaan hengästymään kerran päivässä, harjoittamaan ruumiinliikuntaa, rakennetaan laitteita joissa ihminen voi ponnistella ja koukistella, mutta unohdetaan ja estetään ne luonnolliset mahdollisuudet joita ihmisellä on. Saattaa olla että tulevaisuudessa, liikenteen, mukavuuden ja automaation aina vain lisääntyessä sukupuolielämä tulee olemaan ainoa ruumiinliikunnan muoto jota ihminen enää harjoittaa.

Teoriassa me voimme jopa ajatella, että meidän yhteiskuntamme sukupuolinen vapautuminen lähtisi kaikkein luontevimmin vanhoista ihmisistä, koska heidän rakkauselämäänsä ei enää rasita syntyvyyden ehkäisystä huolehtiminen. Johdonmukaisesti ajatellen vanhusten pitäisi olla jo täysin vapaat meidän vallitsevista moraalisäännöistämme, sillä — kuten Comfort toteaa — meidän moraalimme on valtaisa ehkäisymenetelmä jonka tarkoituksena on estää ei-toivottujen jälkeläisten syntyminen. Meidän moraalimme sanoma on: Ainoa varma keino on ehdoton pidättäytyminen. Miksi sovellamme tätä vanhuksiin?

Käytännössä asia on tietenkin niin, että vanhat ihmiset, niin kuin me muutkin, olemme oman yhteiskuntamme kasvatuksen tuloksia. Silloinkin kun uusi tieto osoittaa asenteet vääriksi, ahdistusta tuottaviksi, ihmisen yksityiselämää ja oikeuksia rajoittaviksi, me olemme niin sidottuja lapsena omaksumiimme asenteisiin, että emme pysty irtautumaan niistä useinkaan muuta kuin sanoissamme. Tunne-elämämme on yhä sidottu vanhoihin kannanottoihin, me paheksumme sitä mitä vanhempamme paheksuivat, tunnemme tyydytystä siitä, mistä meitä lapsena kiitettiin jne. Tässä yhteydessä tekee mieli siteerata Markku Lahtelaa: "Älkää uskoko omaatuntoanne, se vääristettiin teiltä jo lapsena."

Asenteitten — nimenomaan emotionaalisten asenteitten muuttuminen ja muuttaminen on hidasta, mutta ei toivotonta. Ennen kaikkea meidän, jotka yhä kannamme oman kasvatuksemme jälkiä itsessämme, mutta jotka silti tiedostamme uusia asioita, pitäisi estää vanhojen asenteiden siirtyminen uuteen sukupolveen. Se on kaikkein tärkeintä. Yhtä tärkeätä on että meidän oma suhtautumisemme vanhuksiin ja vanhusten rakkauselämään muuttuu nyt. Tieto, jonka Rubin laajoilla tutkimuksillaan välittää, on sellainen, että sen on vaikutettava yhteiskunnan rakenteeseen ja yhdyskuntasuunnitteluun. Tämä asia on nyt tiedostettava ja sitä on lähdettävä edistämään. Vanhojen ihmisten on saatava rakastaa. Vanhojen rakkaus on hyväksyttävä. Sitä ei saa tukahduttaa, vaan sille on tarjottava toteutumisen ja kukoistamisen mahdollisuudet. Sanokaa minulle yksi syy miksi vanha mies ja vanha nainen eivät saisi vapaasti asua yhdessä. Sanokaa minulle yksi syy miksi vanhainkodeissa ei saisi lempiä. Minä näen tämän ajatuksen tiellä vain yhden todellisen vaikeuden: sen että vanhoja miehiä on niin paljon vähemmän kuin vanhoja naisia.

Reino Salo sanoo artikkelissaan vanhusten vieraantumisesta, että oma kehityksemme määrää vanhuutemme sävyn jo 20 vuotta ennen sen tuloa. Meidän on siis tässäkin asiassa uskottava mahdollisuuksiimme vaikuttaa omaan kehitykseemme.

Isadore Rubin toteaa kirjansa lopussa mm. seuraavasti:

"Seksualiteetti kuudenkym-

menen jälkeen ei ole tutkijoitten keksintö. Se on havaittavissa muodossa tai toisessa, selvänä tai tukahdutettuna kaikissa tutkituissa yksilöissä. Sen olemassaolo on todettu naimisissa olevissa ja naimattomissa, kaikissa sosiaaliryhmissä, niissä jotka asuvat kodeissaan ja niissä jotka ovat siirtyneet vanhainkoteihin. Meidän yhteiskuntamme on tajuttava, että sukupuolisuus merkitsee tärkeätä elämänaluetta myös vanhoille ihmisille, että vanhoilla on oikeus vapaasti ja ilman syyllisyydentuntoja elää sukupuolisten tarpeittensa mukaisesti ja että yhteiskunnan on tiedostettava tämä ja poistettava esteet sen toteutumiselta."

Lopuksi Rubin toteaa, että me emme itse asiassa vieläkään tunne ihmiselämän viimeisimpien vuosikymmenten seksuaalisia mahdollisuuksia ja voimaa, koska kaikki nämä tutkimukset on tehty meidän seksuaalisuuteen neuroottisesti suhtautuvan kulttuurimme piirissä. "Se mitä tiedämme nyt vanhojen ihmisten seksuaalifysiologiasta, ei ehkä lainkaan pidä paikkaansa sellaisissa olosuhteissa, joissa voisimme tutkia emotionaalisesti kypsiä ihmisiä joilta syyllisyyden ja ahdistuksen tunteet tällä alueella puuttuvat. Useimmat ihmiset meidän kulttuurissamme kantavat tiedostamattoman seksuaalisen ahdistuksen raskasta taakkaa, jonka seksuaalikielteinen kulttuurimme istuttaa meihin lapsena."

Walter Stokes, eräs alan tutkija, uskoo, että vanhojen ihmisten kyky nauttia sukupuolisista iloista tulee lisääntymään voimakkaasti meidän nykyisen vinoutuneen moraalimme korvauduttua uusilla ihmisystävällisemmillä ihanteilla. Vasta sitten kun ne ovat toteutuneet, voimme sanoa jotakin paikkansapitävää vanhan ihmisen todellisista sukupuolisista mahdollisuuksista. Välttämätön edellytys vanhuuden terveelle seksuaalisuudelle on, että yhteiskuntamme vapautuu kaikista niistä kielteisistä asenteista joita sillä on seksuaalisuuteen nähden ja lakkaa kasvattamasta lapsiaan niihin. Myytti sukupuolettomasta vanhuudesta on kumottava. Samoin myytti siitä että rakkaus kuuluu vain nuorille kauniille ihmisille. Ehdotan että niissä lukuisissa hartaustilaisuuksissa joita vanhoille järjestetään ja joissa lauletaan taivaallisesta yljästä, ja lisäksi kirkossa joka sunnuntai, luettaisiin seuraava rukous:

Herra, opeta meitä hyväksymään vanhojen rakkaus,
nuorten rakkaus, keski-ikäisten ihmisten rakkaus,
rumien rakkaus, lihavien rakkaus, köyhien rakkaus,
huonosti puettujen rakkaus
ja yksinäisten rakkaus.
Aamen.

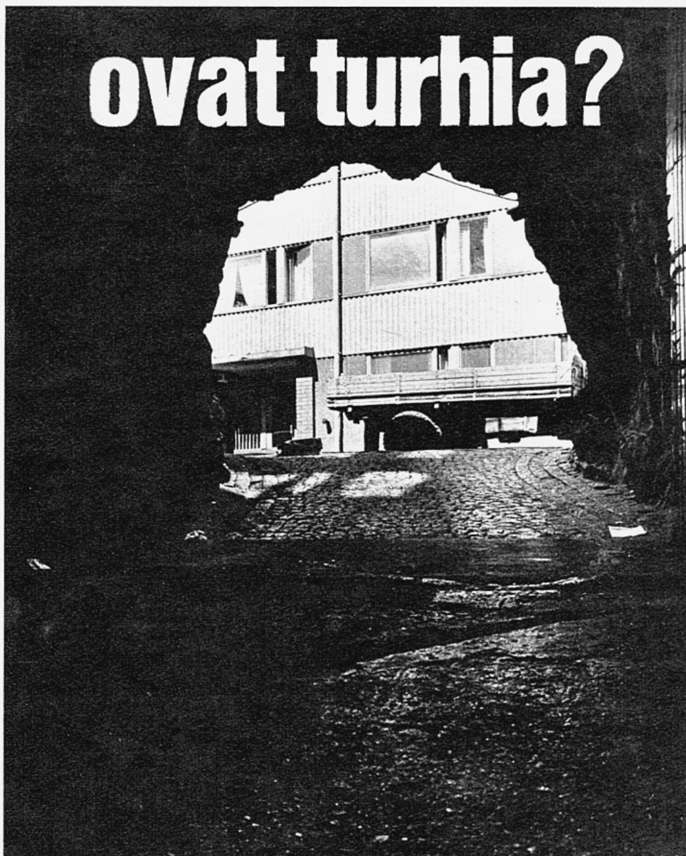
Olen pysytellyt tässä esityksessä mielipidelinjalla Tilastoja ja fysiologisia asiatietoja, prosentti-, ikä-, frekvenssi- ym. lukuja on löydettävissä Rubinin kirjasta, joka toivottavasti ilmestyy pian suomeksi.

Niin vaikeata kuin tabujen kaataminen onkin, en usko sen olevan mahdotonta, päinvastoin uskon että se kiehtoo ihmistä voimakkaasti tällä hetkellä, se on meidän aikamme älyllistä ja emotionaalista seikkailua. Muutosta on aina edeltänyt tuska ja kuvittelu.

Mutta pelkkä tabujen kaataminen ei riitä, meidän on korvattava vanhat käsitykset uusilla. Olen sitä mieltä, että mm. kirjailijoiden pitäisi lähteä luomaan tässäkin asiassa uutta kuvaa ihmisten mieliin. Siitä syystä lopetan tämän umpimähkäisen mielipiteenmuokkauksen lauluun rakkaudesta:

. . . ja eräänä päivänä
me koukistumme toistemme ympärille
ja naksahdamme lukkoon
emmekä enää irtoa.
Sinun kulumavikasi minun kihtiini kietoutuneena,
minun mahahaavani sinun sydänvikasi vieressä.
Tunnustele minua: kaikkien näitten ryppyjen alla se olen minä.
Tähän valepukuun elämä meidät viimein pakotti.
Ja rakas, sinä unohdat rytmihäiriösi, hengenahdistuksesi
ja kuolion
joka sydämessäsi jo on,
ja minä unohdan katarrini, levottomat jalkani
ja sen alituisen kalvamisen vasemmalla puolella.
Ja minun kyhmyni painautuvat sinun kuoppiisi,
sinun ryppysi minun uurteisiini
ja kärsimystesi äärellä minä rukoilen hiljaa kuolemaasi. □

VÄESTÖNSUOJAT ovat turhia?

Vuonna 1958 säädetty väestönsuojelulakimme velvoittaa kunnat rakentamaan väestönsuojia sellaisiin suojelukohteen osiin, joissa asuvia, työskenteleviä tai muutoin oleskelevia henkilöitä ei muulla tavalla voida suojata. Pääkaupungissa tällaisia kalliosuojia on 25 kappaletta. Äkillisen kriisitilanteen syntyessä niihin vain ei valitettavasti mahdu ihmisiä, koska jokainen suoja on ahdettu täyteen huonekaluja, teollisuustarvikkeita, maalia, kahvia, filmejä, vihanneksia tai arkistoja, ellei niissä keilata tai tehdä autokauppoja.

Teksti: TIMO SUOSTE Kuvat: OLAVI KASKISUO

Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan toimeksiannosta tehtiin kuluvan vuoden alkukuukausina suomalaisten turvallisuuspoliittisia asenteita koskeva tutkimus. Sen mukaan joka kolmas haastateltava piti maailmansodan syttymistä ilmeisenä ja myös mahdollisuutemme säilyä suursodan ulkopuolella koettiin pienempänä kuin aikaisemmin.

Keskustelu sodan syttymisen mahdollisuuksista on pakostakin aina jossittelua. Mutta jos tulevaisuudessa syttyy sota, voidaan ilma-aseen ja erityisesti ohjusten suunnattoman kehityksen huomioonottaen pitää erittäin todennäköisenä, että sota alkaa valtavin ilmaiskuin. Näillä pyrittäisiin lamauttamaan vastustajan sotilaalliset toimenpiteet, teollisuuden tuotantoky- ky ja liikenne.

Lisäksi on muistettava, että ilmasta tuleva vaara ei uhkaa ainoastaan sotaakäyvien maiden väestöä. Lentoradaltaan harhautuneet tai radaltaan vastatoimenpitein suistetut ohjukset sekä ennen kaikkea ydinräjähdysten synnyttämät radioaktiiviset laskeumat aiheuttavat välillisen vaaran myös puolueettomille maille. Muutamien vuosien kuluttua käytössä olevat atomivoimalamme saattavat nekin rauhan aikana synnyttää ennalta arvaamattomia katastrofitilanteita.

Mainitussa väestönsuojelulaissa säädetään, että jokaiseen tilavuudeltaan vähintään 3 000 kuutiometrin suuruiseen kiviseen rakennukseen on rakennustyön yhteydessä tehtävä väestönsuoja. Valtion toimesta

on rakennettava väestönsuojat rautatie- ja lentoasemille matkustavan yleisön ja liikennehenkilöstön suojaamiseksi, minkä lisäksi kuntien on huolehdittava, että linja-autojen keskusasemille ja satamiin rakennetaan vastaavanlaiset suojat.

Näiden säännösten mukaan rakennetut suojat eivät kuitenkaan riitä, koska niitä ei tule sellaisille alueille, missä on vanhoja rakennuksia tai mihin rakennettavat talot ovat puusta tai 3 000 kuutiota pienempiä. Tämän vuoksi kuntien onkin rakennettava tarpeellisia väestönsuojia — lähinnä kalliosuojia — sellaisiin paikkoihin, joissa niitä ei ole ennestään riittävästi.

Suojatilojen tarvetta määriteltäessä lähdetään yleensä siitä olettamuksesta, että asukasmäärä on väestönsiirtojen johdosta supistunut noin puoleen normaalista keskimäärästä. Helsingissä on väestönsuojien rakentamisen tavoitteena riittävien suojapaikkojen aikaansaaminen sellaisen tilanteen varalta, jolloin kaupungin evakuointi ja liikekannallepano on toteutettu siinä laajuudessa, että 60 % kaupungin asukkaista on poistunut muille alueille. Nykyisen asukasluvun mukaan olisi siis kyettävä suojaamaan 212 000 henkilöä. Tätä asukaslukua vastaava suojapaikkamäärä ei kuitenkaan ole läheskään riittävä, sillä suojautumistarve vaihtelee alueittain vuorokauden eri aikoina eikä suojia voida muutenkaan kuormittaa tasaisesti. Nykytilanteessa Helsingin keskustan väestömäärä suurin piirtein kaksinkertaistuu työaikana, minkä lisäksi on otettava huomioon asioillaan liikkuva väestö. Jokaisella asukkaalla tulisi luonnollisesti olla suojautumismahdollisuus sekä kotona että työpaikalla.

Kun lasketaan mukaan talokohtaiset väestönsuojat ja kaupungin rakentamat sekä puutteelliset että täydelliset kalliosuojat, löydetään suojapaikka kaikkiaan 235 000 henkilölle. Uusia kalliosuojia on alkanut valmistua oikeastaan vasta vuodesta 1964 lähtien suunnilleen 5 000 suojapaikan vuosivauhdilla. Käytettävissä olevat vuotuiset määrärahat riittävät noin yhteen kalliosuojaan hieman niiden koosta riippuen.

Velvollisuutensa mukaisesti kaupunki poistaa suojapaikkojen puutetta rakennuttamalla lisää yleisiä kalliosuojia lähinnä kantakaupungin alueelle, jolloin ne myös palvelevat liikkeellä olevan ja matkustavan yleisön tarpeita. Lisäksi kaupunki rakennuttaa ns. asuntoalueiden yhteisiä kalliosuojia, jolloin alueelle ei tarvitse ra-

KÄÄNNÄ

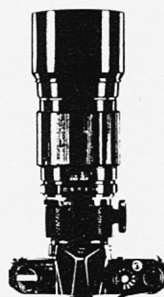
Keskittykää kuvaamiseen

Asahi osaa tekniikan

Asahi Pentax Spotmatic on vaativan kuvaajan kamera. Kooltaan pieni, mutta järjestelmänä suuri pienkuvakamera, josta lisävälineet tekevät kaikkien mahdollisuuksien työvälineen. Asahi Pentaxiin on saatavana kaikkiaan 27 hienoa Takumar-objektiivia 17 mm:n Fish-eye'sta 1000 mm:n teleen. Kymmenet muut lisävälineet täydentävät järjestelmää, joka käsittää satoja yhdistelmiä. Asahilla voitte kuvata mitä vain. Liittäkää Asahi Pentax mikroskooppiin tai tähtikaukoputkeen — kaikki kohteet ovat ulottuvillanne.

Asahi Pentax Spotmaticin CdS-valotusmittari mittaa objektiivin läpi. Oikea valotus kaikissa tilanteissa. Asahi osaa paljon muutakin. Se tarkentaa nopeasti ja vaivattomasti tähyslasin mikroprismatäplän avulla. Asahi Pentax mukautuu valotusajoissa 1 sekunnista 1/1000 sekuntiin, mikrokuvauksesta tähtikuvaukseen jne. Ja tekee kaiken kätevästi ja tarkasti. Keskittykää kuvaamiseen, Asahi osaa tekniikan.
VALOKUVAUSALAN ERIKOISLIIKKEISSÄ.

Maahantuoja: Oy Fotolux-Hebert Ab, Helsinki

kentaa lainkaan talokohtaisia suojia. Tässä suhteessa Helsinki onkin huomattavasti edellä esimerkiksi maan toiseksi suurinta kaupunkia Tamperetta, jossa on tällä hetkellä yksi ainoa täydellinen kalliosuoja ja sekin vain 625 henkilölle. Syy on tietysti sama kuin niin monessa muussakin asiassa, nimittäin raha tai oikeammin sen puute.

Tähän asti on kaikki siis suhteellisen hyvin. Mutta kun ruvetaan tutkimaan kalliosuojien rauhanaikaista käyttöä, näkymät synkistyvät huomattavasti. Väestönsuojelulain velvollisuuksien täyttäminen vaatii kunnilta melkoisia uhrauksia, minkä vuoksi suojien rakentaminen ja käyttö on suunniteltava hyvin huolellisesti. Lain 17 §:n 2 momentissa säädetäänkin sen vuoksi, että rauhan aikana väestönsuojaa saadaan käyttää muuhun tarkoitukseen siten, että se viivytyksittä voidaan kunnostaa väestönsuojana käytettäväksi.

Helsingissä tämä pykälä on tulkittu siten, että jokainen kalliosuoja on vuokrattu yksityisille liikkeenharjoittajille tai erilaisille virastoille. Niissä on autorengas-, vihannes-, filmi- ja kahvivarastoja, niissä on huonekaluliikkeitä ja käytettyjen autojen myyntipaikkoja, niihin on sijoitettu keilahalli ja pysäköintipaikka ja niissä tullaan mahdollisesti tekemään myös Wärtsilän napajäänmurtajakokeilut.

Jokainen vuokraaja joutuu tekemään kaupungin väestönsuojelutoimiston kanssa kirjallisen vuokrasopimuksen, jonka ehdoissa mainitaan mm., että jos kalliosuoja on määrätty saatettavaksi väestönsuojelua varten käyttökuntoon, on vuokrattu kalliosuojatila tyhjennettävä yhden vuorokauden kuluessa siitä, kun kalliosuojan väestönsuojelukäyttöön ottamisesta on ilmoitettu vuokralaiselle tai kun tästä asiasta on yleisesti kuulutettu. Tällaisen tapauksen varalta on vuokralainen velvollinen laatimaan tyhjentämissuunnitelman.

Miksi kaupunki sitten yleensä vuokraa näitä tiloja varastoiksi tai autohalleiksi? Vastaus on hyvin yksinkertainen: ne tuovat runsaasti rahaa kaupungin kassaan. Varsinkin uudemmat kalliosuojat ovat hyvin kysyttyjä, koska ne tasaisen lämpötilan ja ilman kosteuden muuttumattomuuden vuoksi soveltuvat mitä erilaisimpien tavaroiden varastointiin. Ei siis ole mikään ihme, että niiden taloudellinen tuotto on ollut varsin hyvä. Esimerkiksi tänä vuonna on vuokrauksen tuotto Helsingissä arvioitu 1 100 000 markaksi. Kun siitä vähennetään ylläpito- ja korjauskustannuksina sekä henkilökunnan palkkoina 600 000 markkaa, niin nettotuotoksi jää puoli nykymiljoonaa.

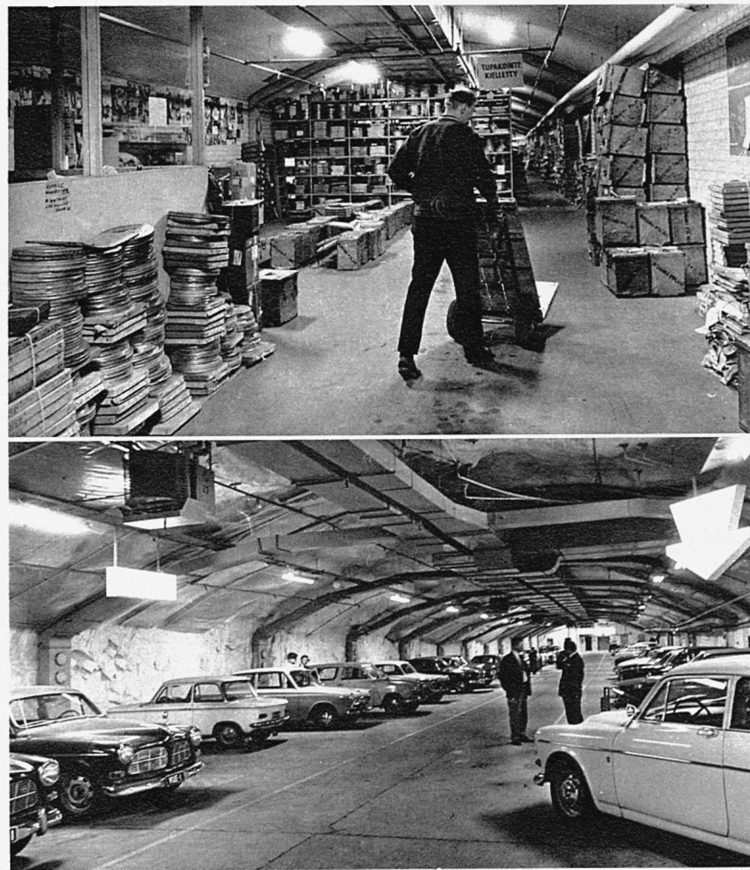
Kun väestönsuojeluviranomaisilta kysyy, eikö 24 tunnin tyhjentämisaika ole aivan liian pitkä mahdollisen kriisitilanteen syntyessä, he väittävät, että tällaisesta tilanteesta saadaan aina ennakkotieto riittävän ajoissa. Kuitenkin Suomen Väestönsuojelujärjestön Väestönsuojeluoppaassa mainitaan nimenomaan, että lentokoneiden nopeuden voimakas kasvu ja ohjusten kehittyminen käyttökelpoisiksi kaukoaseiksi ovat huomattavasti lisänneet hyökkääjän yllätysmahdollisuutta. Yllätysvaikutuksen ehkäisemiseksi ja pienentämiseksi onkin väestönsuojelun hälytysjärjestelmä kehitettävä vastaamaan ilma-aseen kehitystä.

Edelleen on suojautumisnopeus ja vahinkoja rajoittavan toiminnan valmius saatava vastaamaan lyhyitä suojautumisaikoja. Kaiken varalta on valmistauduttava myös siihen, että tuhovaikutus voi ilmaantua ilman edellä käypää varoitusta. Puolueettomuuttaankin suojeleva valtio voi joutua vähitellen kasvavan painostuksen alaiseksi, valtakunnan ilmatilan kautta voi tapahtua lento- ja ohjushyökkäyksiä ja lopuksi nämä hyökkäykset voivat kohdistua maan tärkeimpiä kohteita vastaan.

Helsingin väestönsuojelupäällikkö O. Kettunen mainitsi eräässä viime tammikuussa pitämässään esitelmässä, että asukkaiden ajoissa tapahtuva väestönsuojiin hälyttäminen on pulma sinänsä. Hälyttäminenhän tarkoittaa aina välitöntä vaaraa, mikä edellyttää nopeaa suojautumista. Vaara voi uhata ilmahyökkäyksen, radioaktiivisen säteilyn, taistelukaasun tai ns. biotaisteluaineiden muodossa. Hän mainitsi edelleen, että pääkaupungin sijainti ei tässä mielessä ole kovinkaan edullinen ja että kaupungin väestönsuojelun vastuulla oleva hälytystoimenpide ei saa lyhentää suojaansiirtymisaikaa montakaan sekuntia.

Näiden tosiasioiden valossa vuorokauden pituinen tyhjentämisaika vaikuttaa luonnottoman pitkältä. Kävimme monissa helsinkiläisissä kalliosuojissa ja totesimme, että useimpien tyhjentäminen vaatii runsaasti niin kalustoa kuin aikaa ja työvoimaakin. Sitä paitsi kukaan haastattelemistamme vastaavista hoitajista ei ollut kuullut edes puhuttavan vuokrasopimuksessa mainitusta tyhjentämissuunnitelmasta. Emme vaivanneet johtajia tiedusteluillamme, mutta vaikka tällaiset suunnitelmat jostakin kaapista löytyisivätkin, kuka pystyy takaamaan niiden löytymisen ajoissa. Tai edes johtajan löytymistä.

Väestönsuojelulain toinen pykälä määrittelee selvästi, että rauhan aikana on ryhdyttävä sellaisiin väestönsuojelun valmiutta edistäviin toimenpiteisiin, että väestönsuojelu tarpeen vaatiessa voidaan viipymättä saattaa toimintaan. Tämän pykälän hengen mukaan tavaroita täyteen ahdetut kalliosuojat eivät ole tarpeeksi nopeasti sellaisia turvapaikkoja, joiksi ne on lain mukaan tarkoitettu. Viranomaisten menettely saattaa kyllä ensi silmäyksellä vaikuttaa mielekkäältä ja tarkoituksenmukaiselta, koska loppujen lopuksi on kysymys meidän yhteisten varojemme mahdollisimman järkevästä käytöstä. Pahimmassa tapauksessa voi nyt kuitenkin käydä niin, että yksi radaltaan suistunut, ydinkärjellä varustettu ohjus tekee nopean lopun näiden varojen käyttäjistä. □

Suomi-Filmin varastonhoitaja Arto Sevälä tiesi, ettei suojiin saa rakentaa mitään kiinteätä. Tyhjennyssuunnitelmasta hän ei ollut kuullut puhuttavankaan.

Saabin vaihtoautohalli Kuusitiellä on ehkä nopeimmin tyhjennettävissä varsinaiseen tarkoitukseensa — väestönsuojaksi.

”Kuljun seudun metsäkaartin viimeiset laukaukset ammuttiin Hervannan torpalla. Aamupäivällä tulivat torpalle Järvelin ja Hänninen. Hetken päästä saapuivat sotapoliisit ja etsintäjoukot. — — Piirittäjien luodit tavoittivat Eino Järvelinin, joka veti viimeiset henkäyksensä Hervannan torpan ikkunan alla. Armas Hänninen sai osuman käsivarteensa, mutta pääsi pakenemaan.”

PARTISAANISOTAA SUOMESSA 4

Teksti: PEKKA KOSONEN Piirros: MATTI LEHTONEN

Metsäkaartin "hullu vuorokausi" oli kesäkuun 13. vuonna 1944. Edellisenä päivänä oli Kalle Valkama menettänyt henkensä Lehtivuoren taistelussa. Yöllä ammuttiin vuoteisiinsa Marttinen ja Mari, joista kerroimme sarjamme ensimmäisessä osassa. Aamulla kuoli ilmiantaja Siren Sääksjärvellä. Kaikki kolme kostomurhaa teki sama henkilö, Eino Järvelin. Hän oli Armas Hännisen kertoman mukaan jäänyt lomaltaan metsäkaartin leipiin ja oli karski ja häikäilemätön kostaja. Seuraavana päivänä klo 10 hän kuitenkin kohtasi itse kohtalonsa. Hän menetti henkensä Hervannan taistelussa hypätessään ulos ikkunasta. Piirittäjien luodit osuivat hänen vatsaansa.

Ennen kuin kerromme metsäkaartin viimeiset vaiheet, lienee syytä paljastaa taisteluryhmän kokoonpano. Pääorganisaattorina oli kersantti Armas Hänninen, armeijan kanta-aliupseeri, häikäilemätön ja kova taistelija. Ryhmän muut jäsenet olivat Eino Pinola, Arvo Vuorio, Eino Järvelin, Erkki Sievänen, Aatu Liljeroos, Kalevi Hakala ja Mauri Valkama.

Näistä Arvo Vuorio erosi omille teilleen ja hänen kohtalostaan kerrotaan seuraava tarina. Ryhmä oli vetäytynyt kesäkuun alussa piilokorsulleen Hervannanmaahan. Arvo Vuorion nukkuessa olivat ryhmän muut jäsenet pohtineet, mitä hänelle pitäisi tehdä. He epäilivät Vuorion olevan heikko rengas ketjussa. Nuotion äärellä todettiin, että Vuoriosta pitäisi päästä eroon ja joku oli ehdottanut hänen upottamistaan suohon. Mainittakoon, että mm. Hännisestä oli luvattu 50 000 markan palkkio. Vuorio oli kuullut keskustelun ja kun tuli puhe vedenhakumatkasta, ilmoittautui Vuorio vapaaehtoiseksi. Hän otti ämpärin, lähti eikä palannut enää. Hänen sijastaan tulivat sotapoliisit. Kerrotaan, että Vuorio olisi ostanut itselleen vapauden.

Verikoston aika

Oli kesäkuun 12. päivän ilta. Metsäkaartilaiset olivat tietoisia rintamalla tapahtuneesta läpimurrosta. Myös heihin oli kohdistunut vakava isku Lehtivuoressa. Nyt oli jo elämisen takia näytettävä, että kosto seuraa kaikkia ilmiantajia.

Kolme miestä lähestyi yön hämärissä Lammentaustan torppaa. Huolimatta mökin syrjäisestä sijainnista hiipivät he hiljaa ja jäivät pitkäksi aikaa makaamaan metsänreunaan tarkistaakseen oliko mökin pihalla liikettä. Kesäyö oli hiljainen, kukat tuoksuivat, ainutkaan ääni ei rikkonut tyynen illan rauhaa. Kaikki aistit äärimmäisen valppaina lähtivät miehet lähestymään torppaa. He pääsivät vaivattomasti sisälle ja löysivät Marttisen vuoteesta. Tämä kohottautui ylös ja katsoi ihmetellen saapuvia.

Miehet kysyivät Marttiselta kuinka Emil Täckman kuoli, ja tämä selosti tapauksen auliisti. Sen jälkeen poistuivat kaksi muuta miestä ja vain Järvelin jäi torppaan. Hetken päästä kuului torpasta laukauksia ja kohta jälleen uusi sarja. Järvelin juoksi ulos ja miehet lähtivät pakomatkalle. Vasta pakomatkalla kertoi Järvelin, että hänen oli pakko ampua myös Mari, joka oli ollut toisessa huoneessa ja herännyt Marttisen kuolinlaukauksiin. Täckmannin kuolema oli kostettu ja samalla oli kyläläisiin kylvetty epäluulon siemen. Heillä ei ollut käsitystä metsäkaartin laajuudesta. He ihmettelivät koston nopeutta ja vaikenivat.

KÄÄNNÄ

PARTISAANISOTAA

Armas Hänninen vangittiin. Oikeusministeri Kekkosen määräyksestä vangit kuitenkin vapautettiin. Kaartilaisille maksettiin vankeusajalta markka päivässä ja karkuruusajalta normaali sotilaspäiväraha.

Samana yönä suistui Raivolan sotilaspikajuna kiskoilta Kuljussa ollessaan matkalla Tampereelta etelään.

Paikalle lähti apujuna Tampereelta klo 02.00. Väinö Laaksonen toimi apujunan johtajana. Hän kertoi Hymy-lehden toimitukseen lähettämässään kirjeessä, että junan veturi oli suistunut Tampereelta päin katsoen radan vasemmalle puolelle noin neljä metriä alempana kulkevaan aalloppiojaan vasemmalle kyljelleen. Kaksi 4-akselista henkilövaunua oli kaatunut oikealle kyljelleen ratapenkereelle. Kolmas vaunu oli kääntynyt radalle poikittain. Radassa oli loiva kaarre ja sen ulkopuolisesta kiskosta oli irrotettu sidekisko ja muutamia nauloja. Näin oli kiskoa saatu siirretyksi sen verran syrjään, että pyörien laipat suistivat veturin raiteilta.

Veturinkuljettajana oli Hj. Nieminen Riihimäeltä. Hän ei loukkaantunut eikä myöskään lämmittäjä, joka hyppäsi ajoissa pois veturista. Tenderin päällä oli ollut kolme Lempäälän varuskuntaan matkustavaa puntiksella ollutta sotilasta, jotka mahtavassa kaaressa lensivät kauas pellolle. Näin kertoi lahtelainen myyntipäällikkö, joka oli ollut junassa ja seurannut tapahtumia alusta pitäen. Hän kertoi, että paikalla syntyi täysi hiljaisuus onnettomuuden tapahduttua, mutta sen jälkeen täytti tienoon karmea kiroilu.

Armas Hänninen, joka oli ollut irrottamassa kiskoa, kertoi, että kun he odottivat sopivaa hetkeä erään ladon kohdalla Kuljun aseman eteläpuolella, kuulivat he ladosta ääniä. Tarkempi tutkimus osoitti, että ladossa oli nuori pari lempimässä, joten he toivottivat vain hyvää jatkoa ja häipyivät suorittamaan tehtäväänsä. Metsäkaartilaisten kylmäverisyyttä todistaa se, että he eivät suinkaan päätä pahkaa paenneet paikalta. Sotilaspukuisina he liittyivät onnettomuuspaikalla hälisevään laumaan ja ihmettelivät, ketkä katalat olivat teon tehneet.

Apujunan johtaja Väinö Laaksonen joutui tehtävässään usein korjaamaan ratoja metsäkaartilaisten jäljiltä. Eräänä yönä oli lähelle Lielahden asemaa asetettu pieni räjähdyspanos, jonka veturi laukaisi. Toisen kerran oli samanlainen Messukylän ja Tampereen välillä ja kolmas Härmälän muuntajan kohdalla. Ne aiheuttivat ainoastaan katkeamia. Laaksonen oli sitä mieltä, että panokset oli asennettu niin taitamattomasti, että se ilmaisi metsäkaartilaisten olevan tietämättömiä räjähdysainealasta.

Laukauksia Hervannasta

Aamulla ampui Eino Järvelin Sääksjärvellä kuusi laukausta Sirenin päähän ja selkään. Lehtivuoren menetykset oli nyt kostettu. Sen jälkeen suuntautui matka kohti Hervantaa, missä miehillä oli useitakin piilokorsuja. Matkalla poikkesivat Hänninen ja Järvelin Hervannan torppaan, jossa asuivat Eino Korte ja hänen vaimonsa Anna.

Maanviljelijä Sulo Vormisto oli aamupäivällä korjaamassa kaurapellon aitaa Viitas-Kustaan kanssa, kun hän kuuli idästä päin parikymmentä laukausta. He kuulostelivat, mistä laukaukset voisivat tulla ja päätyivät joko Morikkaan tai Hervannan torppaan. Illalla oli ohitse ajanut kuorma-auto lava täynnä sotilaita. Vormisto oli epäillyt jotakin tapahtuvan Hervannassa, mutta hän ei ollut uskaltanut lausua epäilyksiään julki, kun sotapoliisit olivat edellisenä päivänä tiedustelleet häneltä, mitä paikkakunnalla tapahtuu.

Nyt kuului laukauksia ja epäilykset vahvistuivat. Mutta vasta illalla sai Vormisto kuulla, mitä Hervannan torpalla oli tapahtunut.

Eräänä päivänä oli Armas Hänninen poikennut taloon ja pyytänyt ruokapakettia sanoen lähtevänsä rintamalle. Sitä ei talosta kuitenkaan oltu voitu antaa, sillä ruoka oli itselläkin kiven alla. Alikersantin asuun sonnustautunut Hänninen olikin lähtenyt tyhjin käsin Vormistosta.

Sulo Vormisto ei kuitenkaan vielä tiennyt, että Hervannan torpan taisteluun oli osallistunut sama alikersantti. Hän oli kuvitellut Hännisen olevan lomalta palaava sotilas, joka oli lähtenyt täydentämään muonavarastojaan maaseudulle.

Taistelu Hervannan torpalla

Kuljun seudun metsäkaartin viimeiset laukaukset ammuttiin Hervannan torpalla. Aamupäivällä tulivat torpalle Järvelin ja Hänninen. Hetken päästä saapuivat sotapoliisit ja etsintäjoukot. Molemmat metsäkaartilaiset hypähtivät pirttiin ison muurin taakse ja alkoivat ampua. Sisään tulleet

miehet suojautuivat ja "kaartilaiset" hyppäsivät ikkunasta pihamaalle. Piirittäjien luodit tavoittivat Eino Järvelinin, joka veti viimeiset henkäyksensä Hervannan torpan ikkunan alla. Armas Hänninen sai osuman käsivarteensa, mutta pääsi pakenemaan. Hän juoksi huohottaen kohti piilokorsua ja yritti matkalla sitoa haavaansa, josta vuoti runsaasti verta. Lopulta hän tuli korsulle, kaatui voipuneena sen suojakäytävälle — ja totesi, että sotapoliisit olivat miehittäneet korsun.

Armas Hänninen kannettiin paareilla Kortteen taloon Hervantaan, missä hän sai ensiavun.

Sieltä Hänninen kuljetettiin Tampereen Yleiseen Sairaalaan, missä häntä vartioi kapteeni ja ylikersantti. Häntä pidettiin vaarallisena rikollisena. Sairaalasta jatkui matka Hämeenlinnan Keskus- ja lääninvankilaan, minne oli kerätty myös 25 muuta metsäkaartilaista ja heidän tukimiestään.

Syyskuun loppupuolella tuomitsi sotaoikeus Valkaman viideksi vuodeksi kuritushuoneeseen ja Hännisen 11-kertaiseen kuolemanrangaistukseen ja menettämään kansalaisluottamuksen ikuisiksi ajoiksi. Lisäksi tuomittiin Hänninen maksamaan valtavia korvauksia ja seitsemäksi vuodeksi vankeuteen sotilaskarkuruudesta. Edelleen hän sai tuomion yllytyksestä varkauteen, koska eräs metsäkaartilainen oli varastanut sian Hännisen kehotuksesta.

Hänninen joutui kuolemaantuomittujen selliin, mutta vanginvartija Pekkanen ilmoitti tapauksesta Tampereelle, missä järjestettiin Keskustorilla kansalaiskokous. Täältä lähetettiin edustajat Neuvostoliiton Valvontakomission luo Helsinkiin selostamaan vangittujen kohtaloa.

Hänninen ja muut vangit vapautettiin oikeusministeri Kekkosen toimesta lokakuun alussa.

Metsäkaartilaisille korvattiin vankeusajalta markka päivässä ja karkuruusajalta maksettiin normaali sotilaspäiväraha.

Lopullinen merkitys

Metsäkaartin kannalta katsoen sota loppui liian aikaisin. Toisaalta voidaan ajatella, että toimintaan ryhdyttiin liian myöhään ja liian vähäisin voimin. Myös ajankohta oli valittu väärin. Silloin kun kansakunta valmistautui kamppailemaan elämästä, ei karkuruuteen suhtauduttu erikoisen suopeasti. Saksalaiset eivät koskaan saaneet tässä maassa sellaista valtaa kuin miehitetyissä maissa eivätkä he myöskään päässeet sortamaan kansaa. Vaikka maanalainen propaganda lietsoi vihaa heitä kohtaan, ei vastustus ollut yhtä voimakasta kuin esimerkiksi Ranskassa, Norjassa, Jugoslaviassa tai Itä-Euroopan miehitetyissä maissa. Suomalainen metsäkaartilaistoiminta ei ollutkaan samanlaista sissi- ja vapaajoukkotoimintaa kuin muualla Euroopassa. Epäilemättä joukossa oli sellaisia, jotka olivat mukana vakaumuksensa vuoksi, mutta useimpien motiivina oli pelko tai henkinen romahdus.

Tällä hetkellä ei vielä ole varmoja tietoja siitä, kuinka paljon metsäkaartilaistoimintaa esiintyi sotiemme aikana ja varsinkin sen loppuvaiheessa. Tutkimus selvittänee sen aikanaan. Arvellaan, että Saimaan saaristossa oli lähes 20 000 miestä ja että Lappeenrannassa istunut sota-oikeus tuomitsi heistä kuolemaan yli 1 000 miestä.

Kuljun metsäkaarti oli kuitenkin ainoita, joka harrasti järjestäytynyttä toimintaa. Se ansaitsee siksi huomiota eräänä ajan ilmiönä, olivatpa motiivit sitten mitkä tahansa.

Toimitukseen on tullut tämän artikkelisarjan johdosta runsaasti erilaista aineistoa. Eräissä kirjeissä ja puhelinsoitoissa on paheksuttu, että näitä asioita kaivetaan esiin. Monet ovat antaneet runsaasti erilaisia lisätietoja ja yksityiskohtia. On ymmärrettävää, että neljän pitkän ja ankaran sotavuoden jälkeen kansa väsyi ainaisiin uhrauksiin ja vastareaktioita syntyi. Meidän tehtävämme ei ole arvostella, olivatko menettelytavat oikeita ja sopivatko ne kulloinkin tilanteeseen. Kiitämme avustajiamme tiedoista, jotka ovat osaltaan valottaneet kansakunnan vaikeata aikaa. Antakaamme kuluneitten vuosikymmenien peittää silloin syntyneet haavat.

LOPPU

Ilmojen halki vie lentäjän tie osa 3

OHO KULLAISTA KOTIA!

Veikko Ennala päättää (yleisön pyynnöstä) vihdoinkin matkaraporttinsa, joka ei ole yleisotsikosta huolimatta sisältänyt montaakaan sanaa itse lentämisestä. Hän teki seuraa yhdelletoista turkulaisen lentokoulu TEOn oppilaalle, jotka suorittivat keväällä ensimmäisen itsenäisen lentomatkansa ulkomaille 3 urheilukoneella. Se suuntautui manner-Euroopan kautta Englantiin. Oxfordista nuoret pilotit toivat koulunsa käyttöön upouuden Beagle Pup'in, jota toim. joht. Salutskij oheen liitetyssä haastattelussaan hieman kritikoi.

Vaikka kirjoittaja onnitteleekin itseään päästyään elävänä takaisin "kullaiseen kotiinsa", lentämistä on pidettävä eräänä kaikkein turvallisimpana tapana siirtyä nopeasti paikasta toiseen.

Miksi ette tekin ryhtyisi lentämään? Se on hieno harrastus eikä ollenkaan niin kallista kuin luullaan. Koulutusta se aluksi vaatii mutta kouluja on.

Teksti: VEIKKO ENNALA
Kuvat: SEPPO KIRJONEN

Onnittelin itseäni kädestä pitäen kun Aztec'in pyörät yhdeksän päivää kestäneen ihanan ja kamalan lentoturneen jälkeen viimein koskettivat Turun lentoaseman kiitorataa maaliskuisen illan jo vaihduttua yöksi. Satua oli viimeinen etapinväli ollut, ei ainoatakaan nousevaa tai laskevaa ilmanvirtausta, vain tyyni hiljaa tihenevä hämärä jonka keskeltä, syvältä alhaalta, tuikkivat sadunkauniina itä-Ruotsin tuntemattomien kaupunkien ja viimein Maarianhaminankin valot.

Ja sitten syttyi Aztec'in omaan keulaan valonheitin. Kuin tulinuoli se välähti taivaalta ja niin leijuimme sen valossa lempeästi alas Turun lentoaseman eriväristen soihtujen viitoittamalle kiitoradalle. Ja kovaääninen ohjaamon seinässä pauhasi:

— Sierra Echo Echo Papa Romeo . . .

Se oli ystävällinen ja kaunis lasku, Pertti Kaiponen, yhtä kaunis ja ystävällinen kuin olivat olleet muutkin TEOn poikien laskut.

Jossakin perässämme, Herra tiesi missä, taivalsivat kolme muuta konettamme, niiden joukossa Englannista ostettu jäniskoiran pentu Beagle Pup.

Turkuun vastaan tullut Jukka Kuusisto korjaa ystävättärineen jännityksestä vihdoin viimein vapautuvan ja lopullisesti väsähtäneen raatoni autoon ja niin vaivun unen syliin.

*

Home, sweet home.

— Missä tuliaiset, kysyy vaimo home sweet home'issa.

No, tuliaiset ovat povitaskussa. Tuliaiset ovat kirje, jonka kirjoitin jo Oxfordissa mutta jonka kaikkien maailmanmatkaajien tapaan olen unohtanut povitaskuuni. Mutta tuleepa näin ollen varmasti perille.

Kirje on täynnä hehkuvaa rakkautta ja intohimoista ikävää niin kuin vasta 7 vuotta naimisissa olleiden aviomiesten kirjeet aina ovat:

"Parahin vaimo. Ollaan Oxfordissa ja Englannissa. Hyvin on mennyt. Tulen kotiin kai joskus ensi viikolla. Koeta elää säästäväisesti. Jos täysmaidon asemesta saat jostakin joppia niin ota sitä, se ei lihota, peppusikin alkaa olla jo niin ylenpalttinen. Minäkin olen parhaani mukaan pihistänyt rahojeni kanssa minkä nyt pistin sexpencen menemään Hythe-nimisellä paikkakunnalla kun join pullon olutta puoliksi Pehr-Ole Ahlskogin kanssa (hän on yksi näitä lentäjiä). Tässäpä nämä kuulumiset pääpiirteissään ovatkin. Olen hieman pahoinvoipa, aika minustakin pian jättää ja jäät yksin. Sää täällä Englannissa on uskomattoman raaka ja lienen vilustunut. Terveyteni on aina ollut heikko. Jos nyt jään tälle viime matkalleni (nämä tahrat ovat kyyneleitä), koeta hommata minut kotimaan multiin. Pyysin muuten tänne Englantiin tultaessa pojilta että saisin Kanaalin yllä ohjata yhtä konetta ihan omin päin mutta he eivät suostuneet. Kai he ajattelivat että tällainen hurjapää ollessani suorittaisin joitakin liika rohkeita taitolentoliikkeitä. Muistapa pestä pyykki. Terveisin . . ."

*

KYSYMYS: Lentokoulu TEOn johtaja Theodor Salutskij, samalla kun kiitän teitä siitä matkasta jonka oppilaittenne mukana minulle Englantiin tarjositte, kysyisin mitä mahdollisuuksia minulla olisi ryhtyä lentäjäksi?

VASTAUS: Ei mitään mahdollisuuksia. Valitan, Mutta kaikilla täyspäisillä naisilla ja miehillä on ikään katsomatta mahdollisuus harrastaa ilmailua. Se on hieno harrastus eikä likikään niin kallis kuin luullaan. 2 000 markalla minun lentokouluni tarjoaa 110 lentoteorian tuntia ja 30 lentotuntia.

K: Ja mitä sitten?

V: Silloin oppilas saa lentolupakirjan A 2, joka oikeuttaa hänet lentämään urheilukoneella yksin ja kuljettamaan mukanaan vieläpä kaveriaankin sikäli kuin tämä kaveri ei maksa kyydistä. Jos lupakirjavaatimus nousee ehdoiltaan kuten pelättävissä on, nousee myös koulumaksukin jonkin verran.

K: Me tuotiin sieltä Englannista aikoinaan se uusi Beagle Pup teille. Hinta oli, kuulin, noin 7 vanhaa miljoonaa. Onko hyvä kone?

V: Kyllä se täyttää eräät sille asetetut vaatimukset, mutta ei kaikkia. Konetta ei ole viimeistelty. Milloin mikin osa putoaa pois. Koneen jarrut ovat huonoimmat mitä ikinä olen tavannut. Renkaat ovat aivan liian pienet, ne kuluvat tavattoman nopeasti, jo 150 lentotunnin jälkeen ne on vaihdettava.

K: Milloin urheilukoneen renkaat normaalisti vaihdetaan?

V: Noin 400—500 lentotunnin jälkeen.

K: Kone, jota Turkuun lennätimme, olikin siis epäkelpo?

V: Ei epäkelpo mutta en tiennyt siitä ennakolta tarpeeksi. Beagle Pup oli ensimmäinen lajinsa kone Suomessa. Sen suoritusarvot ovat teoriassa hyvät mutta eivät käytännössä. Minua risoo erityisesti Beagle'in nykyisen maahantuojan Machinery Oy:n yliolkaisuus. Kun kysyin sieltä mahdollisuutta saada varaosia rikkoutuneiden tilalle, vastattiin minulle käytännöllisesti katsoen "haista paska".

K: Varokaamme siis Machineryä?

V: Varokaamme edustajana. Kone ei ole mahdoton mutta sen edustus Suomessa on kylläkin sitä.

K: Minne tarjoatte minulle ensi kerran kyytiä?

V: Israeliin. Käymme katsomassa Vapahtajamme jalanjälkiä.

Lentokoulu TEOn toimitusjohtaja Teodor Salutskij kiipeämässä Englannista tuodun Beagle Pup'in ohjaimiin kokeillakseen itsekin uutta noin 70 000 markan hintaista konettaan.

*

Oppikaa lentämään, pojat. Mitä minuun tulee, 9 päivää kestäneellä TEO-turneella kasvoi jo muutoinkin ylipitkä tukkani yli-yli-pitkäksi. Englannissa sellainen on muuten joka toisella. Kysyin Jorma K. Virtaselta:

— Tässä tukassani on nyt tuulahdus kauempaakin kuin Tampereen Lielahdesta. Mitäs pidät? Enkö ole jollakin tapaa nuorekas? Enhän enää ole kuin vanha mies?

— Et ole, sanoi Virtanen. — Olet nyt kuin vanha nainen. □

EI KIRKOLLISVEROJA EI SIUNAUSTA!

Pääsiköhän Väinö Nurminen taivaaseen? Hän oli kirkosta eronnut uskovainen. Hän halusi kirkollista siunausta, mutta ei saanut sitä. Kun ei kerran maksanut kirkolle sitä mikä kirkolle kuuluu, ei saanut myöskään kirkollisia palveluksia. Suntio-haudankaivaja ei tuonut haudalle edes hautauslapiota. Pappia ei näkynyt. Nuori nainen, Maija-Liisa Hämäläinen (26) koppasi maasta kädellään kolmesti kosteaa multaa ja siunasi vainajan. Maallikko teki vainajalle viimeisen palveluksen. Kirkko kieltäytyi.

Väinö Nurminen meni jumalansa eteen ilman kirkollista siunausta. Toivokaamme, että maallikon toimittama ruumiinsiunaus oli yhtä pätevä kuin kirkon palvelijankin.

Teksti: PEKKA KOSONEN Kuvat: VEIKKO LINTINEN

Maaliskuun loppupuolella kuoli Lempäälän vanhainkodissa 73-vuotias Väinö Nurminen. Koska vainajalla ei ollut muita omaisia kuin sisarenpoika Tampereella, päätti kunnalliskodin johtajatar, sosionomi Maija-Liisa Hämäläinen (26) järjestää hautauksen. Hän otti yhteyttä parikin kertaa Lempäälän kirkkoherranvirastoon. Virkailijat ja suntio ilmoittivat, että kirkollinen siunaus ei ole mahdollinen, koska vainaja oli kuulunut siviilirekisteriin, oli ollut siis kirkostaeronnut.

Vainaja oli eläessään ollut harras uskovainen ja osallistunut aina ensimmäisenä vanhainkodissa järjestettyihin hartaustilaisuuksiin. Hänen viimeinen tahtonsa ei kieltänyt kirkollista siunausta. Ainoa sukulainen ei myöskään sitä vastustanut.

Uskovaiset byrokratian virkaportaitten alimmilla askelmilla asettuivat kuitenkin vastustamaan kirkollista siunausta eivätkä ilmoittaneet tapauksesta ollenkaan seurakunnan papistolle. Hautapaikan johtajatar Hämäläinen kuitenkin sai ostaa kaksinkertaisella hinnalla seurakunnan ylläpitämältä Ristinmäen hautausmaalta.

Protesti haudan partaalla

Koska virkailijoitten ilmoituksen mukaan vainajaa ei saanut viedä kirkkoon siunattavaksi, kuljetettiin hänet ruumishuoneelta suoraan autoon, joka vei kirstun Ristinmäkeen. Siellä kantoivat vanhukset vainajan hautaan. Suntio-haudankaivaja Veikko Lemetti "unohti" siunauslapion ja siunattua maata sisältävän laatikon säilytystiloihinsa. "Olisihan ne ollut sieltä saatavissa", totesi hän kysymykseen, miksi hän menetteli niin. Hän esiintyi myös haudalla lakki päässä. Tuulenpuuska lennätti sen hautaan, mistä eräs paikallaolija kävi sen nostamassa pois.

Alkuvirren jälkeen astui avoimen haudan ääreen vanhainkodin johtajatar ja saattoi näillä sanoilla Väinö Nurmisen sielun autuuteen:

— Olemme kokoontuneet ystävämme haudalle saattamaan häntä hänen viimeisellä matkallaan. Hänen vakaumuksensa vuoksi joukostamme puuttuvat ne tietyt tunnusmerkit, jotka ilmoittavat, että on siunaustilaisuus. Olemme yksin Herramme Vapahtajamme kasvojen edessä. Psalmissa olevat sanat kuvaavat hyvin tätä tilannetta: 'Monet sanovat minusta: ei ole hänellä pelastusta Jumalassa, mutta sinä Herra, olet minun kilpeni, sinä olet minun kunniani, sinä kohotat minun pääni.' Uskon, että näin oli Väinö Nurmisenkin kohdalla. Hän julisti protestia oleville oloille. Minä uskon, että teko oli protesti, joka näkyi ja tuntuu nytkin täällä haudan äärellä. Kuitenkin me kaikki muistamme Väinö Nurmisen hyvänä ja hillittynä miehenä, joka ensimmäisenä oli hiljentymässä sanan ääreen. Kotimme tulee kaipaamaan häntä ja hänen rauhallista hahmoaan, joka kesti äärimmäisyyteen saakka tuskia ilman, että valituksenkaan sanaa olisi hänen huuliltaan kirvonnut. Vasta suurimman kivun tullessa me saatoimme ystävämme sairaalaan, missä hän siirtyi pois luotamme.

Väinö Nurminen, maasta olet sinä tullut, maaksi pitää sinun jälleen tuleman, kunnes Jeesus Kristus on sinutkin viimeisenä päivänä herättävä.

Rukouksien jälkeen laulettiin loppuvirsi ja Väinö Nurmisen kummulle laskettiin pari vaatimatonta kukkaa. Maallikko oli siunannut vainajan viimeiseen lepoon. Toivokaamme, että tämä harras siunaus oli otollinen Herramme kasvojen edessä.

Eräs Lempäälän vanhainkodin kirkosta eronnut asukas liittyi tämän tapauksen jälkeen uudelleen kirkkoon. Vaikuttimiaan hän ei suostunut ilmoittamaan.

Teologian tohtori Toivo Saarilahti:

TAPAUS EI TOISTU

Lempäälän kirkkoherra, teologian tohtori Toivo Saarilahti kuuli tapauksesta ensimmäisen kerran vasta lehtemme ilmoitettua siitä hänelle. Kirkkoherra Saarilahti mainitsi, että virkailijat eivät ole ottaneet häneen yhteyttä kuten olisi pitänyt. Hän kertoi joutuneensa vastaavanlaisen tapauksen eteen Helsingissä ollessaan 3—4 kertaa. Koskaan hän ei ole kieltäytynyt suorittamasta vainajalle viimeistä palvelusta, mikäli tämä itse tai omaiset ovat sitä pyytäneet tai jos on ollut varmuus siitä, että vainaja olisi sen itsekin sallinut.

Ruumiinsiunaus ei kuulu ns. sakramentteihin, joita ovat kaste ja ehtoollinen. Viimeksimainitut voi suorittaa vain pappi. Vain hätäkasteen voi antaa myös maallikko.

Kirkkoherra Saarilahti mainitsi, että mikäli asia hänestä riippuu, ei vastaavanlainen tapaus enää toistu Lempäälässä.

Haudankaivaja Veikko Lemetti:

OSOITIN HAUDAN — EI MUUTA

Haudankaivaja Veikko Lemetti oli ainoana kirkonpalvelijana mukana hautaustilaisuudessa osoittamassa hautaa. Hän esiintyi hautapaikalla lakki päässä eikä osallistunut virrenveisuuseen. Liekö sitten ollut itse jumalan sormi, joka pyyhkäisi lakin hänen päästään avoimeen hautaan, mistä eräs saattajista nouti sen ylös.

Haudankaivaja Lemetti edustaa paikkakunnalla ns. viidettä herätysliikettä. Hän väitti, että kirkonpalvelijat

KÄÄNNÄ

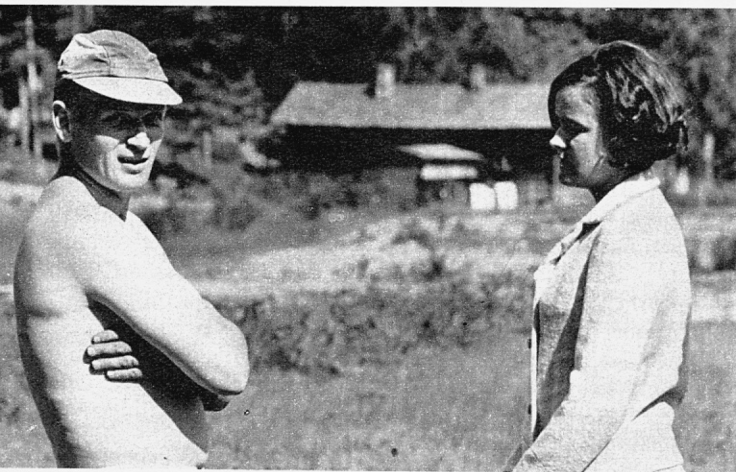
EI KIRKOLLISVEROJA...

antavat kaikille vainajille erotuksetta samanlaiset palvelukset. Kuitenkin hän unohti tässä tapauksessa siunauslapion ja siunattua maata sisältävän laatikon ruumishuoneelle. Miksi? — Olisihan ne sieltä ollut saatavissa, totesi haudankaivaja. — Kun en tiennyt kuka siunaa enkä nähnyt ketään pappia paikalla, en tuonut niitä.

Rovasti Jalo Mäenpää:

PAPPIEN HARKINNAN VARASSA

HYMYLEHTI: Mikäli kirkosta eronnut kuolemansa hetkellä haluaa kirkollisen siunauksen eivätkä omaiset aseta esteitä sille, niin miten papisto suhtautuu asiaan?

Haudankaivaja Veikko Lemetti ja johtajatar Maija-Liisa Hämäläinen keskustelevat tapauksesta. Lemetin mielestä kirkonpalvelijat antavat kaikille samanlaiset palvelukset. Kuitenkin hän itse unohti mm. tuoda siunauslapion haudalle.

MÄENPÄÄ: Se riippuu hiukan papeista. Aiemmin kirkkolaki ei myöntänyt papille oikeutta siunata kirkkoon kuulumatonta henkilöä, ellei tämä ollut ennen kuolemaansa keskustellut papin kanssa ja nimenomaan toivonut tulevansa kirkollisesti siunatuksi. Pykälä on nyt muutettu siten, että kirkosta eronneen siunaaminen on jätetty jokaisen papin henkilökohtaisen harkinnan varaan. Tampereella käytäntö on se, että hyvin monet kirkosta eronneitten omaiset pyytävät vainajalleen kirkollisen siunauksen, ja aivan muutamia pappeja lukuunottamatta me olemme valmiit sen tekemään.

HYMYLEHTI: Mainitsitte, että on muutamia poikkeuksia. Miten nämä papit perustelevat kieltäytymisensä?

MÄENPÄÄ: Perustelut eivät luonnollisesti ole jokaisen papin kohdalla aivan samat. Eräät kieltäytyvät sen vuoksi, että he tahtovat siten kunnioittaa niitten ihmisten vakaumusta, jotka itse vapaaehtoisesti ovat aikanaan eronneet kirkosta. Jos he omaisten pyynnöstä menisivät tällaisen vainajan haudalle, katsovat he toimivansa vastoin hänen vakaumustaan, joka kuolinhetkelläkin oli ehkä toinen kuin hänen omaistensa. Itse kyllä olen siunannut hyvinkin paljon kirkkoon kuulumattomia perustellen sitä sillä, että siunaaminen ei nähdäkseni ole niinkään vainajaa kuin hänen omaisiaan varten. Jos omaiset sitä haluavat, tarjoaa sen suorittaminen minulle mahdollisuuden palvella heitä.

HYMYLEHTI: Onko kirkosta eronneitten siunaamisesta annettu maan papistolle tai kirkkoherranvirastoille yleisiä ohjeita?

MÄENPÄÄ: Ei ole. Sen jälkeen kun kirkkolaistamme poistettiin pykälä, jonka mukaan pappi vain poikkeustapauksessa sai mennä siunaamaan kirkosta eronneen, antaa nykyisen kirkkolakimme 100 §:n kolmas kohta seuraavan ohjeen: ”Papilla olkoon oikeus toimittaa kirkkoon kuulumattoman henkilön hautaan siunaaminen, jos tämän lähimmät omaiset sitä pyytävät ja pappi sielunhoidollisesta keskustelusta tai muulla tavoin saamansa käsityksen nojalla katsoo sen toimittamiseen olevan riittäviä perusteita.”

HYMYLEHTI: Koska tämä muutos kirkkolakiimme on tehty?

MÄENPÄÄ: Muutos tuli voimaan 1965 alussa.

HYMYLEHTI: Oliko aikaisemmin voimassa määräys, ettei kirkosta eronneita voitu haudata seurakuntien omistamiin hautausmaihin?

MÄENPÄÄ: Ei, kyllä kirkkoon kuulumattomia henkilöitä on aina siunattu ja siunataan edelleen seurakuntien omistamiin hautausmaihin. Maassamme ei niitten lisäksi olekaan kuin muutamia pieniä yksityisiä hautausmaita, kuten esimerkiksi von Nottbeck -suvun hautausmaa Lielahdessa. Kunnallisia hautausmaita ei ole, jonka tähden kaikki sekä kirkkoon kuuluvat että suuri osa vieraisiin uskontokuntiin kuuluvista vainajista siunataan seurakuntien omistamiin hautausmaihin.

HYMYLEHTI: Entä hautapaikkojen hinnat? Kirkosta eronneillehan ilmeisesti hinta on suurempi kuin kirkon jäsenille?

MÄENPÄÄ: Kyllä. Ja eri paikkakunnilla hinnat tietysti vaihtelevat. Seurakuntien hallintokunta on se elin, joka määrittelee hautapaikkojen hinnat.

HYMYLEHTI: Saako pappi korvausta näistä palveluksista, jotka hän suorittaa kirkosta eronneille?

MÄENPÄÄ: Saa, jos hän haluaa. Tietämäni mukaan he eivät yleensä maksua ota. Kirkosta eronneen siunaaminen ei ole papille mikään rahakysymys.

HYMYLEHTI: Onko papeilla oikeutta ottaa korvausta?

MÄENPÄÄ: Ei silloin, kun on kysymyksessä kirkkoon kuuluva henkilö. Mutta kirkkoon kuulumattoman henkilön siunaamisesta papilla on kyllä oikeus korvauksen saamiseen.

HYMYLEHTI: Sanotaanko se kirkkolaissa?

MÄENPÄÄ: Ei sitä kirkkolaissa sanota.

HYMYLEHTI: Missä on määritelty, että pappi voi ottaa kirkkoon kuulumattomalta korvauksen?

MÄENPÄÄ: Tottakai pappi voi ottaa korvauksen kirkkoon kuulumattomalle henkilölle suorittamistaan palveluksista. Nehän eivät kuulu hänen virkavelvollisuuksiinsa, joitten rajaaminen tosin on varsin vaikeata. Mutta vaikka jokaisella papilla on tällaisessa tapauksessa oikeus korvauksen saamiseen, vain ani harva heistä tätä oikeutta käyttää.

HYMYLEHTI: Papit ovat seurakuntalaisia varten — eivät siis ihmisiä varten?

MÄENPÄÄ: Seurakuntalaiset ovat myös ihmisiä. Jos ajattelemme, että on olemassa jokin yhdistys, sanokaamme vaikkapa urheiluseura, niin löydämme yhtymäkohdan. Seura päättää palkata nuorten urheiluohjaajan. Tietysti hän silloin valmentaa lähinnä niitä nuoria, jotka kuuluvat tähän urheiluseuraan. Mutta jos ohjaaja on todella urheiluhengen innoittama, ei hän luonnollisesti tee mitään eroa nuorten välillä, vaan on valmis antamaan neuvoja kaikille, joita hän tapaa ja jotka sitä odottavat ja pyytävät. Samoin tulisi papin menetellä kohdatessaan seurakuntaan kuulumattomia henkilöitä. Mutta jos samanaikaisesti on haudattava kaksi henkilöä, toinen kirkkoon kuuluva ja toinen siihen kuulumaton, ja jos pappi on jo lupautunut tulemaan kirkkoon kuuluvan siunaustilaisuuteen, tottakai hän sinne myös menee. Oman laumansa lampaita hän lähinnä palvelee ja sen ulkopuolella olevia mahdollisuuksiensa mukaan.

92 % kansalaisista kuuluu valtionkirkkoon

Noin 92 % Suomen kansalaisista kuuluu valtionkirkkoon. Heillä kaikilla on mahdollisuus päästä hautaan kirkollisen siunauksen saattamana. Loput 8 % ovat kirkosta eronneita ja eri lahkoihin kuuluvia. Koska papisto yleisesti tunnustaa, että ruumiinsiunaustilaisuus on lähinnä tarkoitettu jälkeenjäävien lohduttamiseksi, olisi ehkä syytä vähitellen pyrkiä siihen, että kaikki, jotka haluavat, pääsevät siunattuun multaan. Sillä jos yksikin kirkkoon kuuluva on saattajien joukossa, on papin velvollisuus tukea ja lohduttaa häntä. □

TÄYDELLINEN VERSTAS

kokeilkaa ILMAISEKSI 10 päivää

Maailmankuulu porakone, johon kuuluu yli 50 osaa ja varustetta

Vahva sähkömoottori tekee työn! Nyt voitte helposti SAHATA — HIOA — PORATA — LEIKATA kuvioita — POISTAA ruosteen tai vanhan värin — TEROITTAA veitsiä ja muita työkaluja — KIILLOTTAA auton tai huonekalut — SEKOITTAA värejä ... ja lisäksi suorittaa lukemattomia muita töitä kotonanne tai puutarhassanne.

KAIKKI TÄMÄ 10 PÄIVÄN KOKEILUAJAKSI:
Porakone, jossa on uudentyyppinen poraistukka — Porajalusta — Pyörösaha 140 mm:n sahanterineen — Sahanalusta ohjausjärjestelmineen — Kuviosaha ja siihen kuuluvat kolme terää — Roottorijyrsin ja pyörivä raspi — Hiomatarvikkeet — Teräsharja — Kahdella nopeudella toimiva kulmavälitys — Kumilaikkatuki, 12 hiekkapaperilaikkaa sekä pesunkestävä lampaanvillahuppu — 9 erikokoista metalli- ja 6 puuporaa — Penkkiteline eri hiomis- ja kiillotustöitä varten. — Värin sekoittaja — Suuri metallinen työkalulaatikko porakonetta ja varusteita varten.

ETTE TARVITSE MINKÄÄNLAISIA ESITIETOJA!
Vaikka ette koskaan aikaisemmin olisi pitänyt mitään työkalua kädessänne, osaatte hoitaa TÄYDELLISTÄ VERSTASTA. Ja kuitenkin tällä työkalusarjalla on teho, joka vastaa kaikkia kokeneen ammattimiehen vaatimuksia. Voimanlähteenä kaikille eri työkaluille on vahva amerikkalainen SKIL-tehtaan suunnittelema maailmankuulu porakone. Koneen moottorin teho on 400 wattia, mikä antaa sellaisen voiman, että sillä voidaan porata jopa 10 mm:n reikiä teräkseen. Kone on sähkötarkastuslaitoksen hyväksymä ja KAKSOISERISTETTY, joten sitä ei tarvitse maadoittaa. Se voidaan liittää jokaiseen seinäkoskettimeen (220 V vaihtovirta). Kolmen vuoden takuu.

VALTAVA SÄÄSTÖ
Tarjoamme Teille koko TÄYDELLISEN VERSTAAN kokeeksi aivan ilmaiseksi 10 päiväksi. Tänä aikana saatte kokeilla ja käyttää kaikkia työkaluja kuinka paljon vain haluatte. Mikäli ette ole täysin tyytyväinen tai ette usko Teille olevan iloa tarvikkeista, saatte lähettää kaiken takaisin. Täten on koko asia pois päiväjärjestyksestä, ettekä ole meille velkaa penniäkään. Jos taas haluatte pitää TÄYDELLISEN VERSTAAN, on se Teidän ainoastaan 434 mk:n hintaan — valtava säästö verrattuna siihen, että ostaisitte vastaavat varusteet erillisinä osina. Mikäli haluatte, voitte suorittaa hinnan kätevissä 49 mk:n kuukausierissä.

TILATKAA TÄYDELLINEN ESITTELYLEHTINEN
Haluamme mielellämme lähettää Teille suuren runsaasti kuvitetun esitteen, jossa tarkemmin esitellään tätä harvinaislaatuista tarjousta. Täyttäkää oheinen kuponki ja postittakaa se jo tänään!

HOBBY HALL, Hämeentie 157, Helsinki 56, puh. 79 00 22.

TILAUSKUPONKI

Lähettäkää minulle välittömästi ilman ostopakkoa suuri esitteene, jossa esitellään perusteellisesti TÄYDELLINEN VERSTAS ja kerrotaan, miten voin saada tämän sähköyleistyökalun 10 päivän ilmaiseksi koeajaksi kotiini.

Nimi

Osoite

Postitoimipaikka

Hymy 7/69

Postikonttori, Helsinki 10, lupa n:o 1700

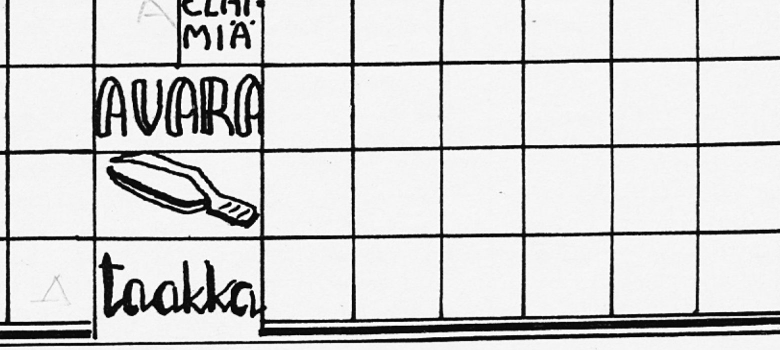
Voidaan jättää postin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä.

HOBBY HALL
(Oy Concert Hall Society Ab)
Postilokero 56018
HELSINKI 300

HEINÄSANAPUNOS

Heinäsanapunoksen ratkaisut lähetetään osoitteella: HYMYLEHTI, Puutarhakatu 8, Tampere. Kuoreen on ehdottomasti kirjoitettava tunnus: HEINÄSANAPUNOS. Ratkaisujen on oltava perillä 15. 7. mennessä. Kesäsanapunoksen ratkaisu ja voittajien nimet ovat sivulla 111.

-K
Kapina k:ralli
SUBSTANTIIVIT
SAAKKA
COLLINS
UNI VERBI
ANTI
ANOUK
VALTIO
FYYSILLINEN KOE
PUULAJI
REVYY WEST KAIMAT
LINTU ÄLLIT
VOITETTAVA
RAVURIROTU
ESTRADEJA SOTKETTU
TORNIT LUT
LINTU
MINIVERBI
LEHMÄKIN – SOTILAS
POISTOJA
-99-
PRIMUS
LINTU
STIPENDI
TASMAJIA
ON PAHINTA?
POIKIA
PAKARINEN KAITILA
IDÄSSÄ
KUOLEMATTOMIA? JÄLLEEN
VEIKKAUSTA
KAUPPAVERBI
ARVO
NABOKOVIN TYTTÖ
Kantapääs tä ja ilmailusta mieleen
OPAS PIILOSSA
OSUVA
GRIMM
SIDE AINE
KONTIDITA
SÄÄT
VANHA NIMI
am^2
TUHKIMO
AHON VEISTÄMÄ
KANT
KASVI
Janos
SÄHKÖÄ
ANGOLA
SEITAKIN
ELIS + ESA
HALTSI HUONE
JUOKS
SMLIT
hymy
VIEDÄ PERILLE
KASVI
JOSKUS VAIKEITA F. E.
KOTI A, B, C 1, 2, 3 KOVA KAUKO
LÄÄKE KIUSA
LEHMÄ
KOKEA
KIILLOTTOMIA
SUMATRA
LUISTELIJA
GIUSEPPE
KUORIA
RALLI TOIVONEN
TAIDEGALLERIA
SOTKU
LAULUN TYTTÖ
ESIM. KULTA JA HOPEA
SORSAN SUKU
MÄRKÄ VERBI
KITSAS
TILITERMI
L. IIRO SAARA

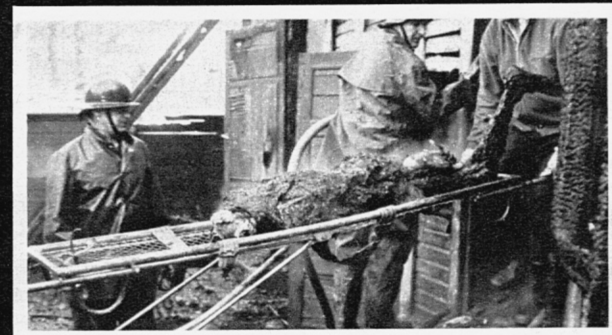

Iisalmessa palaneen 'Suomi-kodin' yläkerrassa majaili tulipaloyönä viisi ihmistä. Jo 15 minuutin kuluttua palon syttymisestä oli koko yläkerta liekkien vallassa. Palokunta ei ollut vielä paikalla, kun valokuvaaja Antti Kvist ikuisti järkyttävän tapahtuman alkuvaiheet. Silloin hän ei vielä tiennyt, että viisi ihmistä menehtyi liekkeihin.

Kumpi kannattaa paremmin:

RAPPIOALKOHOLISTIN HOITO VAI HAUTAUS?

Iisalmen 'Suomi-kodiksi' ristitty kaksikerroksinen omakotitalo syttyi tuleen kello kolmen jälkeen yöllä toukokuun viimeisenä päivänä. Hankalissa olosuhteissa työskennellyt palokunta sai tulen sammumaan ja talon alakerran pelastetuksi, mutta sitä ennen olivat liekit ehtineet sammuttaa viisi ihmiselämää. Uhrit olivat kaikki liekkiviinan turmelemia alkoholisteja ja palo lienee syttynyt heidän huolimattomuutensa tähden, mutta sittenkin he olivat kanssaihmisiämme. Heidän hautauskustannuksilla Iisalmen kaupunki olisi järjestänyt pitkäksi ajaksi avohoitolan rappioalkoholisteilleen.

Teksti: REIJO HOLOPAINEN Kuvat: ANTTI KVIST

'Suomi-koti' on tunnettu Iisalmessa jo vuosikausia. Talossa vallitsi ainainen elämä ja vilske. Sen ympärillä liikkui kaikenkirjavaa väkeä eivätkä omistajat, Väinö ja Martti Bovellan, rasittaneet vieraitaan turhilla minne menet, mistä tulet -kysymyksillä. Jokainen vuorokaudenaika oli hyvä vuorokaudenaika, jos oli kysymys juhlimisesta. Talo oli maankuulu 'demokraattisesta' hengestään: jos jollakulla oli pullo 'liekkiä', sen sisältö lämmitti jokaista paikalle osunutta.

Mihinkään virallisiin toimenpiteisiin talon omistajien tai asukkien suhteen ei tiettävästi ole koskaan ryhdytty. Viime talvena 'Suomi-koti' tosin pääsi lehdistönkin palstoille, kun kauppias Toivo Tarvaisen murhaan syyllistynyt henkilö ennen veritekoa piti taloa majapaikkanaan, mutta omistajat itse eivät syyllistyneet rikoksiin, joten poliisi oli voimaton.

Paloyönä majaili 'Suomikodissa' parisenkymmentä henkeä, joista 12 juhli palaneessa talossa ja loput tallin ylisillä. Suonenjokelainen Matti Riekkinen kertoi myöhemmin käyneensä paikalla kello kolmen aikaan yöllä, jolloin yläkerrassa oli lopetettu illanistujaisia, hellassa oli palanut valkea ja joku oli pessyt paitaansa. Palokunta sai hälytyksen klo 03.53.

Tilanne palopaikalla oli sekava. Paloposti ei toiminut, joten vesi jouduttiin ottamaan pihakaivosta. Kukaan ei tiennyt, oliko taloon jäänyt ihmisiä. Vieressä sijaitsevan kerrostalon asukkaat totesivat vaivoin salattu tyytyväisyys äänessään, että "jo tuon oli aika palaakin".

Tyytyväisyys muuttui kauhuksi ja pahoinvointikohtauksiksi, kun ensimmäinen karrelle palanut ruumis kannettiin ulos talosta. Se oli myös ainoa, joka täytyi kantaa paareilla. Muista oli jäljellä vain pieni kasa tuhkaa kankaan sisällä. Kevätyön kuulakkaaseen ilmaan sekoittui palaneen ihmislihan pistävä haju.

Palomiesten tunkeuduttua sisälle taloon pihamaalle alkoi pian kertyä lisää palaneita ihmisjäännöksiä: yksi, kaksi, kolme, neljä, viisi. Hiljaista, kauhunsekaista odotusta, vakavia ilmeitä, ylenantavia ihmisiä. Kirkas muovikelmu paljasti läsnäolijoille armottoman selvästi koko karmeuden: muutamia satoja grammoja kanssaihmistemme tuhkaa. Irvistelevän leikinlaskun aika oli lopullisesti ohi.

Alakerrassa majailleet Tyyne ja Erkki Kelavuori vieraineen onnistuivat pelastautumaan ikkunan kautta. Yläkerran asukit olivat ilmeisesti olleet nukkumassa eivätkä heränneet ajoissa vahvan humalatilansa vuoksi. Eräs uhreista löydettiin ullakon portailta. Yläkerran hellahuoneesta löydettiin kaksi uhria, joista toinen oli nainen. Kaksi palaneista ruumiista löytyi alakerrasta, toinen portaikosta ja toinen eteiskäytävästä. Palossa saivat surmansa entinen ompelija Eila Määttä (38), Väinö Sakari Bovellan (42), työmies Väinö Svensk (64), sekatyömiehet Viljo Aapeli Komu (42) ja Paavo Sakari Otra-aho (40). Suurin osa pelastuneista pakeni kaupungille tai paikalle saapuneiden ihmisten joukkoon. Poliisi pidätti heistä myöhemmin kymmenen kuulusteluja ja uhrien tunnistamista varten.

Erityisen huono onni oli työmies Väinö Svenskillä, jonka poliisit pidättivät paloa edeltäneenä päivänä juopumuksen vuoksi. Kello 20 aikoihin hänet katsottiin selvinneen riittävässä määrin ja hänet päästettiin pois putkasta. Svensk käveli välittömästi 'Suomi-kotiin' juhlimaan vapautumistaan kohtalokkain seurauksin.

Palon arvellaan saaneen alkunsa joko yläkerran hellasta, jonka edestä lattia oli pahimmin palanut, tai Eila Määtän savukkeesta. Komisario Pentti Hämäläinen kertoi ruumiinavauksen jälkeen, että uhrit oli pystytty tunnistamaan. Kaikki olivat hengittäneet ennen palamistaan, koska heidän keuhkoistaan löytyi hiilidioksidia, ja kaikkien todettiin olleen vahvassa humalatilassa.

Poliisipäällikkö Bertil Hahlanterä antoi tulipalon jälkeen lausunnon, jossa hän painotti rappioalkoholistien avohoitolan pikaisen järjestämisen tarpeellisuutta. Sen kustannuksiksi on laskettu noin 400 markkaa kuukaudessa kuntaa kohti. Bovellanien 'avohuoltola' ei sen sijaan tullut maksamaan kunnille mitään ellei surmansa saaneiden mahdollisia hautauskuluja oteta huomioon.

Iisalmen liekkimiesten on nyt löydettävä itselleen uusi olinpaikka. Ainoan lohdullisen puolen asiassa keksi muuan työtön ja nimetön kulkuri, joka palopaikalla tokaisi: "Paloipa hyvään aikaan, kun kesää vasten . . ."

"Mitä me olemme kenenkään elämää arvostelemaan?"

Palossa surmansa saaneen kuuden lapsen isän, Väinö Sakari Otra-ahon, omakotitalo sijaitsee Tervakankaalla, noin viiden kilometrin päässä Iisalmen keskustasta. Tontti peltoineen ja puutarhoineen on raivattu kovalla työllä kivikkoiseen maaperään. Vain kaksi perheen lapsista on palon jälkeen jäänyt äitinsä henkiseksi tueksi, muut on viety toistaiseksi mummolaan.

— Mieheni käytti alkoholia joskus aika runsaasti, vaikka hän yrittikin vähentää sen käyttöä kaikin tavoin, kertoi rouva Otra-aho surun murtamana.

— Kotiin hän tuli vain harvoin juovuspäissään ja silloinkin aivan kuin häpeillen. Koskaan meidän ei tarvinnut häntä pakoon lähteä. Hän oli luonteeltaan pehmeä ja siksi kai niin altis kiusauksille ja kavereiden houkutuksille.

— Silloin paloyönä hänellä oli tilipussi taskussaan ja me lasten kanssa odotimme isää kotiin. Turhaa se odotus kuitenkin oli, vaikka hän lähtiessään vannoikin, että kyllä minä sen Bovellanin kiertää osaan. Taisi joku kaveri olla houkuttelemassa, kun tiesi että rahaakin on.

— Lauantaiaamuna kuulin kahdeksan uutisista, että jokin 'Suomi-koti' on palanut ja sanoin lapsille, että onkohan se tuo. Päivällä kävivät poliisit kysymässä, onko miestäni näkynyt ja epäilivät hänenkin palaneen. En ollut uskoa eivätkä ne poliisitkaan mitään varmaa osanneet sanoa. Illalla sain sitten varmuuden, kun mieheni nimi luettiin uutisissa. Olin aivan sekaisin, mutta antoivat onneksi voimakkaita lääkkeitä, että kestäisin.

— Meillä oli suunnitelmissa talon laajentaminen, kun on noita lapsiakin, mutta tekemättä se nyt jää, kun ei ole enää miestä yrittämässä. Kyllä tämä oli kova ja katkera isku. Ovat nuo ihmisetkin niin kovia. Naapuri sanoi, että jouti se talo palaa ja miehet sen mukana, mutta mitä me olemme kenenkään elämää arvostelemaan. Ei saisi kuulemma kuolinilmoitustakaan lehteen laittaa, kun tuolla tavalla kuoli. En jaksa ymmärtää miksi. Loppuun saakka pidän kiinni siitä, että hän oli kunniallinen mies. Mitään rikosta hän ei koskaan tehnyt ja silloin paloyönäkin hän oli varmasti jo tulossa kotiin, koska hiekkahaudasta löydettiin hänen reppunsa ja pyöränsä. Jostakin syystä oli kuitenkin kääntynyt takaisin. Miksi? Miksi? □

Jääkiekkovalmentaja KUSTAA BUBNIKIN jalkavaimot kertovat

Kun Gustav Bubnik joutui jättämään valmentajantehtävät Suomessa, jäivät leijonat isättömiksi. Samanlainen hämmästynyt ilme jäi niin ikään koko kiekkoilua seuraavan yleisömme kasvoille. Oltiin menetetty mies, joka tunnustetusti oli saanut aikaan hienoja tuloksia. Mitä olisikaan tapahtunut, jos hänellä olisi ollut mahdollisuus jatkaa täällä! Kustaa kun oli suunnitellut kaiken valmiiksi jo aina Kanadan ja Sapporon MM-kisoja myöten. Nyt hän on vuoden kotimaassaan täydentämässä opintojaan, mutta tänä aikana voi toinen valmentaja sotkea pahastikin Kustaan

Maire ja Kustaa onnensa päivinä.

Jonkinlaiseen hämmennyksen tilaan päättyi ansioituneen ja paljon puhutun jääkiekkoilijoiden päävalmentaja "Kustaa" Bubnikin valmentajakausi Suomessa. Sanotaan, että Tsekkoslovakian Jääkiekkoliitto veti Kustaan takaisin kotimaahan. Sanottiin myös, että kysymyksessä on vuoden opiskelukausi kotona. Sen jälkeen pidetty valmentaja voisi jälleen palata Suomeen "omiensa" luo. Näitä omia eivät suinkaan olleet vain jääkiekkoilijat, vaan joukossa ovat myös valmentajan jalkavaimot. Saattaa olla, että juuri naiset olivat yhtenä tekijänä siihen, että Kustaa siirtyi kesken valmennuskauden takaisin kotimaahan. Hänen vaimonsa kun ei oikein pitänyt miehensä valmennusohjelman kaikista kohdista.

aloittaman hyvän linjan.

Vakavillakin asioilla on huvittavat puolensa. Gustav Bubnik tuli valmentajaksi siirtyessään täysin outoon ympäristöön. Hänellä ei ollut täällä ennestään tuttavia ja korkea kielimuuri erotti hänet niin suojateistaan kuin muistakin suomalaisista. Hänen ainoa intohimonsa oli jääkiekko. Siksi onkin melko huvittavaa, että "Kustaan"

kaksi tamperelaista ”jalkavaimoleskeä”, Irja ja Maire, haukkuvat vielä tänäkin päivänä toisiaan ja ovat valmiit väittämään, että Bubnikin lähdön yhtenä syynä olivat juuri he.

Kustaan ensimmäinen ”jalkavaimo”, silloin 25-vuotias Irja, väitti Kustaan tuoneen ilmi, että hänen vaimonsa on erittäin kylmä ja harkitsevainen nainen. Itsestään hän kertoo, että hän harrastaa ammuntaa muuallakin kuin kadulla ja että hän on kiinnostunut kaikesta urheilusta. Hän jopa kiipeilee puissakin. Jo pienenä tyttösenä hän tipahti katolta ja sai selkävian, joka vaivaa vieläkin.

— Kustaa oli ollut Suomessa vain pari päivää, kun eräät tuttavani pyysivät minua tulemaan heidän kanssaan ulos. En minä silloin vielä tarkalleen ollut selvillä Bubnikista, mutta yllätyin melkoisesti kun ulkomaalainen mies ilmestyi meidän pöytäämme. Silloin aloin ymmärtää lopullisesti, kenestä oikein onkaan kysymys, kertoo tämä melkoisesti Kustaata ulkonäöltään muistuttava neitonen.

— En kuitenkaan rakastunut häneen. Hän oli kyllä erinomainen tanssija ja hänen kanssaan oli kiva puhua saksaa. Puhuimme sitä molemmat yhtä haparoiden. Jääkiekossa tarvitaan suunnitelmallisuutta, mutta tanssimisessa Kustaa unohti tämän puolen kokonaan ja otti askeleensa ja taivutukset improvisoiden.

Irja sai heti tuttavuuden alussa luottamustehtävän: hän alkoi autella Bubnikia mm. asunnon hankkimisessa. Kun sellainen viimein löytyi, tarjoutui hän myös suorittamaan siellä suursiivouksen.

— Yksityishenkilönä Gustav Bubnik oli hirvittävän ihastuttava. Me kävimme melko usein tanssimassa. Välillä olimme elokuvissa ja joskus hän vei minut katsomaan matsejakin. Lapsistaan Kustaa puhui usein. Samoin vanhemmistaan ja suvustaan, mutta vaimostaan hän vaikeni mielellään.

Ei liene ihme, että Irjan ystävyys Bubnikin tapaisen miehen kanssa kesti vain syksystä jouluun. Siitäkin huolimatta, että Irja oli hirvittävän kiinnostunut kiekkoilusta, vaikkei ”aina edes kuunnellut mitä Kustaa kiekkoilusta hänelle puhui”.

— Kustaa sanoi minulle usein, että me olemme vain hyviä kavereita ja että on parempi minulle, jos emme kovin usein näyttäydy yhdessä. Siitä kun saattaisi minulle nuorelle tytölle olla harmia. Tämä Tamperehan on melkoinen juorupesä.

Niinpä Kustaa halusi palkita Irjan ”myötämielisyyden” ja osti hänelle muistoksi pienen kultaisen sormuksen, joka on Irjalle sellainen muisto, ettei hänellä ollut sitä edes meidän tavatessamme sormessaan.

— Minä pidän enemmän kivellisistä sormuksista, selitti nyt jo 28-vuotias neitonen.

Kustaan lapset pitivät minusta

Kustaa kävi vakituisesti ruokailemassa eräässä tamperelaisessa ravintolassa. Joskus hänellä oli myös edellä mainittu Irja mukanaan. Täällä iski piru vaaleaan ja jo isoäitinä esiintyvään Maire-rouvaan. Hän oli päättänyt kaapata Kustaan pois nuorelta nousukkaalta. Ja sitkeän yrityksen jälkeen hän onnistuikin. Kerran hän tapasi Kustaan ”sattumalta” pimeällä kadulla ja kun silmäpeliä oli pidetty molemmin puolin jo pitkin syksyä, pyysi Kustaa Maire-rouvan autoonsa. Niin mentiin naisen asunnolle.

— Siellä me Kustaan kanssa tyhjensimme hänen konjakkipullonsa ja meillä oli hyvin ihanaa aina seuraavaan puoleenpäivään saakka. Kustaa on tehokas muussakin kuin jääkiekossa. Me ystävystyimme hetkessä ja tämän jälkeen olimme yhdessä jopa neljäkin yötä viikossa. Hän kuljetteli minua myös otteluissa aina Wieniä ja Tukholmaa myöten. Hän oli erittäin herkkä ja päättäväinen ihminen. Kustaa saattoi puhjeta itkuun minun mielestäni melkein turhan takia. Toisaalta hän saattoi kiroilla ja raivota mielettömästi. Mutta aina hänellä oli jääkiekko päällimmäisenä.

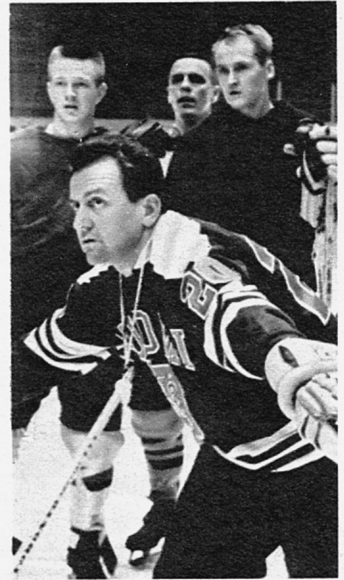
— Kustaan poislähtöön saattoi olla yhtenä syynä se, että hänen vaimonsa mahdollisesti tiesi meidän suhteestamme. Olihan monia selviä tapauksia, jotka sokeakin olisi huomannut.

— Olimme siis seurustelleet hyvinkin tiiviisti, kun jossain vaiheessa Bubnikin vaimo tuli vierailulle. Silloin Kustaa pyysi minua pitämään seuraa Martta-rouvalle erään ottelun ajan, kun tämä oli tietysti hyvin yksinäinen. Mikäs siinä. Siellä me istuimme jäähallin katsomossa vierekkäin ja seurasimme niin peliä kuin ”yhteistä miestämme” kaikessa sovussa. Mielestäni oli hyvin törkeätä, että matsin jälkeen Bubnik ajoi vaimonsa asunnolleen ja palasi sen jälkeen vielä minun luokseni. Joskus yömyöhällä.

— Paljon pahempi tapaus meille sattui kuitenkin Wienissä. Kustaa kutsui minut sinne ja sanoi, ettei hänen vaimonsa tule sinne lainkaan. Eräänä iltana istuimme ensin hotelli Intercontinentalin baarissa ja sen jälkeen poikkesimme Kustaan hotellihuoneessa. Sieltä tulimme alas uusille drinkeille ja katso mitä tapahtuikaan. Koko Kustaan suku aina Martta-rouvaa myöten odotti päävalmentajaamme hotellin aulassa. Tässä vaiheessa ainakin Martta lienee huomannut jotakin olevan Kustaan ja minun välilläni. Tämä ilmenee siitäkin, että kun lähdimme seuraamaan ottelua, niin Bubnikin vaimo kehotti tätä menemään stadionille samalla taksilla minun kanssani. Hän ja suku tulisivat toisella perässä.

— Olen tavannut Kustaan vanhemmat, vaimon ja lapset. Olen tullut kaikkien kanssa erinomaisesti toimeen. Luulen, että Bubnikin lapset tulevat paremmin toimeen minun kuin äitinsä kanssa. Hän kun on kovin laskelmoiva ja asiallinen tyyppi. Kustaa puolestaan kaipaa tällaista naisellista naista.

”Romanssi” Maire-rouvan ja Gustav Bubnikin välillä jatkui aina näihin päiviin saakka.

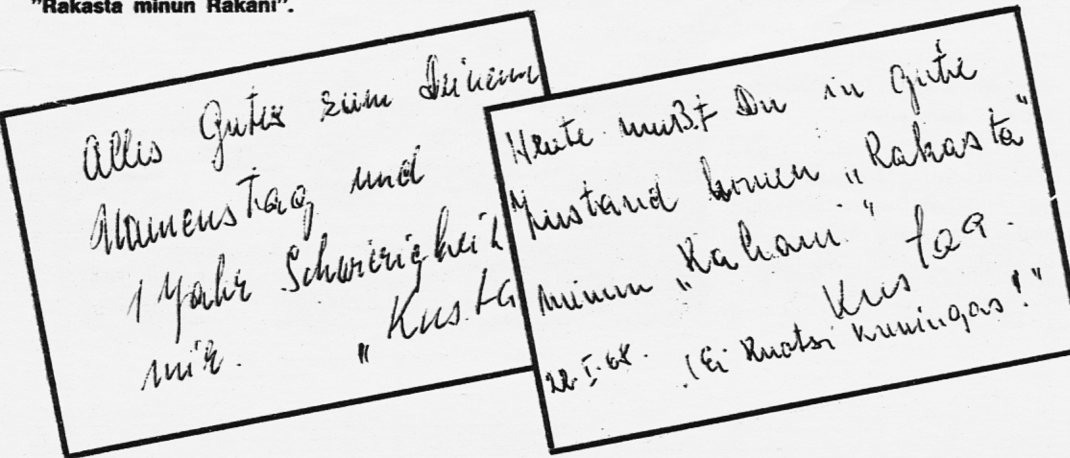
Kustaa keskellä tiimellystä. Valmennusohjelma jäi kesken. Arvellaan ettei vaimo Tšekkoslovakiassa pitänyt miehensä valmennusohjelman kaikista kohdista.

Jalkavaimot toisistaan

Jostakin syystä niin Irja, enempää kuin Mairekaan eivät oikein osaa ylistellä toisiaan. Edellä mainittu nimittelee Maire-rouvaa pökkelöksi isoäidiksi ja ihmettelee, mitä Kustaa hänessä on nähnyt.

KÄÄNNÄ

Rakkauden viestejä. ”Kaikkea hyvää nimipäivänäsi. Onnea, että olet kestänyt vuoden vaikeudet kanssani. Kustaa.” Toisessa lappusessa Kustaa ”Ei Ruotsi kuningas” pyytää pikku ystävättäreltään: ”Rakasta minun Rakani”.

Alles Gute zum Deinem
Namenstag und
1 Jahr Schwierigkeit
mir. „Kusta

Heute mußt Du in Gute
Gustand kommen „Rakasta"
minun „Rakani" Kustaa.
22.I.68. „Ei Ruotsi kuningas!"

BUBNIKIN...

Maire-rouva puolestaan päätti aikoinaan ottaa "Kustaan" pois tuollaiselta harrastelevalta tytönhupakolta.

Kustaa on mennyt ja nyt naisilla on aikaa nuoleskella haavojaan ja selvitellä välejään kaikessa rauhassa.

Jalkavaimot jääkiekosta

Edellä käy jo ilmi niin Irjan kuin Mairenkin "kiinnostus jääkiekkoon". Kun he nyt kuitenkin ovat saaneet seurata kulissien takaista peliä, niin annettakoon heille mahdollisuus pienen tilannearvioinnin suorittamiseen.

Irja-neiti sanoo varauksetta Kustaan olleen hyvä valmentaja. Hän sanoi Kustaan usein todenneen, että maajoukkueemme heikkous on sielullista eli psykologista laatua. Pojissa on ainesta, kun sen vain jollakin keinoin saisi heistä irti. Mutta Irjalla on kovia kysymyksiä esitettäväksi itselleen Bubnikille: "Missä ovat hienot suunnitelmasi? Olivatko ne sinun toteutettaviksesi liiankin hienoja? Miksi kaikki meni piirileikiksi?"

Maire-rouva puolestaan todistaa, että Tukholmassa poikamme olivat isättömiä ja tämän vuoksi pelistä puuttui henki. Kustaa oli tällöin erittäin levoton sopimuksensa kohtalosta. Ja heti pelin päätyttyä hän riensikin äitinsä hoiviin ja jätti leijonat yksikseen.

Ja otetaanpa tähän vielä harvinainen lista parhaista pelaajista. Sen ovat laatineet Gustav Bubnikin suomalaiset "jalkavaimot":

IRJA-NEITI

1. Mölli, taitava, värikäs, itsepäinen.
2. Ylönen, salamannopea hanskaanotto.

Ei nimeä muita. Jääkiekko kun on kuulemma joukkuepeli.

MAIRE-ROUVA

1. Mölli, taituri, myös Kustaan ykkönen.
2. Lindström, rauhallinen.
3. Lalli, miehekäs.
4. Jorma Peltonen, tukipylväs.
5. Lauri Mononen, pojalla on paljon mahdollisuuksia. □

HELSINGIN HERROJEN

JATKOA SIVULTA 5

Koskessa on kuitenkin kasvamassa Kosloffin omia lohia kahdessa altaassa. Hän kertoi, että niitä on kaikkiaan noin 150 kappaletta, mukana toista kiloa painavia vonkaleita.

— Ne eivät kuulu Karvoselle, hän huomautti.

— Minä olen kalastanut aina rehellisesti. Vastustan kuitenkin sitä, että en saa kalastaa lohta tai mitä kalaa hyvänsä mökkini rannasta. Mutta niin kuitenkin on. Herrat saavat rahalla mitä haluavat.

— Olen ollut Karvosen kanssa aina riidoissa. Meillä oli kerran oikeudenkäyntikin eräistä Puulaveden kalastusasioista. Minä hävisin jutun alioikeudessa, mutta asia palautettiin hovioikeudesta takaisin kihlakunnanoikeuteen ja toisella kerralla Karvonen hävisi.

Kosloff kertoi, että varatuomari Karvonen käyttäytyy arvolleen sopimattomasti.

— Ajaessaan meikäläisten ohi autollaan, Karvonen huutaa ikkunasta: S a l a k a l a s t a j a . . . Minulla on tästä todisteita. Kyllä käräjillä tavataan . . .

Paikkakuntalaisten katkeruutta kuvastaa myös rouva Eira Kosloffin toteamus:

— Onhan kansanvaltaisessa maassa kauhean väärin, että rikkaat herrat onkivat täällä kaukana kotiseudultaan ja köyhät paikkakuntalaiset saavat katsoa päältä. Ostaisivat torilta kalansa . . .

Karvonen: Toivottavasti haastaa"

Varatuomari Karvonen kiisti ehdottomasti, että hän olisi huudellut autonsa ikkunasta paikkakuntalaisten ohi ajaessaan: Salakalastaja . . .

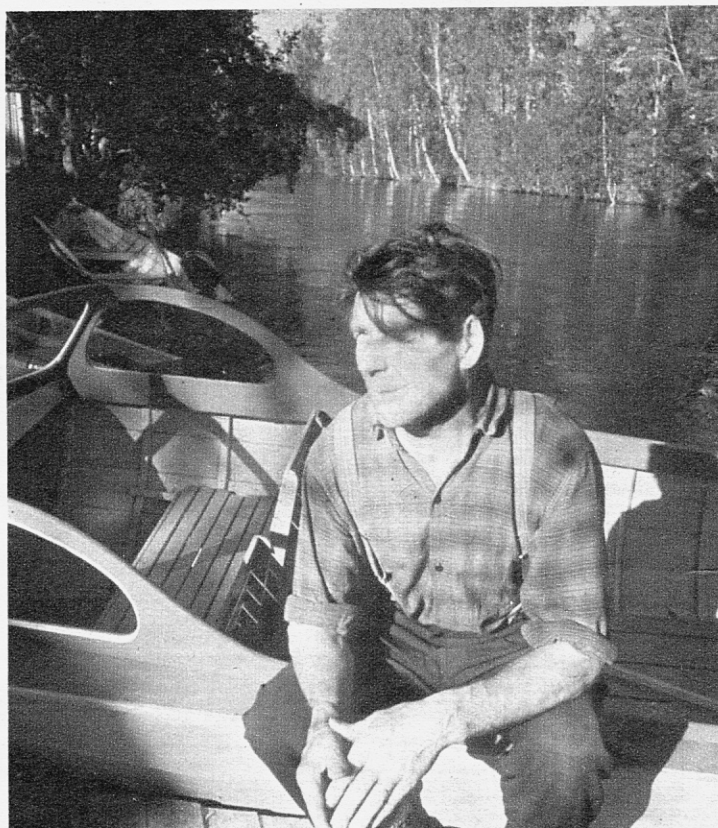
— Minä olen sentään herrasmies, hän sanoi.

— On todella toivottavaa, että Kosloff haastaa minut salakalastaja-nimityksen vuoksi oikeuteen. Minulla on todisteita asiassa. Saataisiin tämä juttu selväksi. Salakalastajat kiinni. □

▲ — Harmittaa aika tavalla kun toissasyksynä pääsi altaistani karkuun 60 kappaletta lohia, miettii Läsäkosken yläjuoksulla asuva autoilija Arvi Lappi. — Ne lohet menivät herrojen ongittaviksi.

▼ — Minä olisin valmis maksamaan vaikka satasen vuodessa siitä ilosta, että saisin kalastaa o m a s s a rannassani lohia, sanoo salakalastajaksi haukuttu autoilija Paul Kosloff.

HOROSKOOPPI

OINAS (21. 3.—20. 4.) Olette jonkin verran kyllästynyt kotoiseen Suomeen. Haluatte muille maille vierahille. Nyt jos koskaan teillä on loistavat mahdollisuudet toteuttaa salainen haaveenne. Rahaa tulee kuin roskaa. Parhaita päiviä maanantait, onnenluku 8.

HÄRKÄ (21. 4.—20. 5.) Nautitte työnteosta ja uppoudutte siihen hieman liikaakin. Teitä odottaa iloinen yllätys. Salaperäinen henkilö soittelee teille työpaikallenne. Elätte elämänne kiihkeintä kautta. Parhaita päiviä keskiviikot, onnenluku 9.

KAKSOSET (21. 5.—20. 6.) Kesälomasuunnitelmanne järjestyvät parhaalla mahdollisella tavalla ja olette iloinen kuin viiden pennin hevonen. Rakkauselämänne on suorastaan ihanteellista. Harvoin olette tuntenut itsenne näin autuaaksi kuin nyt. Parhaita päiviä sunnuntait, onnenluku 3.

RAPU (21. 6.—20. 7.) Teillä on mielestänne liikaa työtä. Mutta työtä teidän on joka tapauksessa tehtävä kuten kaikkien muidenkin. Rakastettunne terveys huolestuttaa teitä kovasti. Myös toisen läheisen sukulaisen kohtalo askarruttaa. Parhaita päiviä perjantait, onnenluku 6.

LEIJONA (21. 7.—20. 8.) Teillä on huolia, jotka ovat niin henkilökohtaisia, että edes rakastettunne hellä myötätunto ei teitä auta. Viihdytte ulkoilmassa ja vedessä paremmin kuin koskaan. Siitä huolimatta ruokahalunne on huono. Parhaita päiviä tiistait, onnenluku 1.

NEITSYT (21. 8.—20. 9.) Teillä on vaikea masennuksen kausi, josta teidän on vaikea selvitä omin neuvoin. Rakastettunne saa teidät muutaman kerran unohtamaan ikävät asiat. Joudutte yllättäen pitkälle matkalle. Parhaita päiviä sunnuntait, onnenluku 7.

VAAKA (21. 9.—20. 10.) Haaveilette kaikennäköistä ja osa haaveistanne ihme kyllä toteutuukin kuukauden loppupuolella. Jos teillä on nyt kesäloma, tapaatte henkilön, josta aiheutuu teille ikävyyksiä. Raha-asiat korjaantuvat paremmiksi. Parhaita päiviä torstait, onnenluku 4.

SKORPIONI (21. 10.—20. 11.) Ette viihdy yksin. Hakeudutte vieraiden ihmisten seuraan, jos tuttuja ei ole lähellä. Teette syvän vaikutuksen huomattavassa asemassa olevaan ihmiseen. Rakkauselämänne on intohimoista. Parhaita päiviä lauantait, onnenluku 6.

JOUSIMIES (21. 11.—20. 12.) Teistä tuntuu, että teille on tehty vääryyttä. Kiukuttelette kuin pieni lapsi vähäpätöisistäkin asioista. Ihmiset eivät tästä syystä viihdy lähellänne. Etsitte uusia ystäviä ja löydättekin pari. Parhaita päiviä keskiviikot, onnenluku 2.

KAURIS (21. 12.—20. 1.) Tässä kuussa teille tapahtuu suuri elämänmuutos. Ette voi ottaa edes rakastettunne mielipidettä huomioon elämänne tässä vaiheessa. Taloudellisesti tulette aika huonosti toimeen. Päänsärkyä. Parhaita päiviä tiistait, onnenluku 2.

VESIMIES (21. 1.—20. 2.) Jos vietätte tässä kuussa kesälomanne, se onnistuu yli odotusten. Tapaatte paljon mielenkiintoisia ihmisiä, joista parin kanssa solmitte pitempiaikaisen ystävyyden siteen. Hyvä terveys. Parhaita päiviä torstait, onnenluku 5.

KALAT (21. 2.—20. 3.) Tapaatte "kohtalonne" aurinkoisena päivänä keskellä katua tai maantietä. Jos ette ole naimisissa, alatte seurustella vakavassa tarkoituksessa mainitun henkilön kanssa. Naineet rakastavat vain toisiaan. Parhaita päiviä lauantait, onnenluku 10.

postia

Ymmärtäkää meitä mielisairaitakin

Hymylehti puhuu asiat halki. Jatkaisin vielä peräpohjalaiseen tapaan, että poikki ja pinoon. Toivon, että tämäkin purkaukseni saa tilaa sen palstoilla.

En ole saanut akateemisia oppiarvoja, mutta luettua on tullut muutakin kuin allakkaa. Tahtovat vain voimat loppua ja silloin tulee kiire sinne, missä voi levätä ja unohtaa ihmisten ylenkatseen ja työn. En ole yksin, meitä on monta. Kuka meitä ymmärtää? Olemme usein yksinäisiä, yliherkkiä sieluja, jotka palvovat kukkia ja luontoa, pitävät ihmisistä, mutta pelkäävät joka hetki tekevänsä väärin.

Ajattelevatko kanssaihmisemme ja ystävämme kuinka väärin he tekevät juoruillessaan meidän sairauksistamme. He ovat terveitä eikä heidän kätensä silti ojennu apua antamaan, eikä heidän mielensä taivu ymmärtämään.

Elämme vuotta 1969 ja vielä moni "sivistynytkin" osoittaa sormellaan mielisairaita. Onko heidän sivistyksensä todella vain silmän lumetta.

Meille hymyillään. Niin minäkin olen hymyillyt tempuilleni. Olen jopa nimittänyt itseni "hulluuden huipuksi".

Kun paljon kärsii, niin oppii ymmärtämään sellaisia asioita, joiden ymmärtämiseen toisilla ei muka ole aikaa. Kuitenkin jokaisella ihmisellä on aikaa 24 tuntia vuorokaudessa.

Mihin kiiruhdat ihminen? Katso ympärillesi, katso värejä, ilmeitä, lapsia, nuoria, aikuisia, vanhuksia. Unohdatko elämän tarkoituksen? Onko usko tulevaisuuteen kuollut? Toivottavasti ei.

En halua elämältä mitään — elämä riittää minulle.

Taiteilija
Anna-Liisa Väyrynen,
OKMS,
Oulu

Lääkäreiden tuloista

Työntekijän palkkaan vaikuttavat työn laatu ja määrä sekä vastuu ja koulutuskustannukset. Mutta tekevätkö lääkärit kymmenkertaisesti sen työmäärän minkä tavalliset ihmiset? Onko lääkärin työ kymmenkertaisesti arvokkaampaa kuin tavallisen ihmisen työ? Kuitenkin lääkäreillä on vähintäin kymmenkertaiset tulot verrattuna tavallisten työntekijäin tuloihin. Konttoritöihin joutunut fil.maisteri tai valtiotieteiden maisteri saa tyytyä viidesosaan siitä, mitä vähän kauemmin opiskellut lääkäri saa.

Miksi ei lääkärille makseta palkkioita kuten remonttimiehelle. Siis palkka vain siinä tapauksessa, että "remontti" onnistuu. Tekemänsä erehdykset hän joutuisi korvaamaan.

Eräs kunnanlääkäri sanoi aikoinaan minulle, hermoromahduksen partaalla olleelle opiskelijalle, että näytin ihmiseltä, joka ei usko mitä sanotaan. Edelleen hän mainitsi nähneensä kaltaisiani ennenkin, mutta kun ne olivat saaneet sähköshokkia, niin jumalauta, kun ne oli ruvenneet tottelemaan.

Hän oli väärässä. Eivät kaikki tottele sähköshokkia. Ne kyllä, jotka pelkäävät sitä kuin kuolemaa. Toiset haluavat sitä. Ehkä he nauttivat siitä. Jos sähköshokki ei satu olemaan muotia, niin hermosairas potilas nujerretaan pillereillä, pistoksilla, ulkonaliikkumiskiellolla. Hänet voidaan pistää poseen tai tappeluhoitoon pahimmalle suljetulle osastolle.

Edellä mainituilla konsteilla lääkärit saivat Törnävän sairaalan työpotilaiden lakon loppumaan parissa päivässä kolme vuotta takaperin. Syynä lakkoon oli kuukausipalkan alentaminen viidestä neljään markkaan.

On valitettavaa, että lääkärit psykiatreja myöten käpertyvät omaan itseensä. He eivät halua keskustella eivätkä tietenkään pidä siitä, että heistä keskustellaan. Vika taitaa olla yleisössä: Lääkäreitä pidetään kaiken tietävänä, koskemattomana kuppikuntana.

Kuuden sähköshokin mies,
Mieto

Kuka on ateisti?

Kuka on ateisti? Ehkä minä, kun käyn kirkossa vain häissä, rippijuhlissa ja hautajaisissa. Silloinkin istun koko ajan pää pystyssä eivätkä käteni ole ristissä edes rukouksen aikana.

Uskallan väittää, ettei ihminen tarvitse kirkkoa ollakseen uskovainen. Ei hän tarvitse raamattuakaan. Minä menetin luottamukseni kirkkoon sinä hetkenä, kun eräs seurakunnan nuorisotyöntekijä kielsi minulta ehtoollisen sillä perusteella, että minulla oli pitkät housut. Sain sellaisen käsityksen, että hänen jumalansa katsoo ulkoasuun lampaita valitessaan.

Uskon, että Jumala kuulee minua paremmin luonnon keskellä kuin ihmisten rakentamissa vakavissa rakennuksissa. Minun Jumalani katsoo ihmisen sydämeen eikä tuijota ulkokuoreen.

Pirjo Rämä,
Valkeakoski

Lakatkaa pilkkaamasta Jumalaa!

Arvoisa Hymylehden toimitus. Jos te olisitte ystävällisiä ja lakkaisitte pilkkaamasta Jumalaa. Te ette voi nousta Jumalaa vastaan. Jumalan voima on suurempi kuin teidän. Siksi tunnen Herran tahdoksi kirjoittaa teille: Tehkää parannus. Jeesus kuoli Golgatalla teidänkin edestänne. Siksi tahdon teitä pilkkaajiakin parannuksen tekoon kehottaa. Jeesus tuleekin jo pian. Ilmestyskirjassa kerrotaan, että vanha käärme heitettiin maan päälle ja käärmeellä on kova kiire, koska se tietää, että Jeesus pian tulee. Käärmeellä on vain vähän aikaa. Siksi se vihaa uskovaisia enemmän kuin koskaan ennen. Käärme on vihollisen henki, siis pimeyden ruhtinas ja se käyttää sellaisia ihmisiä, jotka eivät ota pelastusta vastaan Jeesuksessa.

Antakaa te nyt, ketä vain lienettekin siellä toimistossa, pelastaa itsenne perkeleen vallasta. Jeesus rakastaa teitä ja tahtoo ja kutsuu. Avatkaa sydämenne salvat vaan Kunnian Kuninkaan käydä sisälle.

Minäkin olin ennen tuollainen pakana. Nyt olen ollut 20 vuotta uskossa.

Toivoisin teidän pelastuvan ja kehotan menemään kokoukseen sinne Tampereelle, missä saarnataan uskossa. Tai olisitte voinut siellä Maranatassa antaa pelastaa itsenne. Usko syntyy kuulemisesta. Ei siellä mitään rahaa kerätä. Sehän on täysin oikeudenmukaista, kun on Suomessa vielä uskonnonvapaus. Siellä vain kerätään vapaaehtoinen uhri Herran työn hyväksi. Se on niin suloista kun saa Jeesukselle antaa — uhriakin tarkoitan — herätyksen eteenpäin viemiseksi.

Sielujen voittaminen on uskon päämäärä ja sitten kun tulee viimeinenkin pakana uskoon, tulee rakas Jeesus noutamaan omansa häihin ja sitten alkaa iankaikkinen elämä Jeesuksen kanssa eikä täällä ajassa ole parhaimmallakaan rikkaalla niin ihanaa kun siellä Jeesuksen kanssa sitten.

Rukoilen teidän puolestanne, että tulisitte uskoon eikä sitten enää tarvitsisi rienata Jumalaa.

Tämän te voitte jos tahdotte julkaista Hymylehdessä, mutta muistakaa, ettette vääristele yhtään näitä sanoja, mitä tähän olen pyhän hengen johdossa kirjoittanut. Muistakaa se, että Jeesus tulee pian. Nämä sanat ovat vakaat ja todet.

Minä en maksa tästä Hymylehdelle mitään, mutta jos te haluatte tämän lehteen niin voitte sen tehdä ilman rahaa.

T. Nummelin,
Turku

Parahin T. Nummelin. Emme koskaan ole pilkanneet Jumalaa. Ja jos joukossamme sattuisi pahoja pakanoita olemaan, on se toki heidän oma asiansa. Uskovaiset uskokoot kaikin mokomin, mutta vääryys uskonnon varjolla tuskin lienee Jumalan mieleen. Emme usko, että Jumala tarvitsee suuria uhrilahjoja herätystyöhönsä. Kiitos esirukouksistanne.

Asiasta toiseen mennäkseni, postia-osaston kirjoituksista ei tarvitse maksaa eikä niistä myöskään kirjoittajalle makseta.

Hannu Rahkonen

"Helluntailaiset erottivat meidät"

Ihmettelen syvästi mitä pahaa joku voi nähdä siinä, että Osmo Kulpakon lapset ottivat kovia kokeneen ja usein pahoinpidellyn äitinsä luokseen turvaan lyönneiltä ja raivonpurkauksilta. Viittaan Aaro Suopangin kirjoitukseen, joka on julkaistu Hymylehden numerossa 5/1969.

Sekä Osmo Kulpakko että tarinan kirjoittaja Aaro Suopanki näyttävät pitävän nimenomaan helluntailaisuutta syynä rouva Kulpakon muuttoon. Ovatko siis kaikki muut paitsi helluntailaiset niin kylmiä ja välinpitämättömiä, että heille on yhdentekevää millaisen kohtelun heidän äitinsä saa? Jos niin on, toivoisin lapsistani korkeimman asteen helluntailaisia.

Olen tosin joutunut näkemään tapauksen, että omaiset kohtelivat henkisesti vajaata sisartaan kylmemmin ja töykeämmin kuin pahaista rakkia. Mutta nämä ihmiset eivät olleet helluntailaisia.

Jos mies ajaa vaimonsa ja lapsensa vähän väliä vihapäissään pois kotoa, niin onko silloin väärin etsiä rauhallisempi asuinpaikka ja olla erossa? Vai onko joku tosiaan sitä mieltä,

että uskovaista saa lyödä, kiusata ja nimitellä kauheilla nimillä kuinka paljon tahansa? Eikö uskovaisella olekaan oikeusturvaa?

Mitä arvelevat lukijat sellaisesta isän rakkaudesta, jota Osmo Kulpakko osoittaa kutsuessaan lapsiaan "helluntailaiskoplaksi" ja esittäessään osittain perättömiä syytöksiä pojastaan.

Koskahan me opimme pysymään totuudessa ja kunnioittamaan toistemme mielipiteitä ja vakaumusta?

Oletteko koskaan nähneet lehdissä esimerkiksi seuraavanlaisia otsikoita: "Ateisti autokolarissa" tai "Vapaa-ajattelija varkaana" tai "Jumalattomat juopottelivat"? Jos uskovainen tekee pienenkin erehdyksen, ollaan heti tuomitsemassa koko aatesuunta. Miksi?

Helvi Tuomisto,
Degerfors,
Ruotsi

Pojan puheenvuoro

HYMYLEHDEN numerossa 5/69 oli isäni Osmo Kulpakon antama haastattelu otsikolla "Helluntailaiset erottivat meidät". Sen johdosta haluaisin julkituoda muutamia seikkoja, jotka kaipaavat tarkempaa selitystä.

Ensinnäkin ihmettelen, miksi isäni asioita kertoessaan on pannut suurimman syyn helluntailaisten tilille. Kun hänet asetettiin holhouksen alaiseksi, ei siinä varmasti ollut mitään tekemistä muilla kuin ns. luterilaisen seurakunnan jäsenillä. Kemijärven tuomiokunnan arkistosta varmaan löytyy paperit, joista käy selville, että hänen todistettiin viettävän tuhlailevaa ja juopottelevaa elämää, minkä vuoksi oikeus tuomitsi hänet holhouksen alle. Ei siis niinkään tyhjänpäiväisistä syistä, niin kuin hän itse kirjoituksessa väittää. En muista aivan tarkkaa aikaa, mutta ainakin kolme vuotta holhousta kesti hänen väittämänsä vuoden sijasta.

Kun nyt tuilaan siihen taloudelliseen ahdinkoon, minkä isäni sanoi helluntailaisten aiheuttamaksi, niin syyt siihen ovat muualla. Veisi liian paljon tilaa ryhtyä erittelemään kaikkia syitä, mutta suurimmat ovat jo alussa mainitsemani holhoustuomion perusteet. Ne, juopottelu ja tuhlaus, eivät jääneet holhouksen mukana pois, vaan tuntuvat jatkuvan vieläkin.

Muistan selvästi tuon kesän vuonna 1965, jolloin tapahtui se isäni kertoma "Helluntailaisten maihinnousu". Kysyisin vain: Kuka oli ensimmäisiä telttapaaluja lyömässä maahan? Vastauksen tietää parhaiten hän, jonka — sanoisiko "pyhälle" — maalle teltta pystytettiin.

Teltassa ei pidetty "karnevaaleja" vaan aivan laillisia hengellisiä kokouksia. Suurimmat karnevaalit on isäni itse pitänyt omien "kristiveljiensä" kanssa ja hänen "saarnojensa" aihe oli: "Vaimolle ja lapsille selkään ja helluntailaiset helvettiin!"

Tämä voi tuntua kovalta tekstiltä, mutta tiedän mitä kirjoitan ja moni muukin sen tietää.

Omasta puolestani en kajoa siihen, miksi äiti muutti pois isän luota, äiti kertokoon, jos itse haluaa.

Traktorikaupassa hän sanoi kärsineensä 4 000 markan vahingon. Todellinen summa on noin 1 300 mk hevonen mukaan luettuna. On kyllä totta, että tämä summa jäi hänen kärsittäväkseen, mutta koska ei ollut työtä, niin en voinut maksuja hoitaa. Isäni kyllä itsekin nämä asiat tietää, kuten myös Pohjolan Auto Oy Kemijärvellä.

Mitä tulee rahan vippauksiin häneltä, niin voin sanoa, että sillä rahalla mitä hän on antanut, ei saisi edes matkalippua Kemijärvelle ja takaisin linja-autossa (matkaa on Vuostimosta Kemijärven kauppalaan 35 km). 190 mk on isäni maksanut vekselistä, jonka hän minulle takasi, ja sen tu en hänelle maksamaan. Toisten ihmisten kanssa sopimani asiat tulen varmasti hoitamaan. Ne eivät jää isäni huolehdittaviksi.

Tulkoon tunnustetuksi, että en ole enkeli koskaan ollut enkä voi sellaiseksi tullakaan. Olen pahoillani siitä, että uskoon tuloni jälkeen kaikki minun erehdykseni pannaan helluntaiherätyksen syyksi. Älkää Jumalaa ihmisten erehdyksistä soimatko.

En tahdo katkeruuttani syyttää isääni, säälin häntä ja toivoisin asioiden olevan monessa suhteessa toisin meidän välillämme. Tarkoitukseni on ollut vain oikaista muutamia asioita, jotka hänen mielikuvituksensa on siivittänyt. Mitä tulee siihen, että uskon varjolla tehdään paljon vääryyttä, niin se on valitettavasti totta, mutta se ei ole Jumalan syy. Uskovainen on vain ihminen, jolta maailma odottaa ja vaatii paljon, mutta joka voi joskus vain vähän antaa.

Isäni, olen pahoillani kaikesta mitä on sanottu puolin ja toisin, mutta sittenkin muistuttaisin mieleesi sanat: "Joka toiselle kuoppaa kaivaa, hän itse siihen lankeaa."

Tuomo Kulpakko,
Degerfors,
Ruotsi

Vielä kerran profetiaa

Toimittaja Ennala, jouduin näkemään Teidän Hymylehtenne epäoikeudenmukaisen väärennyksen Raamattuun ja yleensä hengellisiin asioihin nähden.

Tapoihini ei kuulu sekaantua minulle kuulumattomiin asioihin. Tahdon ainoastaan hoitaa omat asiani kunnolla enkä käy parjaamaan lähimmäisiäni, kuten Te katsotte itsellänne olevan oikeuden sellaiseen. Tämän johtopäätöksen olen tehnyt nähdessäni silloin tällöin pornolehteänne seksivillityksineen. Jumalan valtakunnan asiat te näette paljon pahempina kuin nuo alastomia naisia ym. irstautta esittävät lehtikuvanne.

Mitä te sanoisitte, toimittaja Ennala, jos meitä Suomesta löytyisikin niin paljon rehellisiä ihmisiä, jotka ottaisimme asiaksemme kaataa teidät hommistanne?! Sillä te jos kukaan olette rikollinen, kun hankitte elatuksenne tällaisilla kirjoituksillanne.

Meitä, teidän vastustajianne, on jo niin paljon, että voitte täydellä syyllä jo lopettaa toimintanne. Ei T. Kuittisen tarvitse yksin taistella, koska Suomesta löytyy tuhansia profeettoja. Kunnia Jumalalle siitä!

Suomessa on uskonnon-vapaus-laki, joten ette voi rienata näitä asioita enää kauan, kunnes joudutte vastaamaan teoistanne.

Me olemme tehneet parannuksen omista synneistämme ja siksi me varoitamme toisia, synnin orjia, Jumalan Sanan mukaan.

Te ette tunne edes Raamatun totuuksia. Onkin siten mitä suurin erehdys, kuvitellessanne saavanne ihmiset puolellenne happamilla ja ala-arvoisilla sepustuksillanne. Monet julki jumalattomatkin paheksuvat teidän irvokkaita, valheellisia ja epäraamatullisia kirjoituksianne, saati sitten uskovaiset, jotka tuntevat Raamattua.

Olen kuullut, että te toimittaja Ennala olette joutunut edesvastuuseen rötöksistänne. Se on Jumalan Sanan mukainen seuraus. Jeesus sanoi, että mitä ihminen kylvää, sitä hän saa myös niittää. Te olette kylvänyt väärää siementä, kun se nyt oraalle noustuaan Jumalan säätämänä aikana antaa kylväjälleen juuri kaltaistaan satoa. Te itse olette syyllinen ja rikollinen puuhissanne. Jos olisitte vähänkään rehellinen itsellenne, niin ette enää vastustaisi totuutta, vaan toteaisitte, että ei kannata kirousta kylvää, koska saa siitä kirousta niittää. Jeesus on käskenyt siunata eikä kirota ketään, niin että voisi siunauksen periä.

Ei T. Kuittinen ole presidentti Urho Kekkosta tuominnut helvettiin, vaan Jumalan Pyhä Henki on puhunut Suomen kansalle yleensä, presidentinkin huomioon ottaen. Tuo presidentti Kekkosen helvettiin joutumisajatus on teidän omaa vääristelyänne profeetan kukistamiseksi. Niitä profetioita on kyllä tallella monilla uskovaisilla. Tämäkään törkeä valheenne ei tule siis menestymään enää kauaa.

Lopettakaa tuo helvetillinen jaarittelunne, joka on naurettavaa ja saattaa teidät itsenne häpeään! Ei kukaan normaali ihminen antaudu teidän harrastamanne kaltaiseen häpeälliseen oman voiton pyytämiseen. Koska jokaisen ihmisen loppu on Jumalan kädessä, vaikka kuinka teidänkin ruumiinne ehkä joskus krematoriossa poltettaisiin, niin te joudutte vastaamaan profeetta Kuittisen rienaamisestanne totisen pyhän Jumalan tuomioistuimen edessä.

Eräs toinen profeetta
Suomesta

Timo Kuittinen antaa taasen kovaa pauhua. Ihmetyttää vain, miksi hän tällä kertaa tekeytyy muka vallan toiseksi profeetaksi, joka sivulta käsin puolustaa Timo Kuittis -rukkaa. Ei mokoma kierous oikein sovi profeetalle. Eikähän tässä enää muuta kuin se, että kyllä Timo Kuittinen eräässä minullakin tallella olevassa monisteessaan sanoo jumalanpilkkaa tässä maassa harjoitettavan valtionpäämiehen johdolla, jonka seurauksena sitten päällemme sataa tulta ja tulikiveä. Mutta tekisimmekö jo aselevon, profeetta Kuittinen? Te veivaatte edelleen Asutushallituksessa monistuskonettanne ja minä jatkan tätä rikollista kirjoittelua kunnes antavat lopputilin. Hyvää ja tasapainoista kesää Teille.

Veikko Ennala

Kaksi toivomusta

Minulla olisi kaksi toivomusta. Voisitteko täyttää ne?

Mikä on Assar Allan Heinosen osoite? Hänestä oli juttu Hymylehden numerossa 8/1968 otsikolla "Olemme onnellinen pari".

Haluaisin myös nähdä Hymylehden sivuilla miesten alastonkuvia, joissa olisi sukuelimet reilusti näkyvissä. Niitä

KÄÄNNÄ

postia

ei saisi peittää. Siis kunnon alastomia miehiä edestä kuvattuna.

"Hymylehden ostaja", Turku

Arvoisa nimimerkki "Hymylehden ostaja". Hymylehti ei ole "homolehti" eikä Hymylehden toimitus ole osoitetoimisto. Pyrimme toki ymmärtämään kaikkia lukijoitamme ja tekemään mahdollisimman monipuolista lehteä. Mutta emme voi tehdä lehteä jollekin sukupuoliselle vähemmistöryhmälle.

Valitettavasti emme näin ollen voi täyttää kumpaakaan toivomuksistanne.

Toimitus

Hometta

Haistakaa home, koko Hymylehden roistoporukka. Pornotehtailijoita olette itse. Lehtenne numero kuusi oli niin täynnä pornoa kuin olla voi, alastomia miehenroikaleita ja naisia rivoissa asennoissa. Hyi olkoon! Ja taas pilasitte yhden kaupunginvaltuutetun maineen. Hävetkää!

Siveä nainen, Karttula

Hyvänen aika. Kuinka voisimmekaan olla kaikille mieliksi, niin kovasti kuin sitä yritämmekin. Naiset pyytävät miesten kuvia, miehet naisten kuvia, naiset naisten kuvia ja miehet miesten kuvia.

Mitä rivoa näitte kuvissa, jotka julkaistiin jutussa "Ei ole syytä naisia sorsia ALASTOMUUSASIASSAKAAN"? Jonkinlaista pornoa oli jutussa "Kaupunginvaltuutettu pornopartnerina". Mutta sitä "pornoa" emme toki itse "tehtailleet", vaan muuan kaupunginvaltuutettu itse petollisin keinoin. Olisiko hän saanut Teidän mielestänne jatkaa toimintaansa kenenkään puuttumatta asiaan? Itse hän maineensa on pilannut.

Rohkenen lainata päätoimittaja Jorma K. Virtasen vastausta television Laajakulmassa esitettyyn kysymykseen, kuinka julkisuuden henkilöt voisivat etukäteen suojautua kielteiseltäkin julkisuudelta. Vastaus kuului näin: "Jättämällä kielteistä julkisuutta aiheuttavat teot tekemättä." Siinä on asian ydin.

Hannu Rahkonen

Kiitoksia

Kiitos Hymylehdelle artikkelista "Tunnetko itsesi suomalainen mies?" Voin itse vastata myöntävästi lähes kaikkiin siinä esitettyihin kysymyksiin ja kertomus olisi voinut olla juuri meidän perheestämme. Mutta en silti ole voinut erota. Mitä tekisin lasteni kanssa? En jaksaisi heitä yksin elättää. Lasteni vuoksi kärsin.

"Virtasen akka", Lapin perukoilta

* * *

Kiitos päätoimittaja Urpo Lahtiselle ja toimittaja Veikko Ennalalle mielenkiintoisista matkakuvauksista.

L. Niemi, Konginkangas

Avoin vastaus Leo M. Niemiselle

Ammattiautoilijain Keski-Suomen Lääninyhdistyksen entinen toiminnanjohtaja Leo M. Nieminen, olette retkahtanut kyselemään. Lähes kolmen vuoden miettimisen jälkeen. Pitkä on ollut "tuumatunti".

Minulle on sanottu, ettei herra Niemisen kyselyihin kannata vastata. Se lieneekin totta, jos ottaa asian kannattavuuskysymyksenä. Tai asiakysymyksenäkin. Mutta voinhan vastata huvinkin vuoksi. Olettehan myös mm. entinen Hupi-Klubin toiminnanjohtaja. Entinen monesta virasta ja toimesta. Hupaisistakin.

Ihmettelen kuitenkin kovasti, miksi Sirola-opisto ärsyttää Teitä, herra Nieminen? Puhuvathan eräät suurella ylpeydellä tuosta yliopistostaan. Ja pitävät ansiona, että ovat sen koulun käyneet. Eikä kai politiikka ryvetä, ellei omaa erityisiä ryvettymistaipumuksia. Mutta silloin voi ryvettää ja tahria itsensä muuallakin.

Ernesti Hentunen, johon läheisesti liittyviä piirteitä uskon havainneeni Teissä, herra Nieminen, piti suurena kunnianaan luetella kaikki ne yliopistot ja korkeakoulut, joiden kanssa hän oli vähänkin "sukuloinut". Näyttää siltä, että loukkaantuisitte ilmeisen silmittömästi, jos joku huomaisi veistää, että olette tutkinut Vanhaa Testamenttia Helsingin yliopiston teologisessa tiedekunnassa. Varmaankin kolmen vuoden kuluttua huomaisitte, että sehän ei olekaan totta.

Viittaamassanne ammattiautoilijain kokouksessa Tikkurilassa 21. 10. 1966 käytin kaksi puheenvuoroa. Mitä niissä sanoin, on edelleenkin totta. Sirola-opistossa ei ole tiettävästi kuljetustaloutta opetusohjelmassa.

Avoimessa kysymyksessänne Hymylehden numerossa 5/1969 annoitte ymmärtää, että Teidät olisi erotettu Ammattiautoilijain Keski-Suomen Lääninyhdistyksen toiminnanjohtajan tehtävistä joidenkin Sirolaopistosyiden vuoksi. Teillä on ilmeisesti huono asia- ja numeromuisti. Teidät erotettiin mainitusta toimesta 14.2.1966. Erottamisen syynä oli työnantajajärjestönne johtokunnan päätöksistä piittaamattomuutenne. Mikään ylisivistyneisyys ei erottamistanne aiheuttanut.

Kokous Tikkurilassa, johon viittaatte, pidettiin 21.10.1966. Siis yli kahdeksan kuukautta myöhemmin. Siellä ei voitu erottamiseenne vaikuttaa. Eikä tarvinnut erottamisenne syitä pohtia. Olitte jo silloin Ammattiautoilijain Unionin pääsihteeri, jonka tittelin eteen on myös tullut liite "entinen".

Kun puhutte valehtelemisesta, niin siitäkin muutama sana.

Ilmoititte tuossa Tikkurilan kokouksessa Ammattiautoilijain Unioninne jäsenmääräksi 4 000 jäsentä. Olin asiasta "hiukan" eri mieltä. Tampereen raastuvanoikeudessa olette itse kertonut, että Ammattiautoilijain Unionin jäsenmäärä oli vuonna 1966 vain 110 jäsentä, vuoden 1967 päättyessä 453 jäsentä ja 16.6.1968 vain 248 jäsenmaksunsa maksanutta jäsentä!

Kun puhutte ammattiautoilijoiden harhauttamisesta ja etsitte valehtelijaa, niin tahtoisitteko katsoa peiliin, herra Leo M. Nieminen. Peili tuskin valehtelee.

Aiheetta enempään.

Helsingissä, 13. 5. 1969
Taisto Honkanen,
Suomen Kuorma-autoliitto r.y.

Sukupuolivalistusta rippikouluihin

Luin hiljattain lehdestänne kirjoituksen "Pimeän sokeuden lapsi". Siinä kerrottiin nuoresta avioparista, joka sai ei-toivotun lapsen, koska lääkäri ei suostunut kirjoittamaan rouvalle ehkäisypillerireseptiä.

Lääkärin menettelyä tuskin voi puoltaa, mutta on toisaalta vaikea ymmärtää, etteivät naimisissa olevat ihmiset tiedä mitään muista ehkäisykeinoista. Niitähän on paljon. Olin jo ollut siinä käsityksessä, että sukupuolivalistusta on annettu niin paljon, että alakansakoululainenkin osaa luetella suoralta kädeltä ainakin puolenkymmentä ehkäisymenetelmää pillereiden lisäksi. Ilmeisesti olin väärässä. Valistusta on jatkettava tehokkaasti ja nopeasti.

Miksi eivät esimerkiksi kirkkoherranvirastot jaa avioon aikoville selkeää kirjasta, jossa selostettaisiin kaikki mahdolliset ehkäisymenetelmät. Ehkäpä pieni kuulustelu ja jonkinlaisen näytepakkauksen lahjoittaminen olisivat myös paikallaan. Mielestäni ei aviokelpoisuuden saamiseksi enää riitä pelkkä rippikoulu nykyisellään. Avioliittoa ei saisi solmia kukaan ennen kuin on osoittanut hallitsevansa kaikki ehkäisymenetelmät. Julkaiskaa vielä kerran lehdessänne luettelo ehkäisymenetelmistä.

"Turvallisuuden puolesta", Rauma

Syntyvyyden säännöstelymenetelmistä on julkaistu taulukko Hymylehden numerossa 9/1967. Sopii kaivella esiin, jos on epätietoisuutta.

Toimitus

Pirttiviljelykset pakettiin!

Kiireesti olisi pirttiviljelykset pantava pakettiin. Enää ei pidä jakaa mitaleita niille, joilla on toistakymmentä lasta vaan niille, joilla on yksi, kaksi tai ei yhtään.

Ne miehet, jotka kaksikymmentäkin perillistä alulle panevat, ansaitsisivat merkin otsaansa.

Jos joka perheessä olisi hirmuinen lapsilauma, niin kyllä kai tässä toisiaan jo joutuisi syömään. Työttömyys lisääntyy, ellei syntyvyyden säännöstelyä tehosteta.

Esteri Haapasaari, Valkeakoski

Varmuutta ilmaiseksi!

Miksi ei joku suuri firma tai valtiovalta järjestä koko maan peittävää ehkäisyvälineiden ilmaisjakelua? Tai jos ei aivan ilmaiseksi, niin kuitenkin voisi ensi alkuun lähettää pienen näytepakkauksen jokaiseen kotiin käyttöohjeiden kera.

I. K., Paltamo

Kokeilkaa näitä hienoja keittiövälineitä ILMAISEKSI kotonanne 10 päivän ajan!

Ruoka ei tartu — helppo puhdistaa
TEFLON
DU PONTIN VALVOMA PINNOITE
TEFLON on Du Pontin tavaramerkki PTFE finishiä varten

keittää•paistaa•paahtaa•sulattaa leikkaa•kuorii•vatkaa•annostelee

UUDISTAKAA KEITTIÖNNE

-kiehtova 23-osainen sarja

MITÄ TEFLON ON?

TEFLON on erinomainen päällyste, joka estää ruoan tarttumisen pannun pohjaan. Uudessa paistinpannussa on tarpeetonta käyttää rasvaa tai voita paistettaessa, sillä ruoka liukuu TEFLON-pannulta kevyesti tarjoiluvadille. Puhdistus suoritetaan ainoastaan huuhtomalla pannu saippua- tai synteettisessä pesuliuoksessa.

PEILIKIILLOTETTUA ALUMIINIA:

2 lujaa kasaria ja pataa, läpimitta 15, 18, 20 ja 23 cm — paistinpannu, jossa on **kaksinkertainen teflonointi,** läpimitta 25 cm. Kaikkiin, myös paistinpannuun — kuuluu kaunis, rubiininpunainen kansi elektrolyyttistä alumiinia. Kaikki kannet on lävistetty, jotta voisitte kaataa nesteet kanttä siirtämättä.

KIILTÄVÄÄ RUOSTUMATONTA TERÄSTÄ:

Kuorimisveitsi, terä 6,5 cm — 2 keittiöveistä, terät 11,5 ja 20 cm — 2 sahateräistä veistä, terät 21,5 cm ja 19 cm — paistinhaarukka, 16 cm.

ILMAISEKSI:

Suuri, monikäyttöinen talouslasta ja lusikka, molemmat kestävää tummaa nailonia — tomaattileikkuri — kuorimisveitsi ruostumattomasta teräksestä, leikkuupinta molemmin puolin — kiillotettua pyökkiä oleva lasta, joka ei naarmuta hienoja keittiövälineitänne ja metalliripustin sarjaa varten.

PÄIVITTÄISEEN RUOANLAITTOON:

Mukana seuraa upea, värikuvitettu 400-sivuinen keittokirja "Maija keittää kotona".

TEFLON-käsitellyssä paistinpannussa voidaan paistaminen suorittaa ilman rasvaa, sillä ruoka ei tartu kiinni pannun pohjaan. Ruoka liukuu pannulta kevyesti tarjoiluvadille ja puhdistus käy kädenkäänteessä.

ETTE OLE UNISSANNEKAAN NÄHNYT NÄIN KAUNIITA JA KÄYTÄNNÖLLISIÄ KEITTIÖVÄLINEITÄ!

Kuuluisat Mirroware-kasarit on valmistettu parhaasta ja hyvin kiiltonsa säilyttävästä alumiinista. Kasarit ovat juuri oikean muotoisia ja taloudellisia: lämpö jakautuu tasaisesti, ne keittävät nopeammin ja paremmin — ne vähentävät lämmönkulutusta! Kädensijat on tehokkaasti eristetty, joten kätenne eivät pääse palamaan ja saatte niistä pitävän otteen.

Ainutlaatuisten veitsien terät ovat loistokiiltoista ruostumatonta terästä ja kahvat sietävät kuumuutta, kosteutta ja ruokatavaroiden happoja. 5 erilaista veistä ja paistinhaarukka.

10 VUODEN TAKUU ON OSOITUKSENA LAADUSTA!

ILMAISEKSI

ILMAINEN LAHJA ripeästä vastauksestanne

Jos lähetätte kuponkinne 5 päivän kuluessa ja päätätte ostaa sarjan 10 koepäivän jälkeen, saatte lahjaksi yllä kuvatun käytännöllisen, 6-osaisen keittiövälinesarjan.

TOIVEKEITTIÖ on sarja talousvälineitä, joissa on säästetty vain yhdessä asiassa — nimittäin hinnassa! Tämä on ainutlaatuinen tarjous — sarjan jokaisen osan laatu on paras mahdollinen ja valmistajina ovat maailman suurimmat tehtaat alallaan.

HOBBY HALL
Hämeentie 157, Helsinki 56
Puh. 79 00 22

TILAUSKUPONKI

Haluan kokeilla TOIVEKEITTIÖTÄ ilmaiseksi 10 päivän ajan. Ellen ole täysin tyytyväinen, palautan kaikki eikä minulle jää mitään velvoitteita. Päinvastaisessa tapauksessa suoritan maksun alle merkitsemälläni tavalla.

☐ Maksan mk 22:— (+ posti- ja toim. kulut mk 4:50) 10 päivän kuluessa lähetyksen vastaanottamisesta ja sen jälkeen mk 22:—/kk 5 kuukauden ajan.

☐ Maksan käteisellä mk 119:50 (+ posti- ja toim. kulut mk 4:50) 10 päivän kuluessa vastaanottamisesta — ja säästän siis vielä mk 12:50.

Nimi

Ammatti Synt.

Osoite

Postitoimipaikka Hymy 1. 7.

Postikonttori, Helsinki 10, lupa n:o 1681

Voidaan jättää postiin kuljetettavaksi ilman postimerkkiä.

HOBBY HALL
(Oy Concert Hall Society Ab)

Postilokero 56018

HELSINKI 300

Kysy mitä haluat - hymylehti vastaa

Koonnut: TIMO SUOSTE

Tähän osastoon tarkoitetut kysymykset lähetetään osoitteella: Hymylehti, Puutarhakatu 8, Tampere. Kuoreen tunnus 'Kysy mitä haluat'. Kysymykset voidaan julkaista nimimerkein varustettuina, mutta kirjoittajan on ilmoitettava oikea nimensä ja osoitteensa, jotka jäävät vain toimituksen tietoon.

KYSYMYS: Mikä viikonpäivä oli 5.10.1910?

Asiasta kiinnostunut

VASTAUS: Keskiviikko.

KYSYMYS: Mikä on suloisen, kultaisen Manoliton oikea nimi ja osoite? Hän esiintyy ohjelmassa: Karjatila High Chaparral.

Jumaloin Manolitoa

VASTAUS: Suloisen, kultaisen, jumaloidun Manoliton oikea nimi on Henry Darrow. Hänelle kuten muillekin tähdille on kirjoitettava yhtiön kautta ja sen osoite on: NBC International Ltd, 50 Curzon Street, London WIY 8 HY.

KYSYMYS: Isäni on solminut toisen avioliiton v. 1938. Hän kuoli v. 1965 ja hänen toinen vaimonsa, joka oli leski, noin vuotta myöhemmin. Leskellä oli tytär edellisestä avioliitosta. Meitä isän perillisiä on kolme. Yhteisiä lapsia ei ollut. Paljonko saamme perintöä, kun pariskunnalla oli keskinäinen testamentti, jota olemme laillisesti moittineet?

Isän perillinen

VASTAUS: Lesken tytär ei isän perillisten kannalta näyttele mitään osaa. Ellei testamenttia olisi ollut, isän perilliset olisivat saaneet lakiosansa eli puolet puolisoiden omaisuudesta ja toinen puoli olisi jäänyt leskelle. Koska puolisoilla kuitenkin oli keskinäinen testamentti, vähenee isän perillisten lakiosa puoleen eli he saavat neljäsosan puolisoiden omaisuudesta ja leski kolme neljäsosaa. Lesken kuoltua tämän omaisuuden perii luonnollisesti hänen tyttärensä yksinään.

Eri asia tietysti on, jos testamentin tekemisessä vaadittavia ehtoja ei ole täytetty, jolloin se voidaan saada oikeusteitse pätemättömäksi.

KYSYMYS: Olin viime syksynä asevelvollisuuskutsunnoissa ja astun palvelukseen ensi lokakuussa. Kutsunnoissa en esittänyt mitään toivomusta palveluspaikan suhteen ja joudun noin 500 km:n päähän kodistani. Nyt haluan anoa siirtoa toiseen paikkaan. Miten ja mistä siirtoa anotaan ja millaiset perustelut täytyy olla? Riittääkö esim. kihlaus?

Rakastunut

VASTAUS: Siirtoa toiseen joukko-osastoon anotaan itse laaditulla, perustellulla anomuksella, joka lähetetään oman sotilaspiirin esikunnalle ja osoitetaan sen päällikölle. Painavimpana perusteluna voidaan mainita taloudelliset syyt, esim. vanhempien huoltaminen, sen sijaan kihlaus ei yleensä riitä siirron saamiseen. Avioliitto ja perhe olisi jo toinen asia, mutta kehottaisimme Teitä ottamaan yhteyttä sotilaspiirinne esikuntaan joka tapauksessa, sillä kihlauskin saattaa olla riittävä syy, mikäli paikkoja lähempänä sijaitsevissa joukko-osastoissa vapautuu. Kruunu pyrkii nykyään erilaisissa asioissa auttamaan poikiaan niin paljon kuin mahdollista.

KYSYMYS: Haluaisin tiedustella, annettiinko sakot anteeksi vuodenvaihteessa? Kysymys on raastuvassa saaduista juopumus- ja pahoinpitelysakoista. Jos ei annettu, niin viedäänkö näistä vielä vankilaan vai otetaanko palkasta pois?

Tietoa haluava

VASTAUS: Juopumussakkojen periminen lopetettiin vuodenvaihteessa riippumatta siitä, milloin sakot oli tuomittu. Oikeusministeriö antoi sitä paitsi ylimenokaudeksi ohjeet, joiden mukaan niitä ei enää viime vuoden loppupuolella edes pyritty perimään.

Kaikki muut sakot ovat voimassa aivan samaan tapaan kuin ennenkin. Jos Teidät on tuomittu sekä juopumuksesta että pahoinpitelystä, niin juopumussakot olette saanut anteeksi, mutta pahoinpitelysakoista Teidät voidaan edelleen viedä vankilaan edellyttäen, ettei sakkoja saada perityksi palkastanne.

KYSYMYS: Lehtenne numerossa 4 oli silppusäkkipalstalla Aarno Ranisen valokuva. Antakaa mahdollisimman yksityiskohtainen selostus siitä, miten kuva oli valmistettu.

Ecaj

VASTAUS: Kysymyksessä on negatiivi-positiivi -menetelmä, jonka avulla saadaan aikaan ns. kovakopio.

Kehittäkää filmistä normaali negatiivi, asettakaa se suurennuskoneeseen ja kopioikaa jäljennösfilmille. Tuloksena on eräänlainen negatiivin positiivi. Saamanne filmin kehitätte, kuivaatte ja kopioitte taas jäljennösfilmille. Tällä kerralla on tuloksena uusi negatiivi. Jatkamalla edelleen kopiointia samalla menetelmällä kuvasta vähenevät joka kerralla sävyt, kunnes lopulta on jäljellä vain mustaa ja valkoista.

KYSYMYS: Jos perustaa kioskin, josta myydään myös elintarvikkeita, niin riittääkö, kun elinkeinoilmoituksessa mainitsee tämän, vai onko elintarvikkeiden myyntilupa anottava muualta? Ja mistä? Entä jos myy kemikaleja? Onko siihen pyydettävä erityinen lupa?

Neuvosta kiitollinen

VASTAUS: Kioskinharjoittajan on tehtävä kaupungeissa maistraatille ja maaseudulla nimismiehelle osoitettu elinkeinoilmoitus, joka merkitään elinkeinonharjoittajien luetteloon ja josta ilmoitetaan verolautakuntaan. Erityistä lupaa elintarvikkeiden myyntiin ei tarvita. Sama pätee kemikaleihin, joskin myrkkyasetuksen sisältämien kemikalien myyntiin on anottava lupa lääninhallitukselta.

KYSYMYS: Haluaisin tiedustella, miksi kaikkia konkurssianomuksia ei hyväksytä? Ja mikä on konkurssirikos?

Ei konkurssissa

VASTAUS: Jokainen voi jättää konkurssihakemuksen, mutta oikeus saattaa asian tutkittuaan määrätä, että konkurssi raukeaa varojen puutteessa. Toisin sanoen pitää olla omaisuutta, jotta pääsisi konkurssiin. Ei ole köyhän osa helppo tässä maailmassa.

Konkurssirikokseen syyllistyy konkurssivelallinen, joka huolimattomuudellaan, epärehellisyydellään tai petollisella menettelyllään aiheuttaa velkojilleen vahinkoa.

KYSYMYS: Allekirjoittaneella on ollut pitemmän aikaa kiusallista väittelyä rakkaan aviosiipan kanssa, kuka esitti naispääosan elokuvassa Tango Nocturno. Elokuva valmistui joskus v. 1936. Olen sitä mieltä, että esittäjä oli Pola Negri, kun taas mieheni väittää tämän olleen Sarah Leander. Kumpi se oikein oli?

Kaksi jääräpäätä

VASTAUS: Kun miehenne palaa työstä kotiin, voitte loihtia esiin herttaisimman hymynne ja kysyä esim: Kuinka olisi uuden hatun laita? Se toinen jääräpää on nimittäin ollut väärässä, sillä mainitun elokuvan naispääosan esitti todella Pola Negri.

KYSYMYS: Onko lainvastaista, jos laitan lehteen tällaisen ilmoituksen:

"Tiedän hyvän keinon, jolla voitte rikastua paljon ja helpolla. Voitte istua kotona keinutuolissa ja kuitenkin samalla tienaatte. Lähettäkää 10 mk suljetussa kirjekuoressa osoitteella — — — ja neuvon teitä henkilökohtaisesti rikastumaan."

Vastauksen saatuani lähettäisin heille kirjeen, jossa neuvoisin heitä tekemään samoin kuin minäkin.

Epätietoinen

VASTAUS: Kysymyksessä on selvä petos. Neuvomme, ettette laita lehteen tällaista ilmoitusta, sillä mahdolliset kymmenmarkkasenne hupenevat varmasti sakkoihin. Pukunnekin voi oikeuden harkinnan mukaan muuttua epämiellyttävän raidalliseksi.

Teksti: OLLI RUOHO

SUOMALAINEN

Suomalainen-lehden tuntee melkein jokainen suomalainen. Tahtoi tai ei, lehti tulee postiluukusta yhtä varmasti kuin Iltatuulen viesti Listalta. Suomalainen ilmestyy yli 1400000:n painoksena joka kotiin. Lehteä kustantaa Maanpuolustuksen tuki Oy. Sen edeltäjä oli maanpuolustuslehti Peitsi.

Lehden kirjoituksissa pyritään vakuuttamaan, ettei sotaa pidä ihannoida. Suuri osa lehden artikkeleista käsittelee maanpuolustusta ja sitä sivuavia ilmiöitä. Isänmaallisuus ja kansallismielisyys saa näin rauhantilan vallitessa sellaisia muotoja kuin kansanurheilu, matkailu, iskelmätähdet, paloturvallisuus, muoti, suomalaisten tuotteiden vienti. Puolustuslaitoksen ja varusmiesten asioiden käsittely on loputonta: niinpä käyttöönotettu uusi sotilaskoti, sinko, rynnäkkökiväärimalli, kenttäpullo tai jalkarättimalli ovat lehden ensiarvoista uutismateriaalia. Niille riittää palstatilaa sivu toisensa perästä. Ehkäpä ne ovat lehden kustantajan mielestä esim. maailmanrauhaa edistäviä asioita tai sitten yksinkertaisesti tärkeämpiä kuin rauhankysymys. Runsaasti huomiota osakseen saa myös urheilu, etupäässä sotilaslajit.

Viimeisessä, toukokuussa ilmestyneessä numerossa on Mirja Mannisen kirjoitus "Ovatko aseistakieltäytyjät höyrypäitä?" Hän kertoo Vanhan kulttuurikeskuksessa helmikuussa järjestetystä aseistakieltäytymistilaisuudesta seuraavasti:

"Tilaisuuden oli järjestänyt pasifisteiksi itseään kutsuva ryhmä, joka oli varannut myös suurimman osan puheenvuoroista." Sitten hän alkaa hyökätä "pasifisteja" vastaan. Käsitesekaannuksen takia koko loppuosan todistelu menee pahasti pieleen. Kysymyksessähän oli aseistakieltäytyminen eikä lainkaan pasifismi, rauhanaate. Ehdoton pasifistihan tietenkin kieltäytyy kaikissa tilanteissa aseista, relatiivinen pasifisti ainoastaan silloin kun katsoo yhteiskunnallisen, poliittisen, tms. tilanteen niin vaativan. Syitä aseistakieltäytymiseen voivat olla esim. eettiset, uskonnolliset, yhteiskunnalliset, poliittiset tai selvään järkeen perustuvat syyt. Helmikuinen tilaisuus oli järjestetty siksi, että nykyinen lakimme hyväksyy aseistakieltäytymisen ainoastaan uskonnollisen tai siveellisen vakaumuksen perusteella. Taipaleen ja Kevätsalon motiivit kieltäytymiseen olivat yhteiskunnallisia, poliittisia ja järkeen perustuvia, samoin Erik Schüllerin, joka julkisesti kehotti kieltäytyjiä tutkintalautakunnan kielteisestä päätöksestä huolimatta jatkamaan kieltäytymistä.

Suomalainen-lehden artikkelin jatkossa kirjoittaja selvittää mitä on pasifismi: "Oikea pasifisti kannattaa täydellistä aseistakieltäytymistä, toisin sanoen pasifismin kannattaja ei koskaan eikä missään tilanteessa suuntaa asetta toista ihmistä vastaan.

Entä nämä meidän "pasifistimme"? Keskustelun tuoksinassa heitin muutamia kysymyksiä eräälle puhujalle, joka kiihkeästi vastusti asepalvelusta Suomen armeijassa.

— Jos Suomi olisi sosialistinen maa, kuten esimerkiksi Kiina, liittyisitkö armeijaan?

— Silloin armeija olisi verrattavissa vallankumousarmeijaan ja niinollen liittyisin.

— Myös siinä tapauksessa, että palvelusaika olisi 4—5 vuotta, a) vapaaehtoisesti, b) jos mahdollisuutta kieltäytymiseen ei ole?

— Liittyisin vapaaehtoisesti.

— Tarttuisitko aseeseen?

— Tietysti.

Yllepainettu on suora lainaus keskustelusta, ja totisesti se saattoi haastattelijan ymmälle. Lausuntohan polkee rauhanaatetta. Siksi on outoa, että pasifistit sallivat nimikkeensä alle pesiytyä henkilöitä, jotka käyttävät aatetta väärin, vieraiden päämäärien peitenimenä."

Toisin sanoen jutussa on joko tahallisesti tai tahattomasti virheellisin premissein lähdetty vääristelemään aseistakieltäytymisen sinänsä hyvää ideaa ja mustaamaan ihmisiä, jotka eivät missään vaiheessa ole väittäneet itseään ainakaan absoluuttisiksi pasifisteiksi. Artikkeli osoittaa Suomalainen-lehden toimituskunnan tietämättömyyden niiden asioiden alkeista, joita se palstoillaan käsittelee.

Lehden kannanotot maailmanpoliittisista kysymyksistä ovat enimmältään taloudellispoliittisia tai sotilaspoliittisia. Näitä asioita on tarkasteltu kylmästi strategiselta kannalta ottamatta huomioon, kumpi ristiriidan osapuoli on sortaja, kumpi sorrettu. Maailmantilanne hyväksytään sellaisena kuin se on, köyhyydestä, nälänhädästä, kolmannen maailman riistosta piittaamatta. Maailma lienee tämän lehden kannalta niin oivallinen, ettei siinä juuri muutettavaa ole. Pääasia, että me suomalaiset saamme elää turvassa ja rauhassa kasvatella kansallishenkeämme. Kunhan vaan sotapojat soppaa saa ja uusia jalkarättejä ja kiväärejä, niin hyvin menee tämän lehden ja sen takana olevien piirien mielestä.

PS. Arvoitus: Kuka Suomalaista rahoittaa?

SILPPUSÄKKI vakavaa ja kevyttä

Hymylehti kohisuttaa ulkomaillakin

Hymylehti on viime aikoina herättänyt valtavasti huomiota ulkomaillakin. Tämän mielenkiinnon osoituksena on mm. Skandinavian suurimman sanomalehden Expressenin julkaisema yli sivun ulottuva juttu Hymylehdestä ja sen kustantajasta. Sensaatiomaiseen tapaansa laukaisee Expressen rämäkän otsikkonsa skandaaleista ja kirjoittaa heti perään 37-vuotiaasta playboysta ja liikenerosta. Jutussa on ylisanoja, arvostelua ja kehumista. Suurimpana ihmeenä pidetään lehden levikkiä, joka Suomen oloissa on niinkin valtava kuin 318 000 kpl. — Olisivatpa vain Ruotsissa tienneet, että HYMYLEHDEN TARKASTETTU LEVIKKI ON NYKYISIN 432 000 KPL — ja että se on kasvamaan päin.

24 Måndagen den 19 maj 1969 ★ EXPRESSEN

HAN LEVER BARA PÅ SKANDALER!

Av JAN MOSANDER

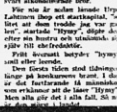
TAMMERFORS (Expressen). Han kallas ibland Finlands fräckaste man.

Med högra handen ger han ut landets största tidning, med den vänstra sköter han hotelserna och ärekränkningsåtalen

Det handlar om Urpo Lahtinen, 37-årig playboy, affärsgeni och ägare till tidningen "Hymy". Kontrollerad upplaga: 318 000 ex.

"Hymy" saknar motsvarighet i Norden. Den lever uteslutande på skandaler och artiklar som driver läsaren till illamåendets gräns.

Eller vad sägs om en stort uppslagen bild av en gråtande mor på knä invid en likkista. Kistans

lock är öppet. I kistan ligger en svårt sargad flickkropp. Det är kvinnans dotter som blivit ihjälkörd i en trafikolycka. Läsaren sitter praktiskt taget med liket i famnen.

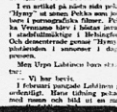
"Hymy" tar inga som helst hänsyn till namn eller känslor. Allt publiceras.

En fattig bondkvinna "träder fram" och berättar med ansiktet fullt av tårar att mannen som hon levt tillsammans med och fött barn med egentligen var hennes svårt alkoholiserade bror.

För nio år sedan lånade Urpo Lahtinen ihop ett startkapital, "så litet att dom trodde jag var galen", startade "Hymy", döpte den efter sin hustru och utnämnde sig själv till chefredaktör.

Fritt översatt betyder "hymy" smil eller leende.

Den första tiden stod tidningen länge på konkursens brant. I dag är det fortfarande få människor som erkänner att de läser "Hymy". Men alla gör det i alla fall. Så nu är den största i landet

ger honom stora pengar. All annonsplats — 30 av de 120 sidorna — är fulltecknad fram till september.

Lahtinen gör heller ingen hemlighet av att han är mera intresserad av "Hymys" affärer än av ideal.

I januari [illegible] Urpo Lahtinen bra på familjen Veikko Vennamo.

Pappa Veikko, bas för Landsbygdspartiet (ultrahöger), och riksdagens mest skrikiga medlem, avslöjas som skattesmitare.

I en artikel på nästa sida pekar "Hymy" ut sonen Pekka som jobbare i pornografiska filmer. Pekka Vennamo blev i höstas invald i stadsfullmäktige i Helsingfors. Och dementerade genast "Hymys" påståenden i annonser i dagpressen.

Men Urpo Lahtinens barn [illegible]:

— Vi har bevis.

I februari pangade Lahtinen på ordentligt. Hans tidning pekade med namn och bild ut en man

Syttyykö tähti järvessä?

Kansikuvatyttömme on turkulainen Marjo Wallenius (16), vielä tuntematon pieni tyttönen, joka innokkaasti yrittää iskelmälaulajattariemme sankkaan joukkoon. Matkaa huipulle tukee Irwin Goodman, jonka mielestä tytössä on paljon kehityskelpoista ainesta.

Marjo on ollut vuoden verran eräässä turkulaisessa yhtyeessä. Nyt aika kuluu tiiviissä harjoittelussa ja kiertueilla. Tytön hartain toive on toteutumassa, mutta ei helposti. (Kuva: Reino Kaivola).

Oi ilonpäiviä, oi kertausharjoitukset!

Määrärahapulaa potevan puolustuslaitoksen nykyisin entistä tiiviimmin järjestämät kertausharjoitukset kysyvät kovaa pohjakuntoa: on jaksettava ryypätä parikin viikkoa yhteen menoon. Kertausharjoituksiin kutsutuille jaetussa monisteessa sanotaan: "Valmistaudu kestämään henkiset ja fyysiset rasitukset yhtä hyvin kuin toverisikin." Tämä velvoittaa. Nekin, jotka eivät ota harjoituksia juomisen kannalta, joutuvat ottamaan osaa rasituksiin.

On jonkinlainen traditio saapua kertausharjoituksiin humalassa. Kantahenkilökunta ei puutu näihin tapauksiin, mikäli reserviläisen käytös ei ole silmiinpistävän törkeää. Tämän kirjoittaja on ollut mukana kahdessa kertausharjoituksessa. Eräs helsinkiläinen insinööri oli varuskuntapaikkakunnalle tullessaan vetänyt kansanomaisesti sanoen "hupun silmille". Rähinöintinsä huipuksi hän nosti yksikön vääpelinä toimineen sotilasmestarin kurkusta katonrajaan. Hän sai viikon poistumiskieltoa.

Alkoholin tuominen kasarmialueelle on kielletty. Mitään tarkastusta reserviläisille ei kuitenkaan pidetä. Monen "masin" kaapissa on jatkuvasti kelpo varasto viinaa. Upseeri- ja aliupseerikerhot myyvät tilapäisjäsenyyksiä muutaman markan viikkohinnasta. Kerhoilta saa alkoholia suunnilleen kaupan hinnoilla. Se on halpaa verrattuna ravintolataksoihin, joten katsotaan, että juominen kannattaa.

Kertausharjoituksiin tulevat miehet ovat yleensä jo vakiintunutta joukkoa. Kotona on vaimo ja lapsia. Perimmäinen syy hillittömään juhlimiseen on varmasti juuri se, että ollaan hetkeksi päästy eroon normaalista elämästä. On tultu tuttuun kasarmiympäristöön ja vedetty kenttäharmaat päälle. Kaikkiaan kuin entisinä hyvinä poikamiesaikoina. On viinaa ja vieraita naisia.

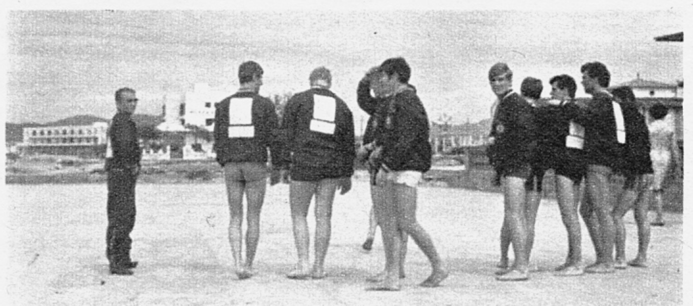
Edellisen perusteella saa ehkä kuvan, että kaikki kertausharjoituksiin tulevat ovat päättäneet panna elämän risaiseksi. Näin ei tietenkään ole, mutta esimerkki vaikuttaa. Sitä joka ei lainkaan ota alkoholia, katsellaan oudoksuen. Mikä se sellainen pingottaja on, joka ei kertausharjoituksissa ota viinaa. Raittiit miehet joutuvat öisin valvomaan humalaisten metelöidessä. Heidän tehtäväkseen jää usein myös rähinöivien tovereittensa rauhoitteleminen. Tänä keväänä Hämeenlinnassa selvänä joukon hiljaisin mies iski juovuksissa tupaan tullessaan heti paljaalla nyrkillä kaksi ikkunaruutua rikki, raitista ilmaa saadakseen.

Kertausharjoitusten päätyttyä lähes jokainen varmasti allekirjoittaa reserviläisille jaetun monisteen viimeisen kappaleen: "Puolustusvoimat toivoo, että kertausharjoitukset muodostuvat sekä sinun itsesi että puolustusvoimien kannalta hyödyllliseksi tilaisuudeksi, joka samalla tuo vaihtelua jokapäiväisen työsi lomaan."

Olavi Saarinen

"Vapaapainia" Mallorcalla eli kuinka voimakaksikko yritti pilata seuran maineen

Wiipurin Voimailijat, helsinkiläinen painiseura, oli hiljattain tutustumassa Mallorcan saareen. Etenkin pari matkan osanottajista teki sen varsin perusteellisesti. Säkkipimeät yöt ja aamuyöhön saakka auki olevat yökerhot saivat muutaman kerran suomalaisen veren kuohahtamaan. Heiteltiin pullo-

ja hotellihuoneen ikkunasta vastapäiseen hotelliin, runneltiin yksi hotellihuone, varasteltiin ja ryypättiin niin paljon kuin sielu sieti. Ja aika paljon se sieti. Lopulta ei auttanut muu kuin vipata rahaa kavereilta tai myydä vaivihkaa hankittuja matkamuistoja, miekkoja ja sen sellaisia.

Suomalaisia urheilijoita on usein herjattu — eikä syyttä — liiallisesta innostumisesta ulkomaisilla kilpailumatkoilla. Nyt oli kuitenkin kysymyksessä erään ehkäisyvälineiden maahantuojan kustantama lomamatka eivätkä viini, laulu ja naiset ole urheilijoilta sen kielletympiä kuin muiltakaan turisteilta. Joskin olisi mahdollisesti paikallaan säätää edes vähän hillitseviä lakeja ja asetuksia, etteivät suomalaiset turistit kokonaan pilaisi mainettamme ulkomailla. Öykkärimäinen käyttäytyminen humalapäissään ei liene julkisilla paikoilla soveliasta kenellekään, ei edes vahvalihaksiselle painijalle.

Espanjalaiset viinurit käyttävät huomattavasti suurempia mittalaseja kuin suomalaiset virkaveljensä. Sen tosiasian tulee pari painijoista seuran johtokunnan kokouksen jälkeen ikävällä tavalla huomaamaan. Mainittakoon, että useimmat matkalaisista käyttäytyivät kutakuinkin kunnolla, mutta muutama akana joukossa tahtoo pilata muidenkin maineen. Lisättäköön vielä, että itsellään painiseuralla ei ollut matkan kanssa mitään tekemistä. Jälkiselvittelyihin se kuitenkin joutuu osallistumaan.

Etelän matkat saattaisivat olla erinomainen keino seuloa edustusurheilijaimme kirjavaa joukkoa, sillä edustusurheilijanhan pitäisi nimenomaan olla edustava. Jokaisella matkalla seuloutuisi varmasti ainakin pari akanaa.

Rahoittaja oli tarkoittanut matkan virkistysmatkaksi, jonka muuan voimakaksikko parhaansa mukaan yritti pilata.

Kärki otti yhteyttä viime vuoden lopulla, olin heti valmis aloittamaan uudelleen. Minulla on levytyssopimus Fazerin kanssa. Valmiiksi on nauhoitettu kuusitoista kappaletta. Ja viitenätoista hiljaiselon vuotena tehtyjä lauluja ja kuplettteja on pitkälle toistasataa. Joten juttua riittää...

Danny osaa tapellakin

On totuttu siihen, että laulajat käyttävät esiintyessään pääasiassa suutaan. Suolahtelainen nuorukainen Jouko Pilvinen on kuitenkin varsin kovakouraisesti saanut kokea sen, että laulajalla on myös taitoa repiä vaatteita ja käyttää nyrkkejään.

Toukokuun kolmantena lauantaina vieraili Suolahden Huvipuistossa Danny orkestereineen. Ainutkertaiseksi sinä iltana jääneen esiintymisensä lomassa antoi Danny yleisölleen loistavan näytteen taipumuksistaan nyrkkeilyyn.

Välittömästi sen jälkeen kun Jouko Pilvinen oli heittänyt mielenosoituksellisesti multaa laulajan vaatteille, haetutti Danny hänet esiintymislavalle kolmen miehen voimin lyödäkseen nuorukaista nyrkillä kasvoihin.

Aikeensa hän saikin toteutettua sekä esiintymislavalla, että Joukon suistuttua alas, yleisömeren keskellä. Pienemmän pahan tehneen Joukon veivät järjestysmiehet oitis ulos, mutta Danny kiipesi lavalle, tarttui mikrofoniin ja jatkoi esiintymistään, kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan.

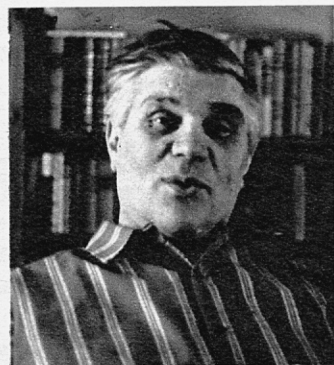
Kuraa heitti Jouko laulajan päälle siksi, että Danny on kerran jättänyt saapumatta Suolahden Huvipuistoon, vaikka suurikokoiset ilmoitukset lupasivat. Yllättävät esteet täytyy tietenkin ottaa huomioon, mutta kun tapauksen jälkeen huhutaan useammanlaisia tarinoita siitä, miksi Danny ei saapunut, nuori pakostakin käsittää, että häntä on petetty.

Tapahtumat kulkivat tuona lauantai-iltana seuraavasti: Dannyn huomattua että häntä oli heitetty kuralla, keskeytti hän esiintymisensä ja alkoi kutsua kuran heittäjää esiintymislavalle. Jouko löytyikin aivan lavan vierestä, ja hänet noudettiin neljän miehen voimalla. Esiintymislavalla Danny löi Joukoa ensimmäisen kerran nyrkillä kasvoihin sen jälkeen kun oli vetänyt nuorukaista puseron kauluksesta lavalle niin että pusero repesi kolmesta kohdasta. Jouko suistui alas yleisön joukkoon, hän kertoi, että oli yhtyeen instrumenttien välistä syöksyessään yrittänyt tarttua kiinni soittopeleihin viedäkseen niitä mukanaan lattialle. Se ei kuitenkaan onnistunut, vaan Jouko syöksyi "eturivin tyttöjen" syliin ja siitä lattialle. Danny hyppäsi perässä, antoi nyrkkinsä puhua toisen kerran, ja kipusi nopeasti takaisin esiintymislavalle. "Esiintyjä" jatkoi lauluaan kuin mitään ei olisi tapahtunutkaan. Niin kuin katsojan pahoinpitely olisi kuulunut illan ohjelmaan.

Aivan välikohtauksen päätyttyä saapui paikalle kaksi järjestysmiestä, jotka veivät Joukon ulos. Nuorukainen yritti selittää miehille, että kaikki syy ei ollut hänen, mutta se ei auttanut mitään. Danny esitti aloittamansa laulun loppuun ja poistui seurueensa linja-autoon.

Jouko on ottanut kaksi kertaa yhteyttä Dannyyn, vaatinut laulajalta korvausta, mutta yhteisymmärrykseen ei ole päästy. Saattaa olla, että laulajaa odottaa asiassa vielä oikeusjuttu.

Veikko Lavi ei ollut tarpeeksi kova

Vanhempi polvi muistanee vielä Veikko Lavin. "Turun surusilmä", "Kotkan Kerttu", "Kotisaareni" ja monet muut Lavin levyt olivat kuumaa tavaraa viitisentoista vuotta sitten. Mutta äkkiä Lavin ääni vaikeni.

On esitetty arvailuja vaikenemisen syistä. On jopa liikkunut huhuja, että Veikko Lavi olisi vaiennettu. Kuinka mahtoi olla? Tuskin häntä sentään vaiennettiin. Tapasimme Veikko Lavin. Eräänä syynä siihen oli se, että hän on tulossa takaisin.

Vuoden alussa Veikko Lavi puki sanoiksi ja säveliksi laulun. "Kaljahanat aukes" on ollut myyntimenestys. Kaljahanat ovat aukeilleet ahkerasti viime kuukausien aikana, Veikko Lavin ja kaikkien osansa saaneiden on syytä olla tyytyväisiä. "Väärä vitonen" on myös painunut monen huumorintajuisen suomalaisen tajuntaan.

Veikko Lavi, mitä tapahtui viisitoista vuotta sitten? Käskettiinkö teidän olla hiljaa?

— No, minä tein aikanani 56 levyä ja kun olen luonteeltani vähän sellainen suorapuheinen ja piikikäs, niin voihan olla, että tuli astuttua joillekin varpaille. Paljon oli myös kateellisia työtovereita: minä olen monitaitoinen mies, sanoitan, sävellän, laulan, imitoin ja imitoidessani teen samalla parodiaa. Minä vein monen miehen leivän. Mutta en minä voi sanoa, että minut olisi vaiennettu. Minä vaan en ollut tarpeeksi kova mies.

— Mutta nyt kun Toivo

10 HUIPPU-TARJOUSTA

① LEVYKANSIO
Hienossa kansiossa 24 single-levyä joita koko Suomi soittaa. Tilaa heti. Kysyntä on kova.
29,50

② SÄÄSTÄ PARISTOJA
Verkkolaite NT 150 6—9 V paristojännitteelle toimiviin matkaradioihin. Kuormitus 150 mA.
Vain **25,50**

③ SOIVA NISKATUKI
Autonne äänet eivät enää hukkaa radionne ääntä. Kaksi korkealuokkaista kaiutinta. Sopii mainiosti myös nojatuoliinne, tai päänaluseksi uimarannalle, esim. matkaradioon tai nauhuriin liitettynä.
120,—

④ ROMANTIIKKAA
Yli 2200 sivua seikkailuja ja romantiikkaa uskomattoman hintaan. 8 kovakantisen romaanin ent. hinta 95,15 —
nyt **35,—**

⑤ VALOKUVAKANSIO
johon mahtuu jopa 600 kuvaa. Kansiossa 10 taskuilla varustettua muovilehteä, joihin sopii 180 9x9 suurkopiota. Lehtiä myös 9x12 kuville. Lisälehdet à 45 p.
19,50

⑥ BASF NAUHAKASETTI
Kaikkiin Compact-systeemin kasettinauhureihin nyt maailman tunnetuin kasetti, BASF C-90. Soittoaika 2x45 min. **Rahtivapaasti.**
15,—

⑦ MUSIIKKIBOXI TH 6
Loistavaääninen lisä matkaradioon, nauhuriin, y.m. Painekammiomenetelmä. Teho 10 W, ohmiluku 4, ääniala 50—18 000 Hz, mitat 200x350x205.
95,—

⑧ 4.200 SIVUA JÄNNITYSTÄ
20 kpl Otavan jännitysromaaneja joiden seurassa viihdytte. Mukavaa lukemista rannalle, matkalle ja sadepäiviksi.
19,50

⑨ KIELIKURSSIT
Englanti tai Saksa. Nyt matkalle kielitaitoisena. Tämä turistikurssi sisältää 3 LP-levyä, tekstikirjan ja sanaston.
Hinta **39,50**

⑩ SAVUKEKONE
Kätevä, käyttövarma Privileg savukekone, 200 kpl King-Size kokoisia savukehylsyjä filtterillä, sekä ilmaiseksi paketti pohjoismaiden parasta "sätkätupakkaa".
45,—

C Mestari VALIKOIMAT

101 Strings
THE MOST BEAUTIFUL ORCHESTRA IN THE WORLD
PLAYS HIT MELODIES COMPOSED BY
Roger Miller ▢ Bert Kaempfert ▢ Trini Lopez
Elvis Presley ▢ Duke Ellington ▢ The Beatles
Glenn Miller ▢ Don Costa ▢ Henry Mancini
Erroll Garner ▢ Hoagy Carmichael ▢ Paul Anka
Hank Williams ▢ Leroy Anderson
Million Seller Hit Songs in The Sound of Magnificence

IKIVIHREÄÄ VIIHDE-

KIRJALLISUUTTA

IHANAT HELENA-ROMAANIT

10,— kk

Aino Räsäsen Helena-romaanit ovat maamme suosituimpia — lähenteleehän niiden yhteismäärä jo 600 000:tta. Tämä ihana 9 romaanin sarja on nyt saatavana yhtenäisenä, kauniissa kultakoristeisessa asussa ja hinnaltaan erittäin edullisena. Lisäksi annetaan koko sarjan ostajalle **YKSI TEOS ILMAISEKSI.** Koko sarja sid. 100,—. Alkumaksu 10,—, kuukausierät 10,—.

YKSI KIRJA ILMAISEKSI

JULES VERNE

kirjoitti kymmeniä jännittäviä romaaneja joista kymmenen ilmestyy nyt sarjana upeisiin kultakoristeisiin tekonahkakansiin sidottuna. Kussakin teoksessa on noin 200 sivua ja kuvituksena on käytetty alkuperäisiä kuparipiirroksia.

Verne-sarjan teokset:

HAAKSIRIKKOISET ILMAPURJEHTIJAT ● SAAREEN HEITETTY ● KAKSI VUOTTA SAARELLA ● SAAREN SALAISUUS ● MAJAKKA MAAILMAN LAIDALLA ● ROBINSON-KOULU ● BEGUMIN MILJOONAT ● MERTEN ALITSE ● KAPTEENI NEMO ● NAUTILUS

Koko sarja vain 100:—

Alkumaksu 10:—. Kuukausierät 10:—

AINO RÄSÄNEN

10,— kk

KAKSI KIRJAA ILMAISEKSI

MUSIIKKIA

30 sm:n LP-levyiltä huippuhintaan!

Onnistuimme hankkimaan suoraan USA:sta todella edullisia loistoluokan LP-Stereo äänilevyjä, joista esittelemme tässä vain muutaman. Kiinnittäkääpä huomionne esittäjiin, sävellyksiin ja — ennen kaikkea — hintoihin. Voitte soittaa niitä myös tavallisessa levysoittimessa.

5 COMPLETE LONG PLAY RECORDS
AUTHENTIC FOLK SONGS AROUND THE WORLD
GUITARS and VOICES IN SONG RECORDED ON LOCATION IN BRILLIANT SOUND
MEXICO · JAMAICA · GREECE · SOUTH AMERICA · GERMANY · SPAIN · RUSSIA · ITALY
RECORDED IN THE WORLD'S 10 MOST ROMANTIC CITIES

101 jousta. Orkesteri, joka ei esittelyä kaipaa. **Kolmen levyn albumi** sisältää kannessa mainittujen maailman huipputähtien miljoonan kpl:n myyntimenestyksiä loistavasti esitettynä. Kaksi tuntia kuolematonta musiikkia uskomattoman edullisesti **— vain 34,—**

Kansanmusiikkia 10 maasta. Lähes 4 tuntia autenttista kansanmusiikkia eri puolilta maailmaa **viidellä stereo-levyllä.** Levykokoelma, joka vie Teidät maailmanympärimatkalle jolla todella viihdytte. Ihmeellinen musiikkielämys sensaatiohintaan **48,—!**

Tango. Kuolemattomat tangot aidosti esitettynä. Orkesteri Espanol takaa taidon. "La Paloma", "La Cumparsita", "Estrelita", "Adios Muchachos", "El Choclo", jne. Todellinen tangon ystävien toivelevy. Hintayllätyksemme: **9:80!**

Les Baxter orkestereineen esittää viihdemusiikin ehdottomia huippuja. Levyllä m.m. "Ei koskaan sunnuntaisin", "Kuolleet lehdet", "Niin paljon kuuluu rakkauteen", "Tico-Tico", "Havah Nagilah", ym. **13,80**

Frank Sinatra. Romantiikkaa jonka vain Sinatra saa aikaan. "Laura", "Paradise", "Mam'selle", "Over The Rainbow", "That Old Feeling" löytyvät m.m. tältä levyltä. **12,80**

David Carrol orkestereineen esittää rytmikästä ja svengaavaa tanssimusiikkia, kuten "Ramblin Rose", "Eso Beso", "Telstar", "Sydämeni jäi San Franciscoon" ja "Fly Me To The Moon". **12,80**

The Fabulous STRINGS. GUITARS. VOICES!
Sounds Of Les Baxter
FRANK SINATRA ROMANTIC SONGS FROM THE EARLY YEARS

N:o 2 kesäkuu 1969

C MYYNTIUUTISET

postimyyntialan erikoislehti

KAUNIS NAINEN JA KAUNIS KESÄ

• TILAUSKUPONKI •

C-MYYNTI OY
Box 1503 Tampere
Hämeenpuisto 33 A 1
Puh. 33 506

Tilaan tiliini osamaksulla ▢ käteisellä ▢ seuraavat tuotteet:

....
nimi
....
osoite
....
postitoimipaikka
....

Tilaan C-postimyyntikuvaston ▢ HY 7

Me pyrimme pitämää Teidät ajan tasalla ja siksi julkaisemme lähes kuukausittain "C-MYYNTIUUTISIA", jossa esittelemme kuhunkin ajankohtaan sopivia tuotteita. Ilmoittakaa nimenne ja osoitteenne meille ja voitte sen jälkeen tehdä ostosuunnitelmat kotonanne laajoista erikoistarjouksistamme.

SILPPUSÄKKI vakavaa ja kevyttä

KIRKKO KESÄRANNOILLA

Ankkurit ylös eli kirkko änkäytyy kesärannoillekin

Helsingin ev.lut.seurakunnat yhteistyössä Suomen Kirkon Seurakuntatyön Keskusliiton, Församlingsförbundetin, Kansan Raamattuseuran ja Porvoon sekä Sipoon seurakuntien kanssa järjestävät kesän aikana operaation "Kirkko kesärannoilla".

Helsingin seurakuntien tiedotuskeskuksen lähettämässä uutisessa mainitaan, että kirkon työn kehittäminen lomanviettäjien keskuudessa on jo pitkään askarruttanut kirkkomme toimintaa suunnittelevia elimiä.

"Kesämökeillä lomaansa viettävillä ihmisillä samoin kuin leirintä- ja ulkoilualueilla suven suloisuudesta nauttivilla lomailijoilla on vain harvoin ollut tilaisuus osallistua mihinkään kirkon elämään ja toimintaan".

Nyt on mahdollisuus ja tilaisuus. Kolmen viikon evankelioimisaktion aikana ei kenenkään tarvitse jäädä paitsi kirkon elämästä ja toiminnasta. Allekirjoittanut ihmettelee, onko kaikki tämä tarpeellista. Sirkuksessa esiintyy pappi, alttareilla jammataan, drive-in-jumalanpalveluksia järjestetään, lapset viedään purjehdukselle ja monenmoista vapaamuotoista hengellistä ohjelmaa järjestetään suvisen luonnon helmassa. Kirkkoaluksen, kaljaasi Stinan miehistö on kaksikielinen.

Tiedotuskeskuksen tiedotteessa mainitaan, että väkisin ei tulla, ainoastaan tarjolla pidetään. Se on oikein.

Kilpailu sieluista on kova.

Hannu Rahkonen

Floor show amerikkalaiseen tapaan

Niin sanottu floor show tavoitti Suomen muutamia vuosia sitten. Pääkaupunki koki ihmeen ensimmäisenä. Suomalaisille annettiin kuva, että tämä se nyt sitten on se floor show.

Suomalainen floor show on sisältänyt jonkun tunnetun laulusolistin esittämiä lauluja, koomikon hupaisia juttuja ja vähän soittoa. Koko floor show -käsite on muuntunut aivan toisenlaiseksi kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa. Siellä se on sähäkkää menoa, liikuntaa, laulua ja taidollisia suorituksia.

Birgitta Kiviniemen "Entertainment For You" edustaa amerikkalaista floor showta. Saattaa tuntua odottamattomalta tavata Birgitta Kiviniemi ja Dmitry Cheremeteff showbusineksen parista. Se ei kuitenkaan ole yllätys, sillä he ovat hankkineet rutiininsa show-ohjelmiin jo Amerikassa ja Kanadassa.

Birgitta ja Dmitry päättivät floor-shown tekemisestä toukokuussa 1969. Siitä neuvoteltiin muutamana päivänä erään tamperelaisen ohjelmatoimiston, Viihde 66:n kanssa ja asiasta sovittiin.

Muutaman tiiviin harjoituspäivän jälkeen show esitettiin ensimmäisen kerran Joensuussa. Yllätys oli melkoinen. Kokeneet ravintolaihmiset totesivat, että monta ohjelmaa ja suomalaista floor-showta oli nähty, mutta tämä kuitenkin oli jotain aivan toista. Kesäkuussa Birgitta, Dmitry ja Pasi Nieminen tekivät ohjelmansa Tampereella.

Helenasta vuoden 1969 autonainen

Kesäkuun alkupuolella "kruunattiin" vuoden 1969 autonaiseksi kuopiolaisneitonen Helena Palmunen (24). Imatralla ajettu tiukka loppukilpailu ei suinkaan ollut helppo. Se vaati runsaasti auton käsittelytaitoa ja ennen kaikkea nopeutta. Helena tunnetaan Kuopiossa nopeaksi ja tarkaksi työksi, joten arvonimi Vuoden Autonainen meni varmasti oikealle naiselle.

Tarva: "Voisin olla tänään jo eversti"

— Jos minulla olisi kaksikymmentä vuotta sitten ollut tämä järki, tuskin olisin radiotielle lähtenyt. Olisinpahan sanonut: ehei, parin vuosikymmenen päästä sovittelen kaulaan kolmen everstinruusukkeen somistamaa kaulusta, sanoi Niilo Tarvajärvi kun häneltä kysyttiin lähtisikö hän radiomieheksi vielä, jos nyt seisoisi tienhaarassa.

— Onneksi minulla ei silloin tätä järkeä ollut. Olen aina ollut ystävä nykyisen työni kanssa eikä minulla todellakaan ole katumista. Ensimmäinen radiojuttuni oli Comedie Francaise -teatterin teatterivierailijoiden haastattelu Malmin lentokentällä. Ensimmäinen otos meni pieleen, sillä selostin, että kone laskeutuu, ovi avautuu ja ensimmäisenä sieltä tulee ulos — tässä kohdassa minulta pääsi railakas nauru, sillä tulija ei ollutkaan madame Coty, kuten

SILPPUSÄKKI vakavaa ja kevyttä

olimme odottaneet, vaan Erik von Frenckell. Uusiksi meni. Kommelluksista syntyvät parhaat radiojutut. Kunhan vain eivät ole järin pahoja kommelluksia. Jos niistä selviytyy hyvin, ne ryydittävät jutun sopivasti.

"Merkkipäiväänsä" Tarva vietti Tervetuloa iltapäiväkahville -lähetyksen yhteydessä Mainos Televisiossa, jonne kestivieraiksi oli kutsuttu 30 vuotta sitten yhtaikaa Tarvan kanssa kadettikurssinsa aloittaneita herroja. Pormestari Teuvo Aura oli mukana myös. Aamukahvithan alkoivat vuonna 1951. Eräänä aamun vieraana oli silloin kansanhuoltoministeri Teuvo Aura, joka sanoi, että vielä kerran menee kahvi kortille. Yleisön joukosta nousi vihainen naisihminen, joka päästi pahan parakan. Tarva ei häkeltynyt odottamattomasta vastalauseesta, vaan pyysi rouvan mikrofonin ääreen. Näin syntyi jälleen kommelluksen kautta hyvä aamujen aamu.

Niilo Tarvajärven menestys on osoittanut, että jos suomalaiset jonkun ottavat suosikikseen, on häntä tästä asemasta vaikea suistaa. Sössötykset ja tyhjän jauhaminen eivät vaivaa Tarvan ystäviä, mutta paljon on niitä, jotka jo ovat niihin kyllästyneet. Olipa kuinka tahansa, Tarva on saanut paljon hyvää ja arvokasta aikaan vetämällä laajoja keräys- ja avustuskampanjoita. Tätä työtä ei ole syytä väheksyä. Kiitos vaan, Tarva. Ehkä oli sittenkin hyvä, ettei "tämä järki" ollut päässäsi vielä 20 vuotta sitten, vaikka kyllähän armeijakin tarvitsisi "hauskoja" miehiä.

Hymy-yhtye raportoi jälleen

Hymylehden vuosikertoja on "Hymy-yhtyeen" järjestämissä yleisökilpailuissa jaettu seuraaville:

Helka Jaskanen ja Matti Kuula (Niinisalo), Riitta Ilomäki ja Olli Aaltonen (Lauttakylä), Maire Erkkilä ja Simo Kallinen (Alaviirre), Sonja Viitamaa ja Asko Anttila (Alavieska), Maire Kuusela ja Veikko Koskinen (Alavus), Kaisu Hautio ja Paula Peltonen (Kainasto), Eva Nurmi (Angelniemi), Marja-Leena Ahonen ja Erkki Lahdenmäki (Lapua), Tuula Virtakoski ja Veikko Kotamäki (Isojoki), Taimi Juvela ja Vilho Juvela (Länsi-Aura) sekä tuija Vähämäki ja Tuukka Uoti (Mynämäki).

Pornoprofessori kirjoittaa

Taiteilija Sven Osk. Laaksonen, pornotieteen professori vc., turkulainen ajattelija, on lähettänyt lehdellemme kirjoituksensa ja kuvansa vapaasti käytettäväksi. Käytetään nyt sitten. Yrittäkää ottaa siitä selvä.

"Koska viime sodastamme on jo yli parikymmentä vuotta eikä uutta kunnon rähinää ole saatu aikaan, niin muistutan tällä tekemälläni vuodatuksella tulevia sodan valmistelijoita.

Tämä vuodatus on kirjoitettu vuonna 1947."

"Risto Ryti, Rangell, Reinikka ruvetkoot rahoittamaan rauhan rasituksia. Rohkeina rähinään rupesivat, reilua 'rebuplicia' repimään. Rajalle ryntäsivät, 'ryssäksi' räkyttivät, rakkineet.

Roima rahareikä rähinästä repesi: Reikiä, raunioita, ruumiita, rytinää, rujoja rampoja. Raataja raukkaa rangaistiin rumasti. Reikäisen ruumiinsa rajalta raahasi rahvas. Rikkaat renikoillaan, rahoillaan rehvasteli. Raataja runnellulla ruumiillaan, ruhollaan raunioita rakenteli... Risto ryömi ristikon rauhaan rahojaan räknäilemään. Raatajain rakkaus Rytiin rakoilee. Roistoilemisellakin rajansa. Rakennettakoon rauniot. Restauroitakoon rakoilleet rakennelmat. Raharikkaat rahoittakoot ruljanssit... Reilun raatajan rahat RUOKAAN!"

Tunnettu ja tuntematon

Kuviemme henkilöistä toinen, kaunis neito, tunnetaan. Hänhän on Marianne, eräs Miss Ford Escort -kilpailuihin osallistuneista. Hän on nuori laulajatar, mutta hyvin itsenäinen. Arvattavasti useimmat noista nuorista laulajattarista tuskin sanoisivat EI suurelle päällikölle, joka ehdottaa levytystä. Marianne sanoi EI, koska sävelmä ei häntä miellyttänyt.

Parin viikon kuluttua Marianne kuitenkin asteli jo RCA Victorin studioille, jossa sovittiin levytyksestä. Kesällä Marianne on mukana Mokings-yhtyeen keikoilla ja itse Aarno Ranisen seurassa.

Entä sitten tuo salaperäinen tuntematon? Sattui muuten olemaan samassa autossa kuin Marianne ja osasi laulaa. Siispä asteli samaan studioon. "Asia on selvä", sanoivat äänittäjät. Emme paljasta keverin nimeä vielä, mutta kesäkuussa joka tapauksessa talletettiin kaverin ääntä nauhalle. Ehkäpä perästä kuuluu.

Tammer Fox ja Nipa Vuorenmaa

Tammer Fox ja **Nipa Vuorenmaa** ovat olleet remmissä jo parisenkymmentä vuotta. Moni keski-iän jo ohittanut muistanee, kuinka otti ensimmäiset tanssiaskelensa Nipan lauleskellessa ja toisten poikien soitellessa. Yhtye lähti 20-vuotisjuhlakiertueelleen jo kesäkuun alussa. Mukana ovat Niilo Vuorenmaa, **Hugo Blym**, **Eero Saarinen**, **Kyösti Männistö** ja **Yrjö Järvinen**.

Hesattaret kesälavoilla

Tamperelainen Viihdeohjelma on taas lisännyt huvitilaisuuksien järjestäjien valinnanvaraa musiikkitallissaan. Kesäkuun alusta on pirteä naisyhtye **Hesattaret** hankkinut itselleen ystäviä ja suosiota eri puolilla maata tanssilavojen kansallisromanttisessa ilmapiirissä. 'Pakollisten' haitarin ja rumpujen lisäksi tulvii kesäöihin kiihkeitä rytmejä myös kitarasta ja bassosta eikä kukaan ole vielä laskenut tytöille miinukseksi sitäkään, että he osaavat myös laulaa. Niin yhdessä kuin erikseenkin. ☐

KESÄSANAPUNOKSEN RATKAISU

V R I E S A
O N K I A M A R I A
R U R A A T A J A R K
S A U N A N A K A T A A M O K I V A R
I H M I N E N A K A T A R I S A S U
M A I N I J O N O T I T O V A L K O
K A T T O N A A K A T R A A T I R U O K A L A
A A T T E O S T O O K J A R
A S K I R A O T N A T A T O T O K A A O S I S I T
E T U U S I L A T A R M L O S A K A L A H O
A V U T O N K I M M E T N E V A K A L I T U L A T
R I S U T A A K E T A A L A T V A A T E A L A I N
N I A S I L A R I R I I S T A T A O S K
E A T O M I T R A I V A T A T A V A T A O T T A A
N E I T O E S T O T N A N A A V A L O N T I A R A
S N U T T U I H A N A K L A P I K A S A K A T
M I L A N A A K A K O L A K A S T A L O
A M A L I A A R M A S L U U T A S A M U M
R I I T A A L U K U I R S T A S A L E T K
A S E T T I K O S K A A L A V A T L I S T A T E E S I
T E H I L U O T T A M U S L A U S E E L I O T A L L I T
S A M E A M T I I R A S A V U K A N G A S N I E M I
S A T T U A A N T A A A N A S S O T I A A T S O T

Mustetäytekynän saa E. Erkkilä, Mannerheimintie 81 B 50, Helsinki 27. Kirjapalkinnot postitetaan seuraaville: Sirkku Marjamäki, Kausala 2, Valto Kasurinen, Sofiankatu 3 A 16, Turku 8, Ingrid Öystilä, Pyhänkoski, Aimo Heiskanen, Patteristo, Kyminlinna.

Jammu:

YRJÖ PELAA PUULAAKIA

Terve taas kotoväki

Pellaavatten täällä kaupunkissa puulaakijalkapalloo. Työkaverit pyysivätten minukkin joukkueeseen. Sanovatten, jotta tulehäntä sinäkin mukkaan vaan Yrjö. Humooripeliä tämähäntä muutonkin on.

Ensimmäinen peli pelattiinkin jo yhtä putkityöverstasta vastaan. Pelasinhäntä puolustajjaa. Hyvin minähäntä puolustinkin, ei siinä mittään. Kolme vastustajjaa vietiin sairaalaan.

Appiukko piru oli tietysti kanssa kattomassa. Möykkäshäntä mullen koko ajjaan mahlottomalla äänellä, jotta mikset sinähäntä Yrjö tehe mittään. Tehinhän minä. Yhlen täysosuman ammun. Appiukkoo ottaan. Mutta ei sillen perskeleellen kuinkan käyny. Olishäntä pitäny osua arempaan paikkaan.

Siinähän minäpoika sähläsin kun muukkin, ei siinä mittään. Mullahäntä olivatten vaan vähän huonot varusteet, kun en ollu heittiä osannu etukätteen hommata. Joulun näjetsen pellaamaan kummiteräsaappaat jallaassa. Tuppasivatten irtoammaan kuma ampusin. Ei se muuton mittään, mutta joulun kolme kertaa kesken pelin hakkeen saapastani urheilukentän ailan takkaa.

Viimesellä kerralla en löytäny. Mustolaiset perskeleet olivatten napanneet.

Kovvaa tämä pellaaminen muutonkin on, ei siinä mittään. Toisella puoliajjaalla minäkinhäntä olin jo ihan poikki ja näjin tähtiä. Tuomari kävihäntä mullen sanomassa, jotta sääntöjen mukkaan maalin elestä on mentävä pois makkaamasta.

Pelin jälkeen jakovattenhäntä palkintoja. Parraille pellaajille antovatten pokkaalit. Eivätten unohtanneet minuakkaan. Sainhäntä ikkuisen pelikiellon.

Urheiluterveisin
YRJÖ

8009. 25 kiv. miehisten miesten automaatti kalenterikello n.s. sukeltajankello, vedenpitävä 200 m. syv. asti, jaloteräskuori halk. 38 mm. "Tropic" ranneke. Hinta **200:—**, tai 5 x **40:—**.

8301. 17 kiv. miest. kello, jaloteräskuori, kello kovaan käyttöön, vesit. halk. 34 mm. Hinta 100,—, tai 5 x **20:—**.

6057. 17 kiv. miest. kalenterikello, cromi/teräskuori, vesit. halk. 34 mm. Hinta **95:—**, tai 5 x **19:—**.

6060. 17 kiv. miest. rannekello, vesit. cromi/teräskuori, halk. 31 mm. Hinta **55:—** tai 5 x **11:—**.

8000. 41 kiv. upea miesten automaatti-kalenterikello. Varmasti vesit. (kok. 5 ilmak. pain.) Double kuori halk. 34 mm. Hinta **180:—**, tai 5 x **36:—**.

332. 17 kiv. miest. autom. kello, vesit. doubl. tai jaloteräskuori, halk. 34 mm. Hinta **120:—** tai 1 x **20:—** ja 10 x **10:—**.

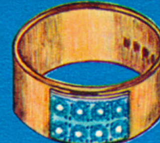
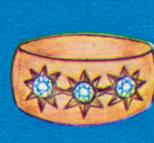

58. Naist. kultainen sorm. pitkä (9 x 24 mm.) a) savukv. b) tiikerin silmällä. Hinta **95:—** tai 5 x **19:—**.

59. Naisten kaunis kult. sorm. a) kunziitti, b) akvam. vär. spin. c) savukv. Hinta **115:-** tai 5 x **23:-**.

52. Naisten kult. sormus isolla savukvartsilla (20 x 10 mm. Hinta **79:—** tai 5 x **15:80**.

102. Tyylikäs naist. kult. sormus 4:llä valkospinell. Hinta **65:—** tai 5 x **13:—**.

101. Upea naisten kult. sormus 8:lla valkospinell. Hinta **80:—** tai 5 x **16:—**.

104. Naist. kult. sorm. a) valk. b) akvam. vär. ja c) rub. pun. spin. Hinta **65:—** tai 5 x **17:—**.

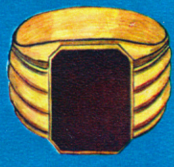

61. Kult. naisten sormus lev. 9 mm. a) sin. b) valk. c) rub. pun. spinelli. Hinta **70:—** tai 5 x **14:—**.

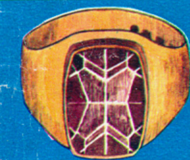
103. Naisten kult. sorm. a) valk. spin. b) rub. pun. spin. Hinta **80:—** tai 5 x **16:—**.

100. Naisten kult. helmisormus (7,5 mm.). Hinta **99:—** tai 5 x **19:80**.
203. Korvakorut helmellä. Hinta **60:—** tai 5 x **12:—**.

51. Miesten kultasormus onyx kivellä. Hinta **72:50** tai 5 x **14:50**.

46. Miest. kult. kantasorm. must. onyx-kivellä. Hinta **100:—**, tai 5 x **20:—**.

49. Upea miesten kult. savukv. kantasormus (16 x 12 mm). Hinta **150:—** tai 5 x **30:—**.

45. Kaunis miesten kult. sormus tumman sinisellä spinellillä. Hinta **150:—** tai 5 x **30:—**.

30. Kult. kalv.napit savukvartsilla. Hinta **150:—**, tai 5 x **30:—**.

32. Kult. kalv.napit ilm. kiveä, kaunis kovera malli. Hinta **100:—**, tai 5 x **20:—**.

VILANNOLTA

HYVIÄ KELLOJA, KAUNIITA KORUJA EDULLISEEN HINTAAN

OSAMAKSUPALVELU

MYÖS SUORAAN LIIKKEESTÄMME FREDRIKINKATU 18

TERVEYSRANNEKE SUPER-MAGNET

— Reumaattisiin särkyihin,
— Verenpaineeseen
— Suonenvetoon
— Unettomuuteen

6:lla Magneetilla, kokonaan teräksinen, tai kullanvärinen. Hinta **29:—** postivapaasti.

404. Naist. automaatti, kalenterikello, vesit. double kuori, halk. 20 mm. Hinta **180:—**, tai 5 x **36:—**.

6052. 17 kiv. naist. kello, vesit. doubl. kuori, halk. 22 mm. Hinta **80:—** tai 5 x **16:—**.

6055. 17 kiv. naisten kello, vesit. doubl. kuori halk. 20 mm. Hinta **70:—** tai 7 x **10:—**.

6054. 17 kiv. kaunis naist. kello, saf. lasikkeella, doubl. kuori, halk. 18 mm. Hinta **80:—**, tai 5 x **16:—**

344. 17 kiv. siro ja tyylikäs naisten kello. Kaunis saf. lasike. Doubl. kuori halk. 17 mm. Hinta **100:—** tai 5 x **20:—**.

KELLO- JA KULTALIIKE
O. VILANTO
Fredrikink. 18 Helsinki 12

Tilaan postiennakolla osamaksulla/käteismaksulla esineen

N:o ____________ Mk ____________

Nimi ____________

Ammatti ____________ Synt. aika ____________

Osoite ____________

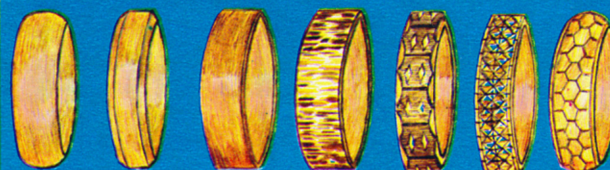
Työpaikka ____________

Sormustilauksissa ilmoittakaa sormuksen halkaisija tai ympärysmitta tarkasti.

ONNEN KIHLAT MEILTÄ!

PP = Puolipyöreä
VR = Viistereuna
TP = Tasapäällinen
LK = n.s. Lapin kulta
TA = Taottu
TK = Timanttikaiverrettu

Numero ennen kirjaimia on leveys mm.

5, 6, 7 pp. | 5 VR | 3,5 TP | 3,5 LK | TK 2 | TK 3 | 6 TA

18 kar. kihlasormuksia. Hinnat 14:— gramma, painon mukaan, alkaen **70:—**. Timanttikaiverrettu (TK2 tai TK3) lev. 5 mm. Hinnat 17.50 gramma alk. **85:—**. Taottu puolip., joissa hinnat alk. **100:—**. 1/5 osa käsirahaa ja loput kk:ttain 4:jänä yhtä suurena osana.

Teksti: TIMO SUOSTE Kuvat: OLAVI KASKISUO

KRISTIAN ELÄÄ VIELÄ!

Itsemurhatilastot ovat Suomessa synkkää luettavaa: jokaista liikenteessä kuollutta kohti riistää joku vapaaehtoisesti hengen itseltään. Kokkolasta pop-laulajiemme nimekkäimpiin ponnahtanut Kristian ei päässyt tähän tilastoon. Muutamia tunteja Noutaja seisoi Hesperian sairaalan myrkytyskeskuksessa valmiina ottamaan omansa – tällä kerralla kuitenkin turhaan.

Kristian oli tuona kohtalokkaana torstaina sopinut tapaamisesta parin ystävän kanssa omassa asunnossaan. Nämä saapuivat iltapäivällä sovittuun aikaan, mutta kukaan ei tullut avaamaan ovea lukuisista soitoista huolimatta. Sisältä huoneistosta kuului kuitenkin musiikkia, ja kun jatkuvat ovikellon soitot ja koputukset jäivät tuloksettomiksi, alkoivat ystävät pelätä pahinta. He riensivät talonmiehen luo, joka välittömästi tuli avaamaan oven yleisavaimellaan.

Sisälle astujia kohtasi epämiellyttävä näky. Kaikki paikat olivat järjestyksessä ja stereolaitteista tulvi huoneistoon kaunista musiikkia, mutta Kristian makasi lattialla täysin liikkumattomana, joko syvässä tajuttomuustilassa tai kuolleena. Tyhjä lääkepurkki ja puolillaan oleva vesilasi antoivat aiheen olettaa pahinta. Talonmiehen rouva loi Kristianiin vain yhden silmäyksen ja katosi ovesta kuin salama.

— En voi sanoa harkinneeni tekoa kovinkaan kauan, sellainen ei oikein sovi luonnekuvaani, kertoi Kristian tavatessamme viikkoa myöhemmin.

— Jokainen kai meistä joskus ajattelee itsemurhan mahdollisuutta enkä siinä suhteessa muodosta mitään poikkeusta, mutta lopullinen päätös ja toiminta seurasivat minun kohdallani melkein välittömästi toisiaan. Syyt kyllä juontavat paljon kauempaa ja luulisin, että olen koko kevään ajan tiedostamatta kerännyt 'voimia' ratkaisevaa hetkeä varten. Lopullinen sysäys saattaa ainakin ulkopuolisesta tuntuakin sitten melko mitättömältä.

— Kaikki alkoi jo suunnilleen vuosi sitten. Asiaa tuntemattoman on varmasti vaikea käsittää, kuinka kuluttavaa show-business kaikessa ulkokultaisessa koreudessaan on. Pikkupoika saapuu maalta kaupunkiin ja setä sanoo, että tee nyt näin ja noin ja sitä tekee sitten näin ja noin ja yhtäkkiä huomaa, ettei olisikaan pitänyt tehdä niin. Yksinkertaisesti vain tajuaa, ettei tiedä mistään mitään.

— Suurin virhe kohdallani oli luultavasti se, että jouduin koko talven laulamaan paikallisten bändien humppasäestyksellä. Joku ei ymmärtänyt tai halunnut ymmärtää, ettei sellainen sovi minun tyyppiselleni laulajalle. Keväällä sain vihdoin oman bändin, mutta nyt seurasi uusi takaisku. Huomasin, että ääneni katkesi kesken esitysten, en voinut laulaa enää täysillä, niinkuin tein vaivattomasti koko illankin kitaraorkesterien kanssa esiintyessäni. On vaikea sanoa, johtuiko tämäkin psyykkisistä tekijöistä. Siitä olen kiitollinen, että yleisö on kaikesta huolimatta suhtautunut ihmeteltävän positiivisesti asiaan.

Kristian hypistelee rauhattoman tuntuisesti kahvikuppiaan, hänen ajatuksensa tuntuvat harhailevan välillä aivan muissa asioissa ja ääni hiljenee toisinaan melkein kuulumattomaksi. Hän toteaa itse olevansa aivan selvästi keskitasoa herkempi ihminen.

— En ajatellut armeijaa paljonkaan, ennenkuin viime talvena sain palvelukseenastumismääräyksen. Sen jälkeen olen keskustellut asiasta usein ja monien sellaisten ihmisten kanssa, joiden elämänkatsomusta olen oppinut kunnioittamaan. Mielestäni koko armeijan systeemi on mätä, naurettava, vanhanaikainen. Olen luonteeltani hiljainen mietiskelijä, mutta en minä sen vuoksi armeijaan menoa pelkää. En usko, että armeija pystyy minua

JATKUU SIVULLA 118

Hertso Oy, Helsinki 1969

Kellomestarien postitilausetu:
Tarvitsette vain pienen "alkupääoman" ja voitte hankkia arvokkaan kellon tai aitoja kultakoruja!!

HEINÄ- ja ELOKUUN ajan saa jokainen tilaaja L I S Ä - L A H J A N A engl. NICHOL-lämpörullat (8 kpl. sarja — arvokas uutuusartikkeli, jota kaikki naiset voivat käyttää!!!).

a t m o s t i c - kello
on alkuperäinen sveitsiläinen mutta ei "massatuote". Siksi emme voi markkinoida "halvinta" — vaan tarjoamme Teille kunnon ankkurikellon käypään hintaan.

14 kar. tarkastusl. k u l t a a
— kulta ei vanhene, sen arvo ja loisto on kuin vuosisadat sitten. Tässä valikoima upeita kultakoruja, jotka edustavat aistikasta skandinaavista muotia — nyt erittäin edullisesti.

Tarjoamme lisäksi valittavaksenne ERIKOISETUNA ilmaisen KAUPANPÄÄLLISEN:

I = kultainen (14 kar.) HELMISORMUS 7,5 mm. vilj. helmellä. II = kultainen (14 kar.) RANNEKETJU vilj. helmin koristeltuna. III = kult./hop. kaksi-os. KALVOSINNAPIT, (kuvat tilauskupongissa) — nämä kaupanpäälliset ovat käypää tavaraa, niiden arvokkuus määräytyy oman tarpeenne mukaan — pääpaino on meillä kuitenkin itse tarjotuissa ARVOESINEISSÄ — tilatkaa ja todetkaa se itse. Vakuudeksi tarjoamme Teille täyden PALAUTUSOIKEUDEN, turvaksi 1 vuoden TAKUUN, helpotukseksi kukkarollenne myymme myös OSAMAKSULLA — kaupanpäällinen seuraa aina jokaisen tilauksen mukana. Kuten huomaatte, haluamme palvella Teitä hyvin, — haluamme saada Teistä tyytyväisen asiakkaan!

Miesten kellot:
no 807, 25 rubis, **automaattivetoinen** erikois-atmostic kultadoubleisena, ja isokokoisena, tässä kello joka osoittaa Teille kuukauden päivät sekä **viikon päivän suomeksi,** vesitiivis, antimagn. incabloc, erikoisjousi jne. vain mk 198 .— om. kr ja 7 x 23.— kk-erät.
no 821, 17 kiv. AS-koneistolla oleva muodikas kalenterikello kultadoubleisena, vesitiivis, incabloc, antimagn. kestojousi jne. mk 109.— tai om. kr ja 6 x 15.— kk-erät.
no 834, 21 kiv. miesten supermallimme jossa kuuluisa UT-a-koneisto, iso kultadoublekuori, vesitiivis, antimagn. kestojousi incabloc, jne. mk 107.— om. kr ja 6 x 15.— kk-erät.
no 1903, 21 kiv. miesten kello-uutuus, vesitiivis kultadoublekehys joka on muotoiltu hieman kulmikkaaksi, koneisto kuten no 834, hinta mk 109.— om. kr. ja 6 x 15.— kk-erät.
no 909, 17 kiv. AS-koneistolla varustettu **sukeltajankello,** jossa on mukava Tropic-ranneke ja ns. **maailmanaikarengas,** joka kertoo mitä kello on eripuolilla maapalloa, sietää 10 atm. voitte siis uida kello ranteessa, kromikuori, mk 129,— om. kr. ja 7 x 15-kk-erät.

Naisten kelloja:
no 798, 17 kiv. tyylikäs naisten kultadoublekello, erittäin kestävä, sillä se on **vesitiivis,** antimagn. kestojousi, incabloc-iskusuoja jne. mk 99.— om. kr. ja 5 x 15.— kk-erät.
no 831, 21 kiv. Eta-koneistolla oleva pienikokoinen, siro naisten kultadoublekello, **vesitiivis,** incabloc-iskusuoja antimagn. kestojousi jne. mk 129.— om. kr. ja 7 x 15.— kk-erät.
no 763, 17 kiv. naisten kultadoublekello, jossa murtumaton safiirihiottu lasi — se on **vesitiivis,** incabloc-iskusuojattu, kestojousi, antimagn. jne mk 129.— om. kr. ja 7 x 15.— kk-erät.
no 764, 17 kiv. naisten KULTASAFIIRIKELLO — kehys on täyttä 18 kar. kultaa koneisto kuin 763, mk 175.— om. kr. ja 7 x 20.— kk-erät.

14 kar. kultakorut:
RANNERENKAAT, jossa varmuuslukko vitjoineen, **sileä puolipyöreä** mallimme:
no 208, leveys n. 8 mm, mk 156.— om. kr. ja 7 x 18.— kk-erät.
no 210, leveys n. 10 mm mk. 179.—, 7 x 21.— kk-erät.
no 212, leveys n. 12 mm mk 198.—, 7 x 23.— kk-erät.
no 214, leveys n. 14 mm mk. 248.—, 7 x 30.— kk-erät.
"Bismarck"-kultaketjut kotelolukolla,
no 165, leveys n. 6 mm, mk 158.—, 7 x 18.— kk-erät.
no 185, leveys n. 8 mm, mk 198.—, 7 x 23.— kk-erät.
no 3262, "bismarck" **-kaulaketju** jousilukolla, päihin suippeneva malli, leveys keskeltä 6 mm, pituus yli 40 cm. mk 168.— om. kr. ja 7 x 19.— kk-erät.
no 666, upea, 3:lla n. 6 mm. vilj. helmellä koristettu kultainen **rintaneula,** mitä sopivin lahjaesine, mk 118.— om. kr. ja 6 x 15.— kk-erät.
no 125, n. 7,5 mm vilj. helmellä olevat "bismarck" **korvakorut,** erittäin pidetty riippuva mallimme, mk 98.— om. kr. ja 5 x 15.— kk-erät.
no 108, naisten kultainen **kivisormus,** upea nykyaikainen mallimme jossa iso, ø 16 mm synt. aquamarin-spinelli, huom! sormuskoko, mk 112.— om. kr. ja 6 x 15.— kk-erät.
no 375, uutuus! — korusarja, jossa on **riipus + korvakorut,** niissä on n. 7,5 mm vilj. helmi istutettuna 14 kar. kultaan — viimeistä muotia! mk 135.— om. kr. ja 7 x 15.— kk-erät.
no 1216, kultainen **kivisormus,** moderni malli jossa on iso hieman soikea 16 x 12 mm synt. korukivi, = aquamarin, valkospinelli tai kultasafiiri on valittavananne, mk 118.— om. kr ja 6 x 16.— kk-erät.
no 425, siro kultainen **rivisormus,** jossa 4 kpl 2,5 mm synt. korukiviä istutettuna valkokult. valittavananne on: valkospinellit, kultasafiirit tai rubiinit, vain mk 118.— om. kr. ja 6 x 16.—.

Muista halkaisijan koko

UUTUUS!

KALVOSINNAPPEJA — 14 kar. kultaa:
1007, koko kultainen mk 149.— ja 7 x 17.— erät.
1108, soikea onyx mk 109.— ja 6 x 15.— erät.
1406, nelikulma onyx mk 129.— ja 7 x 15.— erät.
Kaikki erikoisjousella varustettuna.

Leikataan tästä

KELLOMESTARIT — TILATKAA TÄSTÄ LUOTETTAVA TAKUU-TUOTE!
Box 10084 HELSINKI 10, puh. 648 791.

Lähettäkää heti palautusoikeudella ja 1 v. takuulla esine no mk . Suoritus osamaksulla, nyt käsiraha, ja **kk-erät** aina kuukausittain yksi kerrallaan.
Suoritus käteisellä ./. 15 % alennus. (tarpeeton teksti yli)
Tarjotuista kaupanpäällisistä valitsen erikoisetuna ilmaiseksi .... halkaisijakoko = ... mm.
Jos tilaatte sormuksen, merkitkää tähän sen koko = ø mm ...... ja korukivi: ....

....
nimi selvästi

....
kirjoilla ikä

....
osoite tarkasti

Helnä-H/7-69.

Lisälahjana saatte NICHOL-lämpörullat

KRISTIAN ELÄÄ VIELÄ!

JATKOA SIVULTA 115

muuttamaan eikä minulla liioin ole uskonnollisia syitä vastenmielisyyteni perusteiksi, ainakaan siinä mielessä, mitä niillä tavallisesti tarkoitetaan. Katson, että on väärin suunnata ase toista ihmistä kohti ja katson, että menetän armeijassa 11 ehkä hyvinkin tärkeätä kuukautta elämästäni. Toivon saavani lykkäystä ja toivon, että siihen mennessä Suomen lakien mukaan voi suorittaa asevelvollisuutensa palvelemalla vaikka kehitysmaissa.

— Kaikki edellä kertomani on kuitenkin vain pienistä yksityiskohdista kertynyttä henkistä painolastia. Tavallaan tuntuu kuin koko kulunut vuosi olisi mennyt jollakin tavalla pieleen. Taloudellisia huolia minulla ei ole eikä sydänsurujakaan, ellei sellaiseksi lasketa entisen tyttöystäväni itsemurhayritystä. Painavin syy tekooni oli epävarmuus itsestäni, epävarmuus tulevaisuudestani. Pidän laulamisesta, mutta en suinkaan ole niin itsevarma, että uskoisin voivani laulaa lopun ikääni. Sitä paitsi laulaminen sellaisenaan ei riitä. Ihmisen on opittava muuta, kehitettävä persoonallisuuttaan. Uskon, että aloittamalla filosofian opinnot ensi syksynä pystyn avartamaan tässä mielessä itseäni.

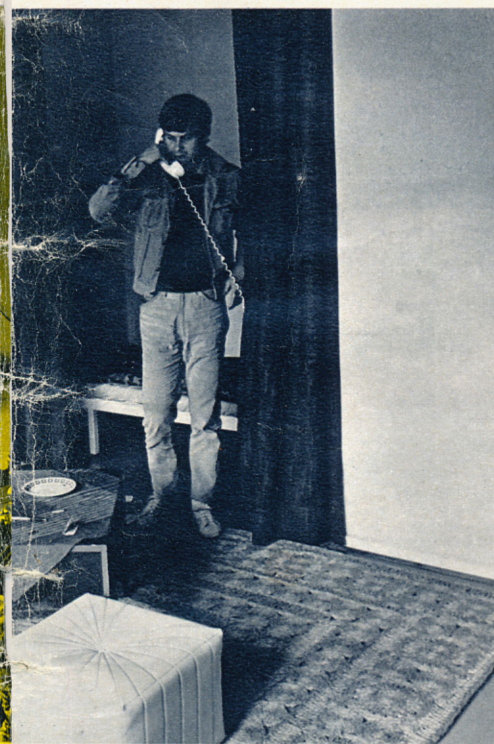
Kristianin huoneistoon saapuneet ystävät tajusivat nopeasti tilanteen, soittivat ambulanssin ja toimittivat hänet Hesperian sairaalaan, missä hän vuorokautta myöhemmin heräsi syvästä tajuttomuudentilastaan.

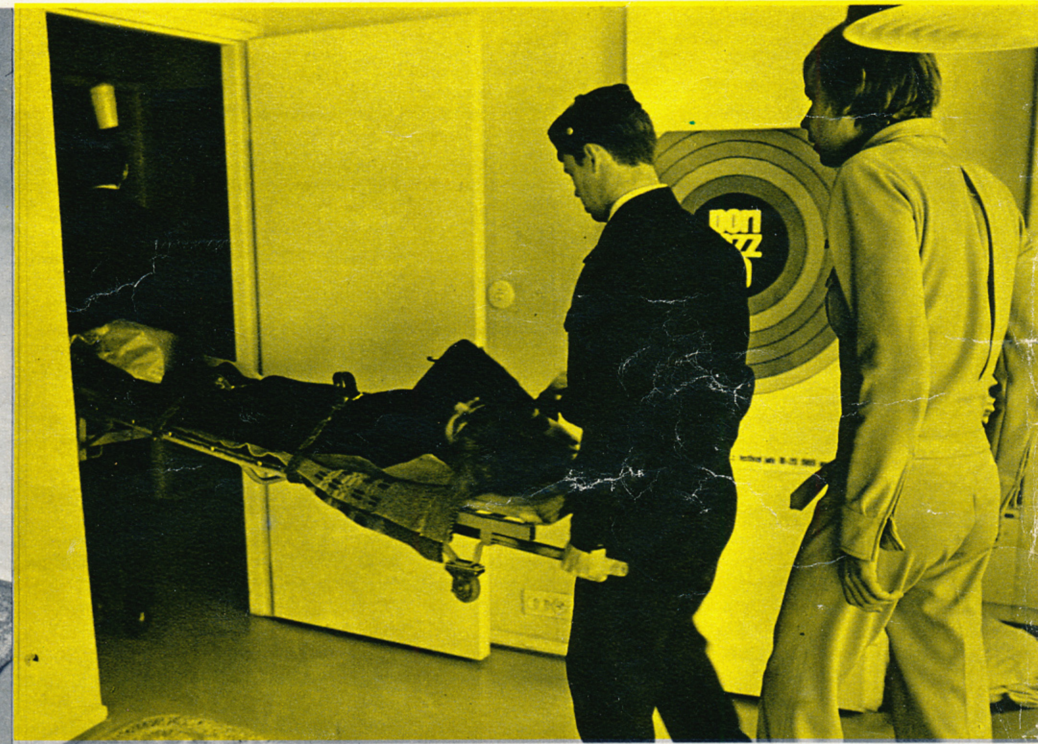
— Viimeinen muistikuvani ennen tapahtumaa on se, että nielaisin kaikki ne lääkärin määräämät rauhoittavat lääkkeet, jotka oli tarkoitettu koko kesän esiintymisiä varten. Herätessäni Hesperiassa muistin erään tilapäisen tuttavan puhelinnumeron ja pyysin häntä noutamaan minut pois. En tiedä tänä päivänä, päästettiinkö minut sieltä vai karkasinko, en liioin sitä, mitä minulle sairaalassa tehtiin tai mitä mahdollisesti kysyttiin. Muistan vain, että lähdin sieltä paljain jaloin ja että olen kuluneen viikon ollut joko unessa tai jonkinlaisessa unenkaltaisessa tokkurassa. Vasta tänään tunnen myrkyn vaikutuksen hellittävän kunnolla otettaan.

— Teko sinänsä ei kaduta minua, mutta olen kieltämättä kiitollinen ystävieni väliintulosta, joka pelasti henkeni. Minulla on sellainen tunne, että tämäkin kokemus opetti minulle paljon. Nyt voin ikäänkuin aloittaa kaiken alusta. □

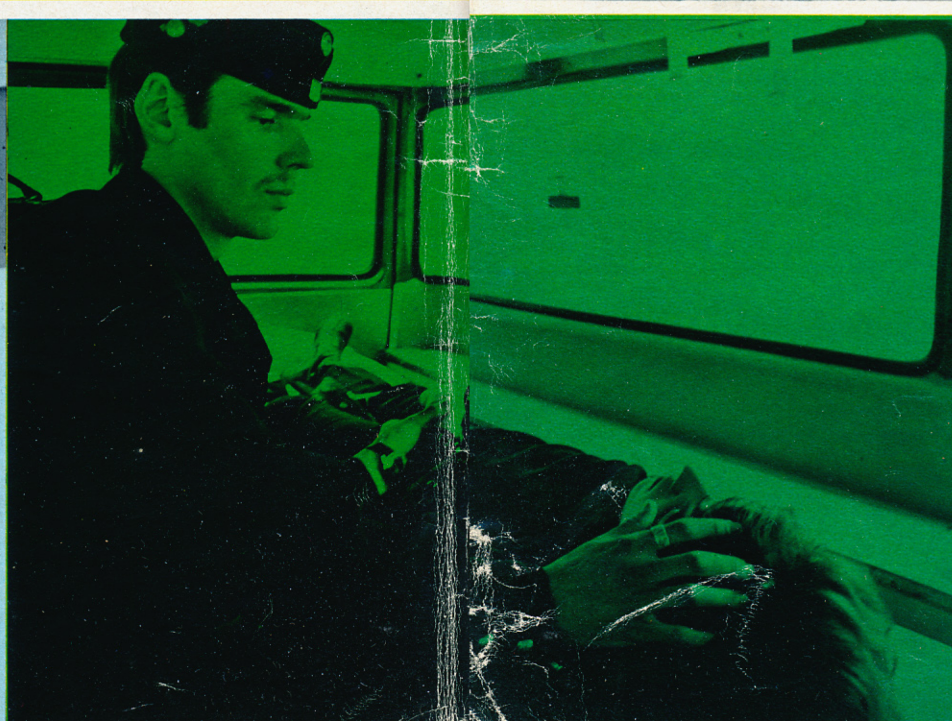

CAMY — TUNNETAAN JO KOKO SUOMESSA JA KAIKKIALLA MAAILMASSA: — LUOTETTAVA

CAMY-MYYNTINÄYTTELY
MANNERHEIMINTIE 44
Kelloliike J. PELKONEN
HELSINKI, p. 494 463

SE ON SVEITSIN SUURIMPIIN KUULUVAN, JO 50 VUOTTA SITTEN NIMENOMAAN RANNEKELLOJEN VALMISTUKSEEN ERIKOISTUNEEN CAMY WATCH Co. S. A. KELLOTEHTAAN TARKKUUSTUOTE. NIITÄ VALMISTUU VUOSITTAIN YLI 1.500.000 KPL JA NE MYYDÄÄN 80 ERI MAASSA

TE SAATTE SEN HELPOSTI. VALITKAA NÄISTÄ . . .

7433
UUTUUS
SUPERAUTOMAATTI SUKELTAJANKELLO. Erikoisen vahva rakenne. Kokeiltu 5 ilmakehän paineessa, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, päivyri, kestojousi, vesitiivis, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kromiteräskuori, erittäin tehokkaasti itsevalaiseva musta taulu, VAIN **mk 190:— tai 20:—/kk.**

7510 MIESTEN PÄIVYRIKELLO ''Sputnik'' nelikulmainen, vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, kullattu tai hopeoitu taulu, 20 mikr. kultadoubleta, **mk 155:— tai 20:—/kk.**

7511 SAMA jaloteräksisenä, vaalea tai musta taulu, **mk 155:— tai 20:—/kk.**

7404 UUTUUS! SAMANLAINEN, mutta 25 kiv. Eta-superautomaatti myös jaloteräksisenä **mk 185:— tai 20:—/kk.**

7750 UUTUUS! Kuten 7510, mutta 25 kiv. kaksoispäivyri, näyttää sekä viikon että kuukauden päivät **mk 165:— tai 20:—/kk.**

1007 NAISTEN KELLO (Ø 17 mm), varustettu murtumattomalla safiirihiotulla lasikkeella, 17 kiv. koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, kultadoublekuori, **mk 105:— tai 10:—/kk.**

1441 SAMANTAPAINEN, 18 kar. kultaa, 21 kiv. Eta-koneisto, **mk 175:— tai 20:—/kk.**

7311 UUTUUS! SUKELTAJANKELLO, JOSSA PÄIVYRI ''Seven Seas'', vesitiivis, kokeiltu ilmakehän paineessa. Pimeässä voimakkaasti loistava osoittimet ja numerot, 17 kiv. koneisto, incabloc-iskusuojaus. ERIKOISRANNEKE ''TROPIC'' myös ''maailmanrenkaalla'' (= kellonajat eri puolilla maapall. **mk 129:— tai 15:—/kk.**

2004 UUTUUS, NAISTEN KELLO 21 kiv. (Ø 20 mm) Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis, 20 mikr. kultadoublekuori. Erittäin tyylikäs, **mk 127:— tai 15:—/kk**

2005 SAMA jaloteräksisenä, **mk 127:— tai 15:—/kk**

2102 SAMANTAPAINEN, PÄIVYRIAUTOMAATTI, 2 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto. Erittäin vahvarakenteinen NAISTEN KELLOERIKOISUUS, 20 mikr kultadoubleisena, **mk 178:— tai 20:—/kk.**

MYÖS OSAMAKSULLA

3506 UUTUUS! NAISTEN KELLO, 17 kiv. kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis kultadoublekuori, **mk 99:— tai 10:—/kk.**

3501 SAMA puoliteräksisenä, **mk 94:— tai 10:—/kk.**

8008 MIESTEN KELLO, 17 kiv. AS-1130 koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis puoliteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 95:— tai 10:—/kk.**

8009 SAMA kultadoubleisena, **mk 99:— tai 10:—/kk.**

7428 MIESTEN SUPERAUTOMAATTIKELLO ''Seven Seas'', vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 170:— tai 20:—/kk.**

7429 SAMA kultadoubleisena **mk 175:— tai 20:—/kk.**

7521 MIESTEN PÄIVYRIKELLO ''Jetking'', vaihtaa päivämäärän keskiöisin silmänräpäyksessä, 21 kiv. Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaal. tai musta taulu, **mk 119:— tai 15:—/kk.**

7519 SAMANTAPAINEN, 20 mikr. kultadoubleta, **mk 125:— tai 15:—/kk.**

7419 MIESTEN SUPERAUTOMAATTIKELLO ''Sputnik'', päivyri, 25 kiv. itsevirittyvä Eta-koneisto, kestojousi, incabloc-iskusuojaus, magnetisoitumaton, vesitiivis jaloteräskuori, vaalea tai musta taulu, **mk 165:— tai 20:—/kk.**

7704 SAMANTAPAINEN KAKSOISAUTOMAATTI. Näyttää viikon ja kuukauden päivät. Doubleta, vaalea taulu. **VAIN 198:— tai 20:—/kk.**

. . . JOKAISTA
TILAUSTA SEURAA
HETI ILMAISEKSI
VAIHTOEHTOISESTI
VALINTANNE MUKAAN

① **BISMARCK-RANNEKETJU 7 mm**
② **HELMISORMUS**
③ **HELMIRANNEKETJU**

Kaikki 14 kar. kultaa. Bismarck-ranneketju n. 7 mm leveä. Helmiranneketjun helmet läpimitaltaan n. 6,5 mm, aidosta helmisimpukasta, samoin helmisormuksen 7,5 mm:n helmi (kuva tilauskupongissa). Lisäksi annetaan **erikoisalennus, käteiskaupassa 15 % ja osamaksukaupassa 5 %.** Kellot ja korut lähetetään tyylikkäässä lahjakotelossa 3 päivän kuluessa huolellisesti tarkastettuna 30 vrk:n palautusoikeudella (rahat takaisin).

ANNAMME CAMY-KELLOILLE
1 VUODEN KIRJALLISEN TAKUUN
KELLOVAKUUTUS (3 mk) LISÄTURVANA

SAMAT EDUT MYÖS OSAMAKSUKAUPASSA. LISÄKSI VOITTE ESITTÄÄ TOIVOMUKSENNE KÄSIRAHASTA JA OSAMAKSUERIEN ALKAMISAJASTA.

3 VAIHTOEHTOISTA LAHJAETUA — MARKKINOIDEN ARVOKKAIMMAT

NYKYKELLOT BOX 10231 Helsinki 10 **LAHJABISMARCK 7 mm** LAHJAETU n:o ① ② ③

Camy kellojen maahantuoja
MANNERHEIMINTIE 81 B p. 41 88 95

Lähettäkää heti 30 vrk:n palautusoikeudella ja 1 vuoden takuulla, suoritus **käteisellä —15 % al./osamaksulla —5 % al.** = käsiraha + kk-erät. **Kaikki lahjaesineemme ovat 14 kar. täyttä kultaa!**
KELLO n:o .... mk .... musta/vaalea/kultatauluisena
BRILJANTTISORMUS mk .... läpimitta Ø .... mm
KIVISORMUS mk .... läpimitta Ø .... mm RANNEKETJU/-RENGAS ...... mm, mk .... KAULAKETJU mk ....
KALVOSINNAPIT n:o .... mk .... LAHJAETU n:o .... seuraa mukana lähetyksessä. Sormuksen läpimitta Ø ...... mm.

Nimi selvästi ______ synt.aika

Arvo t. ammatti ______ kirjoilla

Osoite selvästi ______ HYMY 7/69

Toimitus 3 pv. aikana

KULTAESINEET:
(oikeuttavat myös lahjaetuun)

BISMARCK-RANNEKETJU, 14 kar. kultaa, kotelolukko, tarkistusleimaus, n. 8 mm, mk **199:—** tai 20:—/kk.

BISMARCK-KAULAKETJU, 14 kar. kultaa, jousilukko, keskeltä n. 6 mm ja päistä n. 4 mm, mk **169:—** tai 20:—/kk.

BRILJANTTISORMUS, 18 kar. kultaa, tarkistusleimattu, AITO BRILJANTTI istutettu 18 kar. valkokultaan, mk **240:—** tai 30:—/kk.

KIVISORMUS, 14 kar. kultaa, tyylikäs pyöreä malli, kork.laat. kivi: savukvartsi, synt. valkospinelli tai akvamariini, vain mk **109:—** tai 15:—/kk.

RANNERENKAAT, 14 kar. kultaa, varmuuslukko, tarkistusleimaus. Myös litteänä (FLACCA) samaan hintaan.
n. 8 mm mk **157:—** kk erät 20:—
n. 10 mm mk **177:—** kk erät 20:—
n. 12 mm mk **197:—** kk erät 20:—
n. 14 mm mk **249:—** kk erät 20:—

KALVOSINNAPIT 14 kar. kultaa, myös jousi kultaa.
1 onyx mk **112:—** kk erät 15:—
2 savukvartsi mk **138:—** kk erät 15:—
3 synt. sinisaf. mk **138:—** kk erät 15:—